

YOUTH ORGANIZING

Onderzoek naar Youth Organizing als specifieke methodiek van het grootstedelijk jongerenwerk

Portfolio Jongerenwerk aflevering 4

CREATING TOMORROW

Said Awad Msc.
Dr. Judith Metz
Kamiel Koops Msc.
Jolanda Sonneveld Msc.

Colofon

Dit onderzoeksrapport is tot stand gekomen door een samenwerking van de jongerenwerkaanbieders Combiwel, Dock, IJsterk, Welsaen en Click F1, de minor Jongerenwerk in de Grote Stad en het lectoraat Youth Spot van de Hogeschool van Amsterdam.

Auteurs: Saïd Awad, Judith Metz, Kamiel Koops & Jolanda Sonneveld

Studenten van de minor Jongerenwerk in de grote stad 2013-2014: Michelle Borgsteede, Wanja Regelmeijer, Elles Laan, Katie Süter, Joy Ruppert, Saeed Lourens, Funda Zararsiz, Luuk van der Veer, Giovanni Sabajo, Eva Skeete Mc leed, Maghan Walton, Mehdi Boujemaaoui, Nick Hematang, Dilson Heeringa, Saloua Bouali, Montana van der Nulft, Jahmel Chikhoer, Daisy van der Kleij, Feroz Malgoezar, Umit Unal, Franny van der Bijl, Laura Rodenhuis, Marilynn Gambier, Vahsitha Comvalius, en Dominique Bloom.

Deelnemers aan de leesgroep: Sebastian Abdallah, Judith Franssen, Willeke Manders, Evelien Nijland, Rick Schaap en Dejan Todorovic.

Het lectoraat Youth Spot richt zich op de professionalisering van het jongerenwerk. Zij werkt bottom up (onder meer op basis van de 'tacit knowledge' van jongerenwerkers) met een open blik naar stedelijke, landelijke en internationale ontwikkelingen in de werelden van jongeren, samenleving, wetenschap en beleid. Het lectoraat Youth Spot wordt gevormd door Combiwel, Streetcornerwork, Dock, Jongerenwerk Utrecht (JoU), Roc TOP, Roc van Amsterdam, Youth for Christ, Xtra welzijn, Participe, ContourDeTwern (R-newt), De Schoor, Dynamo, Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland en de Hogeschool van Amsterdam.

Lectoraat Youth Spot, jongerenwerk
Amsterdams Kenniscentrum Maatschappelijke Innovatie
Hogeschool van Amsterdam
Postbus 1025
1000 BA Amsterdam
www.hva.nl/youth-spot

Copyright © 2017 Hogeschool van Amsterdam,
Overname van informatie uit deze beschrijving is toegestaan onder voorwaarde van de bronvermelding.

Samenvatting en conclusies

Voor u liggen de samenvatting en conclusies van het onderzoek naar Youth Organizing als werkwijze in het grootstedelijk jongerenwerk.

Youth Organizing is een specifieke methodiek van het jongerenwerk dat jongeren uitnodigt, activeert, motiveert en ondersteunt om zelfstandig initiatieven te nemen, vorm te geven, uit te voeren en te onderhouden. Hierbij gaat het erom dat jongeren de aanzet doen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor, en ten slotte zorgen voor de praktische realisatie ervan met als doel het versterken van het zelforganiserend vermogen van jongeren.

Youth Organizing heeft enkele kenmerken die min of meer vastliggen en een voorwaarde zijn om te kunnen spreken van Youth Organizing. Dit zijn: 1) jongeren hebben de regie; 2) Jongeren bepalen het onderwerp; 3) Jongerenwerker ondersteunt jongeren naar behoefte; 4) Jongeren zorgen voor praktische realisatie en 5) Jongeren werken samen.

Het begrip Youth Organizing wordt al langer gebruikt in de Verenigde Staten (Alinsky & Saul, 1989; Delgado & Staples, 2008). Hoewel de term Youth Organizing voor velen onbekend is, zijn vergelijkbare initiatieven intussen overal in de jongerenwerkpraktijk te vinden. Diverse organisaties maken gebruik van een zelfde werkwijze om het zelforganiserend vermogen van jongeren te vergroten. Initiatieven die jongeren organiseren lopen uiteen van het maken van radioprogramma's, het organiseren van een buurtfeest tot bingoavonden voor ouderen. De methodiek Youth Organizing wordt sinds de jaren tien van deze eeuw bottom up ontwikkeld door jongerenwerkers in reactie op de ontwikkeling naar de participatiesamenleving en de economische crisis. In de hoop om het zelforganiserend vermogen van jongeren te versterken en effectiever (lees goedkoper) te kunnen werken.

In dit rapport doen we verslag van hoe jongerenwerkers en hun organisaties (in totaal 6) in Amsterdam, Haarlem en Zaanstad uitvoering geven aan Youth Organizing als methodiek in het grootstedelijk jongerenwerk. We beschrijven de werkwijze aan de hand van de gestelde doelen, doelgroep, de pedagogische opdracht, het methodisch handelen, randvoorwaarden en resultaten voor jongeren. De uitkomsten zijn gepositioneerd in de literatuur en vormen de basis voor een methodiekbeschrijving van Youth Organizing in het jongerenwerk die door wetenschappelijk onderzoek is onderbouwd. De doelstelling van dit onderzoek luidt: *In bestaande praktijken binnen het jongerenwerk de werkzame bestanddelen van Youth Organizing inzichtelijk en overdraagbaar maken om zo de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk te verbeteren.*

Methodie praktijkbeschrijving

Voor het beschrijven van Youth Organizing als werkwijze in het jongerenwerk hebben wij gebruik gemaakt van de methode *Praktijkbeschrijving*, waar mogelijk in relatie tot beschikbare theorie en resultaten. Vertrekpunt voor het maken van de beschrijving Youth Organizing vormt de sociale interventietheorie (Donkers, 2008; Yperen & Veerman, 2008). Youth Organizing van jongeren kan beschouwd worden vanuit interventietheorie omdat zij zowel het leven van individuele jongeren als de omgeving van die jongeren beïnvloedt en als doel heeft om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van jongeren en de omgeving.

Het onderzoek is uitgevoerd in zes jongerenwerkorganisaties die Youth Organizing uitvoeren. Deze zes onderzochte praktijken bereiken een diversiteit in doelgroepen en hanteren verschillende doelen en werkwijzes. Daarmee is geprobeerd een goede afspiegeling van het groot stedelijke, professionele jongerenwerk in een multiculturele stad te bereiken.

De uitkomsten zijn gebaseerd op een combinatie van documentanalyse, observaties, diepte-interviews, registratiegegevens, vragenlijsten, focusgroepen en literatuuronderzoek. Voor de materiaalverzameling en het maken van de enkelvoudige beschrijvingen is samengewerkt met docenten en studenten van de minor *Jongerenwerk in de grote stad* van de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming van de Hogeschool van Amsterdam.

Achtereenvolgens beschrijven wij de doelen in relatie tot de resultaten, de doelgroep, de pedagogische opdracht, Youth Organizing live, de methodische uitgangspunten en de randvoorwaarden.

Doelen en resultaten met elkaar vergeleken

Allereerst hebben wij in beeld gebracht voor welke doelen Youth Organizing een geschikte werkwijze is. Er is pas sprake van een doel van Youth Organizing als aannemelijk kan worden gemaakt dat Youth Organizing positief bijdraagt aan het realiseren van dat doel. De vergelijking van de beoogde doelen met de gerealiseerde resultaten wijst uit dat Youth Organizing vier doelen heeft. Dit zijn: 1) Binding aan de samenleving; 2) Vergroten van de verantwoordelijkheid; 3) Vorming en 4) Ontmoeting. Of deze doelen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden, hangt af van de wijze waarop Youth Organizing wordt uitgevoerd en de kwaliteit van de begeleiding door de jongerenwerkers. De hieronder gepresenteerde resultaten dienen met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd omdat de groep jongeren die voor dit onderzoek is bevraagd klein is en de aantallen in de groep deelnemers en 'actieve' niet deelnemers verschillen.

Binding aan de samenleving

Dit onderzoek bevat aanwijzingen om de conclusie te trekken dat Youth Organizing zou kunnen bijdragen aan binding aan de samenleving. Via Youth Organizing stimuleren jongerenwerkers jongeren om actief mee te doen in het jongerenwerk of in hun buurt. Hiermee beogen zij dat jongeren een stem krijgen in de samenleving, meer toekomstperspectief krijgen en meer van betekenis zijn in hun buurt.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Binding aan de samenleving	24% in contact met andere organisatie Jongerenwerk brengt 13% in contact met instanties 8% versterkt netwerk 18% ontwikkelt toekomstperspectief 18% leert van betekenis te zijn voor de buurt	aantal actieve jongeren 16 – 28 aantal gerealiseerde producten door jongeren 3 - 48	Niet geregistreerd

Tabel 1: Vergelijking doel en resultaat binding aan de samenleving

Vergroten van de verantwoordelijkheid

Dit onderzoek bevat aanwijzingen om de conclusie te trekken dat Youth Organizing zou kunnen bijdragen aan het vergroten van de verantwoordelijkheid van jongeren. Naast dat jongeren leren om verantwoordelijk te zijn voor het eigen leven, is de inzet van Youth Organizing dat jongeren leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving. De

praktijken leren jongeren verantwoordelijkheid nemen door hen te stimuleren om zo zelfstandig mogelijk initiatieven te bedenken, te ontwikkelen en uit te voeren.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Verantwoordelijkheid	68% leert organiseren, 37% leert initiatief nemen, 42% leert beslissingen nemen, 34% ontwikkelt zelfvertrouwen 18% leert van betekenis zijn voor de buurt	jongeren voelen zich meer verantwoordelijk voor wat er in hun wijk gebeurt.	Niet geregistreerd

Tabel 2: Vergelijking doel en resultaat verantwoordelijkheid

Vorming

Dit onderzoek bevat aanwijzingen om te constateren dat Youth Organizing zou kunnen bijdragen aan de vorming van jongeren. De methodiek biedt jongeren mogelijkheden om diverse vaardigheden te verwerven, kennis op te doen en om hun talenten te kunnen ontdekken en ontwikkelen.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Vorming	68% leert organiseren 63% leert sociaal communicatieve vaardigheden, 45% doet kennis op en 26% ontdekt wat zijn/haar kracht is.	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd

Tabel 3: Vergelijking doel en resultaat vorming

Ontmoeting

Dit onderzoek bevat aanwijzingen om te constateren dat Youth Organizing in het jongerenwerk eventueel bijdraagt aan ontmoeting. Jongeren kunnen door deel uit te maken van een YO-groep 'gelijken' ontmoeten waar ze ervaringen over zaken van jong zijn en volwassen worden mee kunnen uitwisselen. Ook ontmoeten jongeren via Youth Organizing mensen met andere achtergronden (sekse, leeftijd, culturele achtergrond, religie, beperkingen). Door de omgang met niet gelijken ontwikkelen de jongeren meer begrip voor elkaar en verandert hun beeldvorming.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Ontmoeting	47% maakt vrienden.	Bereik profijtgroep 70 - 723 Er bindingen zijn ontstaan tussen jongeren in de wijk	Niet geregistreerd

Tabel 4: Vergelijking doel en resultaat ontmoeting

Doelgroep

Dit onderzoek wijst uit dat de primaire doelgroep van Youth Organizing in het jongerenwerk is: jongens en meisjes met verschillende culturele achtergronden in de leeftijd van 10 tot en met 15 jaar en van 18 tot en met 23 jaar die opgroeien in kansarme en/of kwetsbare posities. Het gaat om grotendeels schoolgaande jongens en meisjes in het basisonderwijs, vmbo kader, mbo niveau 3&4, havo/vwo en hbo. Opvallend aan de deelnemersgroepen (totaal 38 jongeren) waar wij onderzoek naar hebben gedaan is dat daarvan driekwart meisje is en dat jongeren van 16 en 17 jaar en jongeren die een vmbo basis of MBO niveau 1 of 2 opleiding volgen nauwelijks participeren.

Dit onderzoek maakt ook zichtbaar dat er een groep jongeren bestaat, die wel behoefte heeft aan deelname aan jongerenwerk, maar er geen gebruik van maakt. In dit onderzoek heeft deze groep een aanzienlijke omvang: bijna een kwart van de niet-deelnemers heeft wel behoefte om te participeren in (een YO-project in) het jongerenwerk, maar dat niet doet.

Pedagogische opdracht

Youth Organizing vraagt om een andere benadering dan het jongerenwerk doorgaans gewend is. Hoewel inspelen op de behoeftes van jongeren en daarop een programma bieden een onderdeel van het jongerenwerk is, lag de verantwoordelijkheid en de leiding wel bij het jongerenwerk. Bij Youth Organizing ligt de verantwoordelijkheid en de leiding bij de jongeren. Dit vraagt om een andere benadering van jongeren (Delgado & Staples, 2008). De pedagogische opdracht van Youth Organizing staat niet op zich. In de uitvoering is deze verweven met alle aspecten en onderdelen van Youth Organizing. De pedagogische opdracht bestaat uit een visie op de rol van Youth Organizing in het opvoeden van jongeren (het pedagogische concept) die praktisch tot uiting komt in het pedagogische klimaat en de pedagogische relatie.

Pedagogisch concept

Het pedagogisch concept van Youth Organizing bestaat uit drie uitgangspunten: zelforganisatie, democratische vorming en kritisch bewustzijn. Met zelforganisatie bedoelen wij dat jongeren het initiatief nemen tot een activiteit, regie hebben over de activiteit en zorgen voor de praktische realisatie ervan. Onder democratische vorming verstaan wij het overdragen van de normen, waarden, houdingen en vaardigheden die nodig zijn om zelf, op een gelijkwaardige en inclusieve manier, met anderen te kunnen samenwerken en samenleven. Jongeren leren om samen te werken met mensen met verschillende achtergronden en leren om zowel zeggenschap te hebben in het project als een actieve bijdrage te leveren aan de uitvoering van het project. Kritisch bewustzijn refereert als derde uitgangspunt van het pedagogisch concept naar jongeren de gelegenheid bieden om zich datgene eigen te maken wat nodig is om invulling te kunnen geven aan zelforganisatie. Hierbij gaat het om het bewust zijn van de context waarin zij leven en iets willen organiseren, voorzien wat nodig is om te kunnen organiseren en de vaardigheden ontwikkelen die nodig zijn voor zelforganisatie.

Pedagogisch klimaat

Voor een optimaal pedagogisch klimaat zijn veiligheid en een lerende omgeving belangrijk. Veiligheid houdt in dat jongeren zich fijn voelen in het jongerenwerk en zichzelf durven te zijn. Als jongeren zich niet fijn voelen, dan komen zij niet en gebeurt er niets. Deelname aan het jongerenwerk is namelijk vrijwillig. Als jongeren zich veilig voelen, durven zij zich zelf te zijn, aan te geven wat zij belangrijk vinden, taken uit te voeren en datgene te leren wat zij niet of onvoldoende kunnen. De leeromgeving helpt jongerenwerkers om jongeren uit te

nodigen tot ontdekken, uitproberen en leren. Belangrijk is dat jongeren tijdens hun leerproces worden uitgedaagd en fouten mogen maken.

Pedagogische relatie

De pedagogische relatie verwijst tot slot naar de rol van jongerenwerkers in het opvoeden van jongeren. In de pedagogische relatie zijn voor Youth Organizing vijf aspecten van belang. Ten eerste is dat gezag. Hiermee bedoelen we de door jongeren aanvaarde macht van de jongerenwerker over de jongeren. Ten tweede hebben jongerenwerkers een positieve benadering waarmee zij jongeren erkennen, waarderen en respecteren zoals zij zijn. Ten derde is het noodzakelijk dat jongerenwerkers aansluiten bij de beleving, ervaring, leefritme en de leefwereld van de jongeren. Dialogiserend opvoeden is vervolgens belangrijk om jongeren via open gesprekken bewust te maken van hun kwaliteiten, hun gedrag in relatie tot hun omgeving en hun ambities voor hun toekomst. Jongerenwerkers bieden tot slot structuur om het proces van organiseren zodanig in te richten en aan te bieden dat het jongeren helpt om daarbinnen zelfstandig te brainstormen, keuzes te maken, taken te verdelen en uit te voeren.

Methodische uitgangspunten

Methodische uitgangspunten zijn de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het methodisch handelen van de individuele jongerenwerkers in contact met jongeren. Uit interviews met de jongerenwerkers blijkt dat er een duidelijke structuur aanwezig is in de wijze waarop zij in de praktijk het contact met jongeren binnen Youth Organizing vormgeven. Twee typen uitgangspunten in het werken met jongeren zijn te onderscheiden. Zo is er enerzijds een bepaalde volgorde van handelen, de methodische stappen. Anderzijds zijn er methodische principes die inhoudelijk invulling geven aan het contact dat jongerenwerkers hebben met jongeren. Jongerenwerkers kiezen voor het methodische principe dat nodig en passend is op dat moment. Het handelen van jongerenwerkers in de methodiek Youth Organizing kent een zestal methodische stappen en zeven methodische principes. Onderstaande figuur vat de methode samen:

Figuur 1: Methodische uitgangspunten bestaande uit methodische stappen en methodische principes

Methodische stappen

1. Werven. Werven betekent dat jongerenwerkers jongeren uitnodigen om in groepsverband zelfstandig initiatieven te starten. Jongerenwerkers passen vijf

wervingsstrategieën toe. Dit zijn: 1) contact leggen in de leefwereld; 2) inspireren door jongeren te vertellen en te laten zien wat mogelijkheden zijn voor zelforganisatie; 3) werving via andere jongerenwerkactiviteiten zoals inloop; 4) door eigen initiatief van jongeren te omarmen en 5) via via (deelnemers werven nieuwe jongeren).

2. Screenen. Screenen houdt in dat jongerenwerkers bewust zoeken naar geschikte kandidaten voor een specifieke Youth Organizing groep/ activiteit. Dit onderzoek wijst uit dat jongerenwerkers tijdens de stap Screenen gericht zijn op: 1) leeftijd en sekse; 2) gedeelde interesses van jongeren; 3) capaciteiten van jongeren en 4) het kunnen garanderen pedagogisch klimaat (zorgdragen voor een veilige leeromgeving is hier een concrete uitwerking van).
3. Idee ontwikkelen. Met de stap Idee ontwikkelen activeren en ondersteunen jongerenwerkers jongeren om zelf een idee of onderwerp voor een YO-project in te brengen. Enerzijds zorgt dit ervoor dat jongeren zich vanaf het eerste begin eigenaar voelen van het initiatief. Anderzijds nodigt dit jongeren uit om na te denken over wat zij belangrijk vinden en biedt jongeren de ervaring dat zij invloed kunnen hebben op hun omgeving. Jongerenwerkers prikkelen jongeren tijdens deze stap om zelf met ideeën te komen en begeleiden hen om eerste ideeën concreter te krijgen en door te ontwikkelen.
4. Plan maken. De stap plan maken houdt in dat jongerenwerkers jongeren begeleiden bij de uitwerking van het idee tot een concreet plan van aanpak. Het maken van een plan leert jongeren na te denken over wat zij willen bereiken, op welke manier, in hoeveel tijd en met wie. Ondersteuning van jongerenwerkers is enerzijds gericht om de plannen van jongeren enigszins te sturen zodat ze passen binnen de grenzen van wat gewenst is (financieel / opdracht jongerenwerk). Anderzijds is het hun bedoeling om toe te werken naar plannen die realistisch en haalbaar zijn voor jongeren (qua niveau en capaciteiten) zodat jongeren bij de uitvoering van het YO-project succes kunnen ervaren.
5. Plan uitvoeren. Plan uitvoeren houdt in dat jongerenwerkers jongeren ondersteunen bij het uitvoeren van hun idee. De stap omvat zowel de voorbereidingen die nodig zijn voor de activiteit als de uiteindelijke activiteit zelf. Het is de bedoeling dat jongeren zelf verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de activiteit en de taken daadwerkelijk zelf uitvoeren. Jongerenwerkers ondersteunen jongeren hierbij door 1) op de achtergrond aanwezig te zijn; 2) jongeren te begeleiden in samenwerken en 3) jongeren praktische hulp te bieden.
6. Evalueren. Deze stap houdt in dat jongerenwerkers samen met jongeren terugblikken op het proces en de resultaten, als groep en individueel. Evaluatie maakt jongeren bewust van wat eigen verantwoordelijkheden zijn/waren en van hun eigen gedrag in de groep. Jongerenwerkers hebben ook een rol om de groep te ondersteunen bij het maken van toekomstplannen voor zowel de groep als op individueel niveau.

Methodische principes

Principes 1: Inspelen op interesse. Jongerenwerkers stemmen in hun contact met jongeren (toekomstige) YO-projecten zoveel als mogelijk af op interesses van jongeren. Om jongeren tot zelforganisatie te krijgen is een voorwaarde dat het onderwerp van een YO-project aansluit bij interesses van jongeren. De achterliggende gedachte is dat wanneer het onderwerp jongeren aan het hart ligt, zij gemotiveerder, meer betrokken zijn en mogelijk meer vaardigheden leren dan wanneer zij zich moeten bezighouden met een onderwerp dat hen niet interesseert en/of door anderen bepaald is.

Principe 2: Praktische hulp. Hoewel in theorie jongeren het initiatief nemen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor de activiteit en ten slotte zorgen voor de praktische realisatie is het in praktijk niet per definitie zo dat jongeren dit ook allemaal doen. Praktische hulp verwijst naar het bieden van praktische hulp bij het opzetten en uitvoeren van Youth Organizing. Jongerenwerkers bieden jongeren praktische hulp omdat jongeren alle taken nog niet zelf kunnen. Door de hulp dragen jongerenwerkers de algemene kennis van organiseren en de bijbehorende vaardigheden over, zodat jongeren het later zelf kunnen.

Principe 3: Peer support. Peer-support vatten we op als de 'onderlinge steun van en door jongeren (peers)'. De nadruk ligt hierbij op wederzijdse beïnvloeding (Kinable, 2006). De kracht van peer-support zit in de ondersteuning door leeftijdsgenoten. De gedachte is dat jongeren meer aannemen van leeftijdsgenoten die in eenzelfde situatie zitten (of hebben gezeten) (Luigies, 2006). In Youth Organizing krijgt het principe Peer-support op twee manieren vorm. In de eerste plaats werken jongerenwerkers aan een groepscohesie waarin jongeren met elkaar samenwerken en elkaar ondersteunen. In de tweede plaats bedelen jongeren specifieke taken en verantwoordelijkheden toe aan ervaren jongeren met het doel dat zij andere jongeren in de groep helpen of motiveren.

Principe 4: Leren door doen. Het principe Leren door doen houdt in dat jongerenwerkers jongeren in de uitvoering van Youth Organizing stimuleren om te oefenen met het uitvoeren van taken (zelforganisatie). De gedachte is dat jongeren door oefening en het zelf uitvoeren van taken (ervaringen) belangrijke vaardigheden ontwikkelen. Jongerenwerkers creëren daarvoor ruimte/vrijheid voor jongeren om taken zelf te doen en concrete situaties waarin jongeren ervaringen kunnen opdoen zoals het contact leggen met mensen, het bedienen van de geluidsinstallatie of het organiseren van een vergadering. Voorwaarde voor dit principe is dat jongeren fouten mogen maken. Jongerenwerkers grijpen in als de uitvoering door jongeren problematisch misgaat en/of schadelijke gevolgen kan hebben voor de organisatie, de omgeving of voor jongeren zelf (frustratie/verveling).

Principes 5: Positieve emoties. Dit principe verwijst naar het inzetten op het beleven van positieve emoties door jongeren. Het hebben/ervaren van positieve emoties (goed voelen) door deelname aan YO-projecten heeft twee functies. In de eerste plaats geeft het jongeren zelfvertrouwen dat zij nodig hebben om daadwerkelijk zelf initiatieven te kunnen organiseren. In de tweede plaats dragen positieve emoties eraan bij dat jongeren gemotiveerd / enthousiast raken om zich te blijven verbinden aan het YO-project. Jongerenwerkers zetten hierop in door: 1) plezier te bieden (aangename plek waar jongeren graag komen in hun vrije tijd; 2) door jongeren waardering te geven voor wie zij zijn of wat zij kunnen; 3) door het faciliteren van (tussentijdse) succesmomenten.

Principe 6: Belonen. Het principe belonen is dat jongerenwerkers jongeren iets geven/bieden in ruil voor hun aanwezigheid, deelname, inzet of prestatie in het kader van Youth Organizing. Het gegeven dat jongeren iets krijgen voor hun inzet werkt aanmoedigend en kan ertoe bijdragen dat jongeren zich actief blijven inzetten voor Youth Organizing.

Principes 7: Eén-op-één contact. 1-op-1 contact verwijst naar de momenten waarop jongerenwerkers jongeren individueel aanspreken buiten de groep om. Jongerenwerkers doen dit om drie redenen: 1) bieden van aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, 2) jongeren aanspreken op gedrag en 3) jongeren te ondersteunen bij persoonlijke problemen.

Randvoorwaarden

De randvoorwaarden van Youth Organizing zijn die voorwaarden in de organisatie, aansturing en middelen die bijdragen aan een succesvolle uitvoering. Dit onderzoek wijst op het bestaan van drie randvoorwaarden: 1) Kwaliteit; 2) Veiligheid; en 3) Middelen (locatie, faciliteiten, samenwerking en budget).

Kwaliteit

Vanzelfsprekend is een hoge kwaliteit van het Youth Organizing van belang. Om de kwaliteit te waarborgen zetten praktijkorganisaties in op: aansturing, werken in teamverband, het inzetten van bekwame jongerenwerkers, deskundigheidsbevordering van jongerenwerkers, en het monitoren van jongeren en vrijwilligers.

Veiligheid

De tweede randvoorwaarde is het waarborgen van de veiligheid. Dit is nodig zodat alle jongeren blijven deelnemen aan Youth Organizing en zich thuis voelen in de groep. Met de volgende maatregelen wordt de veiligheid in het jongerenwerk gewaarborgd: 1) formuleren en handhaven van veiligheids- en huisregels en 2) het toepassen van veiligheidsmaatregelen zoals trainingen BHV en inzet van beveiliging tijdens grote evenementen.

Middelen

Tot slot zijn er een aantal middelen nodig om Youth Organizing mogelijk te maken. Dit zijn: locatie, faciliteiten, samenwerking en budget. Om Youth Organizing uit te voeren is het van belang dat locaties beschikbaar zijn waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en YO-projecten voorbereiden en uitvoeren. Deze locaties moeten ook een aantal faciliteiten ter beschikking stellen zoals: computers, telefoons, toegang tot het internet en tafels en stoelen. Het samenwerken met de omgeving is van essentieel belang om jongeren in het kader van Youth Organizing in contact te kunnen brengen met relevante instanties. Jongerenwerkers zijn hierin een belangrijke schakel en dienen connecties te hebben met zowel formele als informele partners. Tot slot is er een klein budget nodig voor kosten als levensmiddelen, reiskosten, beveiliging en artiesten.

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies.....	2
1. Inleiding.....	12
1.1 Kern Youth Organizing	13
1.2 Doel en vraagstelling	14
1.3 Portfolio Jongerenwerk: aflevering Youth Organizing	15
1.4 Leeswijzer	15
2. Youth Organizing als nieuwe werkwijze van het jongerenwerk	17
2.1 Ontstaan van Youth Organizing in Nederland.....	17
2.2 Youth Organizing in de Verenigde Staten	19
3. Methodische verantwoording.....	21
3.1 Bruggen bouwen tussen wetenschap en praktijk.....	21
3.2 Praktijkbeschrijving als onderzoeksmethode	22
3.2.1 Karteren van de praktijk.....	23
3.2.2 Materiaalverzameling en analyse enkelvoudige beschrijvingen	24
3.2.3 Stapelen tot praktijkgefundeerde beschrijving.....	26
3.3 Methodologische kwaliteit.....	30
3.3.1 Betrouwbaarheid.....	30
3.3.2 Interne validiteit.....	32
3.3.3 Generaliseerbaarheid	33
4. Doelen en resultaten.....	34
4.1 Beoogde doelen	34
4.2 Resultaten van Youth Organizing volgens jongeren	38
4.2.1 Redenen voor deelname aan Youth Organizing	38
4.2.2 Ondersteuning door jongerenwerkers	39
4.2.3 Wat betekent deelname aan Youth Organizing voor jongeren?	46
4.3 Resultaten van Youth Organizing volgens aanbieders	47
4.3.1 Registraties.....	47
4.3.2 Kwalitatieve resultaatgegevens	49
4.4 Resultaten van Youth Organizing volgens opdrachtgevers	50
4.4.1 Resultaten.....	51
4.4.2 Krachten en ontwikkelpunten	53
4.5 Doelen en resultaten met elkaar vergeleken.....	54
5. Doelgroepen	60
5.1 Beoogde doelgroepen	60
5.2 Deelnemers	62
5.3 Wie niet?	65
5.4 Beoogde doelgroepen en deelnemers aan YO-projecten met elkaar vergeleken	70
6. Pedagogische opdracht	72
6.1 Pedagogische concept	72
6.1.1 Zelforganisatie	72
6.1.2 Democratische vorming.....	73

6.1.3	Kritisch bewustzijn	74
6.2	Pedagogisch klimaat	75
6.2.1	Veiligheid	75
6.2.2	Leeromgeving	76
6.3	Pedagogische relatie	79
6.3.1	Gezag	79
6.3.2	Positieve benadering	81
6.3.3	Aansluiten	82
6.3.4	Dialogiserend opvoeden	83
6.3.5	Structuur bieden	86
6.4	Conclusie	88
7.	Youth Organizing live	90
7.1	Systematisch portret van Youth Organizing	90
8.	Methodisch handelen	97
8.1	Methodische stappen	97
8.2.1	Stap 1 - Werven	98
8.1.2	Stap 2 - Screenen	101
8.1.3	Stap 3 - Idee ontwikkelen	104
8.1.4	Stap 4 - Plan maken	106
8.1.5	Stap 5 - Plan uitvoeren	108
8.1.6	Stap 6 - Evalueren	110
8.2	Methodische principes	111
8.2.1	Principe 1 - Inspelen op interesses	112
8.2.2	Principe 2 - Praktische hulp	113
8.2.3	Principe 3 - Peer-support	115
8.2.4	Principe 4 - Leren door doen	118
8.2.5	Principe 5 - Positieve emoties	122
8.2.6	Principe 6 - Belonen	125
8.2.7	Principe 7 - 1-op-1 contact	127
9.	Randvoorwaarden	132
9.1	Kwaliteit	132
9.2	Veiligheid	136
9.3	Middelen	137
	Literatuurlijst	140
	Bijlagen	148

1. Inleiding

De methodiek Youth Organizing wordt sinds de jaren tien van deze eeuw bottom up ontwikkeld door jongerenwerkers in reactie op de ontwikkeling naar de participatiesamenleving en de economische crisis. In de hoop om het zelforganiserend vermogen van jongeren te versterken en effectiever (lees goedkoper) te kunnen werken zijn jongerenwerkers gaan proberen hoe zij jongeren kunnen motiveren en ondersteunen om zelfstandig initiatieven op te zetten en uit te voeren.

Youth Organizing is een specifieke methodiek van het jongerenwerk dat jongeren uitnodigt, activeert, motiveert en ondersteunt om zelfstandig initiatieven te nemen, vorm te geven, uit te voeren en te onderhouden. Hierbij gaat het erom dat jongeren de aanzet doen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor, en ten slotte zorgen voor de praktische realisatie ervan met als doel het versterken van het zelforganiserend vermogen van jongeren. De kracht van Youth Organizing is het streven om de individuele capaciteiten en vaardigheden van jongeren te ontwikkelen en te stimuleren en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan de samenleving vanuit het perspectief van jongeren (Yee, 2008). Ambitie van Youth Organizing is bovendien om vooral het zelforganiserend vermogen van jongeren in kwetsbare posities te versterken. In de huidige maatschappelijke verhoudingen hebben zij nauwelijks de gelegenheid om verantwoordelijkheid te leren dragen voor zichzelf en hun omgeving. Ook positieve rolmodellen ontbreken vaak (Metz, 2013; Abdallah, Kooijmans & Sonneveld, 2016). Het begrip Youth Organizing wordt al langer gebruikt in de Verenigde Staten (Alinsky & Saul, 1989; Delgado & Staples, 2008). Hoewel kennis over Youth Organizing in de Verenigde Staten een belangrijke inspiratiebron biedt voor Youth Organizing in Nederland is er een duidelijke verschil te herkennen tussen de methodieken in beide landen. Terwijl in Nederland Youth Organizing vooral gericht is om jongeren uit te nodigen, te stimuleren en te faciliteren zelfstandig initiatieven op te zetten en te onderhouden wordt de Amerikaanse variant van Youth Organizing vooral ingezet om jongeren samen te brengen rond voor hen belangrijke kenmerken van hun gemeenschap met als doel deze te onderzoeken en actie te ondernemen om deze te veranderen (Christens & Dolan, 2010). Ofwel het Nederlandse Youth Organizing is primair gericht op actief burgerschap waar het bij het Amerikaanse Youth Organizing meer gaat om maatschappijverandering. In de Amerikaanse literatuur wordt Youth Organizing omschreven als: *'An innovative youth development and social justice strategy that trains young people in community organizing and advocacy, and assists them in employing these skills to alter power relations and create meaningful institutional change in their communities'* (The Funder's Collaborative on Youth Organizing, 2009 aangehaald in Christens & Dolan, 2010).

Hoewel de term Youth Organizing voor velen in Nederland onbekend is, zijn vergelijkbare initiatieven intussen overal in de jongerenwerkpraktijk te vinden. Diverse organisaties maken gebruik van een zelfde werkwijze om het zelforganiserend vermogen van jongeren te vergroten. Ook toont Youth Organizing overlap met het jongerenwerk in de jaren zestig en zeventig, het jongerenopbouwwerk van de jaren tachtig en jongerenparticipatie van de jaren negentig. Initiatieven die jongeren nemen lopen uiteen van het maken van radioprogramma's, het organiseren van een buurtfeest tot bingoavonden voor ouderen maar ook het runnen van het buurthuis of het verbeteren van de leefbaarheid van het plein. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de gemeenten in Nederland verantwoordelijk voor alle facetten van de zorg voor en ondersteuning van jongeren in hun gemeente. Inzet van de stelselherziening in het sociale domein is meer eigen verantwoordelijkheid, meer benutten

van 'eigen kracht' en het sociale netwerk van jongeren en hun ouders. Verwacht wordt dat mensen ondersteuningsvragen zelf en/of samen met hun familie en netwerk oplossen, en pas wanneer dat niet lukt, gebruik maken van collectieve voorzieningen. Voor het jongerenwerk betekent dit dat zij in het merendeel van de gemeenten de opdracht hebben om jongeren het jongerenwerk zelf te laten organiseren. In hoeverre het mogelijk is dat (kwetsbare) jongeren in het jongerenwerk zelf initiatieven nemen, vormgeven, uitvoeren en onderhouden, is geen onderzoek gedaan.

1.1 Kern Youth Organizing

Youth Organizing heeft enkele kenmerken die min of meer vastliggen en een voorwaarde zijn om te kunnen spreken van Youth Organizing. Dit zijn:

1. Jongeren hebben de regie
2. Jongeren bepalen onderwerp
3. Jongerenwerker ondersteunt jongeren naar behoefte
4. Jongeren zorgen voor praktische realisatie
5. Jongeren werken samen

Hieronder worden deze kenmerken uitgelegd.

1. Jongeren hebben de regie

Youth Organizing initiatieven worden (meestal) geleid door jongeren zelf (Delgado & Staples, 2008; Ginwright & James, 2002; Krischner & Ginwright, 2012). Het leiderschap door jongeren krijgt op twee manieren vorm. Ten eerste betekent dit dat jongeren de regie nemen binnen het Youth Organizing project dat binnen het jongerenwerk wordt aangeboden. Ten tweede is Youth Organizing een proces waarbij jongeren zelf actief invloed uitoefenen en actie ondernemen en daarmee hun eigen aanbod creëren (in tegenstelling tot passieve ontvangers van een aanbod) (Checkoway, 2011).

2. Jongeren bepalen het onderwerp

Een tweede kenmerk van Youth Organizing is dat het onderwerpen, activiteiten en bewegingen betreffen die jongeren samen zelf bepalen omdat ze voor hen belangrijk zijn of hen aangaan (Delgado & Staples, 2007; in: Kirshner & Ginwright, 2012; Ginwright & James, 2002; Checkoway, 2011; Delgado & Staples, 2008). De achterliggende gedachte is dat wanneer het onderwerp jongeren aan het hart ligt, zij gemotiveerder, meer betrokken zijn en mogelijk meer vaardigheden leren dan wanneer zij zich moeten bezighouden met een onderwerp dat hen niet interesseert en/of door anderen (volwassenen, jongerenwerkers) bepaald is.

3. Jongerenwerker ondersteunt jongeren naar behoefte

Dat jongeren bij Youth Organizing de leiding hebben en het onderwerp bepalen, betekent echter niet dat de jongerenwerker geen rol heeft binnen Youth Organizing. Youth Organizing is een methodiek waarbij jongeren door de jongerenwerker aangespoord worden zelf de regie te nemen (Checkoway, 2011; Staples & Stack, 2008 in: Christens & Dolan, 2010). Voor veel jongeren en in het bijzonder de jongeren die onder de doelgroep van het jongerenwerk vallen, zijn de taken en verantwoordelijkheden die kenmerkend zijn voor Youth Organizing nieuw. De rol van de jongerenwerker is bij Youth Organizing anders dan bij het reguliere

jongerenwerk, in de zin dat de jongerenwerker bij Youth Organizing een extra stap terugzet en taken aan de jongeren overdraagt die normaal tot zijn takenpakket behoren (zoals het organiseren van een event of bepalen wat op het programma staat).

4. Jongeren zorgen voor praktische realisatie

Bij Youth Organizing hebben jongeren niet alleen de leiding en bepalen zij het onderwerp, maar voeren zij het project of de activiteit ook uit. De gehele cyclus van Youth Organizing hebben jongeren de hoofdrol. De actieve betrokkenheid bij het gehele proces van Youth Organizing biedt jongeren de gelegenheid om maatschappelijk actief te zijn en zelfvertrouwen, autonomie en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen (Yee, 2008). Het opzetten en uitvoeren van een Youth Organizing project vraagt vaardigheden die jongeren zich door te participeren in het project eigen kunnen maken. Deze benadering van jongeren is een omkering van de gangbare benadering van jongeren in kwetsbare posities als 'slachtoffers', 'consumenten', 'daders' en 'behoefte cliënten' (Delgado & Staples, 2008).

5. Jongeren werken samen

Youth Organizing is een methode die per definitie in groepsverband plaatsvindt. Youth Organizing in de Verenigde Staten komt voort uit een collectivistische traditie waarin mensen samenwerken om iets te bereiken wat zij alleen niet zouden kunnen. Het samenwerken van jongeren binnen Youth Organizing is om meerdere redenen van betekenis. Doordat jongeren samenwerken, leren zij hun eigen belangen te overstijgen en te verbinden met belangen van andere jongeren (Kirshner & Ginwright, 2012). Vervolgens veranderen in het samenwerken de relaties tussen jongeren. Jongeren die samenwerken in de uitvoering van projecten raken bevriend (Christens & Dolan, 2010). Omdat er binnen Youth Organizing veel wordt samengewerkt met jongeren van verschillende achtergronden, ontstaat er meer wederzijds begrip (Christens & Dolan, 2010). Ook draagt samenwerken bij aan het vergroten van het sociale netwerk van jongeren (Kirshner & Ginwright, 2012).

1.2 Doel en vraagstelling

De doelstelling van dit onderzoek luidt:

In bestaande praktijken binnen het jongerenwerk de werkzame bestanddelen van Youth Organizing inzichtelijk en overdraagbaar maken om zo de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk te verbeteren.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Op welke manier en met welke resultaten draagt Youth Organizing bij aan het volwassen worden van jongeren in de samenleving?

Omdat vooraf niet duidelijk is wat de werkzame bestanddelen en de resultaten van Youth Organizing zijn, staan in de uitvoering van het onderzoek vier deelvragen centraal:

1. Waaruit bestaat het aanbod van Youth Organizing? (doel, doelgroep, activiteit, beoogde begeleiding)
2. Hoe verloopt de uitvoering van Youth Organizing? (bereikte doelgroep; geboden ondersteuning (methodisch handelen); taken, verantwoordelijkheden en competenties professionals)

3. Wat is het resultaat van Youth Organizing? (ervaring actieve jongeren, registratiegegevens jongerenwerkaanbieders, opvattingen stakeholders en maatschappelijke effecten)
4. Hoe is Youth Organizing georganiseerd? (institutionele inbedding; aansturing, financiering, samenwerkingsrelaties, lokaal beleid)

1.3 Portfolio Jongerenwerk: aflevering Youth Organizing

Het onderzoek naar Youth Organizing is onderdeel van een groter meerjarig onderzoeksproject, getiteld Portfolio Jongerenwerk. Portfolio jongerenwerk wordt uitgevoerd door het lectoraat Youth Spot, in samenwerking met de minor *Jongerenwerk in de grote stad* van de Hogeschool van Amsterdam. Inzet van het project is het inzichtelijk en overdraagbaar maken van de werkzame bestanddelen en de resultaten van het jongerenwerk. Door jaarlijks één werkwijze van het jongerenwerk te onderzoeken, zal er een *body of knowledge* ontstaan die omvangrijk genoeg is om het te kunnen samenvoegen tot een handboek jongerenwerk. In het studiejaar 2010-2011 is De Inloop onderzocht, in 2011-2012 Ambulant Jongerenwerk, voor 2013-2014 stond Youth Organizing op de agenda, het schooljaar 2014-2015 is gewijd aan Groepswerk en in 2015-2016 is de methodiek Informatie & Advies onderzocht. Aanleiding voor het project vormt de noodzaak voor de professionalisering van het jongerenwerk (Fabri, 2009). Jongerenwerkers willen graag terugkoppeling over de impact van hun handelen. Aanbieders hebben behoefte aan inzicht in de (on)mogelijkheden van hun aanbod en handvatten om hun producten door te ontwikkelen. Opleidingen hebben kennis nodig over jongeren en methodieken om de toekomstige jongerenwerkers goed op te kunnen leiden. Gemeenten (stadsdelen en centrale stad) willen de besteding van publieke middelen aan het jongerenwerk kunnen verantwoorden.

Tot nu toe heeft het jongerenwerk, net als de andere werkvormen uit het welzijnswerk een smalle wetenschappelijke fundering. De oorzaak daarvan is drieledig en geldt voor het welzijnswerk als geheel. Ten eerste is welzijnswerk in vergelijking met andere professies zoals de geneeskunde, de advocatuur en het onderwijs een jonge professie (Jacobs e.a., 2008). Ten tweede is de wijze waarop de Nederlandse overheid sturing geeft aan het welzijnswerk permanent in beweging (Hortulanus, Liem & Sprinkhuizen, 1997; Haan & Duyvendak, 2002; WRR 2004, Metz, 2011b). Ten derde zijn in het welzijnswerk de ervaringen met het in beeld brengen en meten van resultaten van interventies en *accountability* niet eenduidig positief (Steyaert & Biggelaar, 2008; Tonkens & Duyvendak, 2001; Tonkens, 2008; Spierts, 2005). Voor het jongerenwerk geldt dit in versterkte mate omdat het jongerenwerk een relatief klein vakgebied is, waardoor er verhoudingsgewijs minder middelen zijn voor kennisontwikkeling (Metz, 2011a).

1.4 Leeswijzer

Dit rapport bevat het onderzoeksverslag van het onderzoek naar Youth Organizing in het jongerenwerk. Het maakt inzichtelijk op welke manier het onderzoek is uitgevoerd en wat dat leert over de werking en de resultaten van Youth Organizing in het grootstedelijk jongerenwerk. Het onderzoek is zo opgezet dat de uitkomsten van dit onderzoek een basis bieden voor een door wetenschappelijk onderzoek onderbouwde methodiekbeschrijving van Youth Organizing. De conclusies van dit rapport vormen daarom de opmaat van de methodiekbeschrijving. Om de opbrengsten van dit onderzoek toegankelijk te maken voor een breder lezerspubliek, verschijnt er behalve deze onderzoeksrapportage een samenvatting

voor opdrachtgevers en een geïllustreerde methodiekbeschrijving voor studenten, jongerenwerkers en hun managers.

De opbouw van dit onderzoeksrapport is als volgt. Hoofdstuk 1 (inleiding) biedt een korte kennismaking met het Youth Organizing als werkwijze in het professionele jongerenwerk. Hoofdstuk 2 beschrijft de geschiedenis van Youth Organizing. Hoofdstuk 3 doet verslag van het onderzoeksproces en legt verantwoording af over de gebruikte onderzoeksmethoden en de borging van de kwaliteit. De hoofdstukken 4 tot en met 9 belichten de bevindingen over de werking en de resultaten van Youth Organizing. In hoofdstuk 4 Doelen en resultaten brengen wij allereerst in beeld voor welke doelen het Youth Organizing een geschikte werkwijze is. Dat doen wij door te beschrijven voor welke doelen Youth Organizing wordt ingezet door een jongerenwerkorganisatie of een stadsdeel en dat te vergelijken met wat wij hebben kunnen achterhalen over de resultaten van Youth Organizing en wat hierover bekend is uit de literatuur. In hoofdstuk 5 worden de doelgroepen en de deelnemers van Youth Organizing beschreven. Een vergelijking tussen de doelgroep en de deelnemers leert ten slotte welke jongeren de eigenlijke doelgroep van Youth Organizing zijn. Vervolgens werken wij in hoofdstuk 6 uit hoe de pedagogische opdracht van het jongerenwerk vorm krijgt in Youth Organizing. Het pedagogische concept betreft de visie op de wijze waarop het jongerenwerk – inclusief het handelen van de jongerenwerker - vorm geeft aan het opvoeden van jongeren. Een indruk van de uitvoering van de Youth Organizing treft u in hoofdstuk 7. Door 11 aspecten van de dagelijkse gang van zaken van Youth Organizing uit te lichten wordt de uitvoeringspraktijk van deze werkwijze thematisch beschreven. De kern van het methodisch handelen van jongerenwerkers tijdens Youth Organizing staat beschreven in hoofdstuk 8. Op basis van diepgaande gesprekken met jongerenwerkers wordt daar de basis van het werken met jongeren in Youth Organizing ontrafeld in methodische uitgangspunten. Hoofdstuk 9 beschrijft tot slot wat de randvoorwaarden zijn voor een succesvolle uitvoeringspraktijk. De conclusies van het onderzoek vindt u in de samenvatting van dit rapport.

2. Youth Organizing als nieuwe werkwijze van het jongerenwerk

De methodiek Youth Organizing wordt in Nederland sinds de jaren tien van deze eeuw bottom up ontwikkeld door jongerenwerkers in reactie op de ontwikkeling naar de participatiesamenleving en de economische crisis. Jongerenwerkers zijn met Youth Organizing gericht om jongeren uit te nodigen, te activeren, te motiveren en te ondersteunen om jongeren zelfstandig initiatieven te laten nemen, vorm te geven, uit te voeren en te onderhouden. Kijkend naar de geschiedenis van het jongerenwerk zien we dat Youth Organizing overlap vertoont met het jongerenwerk in de jaren zestig en zeventig waarin een omkering van de pedagogische verhouding plaatsvindt en jongeren gaan bepalen wat er in het jongerenwerk gebeurt, het jongerenopbouwwerk van de jaren tachtig en de aandacht voor jongerenparticipatie door het aannemen van het VN Kinderrechtenverdrag in 1989. Ook in de Verenigde Staten bestaat Youth Organizing. Daar heeft het zich in de jaren negentig van de vorige eeuw als methodiek ontwikkeld vanuit verschillende tradities van collectieve sociale actie.

In dit hoofdstuk beschrijven we in 2.1 het ontstaan van Youth Organizing in Nederland. In paragraaf 2.2 beschrijven wat in de Verenigde Staten aanleiding was voor Youth Organizing en zetten we het verschil tussen de methodiek in beiden landen uiteen.

2.1 Ontstaan van Youth Organizing in Nederland

Als aan het einde van de negentiende eeuw het jongerenwerk ontstaat, is van eigen verantwoordelijkheid van jongeren of jongerenparticipatie nog geen sprake. De verzuilde instituties nemen het initiatief tot het jongerenwerk wanneer zij signaleren dat jongeren behoefte hebben aan professionele begeleiding bij het volwassen worden in de samenleving, (Harmsen, 1961; Jansen, Lunenberg, & Vossen, 1989; Nijenhuis, z.j.). Het jongerenwerk heeft in die tijd de vorm van een activiteitenaanbod in de vrijetijd, begeleid door volwassenen die hiervoor betaling ontvangen. Het zijn het volwassen die het aanbod bepalen en uitvoeren (Metz, 2011a). Dit blijft zo tot na de Tweede Wereldoorlog.

In de jaren zestig verandert de waardering van jongeren. Jong-zijn en zelfontplooiing worden de nieuwe maatschappelijke idealen. Een omkering van de pedagogische verhoudingen is het resultaat. Jongeren moeten kans krijgen om het zelf uit te zoeken, zonder bemoeienis van volwassenen (Hazekamp & Zande, 1992). Het jongerenwerk krijgt de taak om voorwaarden te scheppen en te ondersteunen, jongeren hebben de regie (Metz, 2011a). Als gevolg van het taboe op interventie in de leefwereld van jongeren gecombineerd met het ontbreken van passende methodieken, laten jongerenwerkers hun vormende opdracht helemaal los. Jongeren gaan bepalen wat er gebeurt en de beroepskrachten verworden tot (sleutel)beheerder (Te Poel, 1997). In de meeste jongerencentra ontstaan problemen met beheersbaarheid: (hard) drugsgebruik, alcohol, geweld en criminaliteit.

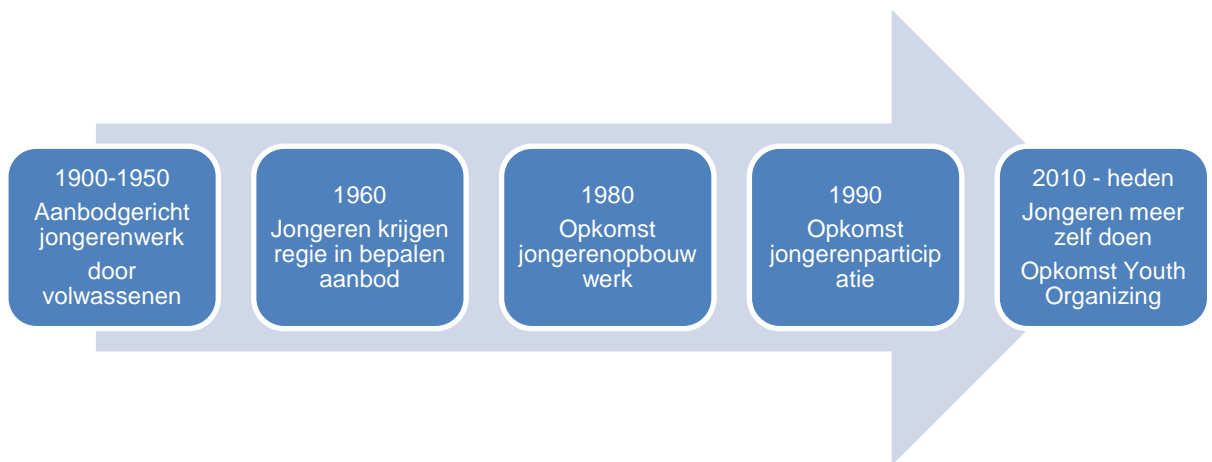
Het jongerenopbouwwerk van de jaren tachtig heeft ook als uitgangspunt dat jongeren zelf vormgeven aan het aanbod van jongerenwerk. In de jaren tachtig maakt door de economische crisis het brede jongerenwerk, bedoeld voor alle jongeren, plaats voor doelgroepgericht jongerenwerk waarin iedere doelgroep een eigen aanpak krijgt (Metz, 2011a). Om jongeren met een lagere sociaaleconomische achtergrond te bereiken, toen arbeidersjongeren geheten, ontwikkelt Jaap Noorda samen met onderzoekers en jongerenwerkers het jongerenopbouwwerk. Het jongerenopbouwwerk is een

omgevingsgerichte manier van werken waarin het jongerenwerk poogt om partners uit de directe omgeving van jongeren zoals school, hulpverlening, ondernemers en buurtbewoners te betrekken bij de ontwikkeling en het welbevinden van jongeren. De leefwereld (lees: leefsituatie) van jongeren vormt hiervoor het uitgangspunt. De aanname is dat hierdoor de aansluiting bij de eigen, sociale omgeving van jongeren blijft bestaan zodat jongeren gebruik kunnen maken van aanwezige sociale steun in die omgeving en voorkomen wordt dat jongeren onnodig afhankelijk worden van professionele hulpverlening. In de uitvoering is het uitgangspunt dat jongeren zelf vormgeven aan het recreatieve aanbod. Dit omdat het jongeren de gelegenheid biedt om ideeën en mogelijkheden te ontwikkelen en daarvoor verantwoordelijkheid te dragen, een kans die jongeren met een lagere sociaaleconomische achtergrond in die tijd niet vaak krijgen (Noorda, Veenbaas, Vosskuhler & Westerhoff, 1981). Door de bezuinigingen en het vervangen van hbo-professionals door mbo-ers en jongerenwerkers uit de doelgroep raakt het jongerenwerk in crisis. Het jongerenopbouwwerk krijgt, net als de andere vormen van doelgroepgericht jongerenwerk, beperkt vorm (Metz, 2011a).

In de jaren negentig komt jongerenparticipatie in Nederland op de maatschappelijke en politieke agenda te staan. Aanleiding daarvoor is het in 1989 aannemen door de Verenigde Naties van het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK) enerzijds en het tekort schieten van de democratische opvoeding anderzijds. Het ratificeren van het IVRK in 1995 leidt in Nederland tot landelijke en lokale investeringen in de ontwikkeling van jongerenparticipatie in beleid. Initiatieven als de nationale Jeugdraad en lokaal websites voor jongerenparticipatie zoals www.yourXXX.nl zien het levenslicht (Gilsing, 2005; Jurrius, 2012). In diezelfde periode wijst De Winter erop dat als gevolg van de democratisering van de pedagogische verhoudingen en de professionalisering van de opvoeding, democratische opvoeding van jongeren en kinderen in gevaar is. Kinderen en jongeren ontbreekt het aan mogelijkheden om te oefenen en ervaring op te doen met diverse vormen van participatie (De Winter, 1995). Hier legt De Winter de kiem voor zijn latere pleidooi voor de pedagogische civil society. Het recht op jongerenparticipatie wordt opgenomen in de Wet op de Jeugdzorg (2005) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (2007) (Jurrius, 2012). Evaluaties maken zichtbaar dat jongerenparticipatie in praktijk beperkt succesvol is: een beperkte groep jongeren wordt bereikt (Naber & Plas, 2004; Steketee, Mak, Graaf, & Huygen, 2005). Voor het jongerenwerk brengt de aandacht voor jongerenparticipatie weinig nieuws. Zowel het werken vanuit de leefwereld van jongeren en jongeren een stem geven in het aanbod is voor het jongerenwerk vanzelfsprekend.

De economische crisis van de jaren tien in deze eeuw, brengt de al in de jaren zeventig gestarte discussie over de heroriëntatie van de verzorgingsstaat in een stroomversnelling. Vraag is welke taken beroepsmatig moeten worden ingevuld, en wat kan er (beter) vrijwillig worden gedaan (Metz, Meijs, e.a., 2012). Inzet is dat mensen meer zelf gaan doen en onderling gaan oplossen, zodat er minder gebruik gemaakt gaat worden van de relatief dure, professionele en gespecialiseerde zorg (Metz, 2011b). Met name van jongeren met beperkingen en jongeren in achterstand is het veel gevraagd om meer dan nu het geval is samen met anderen vorm te geven aan het eigen leven en hun omgeving. In de huidige maatschappelijke verhoudingen hebben zij weinig mogelijkheden om verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf en hun omgeving. Positieve rolmodellen ontbreken. Tenslotte verwacht zelforganisatie dat jongeren weten waaruit hun krachten en talenten bestaan en wat hun kwetsbaarheden zijn. Zonder zelfkennis en gevoel voor de ander lopen jongeren, net als ieder ander overigens, het risico zichzelf en de ander van de wal in de sloot te helpen (zie ook Metz, 2013). Het jongerenwerk in Nederland gaat aan de slag met het bottom up ontwikkelen van werkwijzen om het zelforganiserend vermogen van jongeren te vergroten. Het onderzoek, waar dit rapport verslag van doet, is het eerste onderzoek dat in Nederland

verschijnt over deze (op)nieuw ontwikkelde werkwijze.

Figuur 2: Opkomst Youth Organizing in Nederland

2.2. Youth Organizing in de Verenigde Staten

In de jaren negentig ontstaat Youth Organizing als werkwijze van het jongerenwerk in de Verenigde Staten. De aanleiding voor het ontstaan van Youth Organizing in de Verenigde Staten verschilt met ontstaansgeschiedenis van Youth Organizing in Nederland. In de Verenigde Staten ontstaat Youth Organizing vanuit de wens van de overheid om *youth community engagement* te vergroten (Youniss, Bales, Christmas-Best, Diversi, McLaughlin, & Silbereisen, 2002; Kirshner & Ginwrith, 2012) en de ontevredenheid van gemeenschappen van etnische minderheden over de kwaliteit van leven op verschillende gebieden (zoals veiligheid, educatie, gezondheid) (James & McGillicuddy, 2001 in: Kirshner & Ginwrith, 2012). Inzet van Youth Organizing is het omdraaien van de rollen van jongeren. Jongeren worden niet meer benaderd als 'slachtoffers', 'consumenten', 'daders' en 'behoefte cliënten', maar juist als individuen die capabel zijn grote bijdragen te leveren aan hun gemeenschap en de maatschappij in het algemeen (Delgado & Staples, 2008).

In de Verenigde Staten borduurt Youth Organizing voort op verschillende tradities van collectieve sociale actie. Oorsprong van Youth Organizing is het model van *community organizing* van Saul Alinsky (1909-1972), de politieke variant van *community development* ofwel het opbouwwerk (Gradener, 2016). Saul Alinsky, een Amerikaanse 'organisator van onrecht' zette zich in Chicago in de jaren dertig in voor betere levensomstandigheden van armere delen van de bevolking (Alinsky, 1989). Zijn aanpak werd door groepen en organisaties in gemeenschappen overgenomen. Een tweede traditie is het (studenten) activisme van de *anti war* en *civil rights movements* in de jaren zestig (Carson, 1981; Rosales 1997 in: Kirshner & Ginwright 2012; Christens & Dolan, 2010).

Tot voor kort bestonden de initiatieven voor collectieve sociale actie enkel uit volwassenen en werden jongeren hierbij niet betrokken, terwijl de onderwerpen van hun initiatieven wel soms jongeren betroffen (zoals hervorming van het onderwijs en verbeteren van scholen). De laatste jaren is dit veranderd en worden jongeren steeds meer betrokken bij *community organizing*. Dat jongeren steeds vaker betrokken worden bij *community organizing* initiatieven in de omgeving weerspiegelt de algemene ontwikkeling in de Amerikaanse samenleving om jongeren meer bij het reilen en zeilen van de gemeenschap te betrekken (Christens & Dolan, 2010). Youth Organizing in de Verenigde Staten is als het ware het jonge zusje van *community organizing* (Christens & Kirsher, 2011).

Youth Organizing past goed in de ontwikkeling naar *Positive Youth Development*. *Positive Youth Development* is zowel een benaderingswijze als een serie programma's gericht op het versterken van de normale, positieve ontwikkeling van jongeren. De nadruk ligt op de mogelijkheden en kansen van jongeren om zich te ontwikkelen tot succesvolle volwassenen die een positieve bijdrage leveren aan hun omgeving en de maatschappij (Ince, Van Yperen & Valkestijn, 2013, p. 12). *Positive Youth Development* is vergelijkbaar met het Nederlandse positief opvoeden. In 1992 bracht de Amerikaanse *Carnegie Corporation's Council on Adolescent Development* 'A Matter of Time: Risk and Opportunity in the Nonschool Hours' uit. In dit rapport werd benadrukt dat de pubertijd/adolescentie een periode is waarin elke jongere mogelijkheden moet hebben om zelfvertrouwen, autonomie en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen en kunnen meedoen aan naschoolse activiteiten. Dit rapport betekende een verandering in de benadering van jongeren, waarbij nu gefocust werd op de gezonde ontwikkeling van alle jongeren. Tot dan lag de focus in de maatschappij vooral op het helpen van probleemjongeren (Yee, 2008). Nu 20 jaar na het verschijnen van het rapport van Carnegie, zijn er een verscheidenheid aan mogelijkheden voor jongeren om te participeren. Het aantal Youth Organizing initiatieven is klein vergeleken met die binnen de *Positive Youth Development* programma's, maar neemt wel toe (Yee, 2008).

Er is een duidelijk verschil in de uitvoering van de methodiek in het jongerenwerk in Nederland en in de Verenigde Staten. Terwijl in Nederland Youth Organizing vooral gericht is om jongeren uit te nodigen, te stimuleren en te faciliteren om zelfstandig initiatieven op te zetten en te onderhouden en daarmee een bijdrage te leveren aan de samenleving, wordt de Amerikaanse variant van Youth Organizing vooral ingezet om jongeren samen te brengen rond voor hen belangrijke kenmerken van hun gemeenschap met als doel deze te onderzoeken en actie te ondernemen om deze te veranderen (Christens & Dolan, 2010). Ofwel het Nederlandse Youth Organizing is primair gericht op actief burgerschap waar het bij het Amerikaanse Youth Organizing meer gaat om maatschappijverandering.

3. Methodische verantwoording

In dit hoofdstuk leggen wij uit hoe in bestaande praktijken binnen het jongerenwerk de werkzame bestanddelen van Youth Organizing in het jongerenwerk inzichtelijk en overdraagbaar zijn gemaakt. Hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van de methode praktijkbeschrijving, een instrument dat is ontwikkeld met als doel het tot op de bodem uitzoeken wat er in de desbetreffende praktijk gebeurt rond een zekere kwestie of vraag. In paragraaf 3.2 presenteren wij die methode en doen wij verslag van de uitvoering van het onderzoek. De methodologische kwaliteit waarborgt de geldingskracht van de onderzoeksresultaten. In paragraaf 3.3 beschrijven wij de drie manieren waarop de methodologische kwaliteit is gewaarborgd. Het hoofdstuk opent met de meer algemene vraag wat de mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling van een wetenschappelijk kennisdomein voor het jongerenwerk dat aansluit bij de impliciete kennis van en handreikingen biedt voor de uitvoeringspraktijk van het jongerenwerk.

3.1 Bruggen bouwen tussen wetenschap en praktijk

Het beschikken over een wetenschappelijk kennisdomein is tegenwoordig noodzakelijk voor kwalitatief goed jongerenwerk. De eis zelf is niet nieuw, volgens de klassieke professionaliserings-theorie is wetenschappelijk onderzoek een voorwaarde voor de inhoudelijke beroepsontwikkeling (Carr-Saunders & Wilson, 1933). Wetenschappelijk onderzoek waarborgt de kwaliteit van de ontwikkelde kennis en fungeert daarmee als een belangrijke kwaliteitsnorm voor de beroepspraktijk. Wat wel is veranderd, is dat nu ook van de sociaal agogische beroepen (inclusief jongerenwerk) verwacht wordt dat zij hun handelen legitimeren met wetenschappelijk onderzoek (Metz, 2011b).

Binnen het jongerenwerk wordt de noodzaak van een eigen kennisdomein breed gedragen (Fabri, 2009). Zo willen jongerenwerkers terugkoppeling over de impact van hun handelen. Aanbieders hebben behoefte aan inzicht in de (on)mogelijkheden van hun aanbod en handvatten om hun producten door te ontwikkelen. Opleidingen hebben kennis nodig over jongeren en methodieken om de toekomstige jongerenwerkers goed op te kunnen leiden. Kenmerkend voor de *body of knowledge* van het jongerenwerk is dat die grotendeels impliciet is (Spierts, 2005). Impliciete kennis ofwel *'tacit knowledge'* houdt in dat de kennis voor de professionals zelf zo vanzelfsprekend is dat zij zich niet meer bewust zijn dat zij over deze kennis beschikken (Polanyi, 1966). Veel professionals zijn zich niet bewust dat datgene wat voor hen automatisch onderdeel is van hun professionele handelen, zij zich eigen hebben gemaakt via opleiding, ervaring en intuïtie. Dit in tegenstelling tot de academische inzichten uit de technisch rationele professionaliteit (Van der Bersselaar, 2004). Hoewel de mate van implicietheid van kennis niets zegt over de kwaliteit van de kennis, vormt het impliciete karakter van de *body of knowledge* van het jongerenwerk wel een knelpunt voor de professionalisering van het jongerenwerk. Impliciete kennis is moeilijk deelbaar met anderen, en daardoor lastig om verder te ontwikkelen, te controleren en over te dragen (Kwakman, 2003). Voor de professionalisering van het jongerenwerk is het van belang om een expliciete *body of knowledge* op te bouwen.

De in Groot Brittannië ontwikkelde *partnership approach* (Marsh, 2007) vormt een benadering die het mogelijk maakt om met onderzoek aan te sluiten bij de vragen van de jongerenwerkpraktijk. Het hedendaagse *Social Work* in Groot Brittannië heeft als uitgangspunt dat de cliënt een actieve rol speelt in de sociale dienstverlening, in plaats van

dat de cliënt een passieve ontvanger is. De Britse hoogleraar *Social Work* Peter Marsh heeft dit idee vertaald naar een benadering voor praktijkgericht onderzoek in de sociale sector. In de *partnership approach* vormen onderzoekers en professionals uit de onderzoekspraktijk samen een team dat verantwoordelijk is voor de formulering van de vraagstelling, de materiaalverzameling, de analyse en de uiteindelijke resultaten. De onderzoekers hebben dan direct toegang tot de in de praktijk aanwezige kennis, ervaringen en vragen. Omgekeerd profiteert de onderzoekspraktijk van de inzichten en de analytische vaardigheden van de onderzoekers.

De *body of knowledge* van het jongerenwerk die veelal impliciet is, kan worden ontsloten met het idee van de *reflective practitioner* van Donald Schön (1983). Op zoek naar een methode die zichtbaar maakt wat professionals praktisch doen, komt Schön tot de conclusie dat het grijpen van de reflectie in het handelen (*reflection-in-action*), het meest inzicht geeft in het handelen van die professionals. Door te reflecteren op het eigen handelen en op de strategieën, theorieën en onderliggende normen die in dat handelen besloten liggen, wordt impliciete kennis gearticuleerd (Schön, 1983). Voor de impliciete *body of knowledge* van het jongerenwerk betekent het gedachtegoed van Schön dat die impliciete, praktijkkennis ontsloten kan worden als er een manier wordt gevonden om jongerenwerkers uit te nodigen tot reflectie op hun handelen, en die reflectie vast te leggen en te analyseren.

Door bij het beschrijven van de uitvoeringspraktijk gebruik te maken van de *partnership approach*, kan gegarandeerd worden dat de ontwikkelde kennis ook daadwerkelijk aansluit bij de vragen en de aanwezige kennis van de jongerenwerkpraktijk. Schön biedt tot slot met het idee van de *reflective practitioner* een strategie om de veelal impliciete *body of knowledge* van het jongerenwerk expliciet te maken.

3.2 Praktijkbeschrijving als onderzoeksmethode

Met dit onderzoek gaan wij in bestaande praktijken van Youth Organizing werkzame bestanddelen inzichtelijk en overdraagbaar maken door deze praktijken te beschrijven, waar mogelijk in relatie tot beschikbare theorie en resultaten. Om er voor te zorgen dat de ontwikkelde kennis ook daadwerkelijk aansluit bij de vragen en de aanwezige kennis van de jongerenwerkpraktijk, werken wij in de uitvoering van het onderzoek nauw samen met jongerenwerkers en docenten en gaan wij jongerenwerkers bevragen op hun manieren van werken.

Voor het beschrijven van Youth Organizing praktijken maken wij in dit onderzoek gebruik van de methode *Praktijkbeschrijving*. De methode praktijkbeschrijving is een instrument om diep in de huid van de praktijk te kruipen met als doel het tot op de bodem uitzoeken wat er in de desbetreffende praktijk gebeurt rond een zekere kwestie of vraag. Uitgangspunt van de methode is dat de complexiteit en dynamiek van het dagelijkse leven (praktijk) van invloed is op zowel de uiteindelijke vorm van de methodiek als het resultaat van de methodiek. De praktijkbeschrijving beoogt op handelingsniveau inzicht te geven in Youth Organizing binnen het jongerenwerk in een bestaande situatie in tijd en plaats vanuit het perspectief van in die situatie aanwezige actoren (Metz, 2006; Metz, 2009a).

De methode praktijkbeschrijving dankt haar naam aan haar worteling in de praktijktheorie. Het begrip praktijk wordt in de hedendaagse sociale wetenschappen gebruikt waar eerder, in pogingen om de primaire sociale orde aan te duiden, gesproken werd met begrippen als 'structuren', 'systemen', 'leefwereld', 'gebeurtenissen', 'acties' en meer recent 'dagelijks leven'. Het begrip praktijk heeft in verschillende sociologische tradities, verschillende betekenissen. De methode praktijkbeschrijving borduurt voort op het denken van Giddens en de etnomethodologen. Zij gebruiken het concept praktijk om het klassieke sociologische

dilemma tussen actor en structuur te overstijgen. Niet de individuele activiteit, noch de structuur is bepalend voor het uiteindelijke samenleven. Het samenleven krijgt gestalte in de interactie tussen actoren en structuren (Garfinkel, 1967; Giddens, 1984; Schatzki, 2001). Wat betekent de aangehaalde praktijktheorie nu concreet voor het doen van onderzoek naar het jongerenwerk? Praktijktheorie wijst op de mogelijkheid om als analyseniveau te kiezen voor de interacties tussen actoren. Praktijktheorie leert dat praktijken de uitkomst zijn van de *interacties tussen actoren en op hun beurt via dezelfde interacties mede vormgeven aan de actoren*. Dat betekent dat wij, om te achterhalen hoe een jongerenwerkmethode werkt, eerst de relevante actoren moeten identificeren, vervolgens in kaart moeten brengen hoe de actoren samen vormgeven aan de methode en ten slotte moeten beschrijven hoe die methode op haar beurt de actoren beïnvloedt.

De methode praktijkbeschrijving ambieert de werking van het jongerenwerk conform praktijktheorie te deconstrueren en inzichtelijk te maken. Het resultaat, een enkelvoudige praktijkbeschrijving, heeft een zeggingskracht van N=1 onderzoek. Door meerdere praktijken te beschrijven, en die beschrijvingen te stapelen wordt een praktijkgefundeerde beschrijving verkregen (Metz, 2006; Metz, 2009a).

Wat kenmerkend is voor de methode praktijkbeschrijving in vergelijking met het veel toegepaste experimentele effectonderzoek is dat de praktijkbeschrijving kwalitatief van aard is en zich richt op de interactie van de methode met het dagelijks leven als geheel. Dit onderscheid is niet uniek voor de praktijkbeschrijving, het geldt ook voor benaderingen als de narratieve analyse, *grounded theory* of de case studie. De praktijkbeschrijving onderscheidt zich van die drie doordat zij uit een combinatie bestaat van narratief- en handelingsonderzoek terwijl de anderen zich richten op één van beiden. Het tweede verschil is dat de praktijkbeschrijving de praktijk tracht te doorgronden vanuit verschillende perspectieven. Binnen andere benaderingen wordt er vaak maar vanuit één perspectief gekeken. De meerwaarde van de multi-perspectief benadering is dat het inzicht biedt in de gelaagdheid van sociale praktijken. Nauw verwant is de praktijkbeschrijving ten slotte aan de binnen de antropologie ontwikkelde *institutional ethnography* (Smith, 1987). Ook daarin is aandacht voor de gelaagdheid van praktijken, het werken vanuit verschillende perspectieven is evenwel minder vanzelfsprekend.

Het maken van een praktijkbeschrijving bestaat uit 3 stappen: (1) Het karteren van de praktijk; (2) Materiaalverzameling en analyse enkelvoudige beschrijvingen; (3) Stapelen tot een praktijkgefundeerde beschrijving. In de volgende subparagrafen worden deze stappen verder uitgewerkt.

3.2.1 Karteren van de praktijk

De eerste stap in het maken van een praktijkbeschrijving betreft het karteren van de praktijk. Dit houdt in het in beeld brengen van de praktijk door uit te zoeken wat de relevante actoren en gebeurtenissen zijn en hoe die zich tot elkaar verhouden (Metz, 2006; 2009a). Normaliter gebeurt dit door het verzamelen van zoveel mogelijk informatie en op basis daarvan een model van de praktijk te construeren. Relevante bronnen zijn: het internet, het bezoeken van de praktijk, folders, spelmateriaal en handboeken, verkennende interviews en vakpublicaties en wetenschappelijke literatuur.

Omdat praktijken van Youth Organizing in Nederland nieuw ontwikkelde initiatieven zijn en alleen in de Verenigde Staten over Youth Organizing is geschreven is hiervoor gebruik gemaakt van sociale interventietheorie en dat aangevuld met wat uit de Amerikaanse literatuur bekend is. Interventietheorie biedt inzicht in het functioneren van professionele ingrepen in het sociale domein (Donkers, 2008; Yperen & Veerman, 2008). Youth Organizing

van jongeren kan beschouwd worden vanuit interventietheorie omdat zij zowel het leven van individuele jongeren als de omgeving van die jongeren beïnvloedt en als doel heeft om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van jongeren en de omgeving. Op basis van algemene interventie-theorie (en eerdere afleveringen van Portfolio-jongerenwerk) is een format gemaakt voor de praktijkbeschrijving.

Format praktijkbeschrijving

Omdat het de bedoeling is van meerdere praktijken van Youth Organizing een beschrijving te maken, en deze te stapelen tot een praktijkgefundeerde beschrijving is een format ontwikkeld voor materiaalverzameling en analyse. Door voor de verschillende beschrijvingen eenzelfde structuur te hanteren, worden de uitkomsten van de praktijkbeschrijvingen onderling vergelijkbaar (Metz, 2006; Metz, 2009a). Het format voor het maken van de praktijkbeschrijvingen is zo opgebouwd dat het van buiten naar binnen, laag voor laag zoals de schillen van een ui de praktijk in beeld brengt. Uiteindelijk stuiten wij op de kern van Youth Organizing van jongeren: de pedagogische opdracht en de methodische uitgangspunten enerzijds en de resultaten voor de jongeren anderzijds. Ter validering van de uitkomsten, eindigt het format met het teruggeven van onze bevindingen aan de uitvoeringspraktijk en docenten van de minor Jongerenwerk in de grote stad. Onderstaande tabel vat het format praktijkbeschrijving samen.

Fase	Thema	Materiaalverzameling
1	Context	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsonderzoek
2	Institutionele organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Documentanalyse
3	Uitvoeringspraktijk	<ul style="list-style-type: none"> • Participerende observatie
4	Methodische uitgangspunten	<ul style="list-style-type: none"> • Diepte-interviews professionals
5	Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Vragenlijstonderzoek jongeren • Interview beleidsmedewerker • Analyse registratiegegevens
6	Terugkoppeling resultaten naar praktijk en check bevindingen	<ul style="list-style-type: none"> • Focusgroep bijeenkomst
7	Conclusies en aanbevelingen	

Tabel 5: format praktijkbeschrijving

Het volledige format, getiteld *Projecthandleiding Portfolio Jongerenwerk: aflevering Youth Organizing* is te vinden als bijlage I in dit rapport.

3.2.2 Materiaalverzameling en analyse enkelvoudige beschrijvingen

Voor de materiaalverzameling en het maken van de enkelvoudige beschrijvingen is samengewerkt met de minor Jongerenwerk in de grote stad van de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming van de Hogeschool van Amsterdam. Vierdejaars studenten hebben hun onderzoek- en praktijkopdracht binnen het minorprogramma uitgevoerd binnen dit onderzoek naar Youth Organizing. Studenten staan qua leeftijd en voorkeuren vaak het dichtst bij de deelnemers van Youth Organizing waardoor de invloed van de onnatuurlijke aanwezigheid van een onderzoeker zoveel mogelijk wordt beperkt. Bovendien brengt de

samenwerking het lectoraat Youth Spot voldoende menskracht om op handelingsniveau onderzoek te doen naar de uitvoering van het jongerenwerk. Voor de studenten betekende het meewerken aan het onderzoek dat zij als aankomende professionals uitgebreid in contact konden komen met de jongerenwerkpraktijk en ervaring konden opdoen met het plezier en de beperkingen van onderzoek (doen). De jongerenwerkpraktijk kan veel leren van de kritische blik en creativiteit van de nieuwe generatie sociale professionals.

Praktisch zag de rolverdeling er als volgt uit:

- Studenten zorgden voor de materiaalverzameling (inclusief vraaggesprekken met jongerenwerkers, jongeren en beleidsmedewerkers), maakten de enkelvoudige beschrijving, organiseerden de focusgroep en formuleerden conclusies en aanbevelingen.
- Het lectoraat Youth Spot trad op als opdrachtgever en begeleidde studenten in de uitvoering van het onderzoek. Omdat de uitkomsten van het onderzoek van belang zijn voor het werkveld, heeft Youth Spot opgetreden als co-auteur in die situaties dat de studenten er ook met ondersteuning niet als groep uitkwamen.
- Docenten begeleidden de studenten bij hun leerproces en hadden daarin aandacht voor het volgens planning organiseren en uitvoeren van de werkzaamheden, het contact leggen en onderhouden met de verschillende personen binnen de jongerenwerkpraktijk en het reflecteren op de onderzochte praktijk en het eigen leerproces.
- De contactpersonen van de praktijken van Youth Organizing zorgden voor de toegang van de studenten tot de onderzoekspraktijk, het leveren van de benodigde gegevens (beleidstukken van de organisatie, projectplannen, registraties etc.). Samen met collega jongerenwerkers en managers beantwoordden zij vragen van studenten en verleenden zij medewerking aan de interviews en de focusgroep bijeenkomst.
- Jongeren werden via gestructureerde vragenlijsten geïnterviewd over de betekenis die Youth Organizing voor hen heeft. Enkel namen deel aan de focusgroep.

Het format (zie tabel 5) vormde de basis voor het maken van de enkelvoudige praktijkbeschrijvingen door groepjes studenten. Iedere projectgroep maakte een praktijkbeschrijving van één praktijk van Youth Organizing. De materiaalverzameling, analyse en het schrijven verliep in fasen en was strak gepland. Dit om ervoor te zorgen dat het onderzoek synchroon liep met het onderwijsrooster en er qua begeleiding schaalvoordeel en synergie werd gecreëerd.

Iedere fase in het maken van de praktijkbeschrijving is gestart met een gezamenlijke instructie en afhankelijk van het onderwerp, een hoorcollege, een werkcollege of het uitwisselen van ervaringen met de uitvoering van het onderzoek. Vervolgens was er per fase twee tot drie weken de tijd om de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten en daarvan verslag te doen. Bij aanvang van de instructiebijeenkomst van de volgende fase werd het verslag van de voorgaande fase (inclusief bijlagen) schriftelijk ingeleverd. Bij inlevering werd direct een afspraak gemaakt voor een *feedback*moment. Deze intensieve begeleiding was noodzakelijk om ervoor te zorgen dat het format op correcte wijze werd gebruikt en de beschrijvingen van voldoende kwaliteit waren. Om ervoor te zorgen dat gemaakte enkelvoudige beschrijvingen daadwerkelijk aansloten bij de onderzochte praktijk, is het conceptrapport in de vorm van een focusgroep voorgelegd aan de jongerenwerkers en manager van de onderzochte praktijk.

Voor dit onderzoek naar Youth Organizing is door de volgende studenten onderzoek verricht: Michelle Borgsteede, Wanja Regelmeijer, Elles Laan, Katie Süter, Joy Ruppert, Saeed Lourens, Funda Zararsiz, Luuk van der Veer, Giovanni Sabajo, Eva Skeete Mc leed, Maghan Walton, Mehdi Boujemaoui, Nick Hematang, Dilson Heeringa, Saloua Bouali, Montana van der Nulft, Jahmel Chikhoer, Daisy van der Kleij, Feroz Malgoezar, Umit Unal, Franny van der Bijl, Laura Rodenhuis, Marilynn Gambier, Vahsitha Comvalius, en Dominique Bloom. Samen hebben zij zes praktijken van Youth Organizing in Amsterdam en omgeving beschreven.

Ambitie van Youth Organizing in het jongerenwerk is om met name jongeren in kwetsbare situaties de gelegenheid te bieden om initiatief te nemen, regie te hebben over en verantwoordelijkheid te dragen voor de activiteit en ten slotte te zorgen voor de praktische realisatie ervan. Alle onderzochte praktijken voor Youth Organizing (in totaal 6) vinden plaats in achterstandsbuurten van vier verschillende stadsdelen in Amsterdam en de gemeenten Haarlem en Zaandam. De faciliterende organisaties van de deelnemende praktijken bereiken met hun overige jongerenwerken, vooral jongeren in kwetsbare situaties. Dit betekent dat het aannemelijk is dat zowel de locatie als de faciliterende organisatie toegankelijk zijn voor de beoogde doelgroep van het jongerenwerk: jongeren in kwetsbare situaties. De onderzochte praktijken zijn inhoudelijk allemaal verschillend en worden bovendien aangeboden door zes verschillende (jongerenwerk) organisaties. De brede diversiteit in de projecten van Youth Organizing, namelijk zoveel als er jongerengroepen zijn, is daarmee aanwezig in de onderzochte praktijken. Kenmerkend voor grootstedelijk jongerenwerk in Nederland is dat het wordt uitgevoerd door beroepskrachten (Veenbaas, Noorda & Ambaum, 2011) terwijl uitgangspunt voor Youth Organizing projecten is dat jongeren zelf in de lead zijn en jongerenwerkers daarbij ondersteunen (Delgado & Staples, 2008; Kirschner & Ginwright, 2012). Onderstaande tabel geeft de onderzochte praktijken weer.

Aanbieder Jongerenwerk	Praktijk	Stadsdeel/Gemeente
Combiwel	Jongerencentrum Matrixx	Amsterdam Nieuw-West
Dock	Jongerencentrum De Valk	Amsterdam Noord
IJdockzz	Ideazz	Amsterdam West
IJsterk	De Clutch	Amsterdam Centrum
ClickF1	Uceestation	Haarlem
Welsaen	Jongerencentrum Hallogeen/Exeter	Zaandam

Tabel 6: onderzochte praktijken van Youth Organizing

3.2.3 Stapelen tot praktijkgefundeerde beschrijving

In de laatste fase van de methode praktijkbeschrijving, zijn de enkelvoudige praktijkbeschrijvingen gestapeld tot een praktijkgefundeerde beschrijving. Door waar mogelijk een relatie te leggen met beschikbare theorie en de resultaten van het jongerenwerk in beeld te brengen via datatriangulatie (enquêtes onder jongeren, interviews met beleidsmedewerkers en registratiegegevens) is getracht uitspraken te doen over de werkwijze van Youth Organizing in relatie tot het resultaat voor jongeren.

Opnieuw vormde het format, beschreven in de paragraaf 3.2.1, het uitgangspunt. Op basis van het format en de enkelvoudige beschrijvingen is een definitieve redenering opgesteld over het functioneren van Youth Organizing in het jongerenwerk. Die redenering is vertaald in een hoofdstukindeling. De verzamelde gegevens en beschrijvingen zijn ter onderbouwing

van het argument over de hoofdstukken verdeeld. Vervolgens is per hoofdstuk, het beschikbare materiaal geanalyseerd en beschreven. Afhankelijk van de aard van de data en het facet van de praktijk dat onder de loep is genomen, zijn de ruwe data die verzameld zijn door studenten in zijn totaliteit geanalyseerd of de enkelvoudige beschrijvingen onderling vergeleken. De aard van de data is bepalend voor de keuze van analysemethoden.

De inzet van de analyse is om de inhoud en de werking van Youth Organizing in het jongerenwerk inzichtelijk te maken. Dit betekent dat de analyse gericht is op het begrijpen van de uitvoering en de werking van Youth Organizing, en niet als doel heeft om Youth Organizing als methodiek te beoordelen. De beschrijving van de methodiek Youth Organizing start met het in beeld brengen voor welke doelen Youth Organizing een geschikte werkwijze is. Dat gebeurt door de beoogde doelen te vergelijken met wat wij hebben kunnen achterhalen over de resultaten van Youth Organizing en wat bekend is uit de literatuur. Vervolgens wordt beschreven welke jongeren de eigenlijke doelgroep van Youth Organizing is. Dit is gebaseerd op een vergelijking tussen de doelgroep en de deelnemers van Youth Organizing. De pedagogische opdracht van Youth Organizing brengen wij in beeld door de visie, zoals vastgelegd in de institutionele organisatie, te vergelijken met hoe er via het handelen van de jongerenwerker aandacht wordt gegeven aan het opvoeden van jongeren. De uitvoeringspraktijk van het Youth Organizing wordt beschreven aan de hand van observaties van studenten zoals vastgelegd in de enkelvoudige beschrijvingen. Het pedagogisch en methodisch handelen van jongerenwerkers wordt in beeld gebracht door een analyse van de diepte-interviews met individuele jongerenwerkers en deze te verbinden met beschikbare literatuur. Als laatste belichten wij de randvoorwaarden voor succesvolle Youth Organizing. Inzicht in de randvoorwaarden is verkregen door in voorgaande analyses te zoeken naar de omstandigheden die hebben bijgedragen aan het welslagen dan wel mislukken van de begeleiding. Net als de enkelvoudige beschrijvingen, is ook de gefundeerde beschrijving ter validering voorgelegd aan de jongerenwerkpraktijk en docenten jongerenwerk. Hieronder beschrijven wij per onderdeel van de praktijkbeschrijving, hoe de analyse is verlopen.

De doelen (hoofdstuk 4) van Youth Organizing brengen wij in beeld door te beschrijven voor welke doelen Youth Organizing wordt ingezet door een jongerenwerkorganisatie of een stadsdeel en dat te vergelijken met wat wij hebben kunnen achterhalen over de resultaten van Youth Organizing en wat bekend is uit de literatuur. Er is sprake van een doel als door opdrachtgever of opdrachtnemer wordt benoemd wat de inzet van Youth Organizing is. De beschrijving van de doelen zijn gebaseerd op door studenten verzameld materiaal zoals werkplannen, beleidsplannen, handboeken en interviews met managers. Het achterhalen van de resultaten (hoofdstuk 4) van Youth Organizing is niet eenvoudig. Per persoon, groep, omgeving en opdracht verschilt de benadering van de jongere en de waarde van het contact met de jongerenwerker. Als het al lukt om inzicht te krijgen in hoe de levens van de jongeren zich ten gunste of ten negatieve ontwikkelen – is het nog de vraag in hoeverre die eventuele verbetering het gevolg is van Youth Organizing (Barquioua et al., 2010; Oliveira, 2000; Verhagen, 2008). De moeilijkheid om de resultaten zichtbaar te maken is niet uniek voor het jongerenwerk. Voor het hele domein van sociaal werk geldt dat het complexe en flexibele karakter van de professionaliteit de ontwikkeling van een eigen, academisch kennisdomein in de weg staat (Metz, 2011b; Rensen et.al., 2009; Steyaert, Biggelaar, & Peels, 2010). Eén manier om met meer zekerheid uitspraken te doen, is door gebruik te maken van verschillende bronnen en verschillende analysemethoden, ook wel bekend als *mixed methods*. Daarom beschrijven wij naast de resultaten van Youth Organizing volgens de

jongeren, de resultaten van Youth Organizing volgens de aanbieder en volgens de opdrachtgever. Informatie over de betekenis van Youth Organizing voor jongeren is gebaseerd op vragenlijstonderzoek. In totaal zijn er 119 vragenlijsten afgenomen onder jongeren, waarvan 38 onder jongeren die deelnemen aan YO-projecten. Om met grotere waarschijnlijkheid te kunnen vaststellen in hoeverre de ontwikkeling van de jongere het gevolg is van zijn/haar deelname aan het YO-project maken we een vergelijking met een controlegroep: jongeren die hun vrije tijd doorbrengen in dezelfde buurt, maar geen deelnemer zijn van het YO-project in het jongerenwerk, maar wel actief zijn binnen een andere maatschappelijke setting (zoals kerk, sportvereniging of politieke partij). In totaal interviewden studenten 81 jongeren die niet aan YO-projecten in het jongerenwerk deelnemen. Van deze groep zijn 17 jongeren actief bij een (andere) maatschappelijke organisatie of in de buurt. Van deze 17 'actieve' niet deelnemers krijgen 6 jongeren ondersteuning van een begeleider. De resultaten van Youth Organizing volgens de opdrachtnemer zijn gebaseerd op registratiegegevens. De resultaten volgens de opdrachtgever zijn gebaseerd op interviews met beleidsmedewerkers, vijf interviews betroffen de beleidsmedewerker Jeugd van de betrokken stadsdelen/gemeente en een interview betrof een beleidsmedewerker van een woningcorporatie. Van de interviews met de beleidsmedewerkers is verslag gemaakt dat door de beleidsmedewerkers is geaccordeerd.

De eigenlijke doelgroep (hoofdstuk 5) van Youth Organizing wordt beschreven door de beoogde doelgroep van Youth Organizing te vergelijken met de deelnemers aan Youth Organizing. De doelgroep van Youth Organizing wordt geformuleerd op basis van de informatie uit formele structuren en documenten (beleidsplannen en handboeken) van de jongerenwerkorganisaties. De deelnemers en niet-deelnemers worden beschreven op basis van vragenlijsten die zijn afgenomen onder jongeren die wel deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk en jongeren die niet deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk. Het hoofdstuk is aangevuld met observaties van studenten in de uitvoeringspraktijk. Voor meer informatie over het vragenlijstonderzoek, zie vorige alinea.

Zowel de pedagogische opdracht (hoofdstuk 6) als het methodisch handelen (hoofdstuk 8) van Youth Organizing zijn beschreven op basis van diepte-interviews met jongerenwerkers over hun handelen in contact met de doelgroep. Kenmerkend voor zowel de pedagogische opdracht als het methodisch handelen van de jongerenwerkers is dat het (net als het handelen van andere sociale professionals) impliciet is, zie ook paragraaf 3.1. Door te reflecteren op het eigen handelen en op de strategieën, theorieën en onderliggende normen die in dat handelen besloten liggen, is het mogelijk om de impliciete kennis te articuleren in methodische uitgangspunten (hoofdstuk 8). Het expliciet maken van deze *tacit knowledge* van de jongerenwerkers, gebeurt in dit onderzoek door de betrokken jongerenwerkers te interviewen over hun handelen in contact met jongeren. Door voor de interviews een vorm te kiezen waarin wordt doorgevraagd op de onderbouwing van wat de jongerenwerkers zelf vertellen over hun werkwijzen, wordt de beoogde reflectie gerealiseerd.

In totaal zijn 20 begeleiders geïnterviewd. Drie begeleiders zijn vrijwilligers, 17 begeleiders zijn betaalde krachten. De drie vrijwilligers volgt 1 vrijwilliger op het moment van het onderzoek een mbo opleiding en 2 vrijwilligers een mbo opleiding gevolgd. Waarvan 1 de opleiding niet heeft voltooid. Van de betaalde krachten heeft een ruime meerderheid een afgeronde opleiding: Mbo Sociaal Cultureel Werk / eventmanagement (4), Hbo CMV / MWD / Vrijtijdsmanagement (6) en WO (3). Een betaalde kracht volgt momenteel naast zijn werk een Hbo CMV opleiding. Van drie betaalde krachten is onduidelijk welke opleiding zij hebben gevolgd. De meeste Hbo-ers hebben een sociaal agogische opleidingsachtergrond: MWD

(2), CMV (3) Vrijtijdsmanagement (1). De opleidingen die Wo-geschoolde begeleiders hebben gevolgd zijn: Orthopedagogiek / Culturele Antropologie / Geschiedenis & Arabisch.

De interviews zijn verzameld door studenten die alleen of in duo's jongerenwerkers hebben geïnterviewd over wat zij doen in contact met jongeren. De interviews zijn opgenomen met een *voicerecorder* en woordelijk uitgewerkt. Vervolgens zijn de interviews geanalyseerd volgens de *grounded theory* benadering die in de jaren 60 is ontwikkeld door Glaser en Strauss (1967). De *grounded theory* is een onderzoeksbenadering om op basis van *zorgvuldige beschouwing van empirische data* te komen tot gefundeerde theorieën. Hiervoor wordt de empirische data zorgvuldig gecodeerd, dat wil zeggen beredeneerd samengevat, om ze enerzijds meer weloverwogen te kunnen hanteren en anderzijds beter leerbaar te maken. De werkwijze is als volgt:

1. Allereerst zijn alle uitgewerkte interviews uitvoerig doorgelezen en is er gezocht naar thema's door stukken tekst te voorzien van een code. Deze gecodeerde onderdelen (van het materiaal) worden beschouwd als *indicatoren* voor het desbetreffende begrip. Voorbeelden van codes die bijvoorbeeld zijn toegekend zijn onder andere: werven, screenen, jongeren leiding geven en samenwerken.
2. Vervolgens zijn de relevante codes systematisch met elkaar vergeleken en is geteld hoeveel keer iets is genoemd door verschillende respondenten. Indien nodig zijn codes verbeterd, aangepast, geëxpliciteerd of gespecificeerd. Deze systematische werkwijze staat bekend als *the constant comparative method*. Hiermee is doorgedaan totdat de begrippen waren 'verzadigd'.
3. De analyse is voortgezet in het met elkaar verbinden van begrippen en het organiseren van de gesystematiseerde inzichten, dat wil zeggen de 'theorie-inwording' rond enkele kernbegrippen.
4. Tot slot is voor de analyse de gesystematiseerde interpretatie van de onderzoeksgegevens in het licht gehouden van reeds bestaande kennis uit de literatuur.

Hoe Youth Organizing in de praktijk (in het handelen van de jongerenwerkers in interactie met jongeren en hun omgeving) vorm krijgt (hoofdstuk 7) kan alleen in beeld worden gebracht door mee te lopen met de jongerenwerkers en te observeren wat er gebeurt (Bryman, 2004). Tijdens dit onderzoek hebben daarom alle 25 studenten per persoon twee dagdelen meegelopen met jongerenwerkers van in totaal zes praktijken van Youth Organizing. Voordat de studenten het veld ingingen, hebben zij een training observeren gevolgd. Conform de richtlijnen hebben studenten van hun waarnemingen observatieverslagen gemaakt. Op basis van hun gezamenlijke observaties, hebben de studenten per praktijk een portret gemaakt van de uitvoering. De beschrijving van de uitvoering van Youth Organizing is gebaseerd op de portretten die studenten hebben gemaakt op basis van hun observaties van de zes onderzochte praktijken aangevuld met informatie uit beleidsplannen, werkplannen, handboeken, focusgroepen, gesprekken met teamleiders en jongerenwerkers en de leesgroep.¹ De uitvoeringspraktijk van Youth

---

¹ Bloom, J., V. Comvalius, M. Gambier & L. Rodenhuis (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Borgsteede, M, E. Laan, W. Regelmeijer, J. Ruppert & K. Suter (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Lourens, S., G. Sabajo, L. van der Veer & F. Zararsiz (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Organizing is vervolgens beschreven op basis van 11 aspecten van Youth Organizing. Per aspect is alle relevante informatie van elke organisatie onder elkaar gezet om een beeld te krijgen van wat jongerenwerkers doen in de uitvoering van Youth Organizing. Daar waar informatie ontbreekt, is de beschrijving aangevuld met informatie uit interviews en uit de documentanalyse. Ten slotte is per aspect beschreven hoe Youth Organizing in praktijk vorm krijgt. Hierbij is rekening gehouden met overeenkomsten, verschillen en tegenstrijdigheden.

Met de randvoorwaarden van Youth Organizing (hoofdstuk 9) bedoelen wij de voorwaarden in de organisatie, aansturing en middelen die bijdragen aan het uitvoeren van de werkwijze. Inzicht in de randvoorwaarden van Youth Organizing is verkregen door in voorgaande analyses te zoeken naar de omstandigheden die hebben bijgedragen aan het welslagen dan wel mislukken van Youth Organizing. Hiervoor is gebruik gemaakt van de volgende bronnen: formele documenten van organisaties, interviews met jongerenwerkers en teamleiders, observaties van de uitvoeringspraktijk door studenten en praktijkbeschrijvingen van studenten. De uitkomsten zijn tot slot gekoppeld aan (vak)literatuur.

3.3 Methodologische kwaliteit

De methodologische kwaliteit waarborgt de geldingskracht van de onderzoeksresultaten. De kwaliteit van het onderzoek wordt bepaald door de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. Met dit onderzoek besteden wij op drie manieren aandacht aan de methodologische kwaliteit. Ten eerste zorgen wij ervoor dat het onderzoek zorgvuldig en nauwkeurig verloopt. Dit wordt ook wel de betrouwbaarheid van het onderzoek genoemd. Ten tweede vinden wij het belangrijk dat er met het onderzoek recht wordt gedaan aan het onderzoeksobject. Dit is bekend onder de noemer interne validiteit. Hierbij is het van belang dat de onderzoeksresultaten daadwerkelijk zeggingskracht hebben over datgene wat onderzocht wordt. Onderzoek naar klanttevredenheid in de jeugdzorg is bijvoorbeeld niet zo zinvol als het de bedoeling is om meer inzicht te krijgen in de klanttevredenheid van het jongerenwerk. Ten derde besteden wij in dit onderzoek aandacht aan de externe validiteit, ook wel generaliseerbaarheid genoemd. Hierbij gaat het om de geldingskracht van de onderzoeksresultaten voor andere contexten dan het object van onderzoek.

3.3.1 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek kent een vijftal waarborgen voor de betrouwbaarheid van het onderzoeksproces. Reden voor deze uitgebreide aandacht is dat het onderzoek plaatsvindt in dynamische en veranderlijke contexten en de materiaalverzameling is uitgevoerd door studenten *social work* die worden opgeleid tot sociale professionals en daardoor over beperkte onderzoekservaring beschikken. Door veel aandacht te besteden aan het onderzoeksproces en diverse controlemomenten in het onderzoeksdesign op te nemen hopen wij de betrouwbaarheid van het onderzoek te hebben vergroot.

Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Boujemaoui, M., N. Hematang, E. Skeete Mc Leed & M. Walton (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Franny van der Bijl, F. van der, D. van der Kleij, F. Malgoezar & Ü. Ünal (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Ten eerste zijn de studenten ingezet vanuit hun eigen positie en perspectief: de beginnende sociale professional die inzicht wil krijgen in de werkzame bestanddelen en resultaten van het jongerenwerk en de ambitie heeft om bij te dragen aan de professionalisering en het eigentijds houden van het jongerenwerk. Het werven van respondenten krijgt dan de opdracht: contact maken en het afnemen van interviews wordt: oefenen in gesprekstechnieken. Door aan te sluiten bij de leerdoelen van de opleiding wordt voorkomen dat studenten ineens iets geheel nieuws moeten gaan doen.

Ten tweede is er een format ontwikkeld voor materiaalverzameling en analyse dat richting geeft aan de wijze waarop het onderzoek moet worden uitgevoerd. Het format heeft het karakter van een kookboek met heldere toelichting zodat ook voor onervaren gebruikers, duidelijk is wat er moet gebeuren en hoe. Voorafgaand aan iedere opdracht, hebben studenten klassikaal instructie gekregen waarin nogmaals is uitgelegd wat precies de bedoeling is. Afhankelijk van de opdracht, hebben studenten training gekregen in interviewen, contact maken en observeren. Per opdracht is er door studenten verslag gemaakt, waarop studenten feedback hebben ontvangen. De feedback is erop gericht dat het format op correcte wijze wordt gebruikt en de beschrijvingen van voldoende kwaliteit zijn. De derde manier waarop wij werken aan de betrouwbaarheid van het onderzoek is door transparantie. Transparantie is een belangrijke kwaliteitsnorm voor wetenschappelijk onderzoek en betekent dat het helder moet zijn waarop constatering en uitspraken zijn gebaseerd. De lezer van het onderzoek kan dan zelf achterhalen hoe de resultaten geïnterpreteerd kunnen worden. Is het, *uitzonderlijk*, *mogelijk*, *waarschijnlijk* of *waar*. Geldt het voor *sommige* personen (en voor wie dan?) of is het voor *alle* personen het geval? In dit onderzoek wordt transparantie gerealiseerd door zorgvuldigheid in bronvermelding. Bij *alle* bevindingen, uitspraken en constatering staat in een voetnoot vermeld waarop deze gebaseerd zijn. Dit geldt voor literatuur, maar ook voor het aanhalen van informatie uit observaties, interviews of de dagboek aantekeningen van de onderzoeker/student. De richtlijnen voor de bronvermelding staan vermeld in het format (zie bijlage).

De vierde manier waarop wij werken aan de betrouwbaarheid is door veel aandacht te besteden aan vertrouwelijkheid. Op diverse manieren komen studenten en onderzoekers in contact met vertrouwelijke informatie. Zo is er door aanwezigheid in de uitvoeringspraktijk, toegang tot informatie over de interne bedrijfsvoering terwijl deelnemende organisaties concurrenten van elkaar zijn. Ook hebben we te maken met de vertrouwelijkheid tussen professional en jongere(n) en de vertrouwelijkheid tussen respondenten en de onderzoeker. De ervaring met het doen van onderzoek in concrete praktijken waarin bovendien kleine aantallen mensen werkzaam zijn is dat uitspraken en gebeurtenissen, ondanks dat zij geanonimiseerd zijn, herleidbaar zijn tot personen en situaties. Door zorgvuldig om te gaan met de vertrouwelijkheid van informatie, beogen wij een veilige onderzoekomgeving te realiseren zodat vrije toegang tot informatie mogelijk is. Concreet zijn de volgende maatregelen genomen:

- Studenten die hebben meegewerkt aan het onderzoek hebben een vertrouwelijkheidverklaring ondertekend;
- In deze praktijkbeschrijving wordt gewerkt met pseudoniemen voor locaties, buurten en personen;
- De enkelvoudige praktijkbeschrijving is vertrouwelijk en wordt alleen ter beschikking gesteld aan de onderzochte organisatie en het lectoraat Youth Spot. De onderzochte organisatie kan zelf besluiten of zij de praktijkbeschrijving verder gaat verspreiden;
- In gesprek met professionals hebben wij wederom verteld dat wij vertrouwelijk omgaan met de informatie en de daarop gebaseerde beschrijvingen maar dat onze ervaring is dat in onderzoek met kleine aantallen (<5) uitspraken en gebeurtenissen

intern herleidbaar zijn. Dit herhalen is nodig omdat respondenten dan voor zichzelf kunnen beslissen wat zij wel en niet willen vertellen.

De vijfde manier waarop wij de betrouwbaarheid van het onderzoek borgen is door de verzamelde bronnen behalve door studenten ook door onderzoekers te laten analyseren en waar mogelijk voor de analyse gebruik te maken van specialistische software programma's. Studenten leveren, met uitzondering van de observatieverslagen, alle data in die zij hebben verzameld voor het maken van de enkelvoudige praktijkbeschrijving. Kwantitatieve data zijn ingevoerd en geanalyseerd via SPSS en voor de analyse van kwalitatief materiaal is gebruik gemaakt van Atlas-ti. Het gebruik van software programma's maakt dat de analyse meer systematisch verloopt en er minder fouten worden gemaakt (Maso & Smaling, 2004). Door het gehele onderzoeksproject uit te laten voeren door een team van vier onderzoekers zijn analyses en bevindingen sterker dan wanneer het onderzoek door één onderzoeker is uitgevoerd (Maso & Smaling, 2004).

3.3.2 Interne validiteit

Met het werken aan de interne validiteit gaat het om het recht doen aan het object van onderzoek. Met name voor het jongerenwerk is dit van belang omdat zij een geschiedenis heeft waarin nauwelijks onderzoek is gedaan naar de praktijk van het jongerenwerk. En het onderzoek dat is gedaan, sluit niet aan bij de vragen en het functioneren van de jongerenwerkpraktijk (Te Poel, 1997; Metz, 2011a). Dit onderzoek heeft daartoe drie waarborgen ingebouwd: *partnership approach*, multi-perspectief en *mixed methods*. Door te werken conform de *partnership approach*, waarin onderzoekers en jongerenwerkers samenwerken in de formulering van de vraagstelling, de materiaalverzameling, de analyse en de uiteindelijke resultaten zorgen wij ervoor dat het onderzoek aansluit bij de vragen en de kennis van de jongerenwerkpraktijk. Praktisch is dit op twee manieren gerealiseerd. Het meerjarige project Portfolio Jongerenwerk, waar dit onderzoek onderdeel van is, komt voort uit het onderzoeksprogramma van het lectoraat Youth Spot, een samenwerkingsverband van onderwijs en jongerenwerkorganisaties. In de uitvoering van het onderzoek vinden op alle beslissende momenten *memberchecks* plaats. Zo zijn het concept-format, concept enkelvoudige beschrijving en het concepteindrapport ter validering voorgelegd aan direct betrokkenen uit de praktijk. Van hun feedback is verslag gemaakt. Na verwerking van de feedback, zijn van het format respectievelijk de rapportages definitieve versies gemaakt. Inzet van dit onderzoek is om de inhoud en de werking van Youth Organizing in het jongerenwerk inzichtelijk te maken. De praktijken zijn daarmee onderwerp van onderzoek. Voor de kwaliteit van het onderzoek is het belangrijk om deze praktijken van Youth Organizing in hun geheel zo goed mogelijk te benaderen. Kenmerkend voor de methode praktijkbeschrijving is dat zij tracht de praktijk te doorgronden vanuit verschillende perspectieven in plaats van het binnen de andere benaderingen gebruikte één of mono perspectief. De meerwaarde van de multi-perspectief aanpak is dat het inzicht biedt in de gelaagdheid van sociale interventiepraktijken waardoor er een meer volledig beeld ontstaat van het functioneren van de praktijk als geheel. In dit onderzoek is de praktijk van Youth Organizing in beeld gebracht vanuit het perspectief van beleid, de institutionele organisatie, de uitvoeringspraktijk, de jongerenwerkers en de jongeren. Een manier om met meer zekerheid uitspraken te doen is door gebruik te maken van verschillende bronnen en verschillende analysemethoden, ook wel bekend als *mixed methods*. *Mixed methods* is een methodologisch kwaliteitsinstrument dat wordt gebruikt om met meer zekerheid te kunnen vaststellen wat er in een specifieke situatie gebeurt. Als verschillende informatiebronnen een zelfde beeld schetsen, zijn de uitkomsten meer

betrouwbaar dan wanneer zij zijn gebaseerd op een informatiebron (Bryman, 2004; Maso & Smaling, 2004). Voor de praktijkbeschrijving is gebruik gemaakt van een grote diversiteit van bronnen en analysemethodes, waaronder documentanalyse, vragenlijstonderzoek, semigestructureerde interviews, diepte-interviews, participerende observatie en focusgroepen.

3.3.3 Generaliseerbaarheid

De generaliseerbaarheid van dit onderzoek, ook wel externe validiteit, betreft de geldingskracht van de onderzoeksresultaten voor andere contexten dan het object van onderzoek. Op drie manieren is de generaliseerbaarheid van dit onderzoek gewaarborgd: representativiteit object van onderzoek, argumentatieve overtuigingskracht en het aansluiting zoeken bij theorievorming en de resultaten van de interventie. De zes onderzochte praktijken van Youth Organizing bereiken een diversiteit in doelgroepen en hanteren verschillende doelen en werkwijzes. Daarmee is geprobeerd een goede afspiegeling van het groot stedelijke, professionele jongerenwerk in een multiculturele stad te bereiken (zie ook paragraaf 3.2.2 Materiaalverzameling). Door in de rapportage expliciet te zijn over de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd en alle constatering te voorzien van voetnoten is het voor de lezers volstrekt helder waarop bevindingen en resultaten zijn gebaseerd. Hierdoor zijn de lezers zelf in de gelegenheid om te oordelen in of/en in welke mate specifieke constatering voor hun eigen situatie of vraag van toepassing zijn.

4. Doelen en resultaten

In dit hoofdstuk brengen wij in beeld voor welke doelen Youth Organizing in het jongerenwerk een geschikte werkwijze is. Er is sprake van een doel van Youth Organizing als aannemelijk kan worden gemaakt dat de geboden begeleiding positief bijdraagt aan het realiseren van dat doel. Daarvoor is het nodig om te weten wat de resultaten van Youth Organizing zijn en deze vervolgens te vergelijken met de beoogde doelen.

Dit hoofdstuk beschrijft eerst de beoogde doelen en vervolgens de resultaten. We beschrijven de doelen op basis van documentanalyse en literatuur. De resultaten brengen wij op drie manieren in beeld. Reden daarvoor is dat Youth Organizing voor opdrachtgever, aanbieder en jongeren verschillende betekenissen kan hebben. Als eerste beschrijven wij de resultaten volgens de jongeren. Vervolgens werken wij uit wat de resultaten zijn volgens de aanbieder en daarna volgens de opdrachtgever. In de laatste paragraaf vergelijken wij de beoogde doelen met de gerealiseerde resultaten.

4.1 Beoogde doelen

We spreken over een beoogd doel als opdrachtgevers en/of jongerenwerkaanbieders dit als doel benoemen. Dit onderzoek wijst uit dat de jongerenwerkaanbieders of de opdrachtgevers van de zes onderzochte praktijken, Youth Organizing inzetten om vier verschillende doelen te realiseren. Alle onderzochte YO-praktijken noemen de doelen Binding aan de samenleving, Verantwoordelijkheid en Vorming. Twee onderzochte YO-praktijken noemen Ontmoeting als doel van Youth Organizing.

Binding aan de samenleving

Binding aan de samenleving houdt in; het herstellen of versterken van de maatschappelijke participatie van jongeren in de vorm van vrijetijdsbesteding buitenshuis, actieve betrokkenheid in de buurt, naar behoefte gebruik maken van professionele hulpverlening en ten slotte deelname aan school, werk of vrijwilligerswerk (Koops e.a. 2014). Als jongeren zich niet of onvoldoende binden aan de samenleving kan dit problemen veroorzaken, zowel voor jongeren als voor de samenleving (Schuyt, 1995). Voorbeelden zijn schooluitval, werkloosheid, jeugdcriminaliteit, discriminatie of radicalisering.

De zes onderzochte praktijken willen allemaal bijdragen aan de binding van jongeren aan de samenleving.² Jongerenwerkers stimuleren jongeren om via Youth Organizing projecten actief mee te doen in het jongerenwerk of in hun buurt. Hiermee beogen zij dat jongeren een stem krijgen in de samenleving, meer toekomstperspectief krijgen en als actieve burger (co-producent / co-creator) hun bijdrage leveren aan de samenleving.

---

² Bloom, J., V. Comvalius, M. Gambier & L. Rodenhuis (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Borgsteede, M, E. Laan, W. Regelmeijer, J. Ruppert & K. Suter (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Lourens, S., G. Sabajo, L. van der Veer & F. Zararsiz (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Boujemaaoui, M., N. Hematang, E. Skeete Mc Leed & M. Walton (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Franny van der Bijl, F. van der, D. van der Kleij, F. Malgoezar & Ü. Ünal (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

*'Een stem aan jongeren te geven en hen te helpen bij het vinden van een eigen plek in de maatschappij, [...] positief toekomstbeeld te vormen en/of het bieden van afleiding.'*³

*'Daarnaast willen zij een actieve deelname van jongeren in beleidsvorming in de gemeente en in evenementen in de wijk en in de stad verhogen.'*⁴

*'Het doel van het project is om de doelgroep xx te activeren, hen zelf activiteiten laten bedenken en uitvoeren om zo te werken aan actief burgerschap en zelfontwikkeling.'*⁵

Verantwoordelijkheid

Het tweede beoogd doel van Youth Organizing is dat jongeren leren verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen leven. Jongeren staan voor de opgave om zich in de adolescentiefase los te maken van hun ouders en op te groeien tot een zelfstandig persoon die zelf verantwoordelijk is voor onder andere wonen, inkomsten, het maken van keuzes en het onderhouden van relaties. Dit proces van volwassen worden, verloopt vaak niet zonder problemen. Jongeren hebben daarom baat bij een omgeving waarin ruimte is om verantwoordelijkheden te leren dragen (Craeynest, 2001; Dieleman, 2012; Metz, 2011c). Alle zes de onderzochte YO-praktijken geven aan met Youth Organizing bij te willen dragen aan het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van jongeren.⁶

*'De gemeente verwacht daarvoor dat jongeren de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen toekomst en een positieve bijdrage leveren aan de toekomst van de stad.'*⁷

Naast dat jongeren leren om verantwoordelijk te zijn voor het eigen leven, is de inzet van Youth Organizing dat jongeren leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving. De verzorgingsstaat die sinds de Tweede Wereldoorlog via diverse regelingen en instituties verantwoordelijkheid nam voor kwetsbare groepen, doet nu actief een beroep op burgers om verantwoordelijkheid te nemen voor hun medemens. Dit wordt de ontwikkeling naar een participatiesamenleving genoemd (Van Doorn, Van Etten & Gademan, 2013). Voor veel jongeren en in het bijzonder de jongeren die onder de doelgroep van het jongerenwerk vallen, zijn deze taken en verantwoordelijkheden nieuw. Door hun jonge leeftijd zijn zij vaak nog niet gewend om inzicht te hebben in wat hun krachten zijn en hoe zij deze kunnen

---

³ YO-praktijk 1 (2013). Projectplan YO-praktijk 1 2013.

⁴ Gemeente Zaanstad (2011). Oog voor jongeren. Beleidskader Jeugd en Onderwijs 2011-2016. Dienst Wijken (afdeling Jeugd en Onderwijs).

⁵ Borgsteede, M., E. Laan, W. Regelmeijer, J. Ruppert & K. Suter (2013). Informeel gesprek met locatiecoördinator van YO-praktijk 2, 26 september.

⁶ Bloom, J., V. Comvalius, M. Gambier & L. Rodenhuis (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Borgsteede, M., E. Laan, W. Regelmeijer, J. Ruppert & K. Suter (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Lourens, S., G. Sabajo, L. van der Veer & F. Zararsiz (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Boujemaoui, M., N. Hematang, E. Skeete Mc Leed & M. Walton (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Franny van der Bijl, F. van der, D. van der Kleij, F. Malgoezar & Ü. Ünal (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

⁷ Gemeente Zaanstad (2011). Oog voor jongeren. Beleidskader Jeugd en Onderwijs 2011-2016. Dienst Wijken (afdeling Jeugd en Onderwijs).

inzetten. Ook zijn zij nog minder gewend en onvoldoende in staat om zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor activiteiten en ondernemingen.

*'De eigen kracht staat centraal: van zowel de jongeren als van de volwassenen om hen heen. De kern van jongerenwerk nieuwe stijl is, het optimaal inspelen op die eigen kracht, en wel met die gedachte dat jongeren nog aan het opgroeien zijn en dus niet altijd, per definitie alles op eigen kracht kunnen.'*⁸

*'Verantwoordelijkheid creëren door een grotere betrokkenheid bij hun leefomgeving.'*⁹

Via Youth Organizing leren jongeren verantwoordelijkheid nemen. Jongerenwerkers stimuleren jongeren om zo zelfstandig mogelijk projecten of activiteiten te bedenken, te ontwikkelen en uit te voeren.

*'Het ultieme doel is om de jongeren dit zelfstandig te laten doen.'*¹⁰

*'Belangrijk hierbij is dat de jongeren zelf invulling geven aan het programma en dat ze verantwoordelijkheid gaan dragen.'*¹¹

Vorming

Het derde doel van Youth Organizing is vorming. Onder de noemers verheffen, vorming, zelfontplooiing, talentontwikkeling, informeel leren en sociaal leren probeert het jongerenwerk, al sinds haar ontstaan eind negentiende eeuw jongeren uit te nodigen, te stimuleren en de kans te geven om zichzelf te ontwikkelen (Metz, 2011a). Alle zes de onderzochte praktijken geven aan dat vorming een doel is van Youth Organizing.¹² Jongeren die deelnemen aan YO-projecten krijgen mogelijkheden geboden om diverse vaardigheden te verwerven. Hierbij gaat het volgens de praktijken om het ontwikkelen van: sociaal emotionele vaardigheden, communicatieve vaardigheden, technische vaardigheden, projectmatige vaardigheden en burgerschapsvaardigheden. Tevens beogen de organisaties via Youth Organizing jongeren een plek te bieden waarin zij hun talent/kwaliteit kunnen ontdekken en ontwikkelen.

'Terwijl ze media maken, werken de jongeren aan verschillende vaardigheden. Hieronder wordt onder andere verstaan: projectmatig werken, leidinggeven, samenwerken, argumenteren en zakelijk communiceren. Daarnaast werken ze ook

---

⁸ Toelichting op aanvraag budgetsubsidie 2013 Stadsdeel YO-praktijk 2

⁹ YO-praktijk 5, productbeschrijving YO-praktijk 5

¹⁰ Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2013). Informeel gesprek met jongerenwerker 1 op 3 oktober 2013.

¹¹ YO-praktijk 3, Projectplan YO-praktijk 3

¹² Bloom, J., V. Comvalius, M. Gambier & L. Rodenhuis (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Borgsteede, M, E. Laan, W. Regelmeijer, J. Ruppert & K. Suter (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Lourens, S., G. Sabajo, L. van der Veer & F. Zararsiz (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Boujemaoui, M., N. Hematang, E. Skeete Mc Leed & M. Walton (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Franny van der Bijl, F. van der, D. van der Kleij, F. Malgoezar & Ü. Ünal (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

*aan hun houding, uitstraling, voor jezelf opkomen, je inleven in anderen, luisteren, jezelf presenteren etc.'*¹³

*'Persoonlijke kennis, vaardigheden en competenties worden verder ontwikkeld.'*¹⁴

*'Jongeren eigen talenten en vaardigheden laten ontdekken en verder helpen met de ontwikkeling daarvan.'*¹⁵

Naast het verwerven van vaardigheden op het terrein van samenwerken en organiseren en mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling, versterken jongeren via deelname aan Youth Organizing hun kritisch bewustzijn. Door actieve deelname aan Youth Organizing en het bereiken van doelen ervaren jongeren wat mogelijkheden zijn en dat zij invloed hebben op de wereld om hen heen.

Ontmoeting

Het vierde doel van Youth Organizing is ontmoeting. Het jongerenwerk is een plek waar jongeren zich als gelijken kunnen ontmoeten. Door ontmoeting met peers wisselen zij onderling zaken uit over jong-zijn en volwassen worden (*bonding*). Daarnaast ontmoeten jongeren in de context van het jongerenwerk mensen die niet gelijk zijn in leeftijd, sekse, religie, culturele achtergrond, seksualiteit, beperkingen en interesses (*bridging*). Door de interactie met anderen ontwikkelen jongeren zelfbewustzijn. Wie ben ik in relatie tot de ander? Hoe verhoud ik mij tot de ander? Volgens Putman (2000) is het belangrijk dat in een multi-etnische samenleving beide vormen van ontmoeting plaatsvinden. Vooral het samenbindend sociaal kapitaal (*bridging*) is nodig om tegenstellingen tussen groepen te kunnen verkleinen.

Twee opdrachtgevers¹⁶ van YO-praktijken benoemen ontmoeting als doel van Youth Organizing in het jongerenwerk. Door in YO-projecten samen te werken en samen te organiseren ontmoeten verschillende groepen jongeren elkaar. Daarnaast beoogt het jongerenwerk via de initiatieven die jongeren organiseren in het kader van Youth Organizing ontmoeting tussen diverse groepen in de samenleving te realiseren. Zoals ontmoetingen tussen verschillende groepen in een buurt of via ontmoetingen tussen ouderen en jongeren.

*'De opdracht van tiener- en jongerenwerkers is in het algemeen, voor jongens en meisjes, om via activiteiten in een jongerencentrum kinderen die er niet altijd makkelijk toegang tot hebben een soort van activiteit na school te geven, een plek te geven waar ze andere jongeren kunnen ontmoeten...'*¹⁷

*'[...] Aan de andere kant wil je ook dat ze met elkaar in contact komen en dat het menigt eigenlijk.'*¹⁸

De literatuur bevestigt dat jongeren in hun vrije tijd behoefte hebben aan sociaal contact met leeftijdsgenoten (Allen & Williams, 2012, p. 326). De afgelopen eeuw is ontmoeting tussen

---

¹³ YO-praktijk 1 (2011). XXX handleiding Onderwijs. P.15.

¹⁴ YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag subsidiebeschikking.

¹⁵ YO-praktijk 5 (xxx) Productbeschrijving YO-praktijk 5.

¹⁶ Gemeente Zaanstad (2011). Oog voor jongeren. Beleidskader Jeugd en Onderwijs 2011-2016. Dienst Wijken (afdeling Jeugd en Onderwijs)

Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013

¹⁷ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013

¹⁸ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013

jongeren belangrijker geworden omdat de periode tussen kind-zijn en volwassenheid nog steeds langer wordt. De verlengde jeugdfase is onder andere het gevolg van het langer volgen van onderwijs waardoor jongeren langer economisch afhankelijk zijn van hun ouders en de overheid (Du Bois-Reymond, Te Poel & Ravesloot, 1998). Jongeren hebben de behoefte om in de periode van jong-zijn elkaar te ontmoeten.

4.2 Resultaten van Youth Organizing volgens jongeren

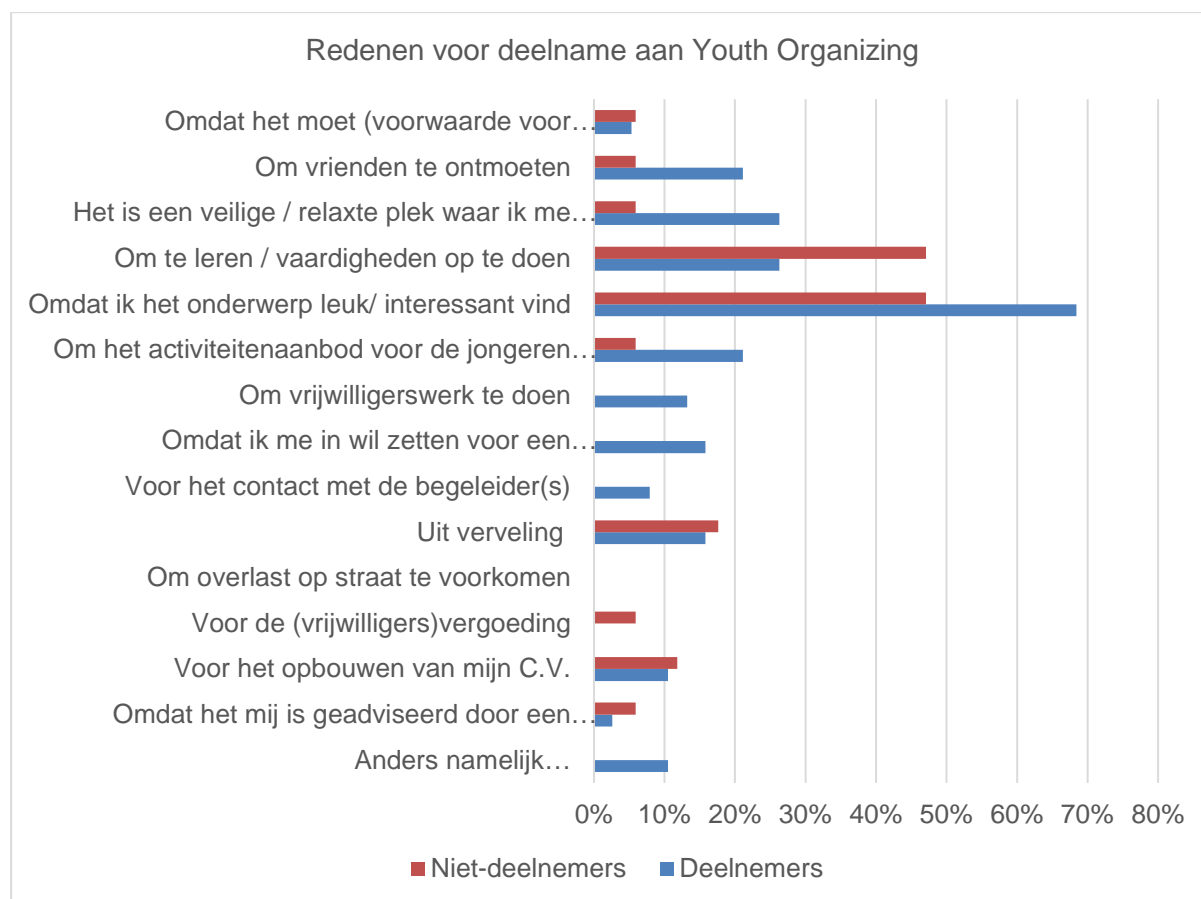
De resultaten van Youth Organizing volgens jongeren brengen wij als volgt in beeld. Als eerste beschrijven wij waarom jongeren deelnemen aan YO-projecten. Dit geeft een eerste beeld van wat jongeren zoeken bij dit type projecten. Vervolgens gaan we in op de taken die jongeren en/of jongerenwerkers uitvoeren in YO-projecten en gaan we in op de ondersteuning die jongeren krijgen van jongerenwerkers bij het organiseren. Tot slot geven we weer wat deelname aan YO-project betekend voor de ontwikkeling van jongeren. Wat leren jongeren van hun deelname en zijn ze door hun deelname veranderd?

De resultaten van Youth Organizing zijn gebaseerd op vragenlijst onderzoek onder 38 die deelnemen aan YO-projecten in het jongerenwerk, deels in vergelijking met jongeren die in dezelfde buurt verblijven maar geen deelnemer zijn van het YO-project in het jongerenwerk maar wel actief zijn in een andere maatschappelijke setting (zoals kerk, sportvereniging of politieke partij). Dit zijn in totaal 17 jongeren, waarvan 6 begeleiding krijgen van een beroepskracht of vrijwilliger. Het vragenlijstonderzoek maakt duidelijk dat nagenoeg alle deelnemers ondersteuning krijgen van een jongerenwerker bij de uitvoering van taken. De resultaten van de deelnemende en 'actieve' niet-deelnemende jongeren worden met elkaar vergeleken. Daarbij moeten twee zaken worden opgemerkt. Ten eerste hebben de 'actieve' niet-deelnemende jongeren vragen over zelforganisatie beantwoord buiten het jongerenwerk. Het type projecten en werkzaamheden in beide contexten kan van elkaar verschillen. Het is dus niet mogelijk om aan te tonen dat deelnemers aan YO-projecten in het jongerenwerk hoger scoren dan 'actieve' niet-deelnemers die op een andere manier bezig zijn met zelforganisatie. Ten tweede is er geen steekproef getrokken. Dit betekent dat we niet exact vast kunnen stellen of de geïnterviewde deelnemers een representatieve afspiegeling van de doelgroep van Youth Organizing zijn. De brede variëteit in de bereikte doelgroep geeft echter een indicatie dat de bevindingen van toepassing zijn voor verschillende groepen deelnemers aan Youth Organizing. De deelnemers en 'actieve' niet-deelnemers zijn niet gematched op achtergrond variabelen en vanwege de erg kleine en verschillende aantallen jongeren in de deelnemers en 'actieve' niet-deelnemers groep per praktijk moeten eventuele gevonden verschillen tussen deelnemers en niet-deelnemers met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Voor meer informatie, zie hoofdstuk 3 Methodische Verantwoording en hoofdstuk 5 Doelgroep.

4.2.1 Redenen voor deelname aan Youth Organizing

We hebben aan zowel deelnemers als niet-deelnemers gevraagd waarom zij actief zijn in een YO-project in het jongerenwerk dan wel actief betrokken zijn in een andere maatschappelijke omgeving. Jongeren konden meerdere antwoordmogelijkheden kiezen. Deelnemers van Youth Organizing in het jongerenwerk (N=38) maken duidelijk dat de belangrijkste reden voor deelname is omdat zij het leuk en/of interessant vinden (68%). Andere veel genoemde redenen zijn: het is een veilige/relaxte plek waar ik me thuis voel (26%), om te leren/vaardigheden te ontwikkelen (26%), om vrienden te ontmoeten (21%) en om het activiteitenaanbod voor de jongeren in de buurt beter te maken (21%).

Voor niet-deelnemers (N=17) zijn belangrijkste redenen om mee toe doen: om te leren/vaardigheden te ontwikkelen (47%), interesse voor het onderwerp (47%) en uit verveling (18%). Het hierna volgende figuur geeft weer waarom jongeren actief zijn in een YO-project in het jongerenwerk of daarbuiten.

Figuur 3: redenen voor deelname volgens deelnemers en niet-deelnemers

4.2.2 Ondersteuning door jongerenwerkers

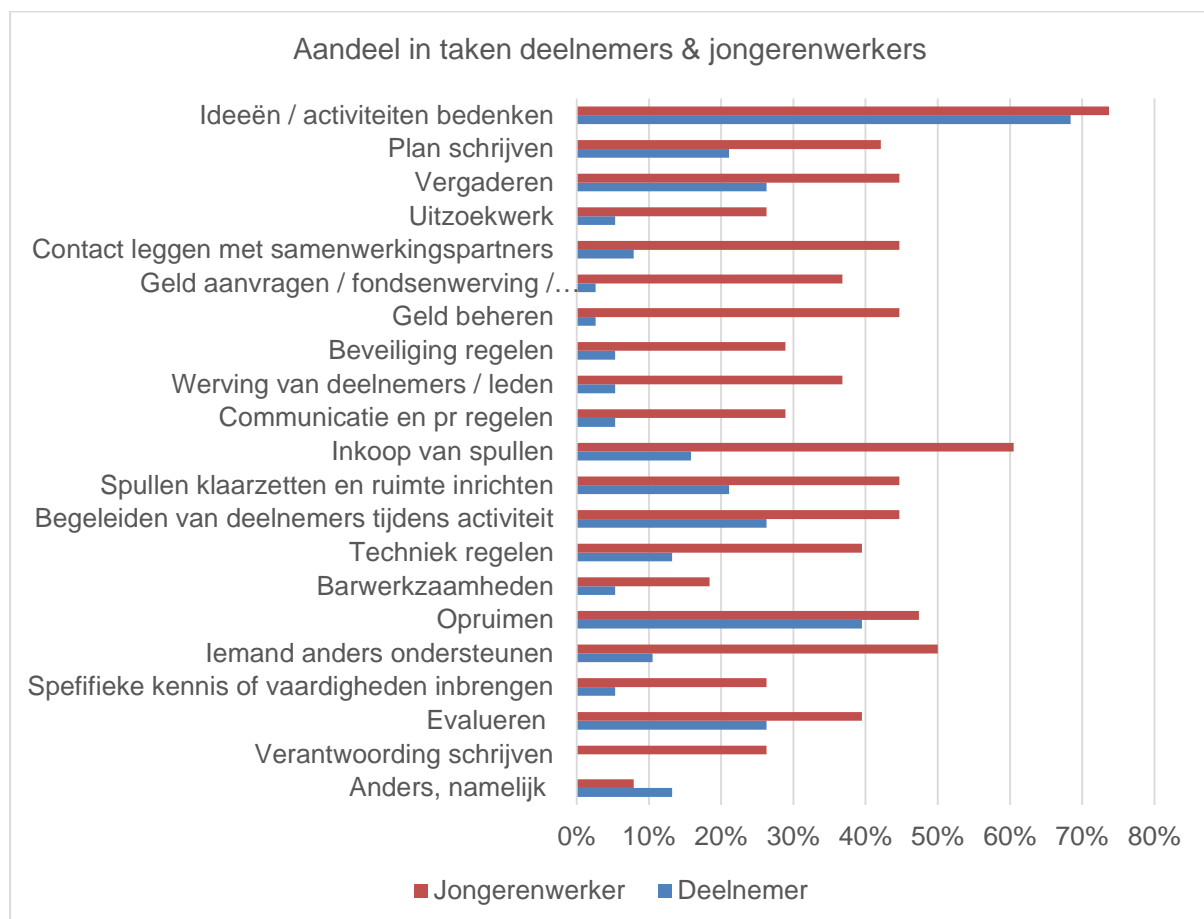
Hoewel in theorie jongeren bij Youth Organizing het initiatief nemen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor een initiatief en ten slotte zorgen voor de praktische realisatie is het in praktijk niet per definitie zo dat jongeren dit ook allemaal doen. Juist omdat jongeren nog jong zijn en relatief weinig ervaring hebben met zelforganisatie, weten ze nog niet (altijd) goed hoe zij taken zelf kunnen uitvoeren en hier regie in nemen. Ook als jongeren nieuw zijn of nog niet vaardig genoeg zijn om taken zelfstandig uit te voeren, ondersteunen jongerenwerkers jongeren om op gang te komen (zie ook hoofdstuk 8 Methodisch principe 2 Praktische hulp). Om een beeld te krijgen van wat jongeren zelf doen in YO-projecten en waarbij ze ondersteuning krijgen hebben we eerst aan jongeren gevraagd welke taken zij uitvoeren. Vervolgens hebben we aan hen gevraagd welke taken jongerenwerkers volgens hun uitvoeren. De antwoorden op deze vragen bieden in de eerste plaats inzicht op welke onderdelen jongeren actief zijn en op welke onderdelen niet. In de tweede plaats krijgen we door deze uitkomsten in beeld bij welke taken jongerenwerkers ondersteunen.

Deelnemers

Deelnemers van YO-projecten in het jongerenwerk zijn op 19 van de 20 uitgevraagde taken actief (alleen verantwoording schrijven niet). Deelnemers in het jongerenwerk zijn vooral bezig met bedenken van ideeën (68%), plannen schrijven (21%), spullen klaarzetten / ruimte inrichten (21%), begeleiden van deelnemers tijdens activiteit (26%), opruimen (40%) en evalueren (26%). Niet-deelnemers zijn vooral aan het vergaderen (12%), spullen klaar zetten / ruimte inrichten (24%), opruimen (12%) en evalueren (35%). Als we kijken naar de verschillende leeftijdscategorieën van deelnemers (zie tabel 7) dan valt op dat oudere jongeren (categorie 18-23) de meeste taken uitvoeren, 17 van de 20 taken. De leeftijdscategorie 13-17 jaar voert 12 van de 20 taken uit. En de jongste groep deelnemers (9-12 jaar) is betrokken bij de helft van de uitgevraagde taken. Deze uitsplitsing naar leeftijd maakt zichtbaar dat hoe ouder jongeren zijn, hoe meer taken en verantwoordelijkheden zij dragen in Youth Organizing projecten.

Figuur 4 illustreert tegelijkertijd dat deelnemers in de uitvoering van vrijwel alle taken samenwerken of ondersteuning krijgen van een jongerenwerker. Volgens alle deelnemers is er maar een taak die jongerenwerkers alleen uitvoeren: het schrijven van de verantwoording. Voor de meeste taken geldt dat het aandeel van de jongerenwerker hoger is dan het aandeel van jongeren. Hieruit kunnen we opmaken dat jongeren actief zijn in bijna alle werkzaamheden, maar dat jongerenwerkers bij bijna alle taken een groter aandeel hebben.

Figuur 4: taakverdeling deelnemers & jongerenwerkers

Voor de groep deelnemers hebben we vervolgens uitgezocht of leeftijd van jongeren uitmaakt voor de mate waarin jongerenwerkers betrokken zijn bij het uitvoeren van taken.

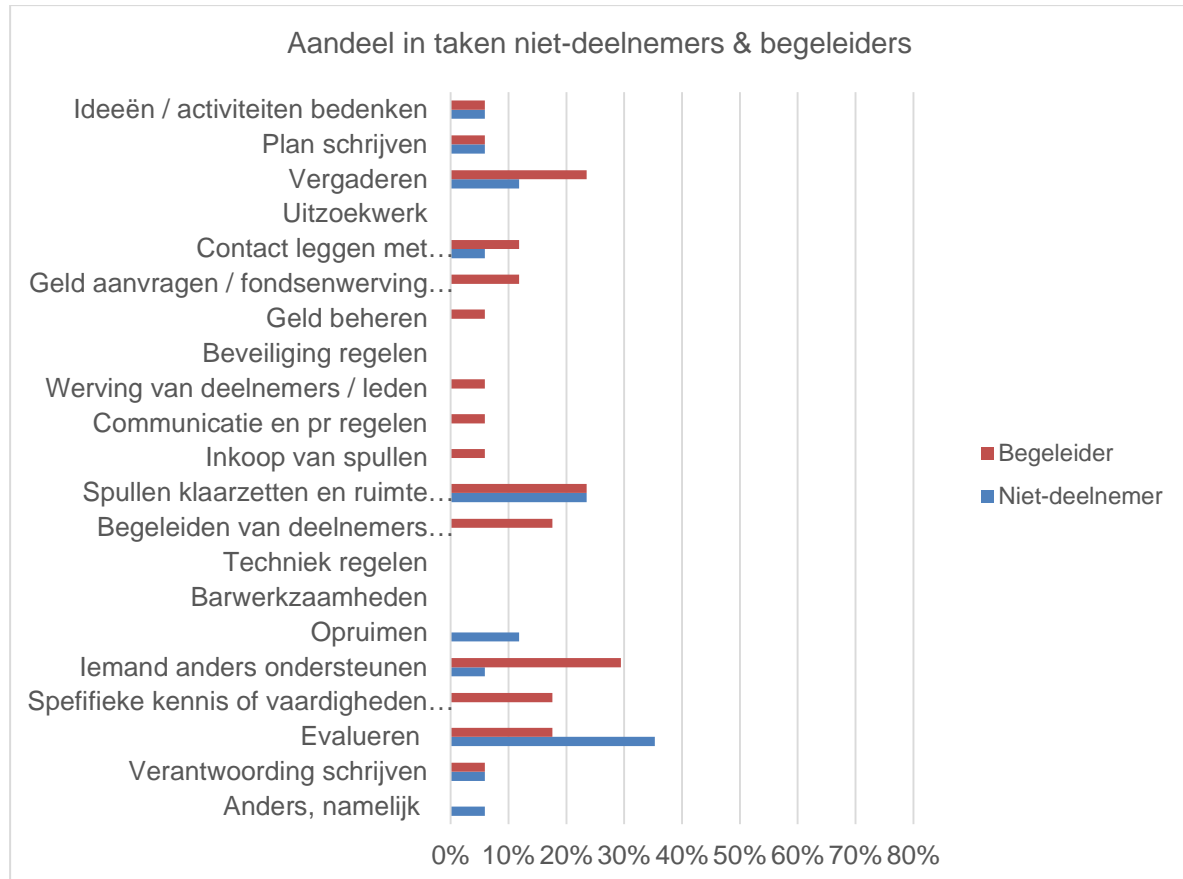
Hieruit blijkt dat jongerenwerkers in de begeleiding van jongeren in de leeftijd van 9-12 jaar in vergelijking met de twee andere leeftijdscategorieën meer aandeel hebben in de taak 'bedenken van ideeën'. Voor de groep 13+ geldt dat jongeren en jongerenwerker vrijwel een even groot aandeel hebben in het bedenken van ideeën. In de begeleiding van jongeren in de leeftijdscategorieën 9-12 jaar en 13-17 jaar hebben jongerenwerkers een groter aandeel in het schrijven van plannen, vergaderen en het begeleiden van deelnemers tijdens een activiteit. Voor de oudere groep (18-23 jaar) geldt dat jongeren vrijwel een even groot aandeel hebben in deze taken. Hier is een kanttekening op zijn plaats. Deze informatie is gebaseerd op een vragenlijst onder jongeren. Het is goed mogelijk dat jongeren geen of beperkt overzicht hebben van wat jongerenwerkers daadwerkelijk doen. Soms dragen jongerenwerkers meer bij zonder dat jongeren dit doorhebben (zie ook hoofdstuk 9 MP 2 Praktische hulp).

Taakverdeling	Jongerenwerker / deelnemer	Leeftijd in jaren		
		9 -12	13 -17	18 - 23
Ideeën / activiteiten bedenken	Jongerenwerker	34%	18%	21%
	Deelnemer	26%	18%	24%
Plan schrijven	Jongerenwerker	18%	11%	13%
	Deelnemer	11%	-	11%
Vergaderen	Jongerenwerker	11%	13%	21%
	Deelnemer	3%	3%	21%
Uitzoekwerk	Jongerenwerker	8%	8%	11%
	Deelnemer	-	-	5%
Contact leggen met samenwerkingspartners	Jongerenwerker	5%	16%	24%
	Deelnemer	-	-	8%
Geld aanvragen / fondsenwerving	Jongerenwerker	8%	11%	18%
	Deelnemer	-	3%	-
Geld beheren	Jongerenwerker	21%	8%	16%
	Deelnemer	-	3%	-
Beveiliging regelen	Jongerenwerker	5%	5%	18%
	Deelnemer	-	-	5%
Communicatie en pr regelen	Jongerenwerker	11%	5%	13%
	Deelnemer	-	-	5%
Werving van deelnemers / leden	Jongerenwerker	16%	11%	11%
	Deelnemer	-	-	5%
Inkoop van spullen	Jongerenwerker	29%	11%	21%
	Deelnemer	5%	3%	8%
Spullen klaarzetten en ruimte inrichten	Jongerenwerker	16%	18%	11%
	Deelnemer	5%	8%	8%
Begeleiden van deelnemers tijdens activiteit	Jongerenwerker	16%	11%	18%
	Deelnemer	3%	3%	21%
Techniek regelen	Jongerenwerker	21%	8%	11%
	Deelnemer	3%	5%	5%
Barwerkzaamheden	Jongerenwerker	5%	3%	11%
	Deelnemer	-	-	5%
Opruimen	Jongerenwerker	18%	11%	18%
	Deelnemer	16%	8%	16%
Iemand anders ondersteunen	Jongerenwerker	21%	13%	16%
	Deelnemer	3%	3%	5%
Specifieke kennis of vaardigheden inbrengen	Jongerenwerker	5%	11%	11%
	Deelnemer	-	3%	3%
Evalueren	Jongerenwerker	13%	11%	16%
	Deelnemer	11%	5%	11%
Verantwoording schrijven	Jongerenwerker	8%	5%	13%
	Deelnemer	-	-	-
Anders namelijk...	Jongerenwerker	-	-	8%
	Deelnemer	5%	5%	3%

Tabel 7: taakverdeling deelnemers en jongerenwerkers volgens deelnemers per leeftijd in jaren

'Actieve' niet deelnemers

Voor de groep 'actieve' niet-deelnemers (N=17) geldt dat zij bij 10 van de 20 uitgevraagde taken actief zijn. Taken die zij vooral uitvoeren zijn: vergaderen (12%), spullen klaarzetten en ruimte inrichten (24%), opruimen (12%) en evalueren (35%). Figuur 5 laat tegelijkertijd zien dat begeleiders van niet-deelnemers (N=6) veel taken verrichten zonder medewerking van jongeren: spullen inkopen, de communicatie en pr, deelnemers begeleiden tijdens activiteiten en specifieke kennis en vaardigheden inbrengen. Het is opvallend dat deze kleine groep niet-deelnemers (N=6) wel weet wat begeleiders doen, zonder dat zij zelf actief betrokken is bij deze taken.

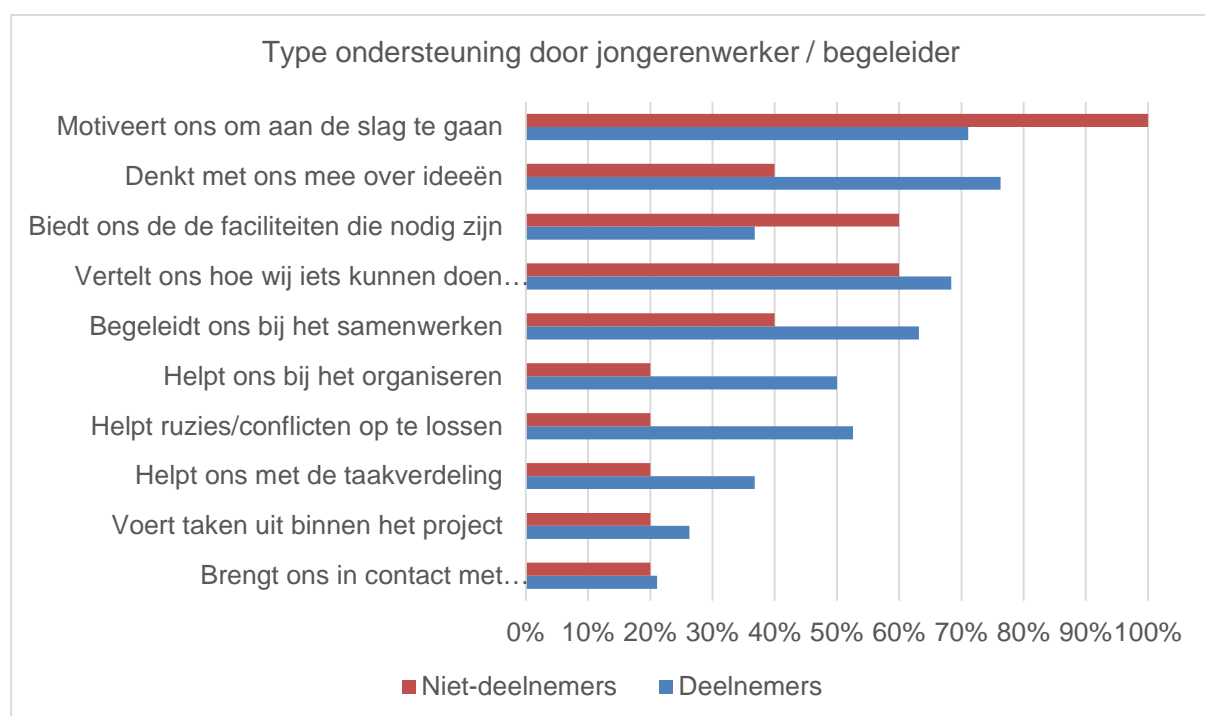

Figuur 5 Taakverdeling niet-deelnemers (N=17) & begeleiders (N=6)

Als we de groep deelnemers vergelijken met de groep 'actieve' niet deelnemers dan valt op dat deelnemers op meer onderdelen actief zijn dan niet-deelnemers. Mogelijke verklaring voor dit verschil is dat niet-deelnemers actief zijn in ander type organisaties, zoals religieuze instellingen, scholen of sportverenigingen. Bepaalde taken (barwerkzaamheden, techniek regelen, beveiliging regelen) worden waarschijnlijk nooit gevraagd aan de niet-deelnemers. We zijn zowel deelnemers als actieve niet-deelnemers minder actief in het uitvoeren van randvoorwaardelijke taken zoals geld aanvragen, geld beheren, verantwoording schrijven, communicatie en het regelen van beveiliging. Ook de mate waarin deelnemers actief zijn verschilt met 'actieve' niet deelnemers. Relatief gezien zijn er meer deelnemers actief op de verschillende taken dan 'actieve' niet deelnemers. Tot slot valt op dat voor beide groepen geldt dat bij de uitvoering van taken in de meeste gevallen een jongerenwerkers/begeleider betrokken is (indien er sprake is van begeleiding in groep niet-deelnemers).

Vanwege de erg kleine en verschillende aantallen jongeren in de deelnemers en 'actieve' niet-deelnemers groep per praktijk moeten eventuele gevonden verschillen tussen deelnemers en niet-deelnemers met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Naast betrokkenheid bij verschillende taken hebben we jongeren ook direct gevraagd op welke manier de jongerenwerker / begeleider ondersteunt. Jongeren konden bij het beantwoorden van deze vraag meerdere antwoorden aangeven. Resultaten laten zien dat deelnemers aangeven dat de ondersteuning hoofdzakelijk bestaat uit het meedenken over ideeën (76%), het motiveren van jongeren om aan de slag te gaan (71%), het vertellen hoe jongeren iets kunnen doen (coachen) (68%), het begeleiden bij onderling samenwerken (63%), helpen bij conflicten oplossen (53%) en helpen bij het organiseren (50%). Het in contact brengen met samenwerkingspartners, taken uitvoeren binnen het YO-project, faciliteiten aanbieden, en helpen met de taakverdeling worden aanzienlijk minder genoemd als ondersteuningstaken van jongerenwerkers. De 6 niet-deelnemers worden vooral gemotiveerd (100%), gefaciliteerd (60%) en gecoached (60%) door hun begeleider. Als we beiden groepen met elkaar vergelijken dan valt op dat begeleider van 'actieve' niet-deelnemers relatief gezien meer motiveren en faciliteiten bieden die nodig zijn. Voor de overige ondersteuningstaken geldt dat deze relatief gezien meer door jongerenwerkers worden uitgevoerd dan begeleiders in andere contexten.

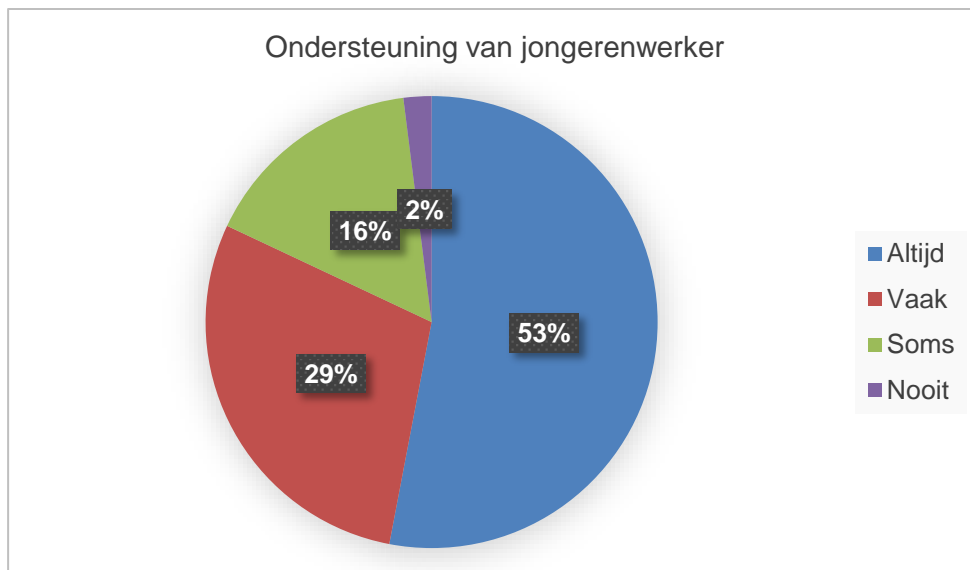

Figuur 6: manieren van ondersteuning van jongerenwerker/begeleider.

Op de open vraag aan jongeren wat er volgens hen zou gebeuren als zij geen ondersteuning zouden krijgen geven zowel deelnemers als niet-deelnemers aan dat dit ten koste gaat van de kwaliteit (chaos, ontstaat ruzie, zou het rommeliger gaan), hun eigen ontwikkeling (minder dingen leren, niet leren met geld om te gaan, tijd niet zinvol besteden) en hun plezier (vervelen, minder plezier, saaie buurt, vaker thuiszitten).

Tot slot hebben we jongeren gevraagd naar de intensiteit van de ondersteuning die zij krijgen van jongerenwerkers / begeleiders. Van de deelnemers geeft 16% aan soms ondersteuning

te krijgen, 29% vaak en 53% krijgt altijd ondersteuning. Van de groep niet-deelnemers (N=17) krijgt 29% vaak ondersteuning en 6% altijd ondersteuning door een begeleider. 65% geeft aan geen begeleiding te krijgen.

Figuur 7: Intensiteit ondersteuning jongerenwerker

Ook hier hebben we onderzocht voor de groep deelnemers of de leeftijd van jongeren een bepalende factor is voor de mate van intensiteit van ondersteuning van jongerenwerker. Na toetsing lijkt het aannemelijk dat er een verband is tussen leeftijd van jongeren en intensiteit van ondersteuning.¹⁹

Intensiteit ondersteuning jongerenwerker	Leeftijd in jaren			Totaal
	9 - 12	13 - 17	18 - 23	
Altijd	18%	21%	13%	53%
Vaak	11%	8%	11%	29%
Soms	11%	-	5%	16%
Nooit	-	-	3%	3%

Tabel 8: intensiteit ondersteuning jongerenwerker per leeftijd

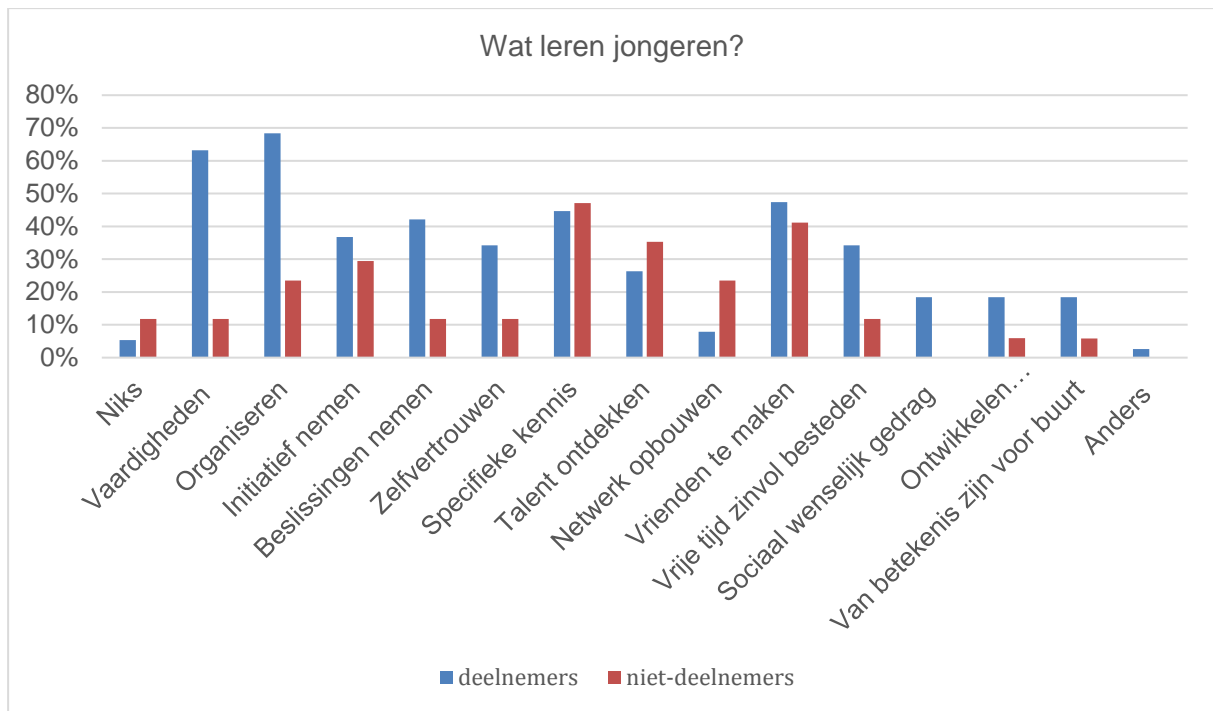
Op de vraag hoe vaak ze contact hebben met een jongerenwerker / begeleider geeft 45% van de deelnemers aan wekelijks contact te hebben en 47% meerdere keren per week. Het overige deel heeft gemiddeld 1 keer per maand contact. Niet-deelnemers hebben relatief minder contact. 6% heeft meerdere keren per week contact, 6% heeft 1 keer week contact, en 24% geeft aan 1 keer per maand contact te hebben met de begeleider. Het gemiddelde cijfer dat jongeren ten slotte aan de begeleiding geven is hoog. Deelnemers waarderen de begeleiding gemiddeld met een 7,7 (N=38). Niet-deelnemers waarderen de begeleiding (N=5) met een 7,9.

¹⁹ Uitkomsten Chi-Square toetsing: $X^2(8) = 15.183$, $p = .06$

4.2.3 Wat betekent deelname aan Youth Organizing voor jongeren?

Om erachter te komen wat deelname aan YO-projecten jongeren oplevert hebben we deelnemers gevraagd wat zij leren van het meewerken aan het project. Door de antwoorden van deelnemers te vergelijken met de niet-deelnemers (jongeren die actief zijn in een andere omgeving zoals school, religieuze instelling of sportclub al dan niet met begeleiding) proberen we te achterhalen wat nu onderscheidend is aan YO-projecten in het jongerenwerk. Veel deelnemers geven aan dat zij door hun deelname leren organiseren (68%) en sociaal communicatieve vaardigheden ontwikkelen zoals luisteren en samenwerken (63%). Een aanzienlijke groep deelnemers benoemt dat deelname bijdraagt aan: het maken van vrienden (47%), opdoen van specialistische kennis (45%), het leren nemen van beslissingen (42%), leren initiatief nemen (37%), het ontwikkelen van zelfvertrouwen (34%), het zinvol besteden van de vrije tijd (34%) en het ontdekken van talenten (26%). Minder deelnemers geven aan dat YO-projecten ertoe bijdragen dat jongeren gewenst gedrag leren (18%), leren van betekenis te zijn voor hun buurt (18%), toekomstperspectief ontwikkelen (18%) en een netwerk opbouwen (8%). 5% van de deelnemers heeft aangegeven niks te leren van het YO-project.

Om inzicht te krijgen in de specificiteit van de resultaten van Youth Organizing vergelijken we de uitkomsten met de resultaten van 'actieve' niet-deelnemers (N=17), waarvan een deel (6) ondersteuning krijgt. Niet-deelnemers geven aan dat zij door hun deelname specifieke kennis leren (47%), leren vrienden maken (41%) hun talent ontdekken (35%), initiatief leren nemen (29%) en een netwerk opbouwen (24%). 12% van de niet-deelnemers geeft aan niks te leren. De vergelijking met deze controlegroep laat zien dat deelnemers op het merendeel (11 van de 15) van de gevraagde ontwikkelterreinen hoger scoren dan niet-deelnemers. Jongeren die deelnemen aan YO-projecten leren in vergelijking met de groep niet-deelnemers relatief meer sociaal communicatieve vaardigheden, organiseren, beslissingen nemen, hun vrije tijd zinvol te besteden, sociaal wenselijk gedrag en van betekenis te zijn voor de buurt. Daarnaast scoort deelname aan YO beter op het ontwikkelen van zelfvertrouwen en toekomstperspectief. Daarentegen geven niet-deelnemers relatief gezien vaker aan dat zij door hun deelname hun talent ontdekken en een netwerk opbouwen. Vanwege de erg kleine en verschillende aantallen jongeren in de deelnemersgroep en 'actieve' niet-deelnemersgroep per praktijk moeten eventuele gevonden verschillen tussen deelnemers en niet-deelnemers met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Figuur 8: geleerde vaardigheden per deelnemers en niet-deelnemers

Tot slot hebben we jongeren gevraagd of zij vinden dat zij door hun actieve rol in het YO-project zijn veranderd. 53% van de deelnemers beantwoordt de vraag met 'ja' tegenover 35% van de 'actieve' niet-deelnemers. Op de open vraag op welke wijze ze zijn veranderd geven jongeren (zowel deelnemers als niet-deelnemers) vooral aan dat zij meer zelfvertrouwen hebben gekregen, socialer zijn geworden (ontmoeting), beter kunnen omgaan met andere groepen (zoals buurtbewoners / kinderen), meer verantwoordelijkheid hebben en dat hun kennis en vaardigheden zijn toegenomen.

4.3 Resultaten van Youth Organizing volgens aanbieders

De resultaten van Youth Organizing volgens de aanbieders brengen wij in beeld met registratiegegevens die organisaties zelf bijhouden.

4.3.1 Registraties

Van vier van de zes onderzochte praktijken is bekend dat er in samenspraak met de opdrachtgever prestatieafspraken zijn vastgesteld. Aanbieders monitoren hun resultaten door het aantal initiatieven, het aantal actieve jongeren, het aantal bereikte mensen (profijtgroep) en het aantal opgeleverde producten te registreren. De producten die jongeren opleveren zijn in vrijwel alle gevallen evenementen, presentaties of activiteiten van een dagdeel. De onderstaande tabel geeft weer wat organisaties registreren. De getallen geven de omvang van de resultaten weer.

Type gegevens	YO-praktijk 1	YO-praktijk 2	YO-praktijk 3	YO-praktijk 4	YO-praktijk 5	YO-praktijk 6
Geen gegevens beschikbaar						Eerste loopjaar ²⁰
Prestatie-afspraken	10 lestrajecten van 8 weken met 8-10 deelnemers. 3 presentaties voor 20-80 bezoekers + 48 producties. ²¹	50% van activiteiten geïnitieerd en georganiseerd door jongeren ²²	48 workshops a 2 uur waarbij 4 deelnemers en 2 vrijwilligers aanwezig ²³	10 evenementen ²⁴		
Resultaat						
Aantal initiatieven / bijeenkomsten per jaar	10 trajecten		40 ²⁵			
Bereik profijtgroep per jaar	70 ²⁶	442 ²⁷ (geen unieke bezoekers)		723 ²⁸	224 ²⁹	
Aantal producten door jongeren gerealiseerd	48 (= afspraak)	3 ³⁰		10 ³¹	16 ³²	
Aantal actieve jongeren			16 ³³		28 ³⁴	
Aantal uren begeleiding jongerenwerk			216 uur ³⁵			

Tabel 9: overzicht van registratiegegevens per praktijk voor Youth Organizing

²⁰Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

²¹YO-praktijk 1 (2012). Jaarverslag YO-praktijk 1 2012.

Daarnaast dient er binnen enkele maanden een lokaal actief netwerk gerealiseerd te zijn; dient het project in korte tijd bekend en geliefd te zijn bij de doelgroep en buurtbewoners en is er een samenwerking gerealiseerd met diverse partners.

²²Teamleider van YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag eerste half jaar subsidiebeschikking 2013.

²³Emailwisseling met YO-praktijk 3 op 22 december 2014.

²⁴Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

²⁵YO-praktijk3 (2014). Emailwisseling met coördinator jongerenwerk 22 december 2014.

²⁶YO-praktijk 1 (2012). Jaarverslag YO-praktijk 1.

²⁷YO-praktijk 2 (2013). Registratieformulier.

²⁸Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Email contact met leidinggevende YO-praktijk 4 op 24-01-2014.

²⁹Verantwoording 2013 YO-praktijk 5.

³⁰YO-praktijk 2 (2013). Registratieformulier.

³¹Bouali, S., J. Chikoer, D. Heeringa, M. van der Nulft (2014). Email contact met leidinggevende YO-praktijk 4 op 24-01-2014.

³²Verantwoording 2013 YO-praktijk 5.

³³YO-praktijk 3 (2014). Emailwisseling met coördinator jongerenwerk 22 december 2014.

³⁴Verantwoording 2013 YO-praktijk 5.

³⁵YO-praktijk 3 (2014). Emailwisseling met coördinator jongerenwerk 22 december 2014.

Wat leren deze registratiegegevens over de doelen en resultaten van Youth Organizing volgens de jongerenwerkorganisaties? Het valt op dat de praktijken weinig gegevens registreren. De gegevens die de meeste praktijken (4 van de 6) registreren zijn het aantal bereikte jongeren en het aantal gerealiseerde producten. Ook valt op dat er een onderscheid is te maken tussen de groep die bereikt wordt via Youth Organizing (de profijtgroep) en het aantal jongeren dat zich actief inzet voor het YO-project. Er is een aanzienlijk verschil waar te nemen in de omvang van de profijtgroep die per project wordt bereikt, variërend van 70 tot 723. Deze variatie heeft te maken met het type product waaraan jongeren werken. Dit kan een workshop zijn, een thema-activiteit zoals een schaatsuitje of een opruim dag of een feestavond (disco, optreden band) voor een groot publiek.

Slechts 2 van de 6 praktijken maken onderscheid tussen jongeren die actief zijn en de profijtgroep. Bij YO-praktijk 3 zijn 16 jongeren actief geweest en bij YO-praktijk 5 zijn 28 jongeren actief geweest. De registratiegegevens bieden geen inzicht in de mate waarin deze jongeren zelf organiseren, op welke terreinen zij actief zijn en of jongeren zich door deelname wel of niet positief ontwikkelen. Ook is er niets bekend over de sekse, leeftijden en etnische achtergrond van deze jongeren en geven de gegevens geen inzicht in hoeveel jongeren tussentijds afhaken en om welke reden.

4.3.2 Kwalitatieve resultaatgegevens

Naast de gegevens over aantallen actieve jongeren, de profijtgroep, aantal producten en uren begeleiding geven de YO-praktijken 1, 2 en 6 inzicht in resultaten die meer kwalitatief van aard zijn. YO-praktijk 1 beschrijft in de inleiding van het projectplan 2013 een aantal conclusies op basis van hun ervaringen in voorgaande jaren. Zij concluderen dat jongeren die deelnemen aan het project in beeld zijn bij de organisatie; dat er bindingen zijn ontstaan tussen jongeren in de wijk en dat jongeren hun wijk hebben leren waarderen. Hierdoor hebben jongeren meer het gevoel eigenaar te zijn van hun wijk en voelen zich meer verantwoordelijk voor wat er in de wijk gebeurt.³⁶ YO-praktijk 2 geeft aan dat het lastig is om jongeren van 15 jaar en ouder te enthousiasmeren voor zelforganisatie. Daarentegen lukt het met de groep 10 t/m 13 jaar een stuk beter. Tieners komen met leuke en creatieve ideeën die onder begeleiding van het jongerenwerk worden georganiseerd, zoals de disco voor jongens en meisjes of een bingomiddag voor ouderen.³⁷

Via een interview met de teamleider van YO-praktijk 6 weten we dat het project (nog in de opstartfase) voor die specifieke doelgroep te ambitieus was. De ervaring was dat de doelgroep (actieve jongeren) over onvoldoende capaciteiten beschikt voor zelforganisatie en te weinig grip op de profijtgroep (tieners) heeft. Deze specifieke doelgroep kenmerkt zich volgens de teamleider door zware problematiek en laat zich moeilijk begeleiden door jongerenwerkers. Dit project is om deze redenen voortijdig gestopt.³⁸

De kwalitatieve notities van YO-praktijk 2 en 6 bieden aanwijzingen dat het succes van Youth Organizing mogelijk afhankelijk is van de specifieke groep jongeren die deelneemt (leeftijd / niveau / problematiek). Jongeren die lastiger zijn te motiveren en/of meer ondersteuning nodig hebben bij hun ontwikkeling, hebben baat bij intensievere vormen van begeleiding door jongerenwerkers.

---

³⁶ YO-praktijk 1 (2013). Projectplan YO-praktijk 1.

³⁷ Teamleider van YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag eerste half jaar subsidiebeschikking 2013.

³⁸ Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Únal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

4.4 Resultaten van Youth Organizing volgens opdrachtgevers

De resultaten van Youth Organizing volgens opdrachtgevers beschrijven wij op basis van interviews met beleidsmedewerkers van gemeenten. Voor vijf YO-praktijken geldt dat beleidsmedewerkers namens de gemeente optreden als opdrachtgever. Voor YO- praktijk 1 is er een interview afgenomen met een medewerker van een woningcorporatie die de rol van opdrachtgever vervult. Beleidsmedewerkers baseren hun beeld van de resultaten van Youth Organizing op voortgangsrapportages en jaarverslagen³⁹, aangevuld met periodieke gesprekken met teamleiders en jongerenwerkers⁴⁰. Aanvullend raadplegen opdrachtgevers Jongerenwijzer⁴¹, voeren zij gesprekken met deelnemende jongeren⁴² en samenwerkingspartners⁴³ en bezoeken zij activiteiten of evenementen die jongeren organiseren⁴⁴.

*'Het is niet alleen YO-praktijk 4 waar ik contact mee heb maar dus ook de partijen daaromheen die mij dan kunnen aanspreken als er iets is. Zo blijf ik op de hoogte van alle ontwikkelingen.'*⁴⁵

Drie opdrachtgevers⁴⁶ geven aan vooral inzicht te hebben in aantallen (activiteiten / deelnemers). Uit de interviews blijkt dat opdrachtgevers weinig zicht hebben in wat jongeren zelf initiëren en organiseren en wat dit bijdraagt aan de ontwikkeling van jongeren.

*'En ik vind dat ze wel meer kwalitatieve gegevens kunnen geven over wat bereiken we met de jongeren en heb je er voorbeelden van.'*⁴⁷

De inhoudelijke gesprekken die opdrachtgevers voeren met jongerenwerkers en teamleiders en hun eigen waarnemingen in de praktijk geven enig inzicht in resultaten.

*'In 2012 hebben ze het ook al geprobeerd eh.. dat is best nog wel lastig heb ik begrepen en dat hebben ze ook aangegeven. Maar we blijven dat wel als doelstelling houden en zelfs met een target voor aankomend jaar dat 50% van de activiteiten met behulp van de jongeren zelf worden georganiseerd en geïnitieerd.'*⁴⁸

---

³⁹ Bloom, D, L. Rodenhuis, M. Gambier, V. Comvalius (2014). Interview per mail met opdrachtgever YO-praktijk 1, 21 januari 2014.

Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

⁴⁰ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

Skeete Mc Leed, E. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 5 op 10 februari 2014.

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview beleidsmedewerker YO-praktijk 6, 4 december 2013.

⁴¹ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

⁴² Skeete Mc Leed, E. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 5 op 10 februari 2014.

⁴³ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁴⁴ Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

⁴⁵ Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

⁴⁶ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

⁴⁷ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁴⁸ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

De opdrachtgever van YO-praktijk 4 ziet graag dat jongerenwerkers ook op andere manieren resultaten zichtbaar maken. Bijvoorbeeld door samenwerkingspartners en buurtbewoners uit te nodigen voor een eindpresentatie.

*'Heel concreet, als er een eindproductie plaatsvindt zou je mensen uit moeten nodigen, bijv. van het stadsdeel, de portefeuillehouder, mij sowieso en natuurlijk de buurt ook, maar ook de politie en samenwerkingspartners. ...Het geeft een enorme boost, ik was bij de uitvoering van een project en de hele zaal zat vol met ouders maar ook professionals en na afloop was iedereen laaiend enthousiast.... Dit wordt te weinig gedaan naar mijn mening.'*⁴⁹

4.4.1 Resultaten

Wat leren de interviews met de opdrachtgevers over de resultaten van Youth Organizing? Een aantal opdrachtgevers geeft aan tevreden te zijn omdat beoogde resultaten zijn behaald. Echter, deze resultaten bieden slechts informatie over het aantal bereikte /actieve jongeren en het aantal initiatieven dat jongeren organiseren. Het behaalde aantal is dan conform de gestelde prestatieafspraken.⁵⁰ Een opdrachtgever geeft aan minder tevreden te zijn met het bereikte aantal deelnemers.⁵¹

*'YO-praktijk 4 is voor mij wat meer low profile omdat het wel gewoon loopt. Ik weet dat er muziek evenementen plaatsvinden.'*⁵²

*'Dat we een x aantal jongeren weten te enthousiasmeren en laten deelnemen aan de workshops op de woensdag en de vrijdagmiddag.'*⁵³

Opdrachtgevers vertellen in interviews dat zij beoogde resultaten onderscheiden van de doelen: binding aan de samenleving, verantwoordelijkheid, vorming en ontmoeting.

Binding met de samenleving

Twee van de zes opdrachtgevers hebben de indruk dat YO-projecten bijdragen aan binding met de samenleving. Zo ziet de opdrachtgever van YO-praktijk 3 dat er door de initiatieven die jongeren organiseren meer contact is tussen ouderen en jongeren en er meer begrip ontstaat voor elkaar.⁵⁴ Opdrachtgever van YO-praktijk 2 constateert dat jongerenwerkers een rol vervullen om ervoor te zorgen dat jongeren zich via hun deelname binden aan de samenleving door jongeren bijvoorbeeld toe te leiden naar school of werk.

'Ik denk dat de jongeren die daar komen er wel iets van opsteken. En dat de jongerenwerkers die daar werken, ... wel op de hoogte zijn van: wat is er? Hoe gaat het met die jongere? Wat doet die? Hoe gaat het bij hem thuis? Dat is een vaardigheid die ik verwacht van een jongerenwerker. Ik heb me laten vertellen dat de jongerenwerkers binnen xxx die daar zitten dit ook in hun macht hebben en opgeleid zijn. En op die manier een bijdrage leveren door ze toch, misschien niet heel

⁴⁹ Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

⁵⁰ Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

Bloom, D, L. Rodenhuis, M. Gambier, V. Comvalius (2014). Interview per mail met opdrachtgever YO-praktijk 1, 21 januari 2014.

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

⁵¹ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁵² Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

⁵³ Bloom, D, L. Rodenhuis, M. Gambier, V. Comvalius (2014). Interview per mail met opdrachtgever YO-praktijk 1, 21 januari 2014.

⁵⁴ Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

*dwingend, maar in een los gesprek wel op ideeën te brengen of een bepaalde richting op te sturen of ze te motiveren om iets te doen...*⁵⁵

Verantwoordelijkheid

Vier opdrachtgevers beschouwen het vergroten van de verantwoordelijkheid als resultaat van Youth Organizing. Juist het activeren van jongeren tot zelf organiseren draagt volgens deze opdrachtgevers bij aan het realiseren van dit doel.

*'Door jongeren vrijheid en verantwoordelijkheid te geven en zorgen dat ze zelf aan het roer staan van activiteiten leren ze heel veel. Ze leren onder andere omgaan met verantwoordelijkheden en het opzetten/ organiseren van projecten, samenwerken.'*⁵⁶

*'Volgens mij zijn de resultaten van YO-praktijk 5 dat (risico)jongeren meer in eigen kracht gezet worden. Dit aanbod sluit aan bij de eigen kracht van jongeren, door middel van YO-praktijk 5 wordt jongeren geleerd om een actieve bijdrage te leveren en zelf initiatief te nemen...'*⁵⁷

De uitspraken van de opdrachtgevers van YO-praktijken 2 en 6⁵⁸ doen vermoeden het doel vergroten van verantwoordelijkheid bij groepen meisjes makkelijker is te realiseren dan met groepen jongens. Bij YO-praktijk 6 is bijvoorbeeld de pilot met de groep jongens voortijdig gestopt, maar kijkt de opdrachtgever wel positief terug op het project dat in samenwerking met meisjes is uitgevoerd.

*'De meidenactiviteiten hebben verdieping gekregen via dit project. De methodiek van het mentorschap is toegepast, dat heeft meer meiden naar het jongerencentrum gebracht. Voor de jongens is het project minder succesvol verlopen. De mentoren waar het project voor geschreven was raakten snel uit beeld. Nieuwe mentoren waren en lastig te vinden voor de jongerenwerker en het mentorschap bleek voor velen te hoog gegrepen.'*⁵⁹

Vorming

De opdrachtgevers van de YO-praktijken 2 en 3 noemen vorming als beoogd resultaat van Youth Organizing. Enerzijds gaat dit over het aanleren van vaardigheden zoals leren doelen stellen en leren samenwerken.⁶⁰ Anderzijds leren jongeren via hun deelname hun krachten/ talenten ontdekken en ontwikkelen.

*'Ja in het algemeen denk ik dat jongeren, er wordt jongeren wel dingen aangeboden waarmee ze mogelijk wijze weten waar ligt mijn kracht en waar ligt mijn talent en dat is een belangrijk onderdeel.'*⁶¹

Ontmoeting

Tot slot hebben twee opdrachtgevers (van YO-praktijken 2 en 6) de indruk dat YO-projecten bijdragen aan ontmoeting. Jongeren ontmoeten via hun deelname aan YO-projecten andere jongeren. In sommige projecten organiseren jongerenwerkers bewust ontmoetingen tussen

---

⁵⁵ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁵⁶ Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

⁵⁷ Skeete Mc Leed, E. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 5 op 10 februari 2014.

⁵⁸ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview beleidsmedewerker YO-praktijk 6, 4 december 2013.

⁵⁹ Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview beleidsmedewerker YO-praktijk 6, 4 december 2013.

⁶⁰ Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

⁶¹ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

oudere jongeren en tieners. Oudere jongeren zetten zich in als mentor of coach om tieners te begeleiden in de organisatie.

*'De meidenactiviteiten hebben verdieping gekregen via dit project. De methodiek van het mentorschap is toegepast, dat heeft meer meiden naar het jongerencentrum gebracht.'*⁶²

Ontmoeting tussen jongeren met een lage sociaal economische situatie (SES) en jongeren met een hoge sociaal economische situatie kan gunstig zijn voor de ontwikkeling van met name jongeren met een lage SES. Wel vindt een opdrachtgever het belangrijk dat de primaire doelgroep jongeren met een lage SES moet zijn. Over ontmoetingen tussen jongeren met verschillende etnische achtergronden of met verschillende type talenten of beperkingen is niets gezegd.

*'Aan de ene kant wil je dat de meiden uit de kwetsbare doelgroepen komen, maar ik ben er wel eens geweest. Toen was er een activiteit voor meiden in de meidenlounge, de kookclub. Daar zaten ook meiden die eh... die het hadden over de ponyclub en ja weet ik allemaal wat voor activiteiten. Activiteiten waarbij je je afvroeg; dit is niet de groep die je in eerste instantie op het oog hebt he...Kinderen die uit een milieu met wat minder geld en minder mogelijkheden komen. Maar ja daar ben ik nog over aan het twijfelen. Aan de andere kant wil je ook dat ze met elkaar in contact komen en dat het mengt eigenlijk. Dus wat dat betreft is het eigenlijk wel goed...'*⁶³

4.4.2 Krachten en ontwikkelpunten

In het interview met opdrachtgevers is ook gevraagd wat zij krachten en ontwikkelpunten vinden van Youth Organizing. Een kracht van Youth Organizing is volgens de helft van de opdrachtgevers dat jongeren door hun deelname aan deze projecten zelfvertrouwen opdoen, in hun kracht komen te staan en vanuit deze kracht (positieve) verbindingen kunnen aangaan met anderen in de wijk.⁶⁴ Een opdrachtgever noemt het peer-to-peer principe (zie ook hoofdstuk 8) in de projecten een kracht.⁶⁵

Als ontwikkelpunten zijn genoemd: het betrekken van buurtbewoners en andere partners in de wijk⁶⁶, het vergroten van het bereik⁶⁷, het zichtbaar maken van resultaten aan omstanders⁶⁸ en het vergroten van daadwerkelijke zelforganisatie van jongeren in de projecten. In praktijk blijkt het lastig om de doelgroep zelf initiatieven te laten organiseren.⁶⁹

⁶² Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview beleidsmedewerker YO-praktijk 6, 4 december 2013.

⁶³ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁶⁴ Bloom, D, L. Rodenhuis, M. Gambier, V. Comvalius (2014). Interview per mail met opdrachtgever YO-praktijk 1, 21 januari 2014.

Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

Skeete Mc Leed, E. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 5 op 10 februari 2014.

⁶⁵ Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

⁶⁶ Bloom, D, L. Rodenhuis, M. Gambier, V. Comvalius (2014). Interview per mail met opdrachtgever YO-praktijk 1, 21 januari 2014.

Staddeel YO-praktijk 2 (2013). Beschikking 2013. Tieners- en jongerenwerk YO-praktijk 2.

Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

⁶⁷ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁶⁸ Heeringa, D. (2014). Interview met beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 4, 12 maart 2014.

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

⁶⁹ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

*'Het afgelopen jaar is er gewerkt aan deze doelstelling, maar het is nog best lastig. YO-praktijk 2 heeft aangegeven dat het lastig is om jonge meiden activiteiten te laten organiseren, maar ze blijven aan dit doel werken. Het target is om 50% van de activiteiten te laten initiëren en organiseren door de meiden.'*⁷⁰

Een ontwikkelpunt voor zowel de organisatie als het jeugdbeleid is om jongeren ruimte (zowel tijd als vrijheid) te geven om daadwerkelijk zelf projecten en activiteiten te organiseren. Opdrachtgever van YO-praktijk 3 merkt op dat het huidige beleid veel vraagt van jongeren, maar dat het stadsdeel jongeren hierin maar beperkt faciliteert.⁷¹

4.5 Doelen en resultaten met elkaar vergeleken

Er is pas sprake van een doel van Youth Organizing als aannemelijk kan worden gemaakt dat Youth Organizing positief bijdraagt aan het realiseren van dat doel. Daarvoor is het nodig om te weten wat de resultaten van Youth Organizing zijn en dat te vergelijken met de beoogde doelen waarvoor Youth Organizing wordt ingezet. In deze laatste paragraaf vergelijken wij de beoogde doelen van Youth Organizing met de gerealiseerde resultaten. Per beoogd doel, zetten wij op een rij wat de resultaten zijn en verbinden dat met wat bekend is uit de literatuur. Op basis daarvan constateren wij in hoeverre Youth Organizing bijdraagt aan het realiseren van dat doel.

Binding aan de samenleving

Binding aan de samenleving houdt in: het herstellen of versterken van de maatschappelijke participatie van jongeren via vrijetijdsbesteding, actief zijn in de buurt, professionele hulpverlening en deelname aan school en (vrijwilligers)werk (Koops, e.a., 2014). Via Youth Organizing stimuleren jongerenwerkers jongeren om actief mee te doen in het jongerenwerk of in hun buurt. Hiermee beogen zij dat jongeren een stem krijgen in de samenleving, meer toekomstperspectief krijgen en meer verantwoordelijkheid leren dragen voor hun omgeving. De zes onderzochte praktijken willen allemaal bijdragen aan de binding van jongeren aan de samenleving. Jongeren zelf vinden binding aan de samenleving *via* deelname aan Youth Organizing een minder belangrijk doel. Slechts een kleine groep jongeren geeft aan dat zij deelnemen aan YO-projecten omdat zij het activiteitenaanbod in de buurt willen verbeteren (21%), zich willen inzetten voor de buurt (16%), vrijwilligerswerk willen doen (13%) of een C.V. willen opbouwen (om werk te kunnen vinden) (11%).

Of Youth Organizing ook bijdraagt aan het versterken van binding aan de samenleving kunnen we bepalen aan de hand van de resultaten. Alleen al het feit dat jongeren deelnemen aan YO-groepen of als profijtgroep aanwezig zijn, maakt dat Youth Organizing bijdraagt aan maatschappelijke participatie van jongeren. Daarnaast maken resultaten van aanbieders en het vragenlijstonderzoek inzichtelijk dat jongeren actief participeren in YO-projecten.

Jongeren zijn vooral actief in het bedenken van ideeën (68%), spullen klaarzetten / inrichten (21%), begeleiden van deelnemers (26%), opruimen (40%) en evalueren (35%). Daarnaast draagt deelname aan Youth Organizing er ook aan bij dat jongeren zich binden aan andere plekken in de samenleving (buiten het jongerenwerk). 24% van de deelnemers heeft contact met andere organisaties in het kader van YO-projecten, 13% van de deelnemers komt via

---

Van der Bijl, Van der Kleij, Malgoezar & Ünal (2013). Interview met teamleider van YO-praktijk 6 op 20 november 2013.

⁷⁰ Laan, E. (2013). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 2 op 18 december 2013.

⁷¹ Zararsiz, F. (2014). Interview beleidsmedewerker stadsdeel YO-praktijk 3 op 21 mei 2014.

een jongerenwerker in contact met instanties voor persoonlijke redenen, 8% geeft aan dat zijn/haar netwerk versterkt, 18% ontwikkelt toekomstperspectief en 18% geeft aan dat zij leren om van betekenis te zijn voor de buurt. Twee van de zes opdrachtgevers geven in een interview aan de indruk te hebben dat YO-projecten bijdragen aan binding met de samenleving. Dit resultaat is niet geregistreerd.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Binding aan de samenleving	24% in contact met andere organisatie Jongerenwerk brengt 13% in contact met instanties 8% versterkt netwerk 18% ontwikkelt toekomstperspectief 18% leert van betekenis te zijn voor de buurt	aantal actieve jongeren 16 – 28 aantal gerealiseerde producten door jongeren 3 - 48	Niet geregistreerd

Tabel 10: resultaat binding aan de samenleving.

Dit onderzoek bevat aanwijzingen dat Youth Organizing zou kunnen bijdragen aan binding van jongeren aan de samenleving.

Amerikaanse literatuur onderschrijft dat binding aan de samenleving een doel is van Youth Organizing. Youth Organizing is een methode voor 'youth community engagement' (Christens & Dolan, 2010), oftewel een manier om jongeren aan te sporen tot maatschappelijke participatie. Het jongerenwerk biedt jongeren een plek waar zij via een interactief proces (met behulp van volwassenen) zowel de samenleving leren kennen als zelf vorm en betekenis leren geven aan deze samenleving. Jongeren leren zelf organiseren en hun netwerken (sociaal / politiek) te verbreden/versterken (Kirshner & Ginwright, 2012). Als dit lukt, draagt het bij aan het versterken van de positie van jongeren in de gemeenschap (Wohl, 2000).

De literatuur wijst er bovendien op dat jongeren via Youth Organizing kunnen werken aan een toekomstperspectief. Door actieve deelname aan YO-projecten maken jongeren kennis met (nieuwe) onderwerpen en leren zij nieuwe vaardigheden. Zij krijgen daardoor beter inzicht in wat zij kunnen, wat zij belangrijk vinden en waar zij zich verder in willen ontwikkelen.

'Sergiovanni (1994 In Laursen, 2005:137) suggested that cultivating caring communicaties for young people will help meet their basic human needs of belonging, of community, of being connected to others and to ideas and values. These make our lives meaningful and significant.'

Tot slot maakt de literatuurstudie duidelijk dat Youth Organizing in de Verenigde Staten resulteert in een specifieke vorm van binding aan de samenleving, namelijk het mee vormgeven aan / een stem krijgen in de samenleving (Christens & Dolan, 2010; Conner, 2011). Dit houdt in dat jongeren actie nemen om het gesprek aan te gaan met volwassenen met macht (b.v. lokale leiders) en hierdoor ervaren dat zij meer serieus worden genomen en er onderling vertrouwen kan ontstaan. Met als resultaat dat volwassen partners zich meer bewust worden van de potentie van jongeren. Een reden waarom deze specifieke vorm van binding aan de samenleving in de Verenigde Staten aandacht heeft is omdat de focus van Youth Organizing sterk op het creëren van eerlijke condities voor alle jongeren ligt.

Ontevredenheid van gemeenschappen van etnische minderheden over de kwaliteit van leven op verschillende gebieden (zoals veiligheid, educatie en gezondheid) is in de Verenigde Staten een belangrijke aanleiding voor Youth Organizing (James & McGillicuddy, 2001 in: Krishner & Ginwrith, 2012). In Nederland zien we dat Youth Organizing vooral een reactie is op de ontwikkeling naar de participatiesamenleving en de economische crisis.

Verantwoordelijkheid

De adolescentiefase, verloopt vaak niet zonder problemen. Jongeren hebben daarom baat bij een omgeving waarin ruimte is om verantwoordelijkheden te leren dragen (Craeynest, 2001; Dieleman, 2012; Metz, 2011). Alle zes de onderzochte YO-praktijken geven aan met Youth Organizing bij te willen dragen aan het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van jongeren. Naast dat jongeren leren om verantwoordelijk te zijn voor het eigen leven, is de inzet van Youth Organizing dat jongeren leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving. De praktijken leren jongeren verantwoordelijkheid nemen door hen te stimuleren om zo zelfstandig mogelijk initiatieven te bedenken, te ontwikkelen en uit te voeren. Een kleine groep jongeren (16%) ziet verantwoordelijkheid nemen voor de omgeving als een reden om actief te worden in een YO-project.

Het vragenlijstonderzoek onder jongeren wijst uit dat jongeren in de projecten actief zijn en verantwoordelijkheden hebben. In vergelijking met de controlegroep, jongeren die actief zijn in een initiatief buiten het jongerenwerk, zijn deelnemers aan YO op meer onderdelen actief dan niet-deelnemers. Het vragenlijstonderzoek maakt ook inzichtelijk dat jongeren de taken niet zelfstandig uitvoeren, maar hierbij ondersteuning ontvangen van jongerenwerkers. Zo leren zij bijvoorbeeld van de jongerenwerker om verantwoordelijk te zijn voor een geldpot. Of Youth Organizing ook bijdraagt aan het vergroten van de verantwoordelijkheid van jongeren voor het eigen leven en voor hun omgeving bepalen we aan de hand van de resultaten. Het vragenlijstonderzoek wijst uit dat 68% leert organiseren, 37% leert initiatief nemen, 42% leert beslissingen nemen, 34% doet zelfvertrouwen op en 18% leert van betekenis te zijn voor de buurt. Bij de controlegroep, jongeren die niet deelnemen aan YO, maar wel actief zijn in een ander verband, liggen deze percentages aanzienlijk lager. Alleen voor het leren initiatief nemen, het opdoen van specifieke kennis en het maken van vrienden geldt dat het verschil tussen beide groepen relatief klein is (zie figuur 8). Vanwege de erg kleine en verschillende aantallen jongeren in de deelnemers en 'actieve' niet-deelnemers groep per praktijk moeten eventuele gevonden verschillen tussen deelnemers en niet-deelnemers met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Interne evaluaties van aanbieders geven aanwijzingen dat deelname aan Youth Organizing eraan zou kunnen bijgedragen dat jongeren zich meer verantwoordelijk gaan voelen voor wat er in de wijk gebeurt.

Twee van de zes opdrachtgevers hebben de indruk dat het vergroten van de verantwoordelijkheid van jongeren een beoogd resultaat is van Youth Organizing. Juist het activeren van jongeren tot zelforganiseren zou volgens hen kunnen bijdragen aan het realiseren van dit doel. Dit resultaat is niet geregistreerd.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Verantwoordelijkheid	68% leert organiseren, 37% leert initiatief nemen, 42% leert beslissingen nemen, 34% ontwikkelt zelfvertrouwen 18% leert van betekenis zijn voor de buurt	jongeren voelen zich meer verantwoordelijk voor wat er in hun wijk gebeurt.	Niet geregistreerd

Tabel 11: resultaat verantwoordelijkheid

Concluderend kunnen we stellen dat dit onderzoek naar Youth Organizing aanwijzingen bevat om te constateren dat deelname aan Youth Organizing in het jongerenwerk zou kunnen bijdragen aan het vergroten van de verantwoordelijkheid voor het eigen leven en voor de leefomgeving.

In de literatuur is er weinig bekend over de bijdrage van Youth Organizing aan verantwoordelijkheid leren dragen voor het eigen leven en de omgeving. Wel vonden de onderzoekers Christens & Dolan (2010) aan de hand van hun onderzoek naar een Youth Organizing project in de Verenigde Staten interessante effecten op het gebied van psychologische empowerment (je capabel voelen en weten wat te doen om verandering in gang te zetten). Jongeren ontwikkelen door Youth Organizing een kritische blik ten opzichte van de systemen die invloed hebben op hun leven (Christens & Dolan, 2010). Ook blijkt uit onderzoek dat jongeren door deelname Youth Organizing inzien dat school relevant is en in dat zij geleerde kennis als instrument in kunnen zetten om hun doelen te bereiken. Daarnaast waren zij als gevolg van participatie aan een Youth Organizing groep gemotiveerder hun middelbare school af te maken, haalden zij hogere cijfers en zochten zij meer uitdagende studieopdrachten op (Cammarota, 2007; Mediratta; Shah & McAlister, 2008 in: Kirshner & Ginwright, 2012). Het toekomstbeeld van deze jongeren is dus door Youth Organizing in positieve zin veranderd. Het onderzoek laat zien dat Youth Organizing bijdraagt aan verantwoordelijkheid voor het eigen leven (relevantie van school zien) via een proces van empowerment.

Vorming

Het doel Vorming houdt in dat het jongerenwerk jongeren uitnodigt, stimuleert en kansen biedt om zichzelf te ontwikkelen (Metz, 2011). Alle zes de onderzochte praktijken geven aan dat vorming een doel is van Youth Organizing. Hierbij gaat het om het bieden van mogelijkheden voor jongeren om diverse vaardigheden te verwerven en om hun talenten te kunnen ontdekken en ontwikkelen. Ruim een kwart van de jongeren (26%) geeft aan dat de mogelijkheid om te leren een reden voor hen is om deel te nemen aan Youth Organizing. Of Youth Organizing ook bijdraagt aan de vorming van jongeren bepalen we met behulp van de resultaten. Het vragenlijstonderzoek onder jongeren wijst uit dat 68% leert organiseren, 63% sociaal communicatieve vaardigheden leert, 45% doet kennis op en 26% ontdekt wat zijn/haar kracht is. De controlegroep, jongeren die niet deelnemen aan YO, maar wel actief zijn in een ander verband, geeft aan in veel mindere mate sociaal communicatieve vaardigheden te ontwikkelen en te leren organiseren. Opvallend is dat relatief gezien iets meer jongeren in deze groep kennis opdoen en hun krachten ontdekken (zie figuur 8). Twee van de zes opdrachtgevers geven in interviews aan dat zij de indruk hebben dat YO-

projecten bijdragen aan vorming. Dit resultaat is niet geregistreerd.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Vorming	68% leert organiseren 63% leert sociaal communicatieve vaardigheden, 45 % doet kennis op en 26% ontdekt wat zijn/haar kracht is.	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd

Tabel 12: resultaat vorming

Dit onderzoek bevat aanwijzingen om de conclusie te trekken dat Youth Organizing zou kunnen bijdragen aan de vorming van jongeren. De vergelijking met de controlegroep wijst uit dat Youth Organizing in het jongerenwerk ertoe bijdraagt dat jongeren meer leren organiseren en sociaal communicatieve vaardigheden ontwikkelen dan andere initiatieven waarin de zelforganisatie van jongeren wordt gestimuleerd.

Literatuur bevestigt dat vorming een belangrijk doel van Youth Organizing is. Jongeren ontwikkelen via zelforganisatie belangrijke vaardigheden op het terrein van organiseren en samenwerken. Belangrijke organisatievaardigheden zijn: organiseren, coördineren, initiatief nemen en verantwoordelijkheid dragen. Wat betreft samenwerken leren jongeren omgaan met conflicten, naar elkaar luisteren, elkaar te respecteren, elkaar feedback geven, onderhouden van relaties en vertrouwen in-, verplaatsen in- en rekening houden met elkaar. Door te werken in groepsverband leren jongeren tot slot ook wie zij zijn, wat zij belangrijk vinden, hun emoties en gedachten te delen, agressie te beheersen en leiderschapsvaardigheden (Bolt & Van der Wekke, 2012; Allen & Williams, 2012; Laursen, 2005; Yee, 2008;). Tevens blijkt uit Amerikaans onderzoek dat jongeren door deel te nemen hun geloof in het eigen kunnen versterken, meer motivatie ontwikkelen om eigenaar over hun leven te worden, gaan geloven dat zij zelf iets kunnen veranderen aan hun eigen situatie en zich bewuster worden van de mogelijkheden die de omgeving kan bieden. Ze ontwikkelen strategieën om hun kracht in te zetten. Bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met mensen en organisaties die invloed hebben op de omgeving van jongeren. Met uitkomst dat zij verandering in hun buurt kunnen realiseren (Checkoway & Richards-Schuster, 2006 In: Christens & Dolan, 2010). Jongerenwerkers stimuleren door hun aanwezigheid dit ontwikkelingsproces (Yee, 2008; Ginwright & James, 2002; Kirshner, 2009). Conner (2011) heeft door middel van een kwalitatieve casestudy onder 25 voormalig leden van de Philadelphia Student Union (P.S.U.) (14 vrouwen versus 11 mannen met verschillende achtergronden, in de leeftijd van 18 t/m 34 jaar) onderzocht wat de effecten van Youth Organizing zijn op lange termijn. De respondenten noemden voornamelijk persoonlijke inzichten en vaardigheden die zij door participatie aan Youth Organizing hadden opgedaan. Tijdens de interviews kwam ook op een meer subtiele manier naar voren hoe deze inzichten, vaardigheden en effecten tot expressie kwamen in het dagelijks leven (Conner, 2011).

Ontmoeting

Youth Organizing in het jongerenwerk is een plek waar jongeren zich als gelijken kunnen ontmoeten. Door in YO-projecten samen te werken en samen te organiseren krijgen verschillende groepen jongeren contact met elkaar. Door ontmoeting met peers wisselen zij onderling zaken uit over jong-zijn en volwassen worden (*bonding*). Daarnaast beoogt het jongerenwerk via de initiatieven die jongeren organiseren in het kader van Youth Organizing ontmoeting tussen diverse groepen in de samenleving te realiseren. Jongeren ontmoeten op deze manier mensen die niet gelijk zijn in leeftijd, sekse, religie, culturele achtergrond, seksualiteit, beperkingen en interesses (*bridging*). In dit onderzoek wordt ontmoeting door twee opdrachtgevers genoemd of omschreven als doel van Youth Organizing. Het

vragenlijstonderzoek onder jongeren maakt inzichtelijk dat het ontmoeten van vrienden voor 21% van de deelnemers een reden is om deel te nemen. Als we kijken naar de resultaten dan blijkt dat bijna de helft van de jongeren (47%) door hun deelname vrienden hebben gemaakt. Overigens wijst een vergelijking met de controlegroep uit dat het maken van vrienden in andere settings vrijwel net zo goed lukt. Ook benoemt een aantal deelnemers via de open vraag dat zij door hun deelname aan Youth Organizing nieuwe mensen hebben ontmoet.

Dat jongeren anderen ontmoeten blijkt ook uit de registraties van de aanbieders. Jongeren die deelnemen aan Youth Organizing ontmoeten en bereiken via hun initiatieven andere mensen zoals buurtbewoners, ouderen en jongeren die een feest bezoeken.

Twee opdrachtgevers geven in een interview aan dat zij de indruk hebben dat YO-projecten bijdragen aan ontmoeting. Zowel ontmoetingen tussen jongeren die gelijk zijn als ontmoetingen tussen mensen die van elkaar verschillen. Resultaten hiervan zijn niet geregistreerd.

Doel	Resultaat volgens Jongeren	Resultaat volgens aanbieder	Resultaat volgens opdrachtgever
Ontmoeting	47% maakt vrienden.	Bereik profijtgroep 70 - 723 Er bindingen zijn ontstaan tussen jongeren in de wijk	Niet geregistreerd

Tabel 13: Resultaat ontmoeting

Dit onderzoek bevat aanwijzingen om te constateren dat Youth Organizing in het jongerenwerk eventueel bijdraagt aan ontmoeting. Deels ontmoeten jongeren leeftijdsgenoten (peers) en deels ontmoeten zij andere groepen zoals ouderen in de wijk of kleine kinderen. We hebben niet onderzocht in hoeverre jongeren in YO-groepen interacteren met jongeren met een andere culturele achtergrond.

Amerikaanse onderzoeken van Christens & Dolan (2010) en Conner (2011) bevestigen dat de intensieve samenwerking in de YO-projecten een krachtige manier is om zowel mensen met dezelfde kenmerken als mensen met andere achtergronden te ontmoeten en te leren kennen. Voor veel jongeren zijn hun peers binnen de Youth Organizing groep goede vrienden geworden (Christens & Dolan, 2010). Youth Organizing blijkt in Amerikaanse context ook een effect te hebben op het niveau van interculturele relaties, omdat er binnen de Youth Organizing beweging veelal wordt samengewerkt met mensen met verschillende culturele en religieuze achtergronden (Christens & Dolan, 2010). De variatie van Youth Organizing leidt ertoe dat de jongeren met verschillende achtergronden meer begrip voor elkaar krijgen en hun beeldvorming verandert (Conner, 2011). Conner (2011) concludeerde uit onderzoek naar een Youth Organizing groep dat het interacteren met jongeren met andere achtergronden zorgde voor het verminderen van veronderstellingen maken op basis van iemands achtergrond.

5. Doelgroepen

In dit hoofdstuk brengen wij in beeld voor welke doelgroepen Youth Organizing een geschikte methodiek is. Dit doen wij door de beoogde doelgroepen van Youth Organizing te vergelijken met de deelnemers aan YO-projecten. Met beoogde doelgroepen bedoelen wij de groep(en) jongeren waar de onderzochte praktijken zich op richten. Onder deelnemers worden de jongeren verstaan die daadwerkelijk bereikt worden. Om te voorkomen dat een bepaalde groep jongeren (die behoefte heeft aan Youth Organizing maar er geen gebruik van maakt) niet als doelgroep zichtbaar wordt, corrigeren wij deze vergelijking met een korte beschrijving van de jongeren die geen gebruik maken van Youth Organizing en waarom dat zo is.

Het hoofdstuk is gebaseerd op vragenlijstonderzoek onder deelnemers en niet-deelnemers aan YO-projecten. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel vragenlijsten per praktijk zijn afgenomen. Voor meer informatie over de methoden van onderzoek, zie hoofdstuk 3 Methodische Verantwoording.

		Deelnemer	Geen deelnemer	Totaal
Organisatie	YO-praktijk 1	5	20	25
	YO-praktijk 2	8	12	20
	YO-praktijk 3	6	15	21
	YO-praktijk 4	8	11	19
	YO-praktijk 5	6	8	14
	YO-praktijk 6	5	15	20
Totaal		38	81	119

Figuur 14: aantal afgenomen vragenlijsten per onderzochte praktijk

5.1 Beoogde doelgroepen

Deze paragraaf maakt zichtbaar welke doelgroep de zes onderzochte jongerenwerkpraktijken beogen te bereiken met Youth Organizing. Voor alle onderzochte jongerenwerkpraktijken geldt dat zij zich in het algemeen richten op jongeren die opgroeien in een kansarme omgeving en die zich in een kwetsbare positie bevinden in de maatschappij⁷² en bereid zijn om actief mee te doen aan de activiteiten, elkaar met respect te behandelen en om te leren.⁷³ Daarnaast doen praktijken uitspraken over de gewenste demografische kenmerken van de beoogde doelgroepen, waaronder geslacht, leeftijd, school, woonomgeving en vrijwilligerswerk. Hieronder lichten wij deze toe.

Ten eerste richten bijna alle onderzochte jongerenwerkpraktijken zich op zowel jongens als meisjes. YO-praktijk 2 is de enige onderzochte praktijk die met Youth Organizing uitsluitend groepen meisjes wil bereiken.⁷⁴

⁷²YO-praktijk 1 (2012). Jaarverslag.

YO-praktijk 3 (onbekend). Inhoudelijk document.

YO-praktijk 4 (2012). Handboek Jongerenwerk.

⁷³ YO-praktijk 1 (2013). Projectplan.

YO-praktijk 3 (onbekend). Inhoudelijk document.

⁷⁴ YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag subsidiebeschikking.

Ten tweede richt Youth Organizing zich globaal op jongeren in de leeftijd tussen 9 en 18 jaar. Wel verschillen de exacte leeftijdsgrenzen per praktijk.⁷⁵ Hierbij is er sprake van een tweedeling: enerzijds leggen de onderzochte jongerenwerkpraktijken de nadruk in het bereiken van jongere tieners tussen de 9 en 14 jaar. Anderzijds proberen de onderzochte jongerenwerkpraktijken voornamelijk de oudere jongeren te bereiken tussen de 14 en 18 jaar. We kunnen stellen dat de leeftijden van de doelgroep van Youth Organizing grotendeels overeenkomt met die van de doelgroep van het jongerenwerk algemeen, waarbij bepaalde leeftijdsgroepen oververtegenwoordigd zijn (Ginkel, Veenbaas & Noorda, 2006). Ten derde beogen de praktijken vooral jongeren te bereiken die onderwijs volgen op vmbo-niveau. Hierbinnen richten praktijken zich zowel op leerlingen van het vmbo Basis als op vmbo kader.⁷⁶

Ten vierde proberen de jongerenwerkpraktijken doorgaans met Youth Organizing jongeren te bereiken met een specifieke binding. Zo zijn een aantal praktijken specifiek bedoeld voor jongeren die woonachtig zijn in dezelfde woonomgeving. Bij een aantal onderzochte praktijken is dit zelfs een voorwaarde voor deelname aan Youth Organizing.⁷⁷ Andere praktijken richten zich nadrukkelijk op jongeren die nog in de bovenbouw van de basisschool of in de onderbouw van bepaalde middelbare scholen zitten. Dit zijn meestal jongeren die afkomstig zijn van scholen waar de praktijken een samenwerkingsverband mee hebben. Op deze scholen gaan jongerenwerkers actief op zoek naar beoogde deelnemers voor Youth Organizing.

Opvallend is dat de jongerenwerkpraktijken weinig tot geen uitspraken doen over de culturele achtergrond van jongeren. Aangezien bij de meeste jongerenwerkpraktijken de doelgroep beschrijving voor Youth Organizing overeenkomt met de doelgroep beschrijving van de organisatie breed, is het aannemelijk dat de groep jongeren die beogen deel te nemen aan Youth Organizing divers is samengesteld op basis van culturele achtergrond.⁷⁸

In aanvulling op demografische kenmerken van de beoogde doelgroep, worden er ook uitspraken gedaan over vrijwilligers en de profijgtgroep. YO-praktijk 3 beschouwt vrijwilligers ook als de doelgroep. Deze vrijwilligers (ook wel 'eigen kweek' genoemd) worden omschreven als oud deelnemers die met hun kennis en ervaring jong talent proberen te ondersteunen bij het organiseren van verschillende initiatieven. Hoeveel vrijwilligers hieraan deelnemen en hoe deze groep is samengesteld, is onbekend.⁷⁹

De profijgtgroep is de groep die (in)direct profiteert van de initiatieven die het jongerenwerk en de deelnemende jongeren organiseren. Deze groep heeft interesse in en neemt deel aan de initiatieven die jongeren zelf organiseren. Bij de meeste praktijken bestaat deze groep voornamelijk uit ouders van de jongeren en buurtbewoners (oud en jong). Zo organiseert een groep meisjes bijvoorbeeld voor tienermeiden high teas waarbij zij onder het genot van

---

⁷⁵ YO-praktijk 1 (2012). Jaarverslag.

YO-praktijk 6 (2012). Persoonlijke documenten: Project "XXX".

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Únal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

⁷⁶YO-praktijk 1(2012). Jaarverslag.

YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag subsidiebeschikking.

YO-praktijk 3 (onbekend). Inhoudelijk document.

De basisberoepsgerichte leerweg (vmbo basis) bereiden scholieren voor op de basisberoepsopleidingen op niveau 2 van het mbo. De kaderberoepsgerichte leerweg (vmbo kader) richt zich op de praktijk en bereidt scholieren voor op de vak- en middenkaderopleidingen op niveau 3 en 4 van het mbo (Onderwijsraad, 2015).

⁷⁷ YO-praktijk 1 (2013). Projectplan.

YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag subsidiebeschikking.

⁷⁸ YO-praktijk 1 (2012). Jaarverslag.

YO-praktijk 4 (2012). Handboek Jongerenwerk.

⁷⁹ YO-praktijk 3 (onbekend). Inhoudelijk document.

zoetige hapjes en een kopje thee elkaar beter kunnen leren kennen.⁸⁰ De profijtgroep laten we in dit onderzoek buiten beschouwing.

5.2 Deelnemers

In de vorige paragraaf is besproken welke jongeren (doelgroepen en kenmerken) de praktijken trachten te bereiken. In deze paragraaf beschrijven we wie de deelnemers zijn van Youth Organizing. Met deelnemers bedoelen we de jongeren die jongerenwerkers met Youth Organizing daadwerkelijk bereiken. Idealiter nemen deze jongeren het initiatief, hebben de regie, zorgen voor de praktische realisatie en dragen verantwoordelijkheid voor de activiteit.

De beschrijving van deelnemers aan YO-projecten is gebaseerd op de jongeren die mee hebben gewerkt aan vragenlijstonderzoek. In totaal zijn er 119 vragenlijsten afgenomen, waarvan 38 met deelnemers en 81 vragenlijsten met niet-deelnemers. Per onderzochte praktijk verschilt het bovendien hoeveel deelnemers zijn geïnterviewd (zie ook tabel 14). Dit betekent dat deze beschrijving een indicatie geeft van de bereikte doelgroep, omdat we niet exact kunnen vaststellen of de geïnterviewde deelnemers een representatieve afspiegeling van de doelgroep van Youth Organizing zijn.

Een grote meerderheid van de deelnemers (N=38) van Youth Organizing is een meisje (76%). Dat zoveel meisjes wel gebruik maken van Youth Organizing is bijzonder. Traditioneel gezien domineren jongens namelijk het jongerenwerk (Koops, Metz & Sonneveld, 2013; Koops, Metz & Sonneveld, 2014). Onder de groep jongeren die niet deelneemt aan Youth Organizing (N=81) is dit percentage lager (47%), zie ook paragraaf 5.3.

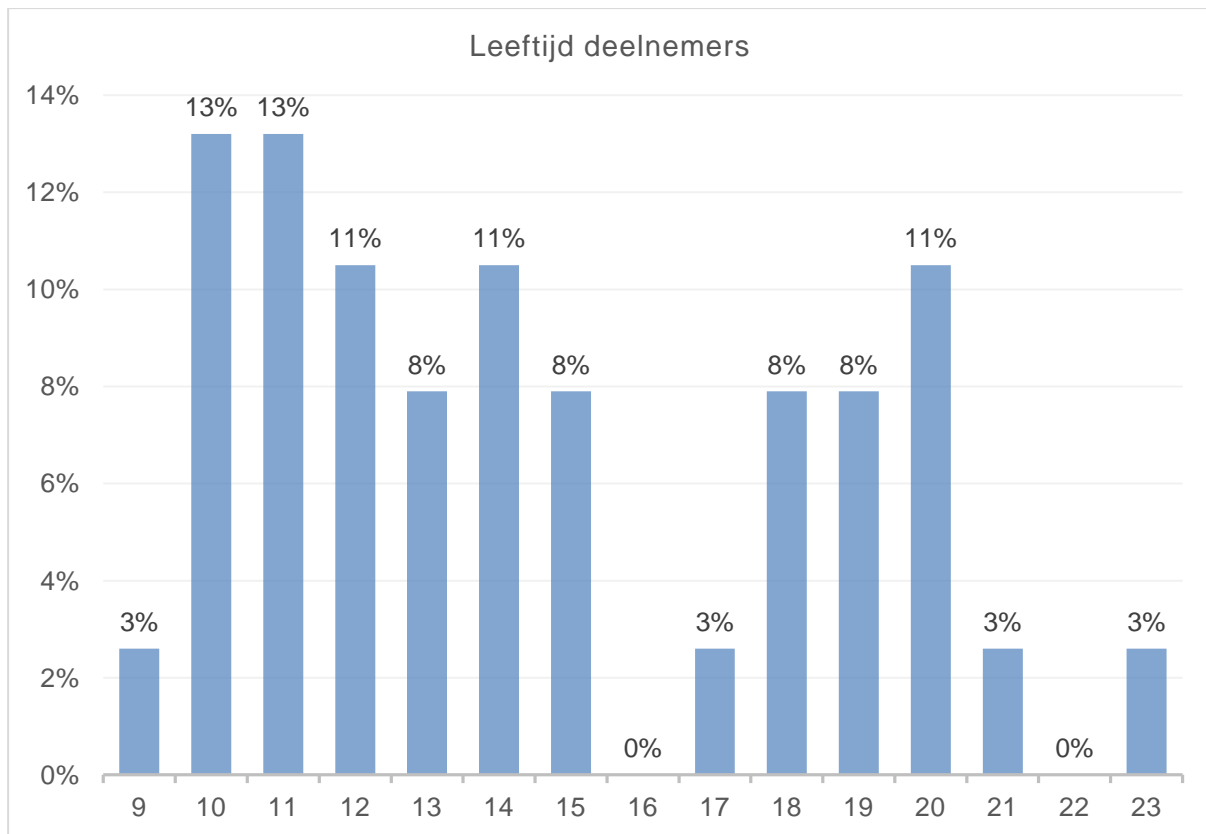
		Deelnemer	Geen deelnemer	Totaal
Geslacht	Jongen	9 (24%)	43 (53%)	52 (44%)
	Meisje	29 (76%)	38 (47%)	67 (56%)
Totaal		38 (100%)	81 (100%)	119 (100%)

Tabel 15: geslacht van de respondenten

Deelnemers aan YO-projecten zijn in de leeftijd tussen 9 en 23 jaar. Wanneer we kijken naar de spreiding in leeftijd van de deelnemers, dan zien we dat de leeftijd redelijk verdeeld is. De meeste jongeren zijn tussen de 10 en 15 jaar en tussen de 18 en 20 jaar. Wel is te zien dat jongeren die ouder dan 21 jaar zijn minder deelnemen. Opvallend is dat geen enkele deelnemer 16 jaar is en dat maar een klein aantal 17 jaar is. De gemiddelde leeftijd is 14,6 jaar.

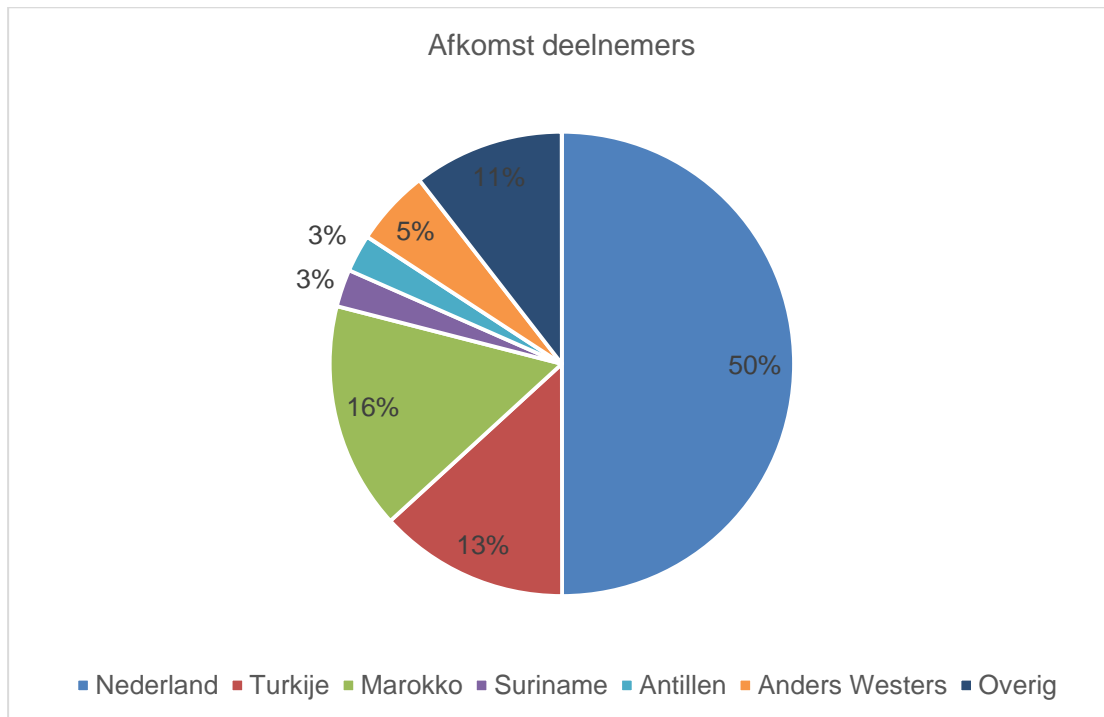
⁸⁰ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Figuur 9: spreiding leeftijd deelnemers

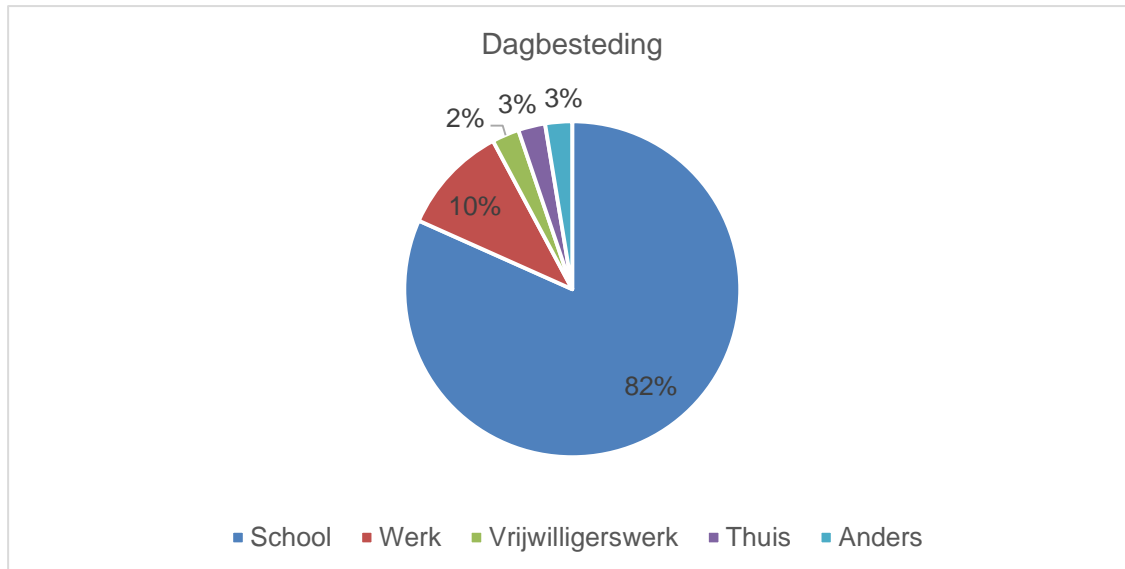
Deelnemers aan YO-projecten hebben verschillende culturele achtergronden. Volgens het vragenlijstonderzoek heeft de helft van de deelnemersgroep een Nederlandse achtergrond (50%). Ook zijn er jongeren die een Marokkaans (16%) of een Turks achtergrond (13%) hebben. Een klein aantal deelnemers is Surinaams (3%) en Antilliaans (3%).

Figuur 10: afkomst deelnemers

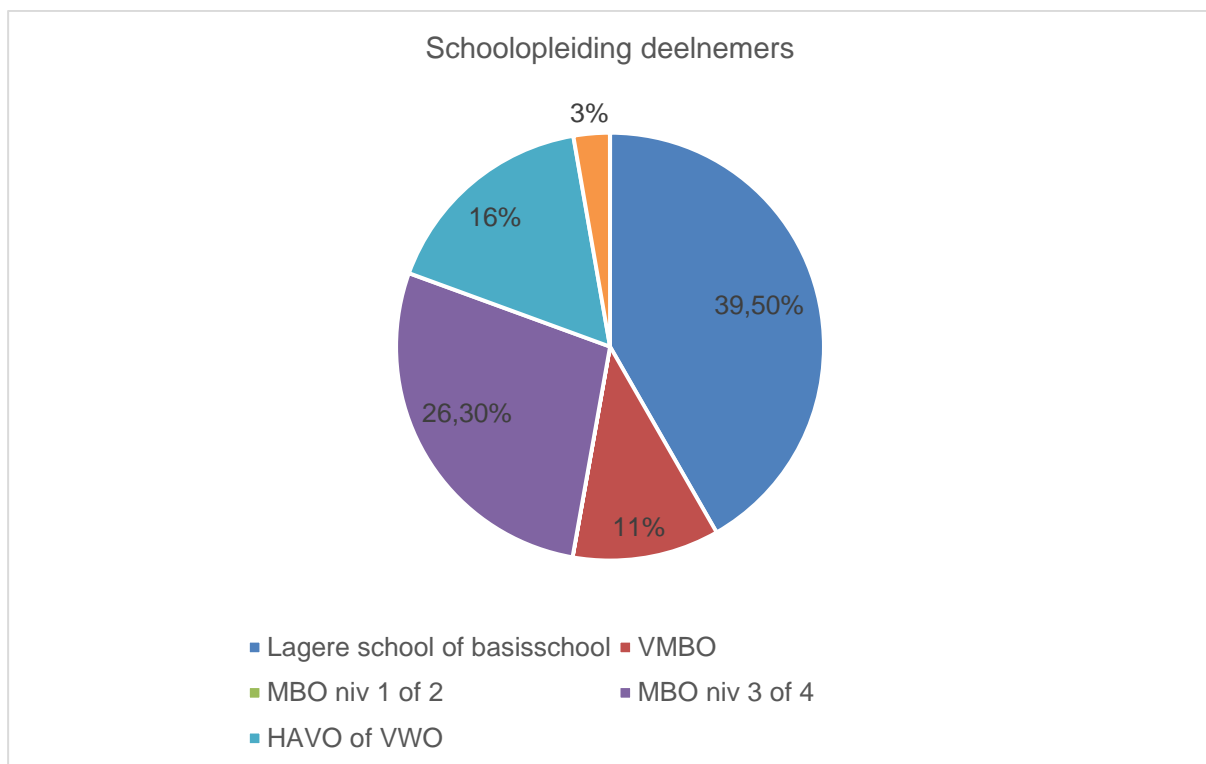

Het overgrote deel van de deelnemers (82%) gaat naar school in het dagelijkse leven. Maar 10% van de jongeren gaat overdag naar werk. Ook zit er een kleine groep thuis overdag (3%) en doet 3% van de deelnemende jongeren vrijwilligerswerk.

Figuur 11: dagbesteding deelnemers Youth Organizing

Ruim een derde (40%) van de deelnemers aan YO-projecten die een opleiding volgt (N=31), zit nog op de basisschool. Tevens bestaat de doelgroep uit relatief veel jongeren die op mbo niveau 3 of 4 zitten (26%). Verder volgt bijna 16% havo of vwo in het voortgezet onderwijs en zit ruim 10% op het vmbo. De jongerenwerkpraktijken lijken dus met Youth Organizing zowel de jongere doelgroep te bereiken die nog basisonderwijs volgt, als de oudere doelgroep die in het voortgezet onderwijs zit. Slechts 3% van de deelnemers zit op het hbo of de universiteit. Geen enkele deelnemende jongere volgt onderwijs op mbo niveau 1 of 2.

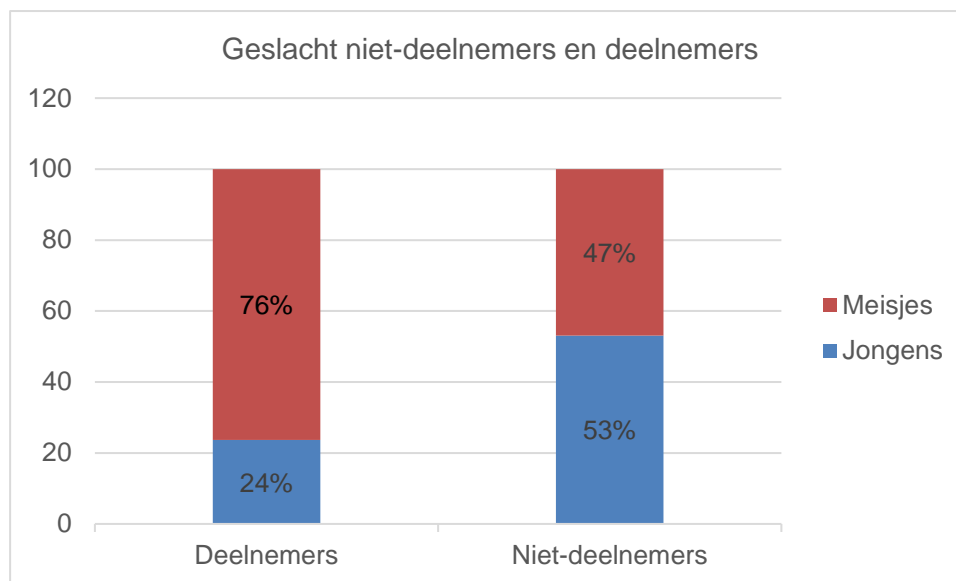
Figuur 12: opleidingsniveau deelnemers Youth Organizing

5.3 Wie niet?

Naast jongeren die deelnemen aan Youth Organizing hebben we voor dit onderzoek jongeren bevraagd die niet deelnemen. Deze jongeren worden de niet-deelnemers genoemd. Voor niet-deelnemers hebben we gezocht naar jongeren die vergelijkbaar zijn met de groep deelnemers op basis van hun leefomgeving en achtergrondkenmerken als leeftijd, culturele achtergrond en opleidingsniveau. Hierdoor zijn deze twee groepen goed met elkaar te vergelijken. Informatie over niet-deelnemers is om twee redenen belangrijk. Ten eerste biedt het inzicht in de achtergronden van de deelnemers, door hun situatie te vergelijken met jongeren die niet-deelnemen. Ten tweede maakt het inzichtelijk dat er jongeren zijn die wel deel willen nemen aan YO-projecten in het jongerenwerk.

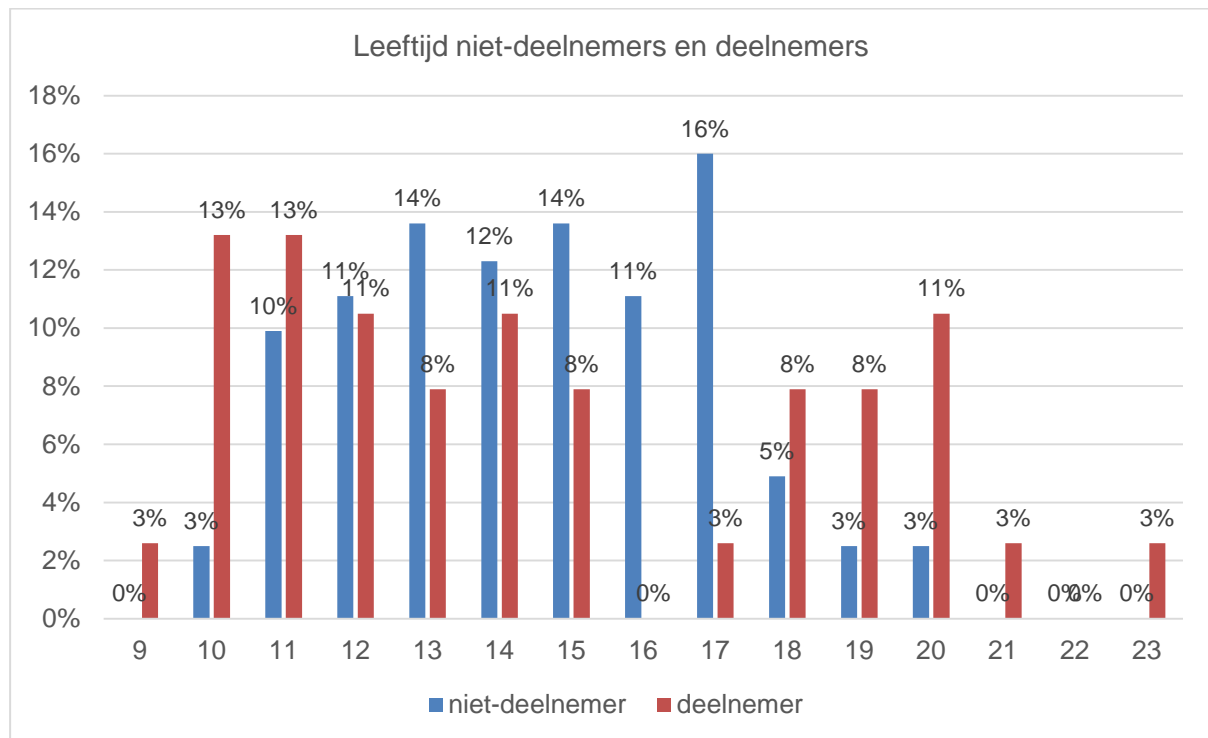
In deze paragraaf beschrijven we als eerste de demografische gegevens van niet-deelnemers in vergelijking met de deelnemers. Vervolgens zoomen we in op de groep niet-deelnemers die wel zou willen deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk, maar die ten tijde van het onderzoek niet deelnemen.

Opvallend is dat de verhouding jongens-meisjes bij niet-deelnemers anders is dan bij deelnemers zoals te zien is in het hierna volgende figuur 5. In tegenstelling tot de deelnemers zijn er onder de groep niet-deelnemers (N=81) aanzienlijk meer jongens (53%). De groep niet-deelnemers is op basis van geslacht evenrediger verdeeld dan de groep deelnemers.

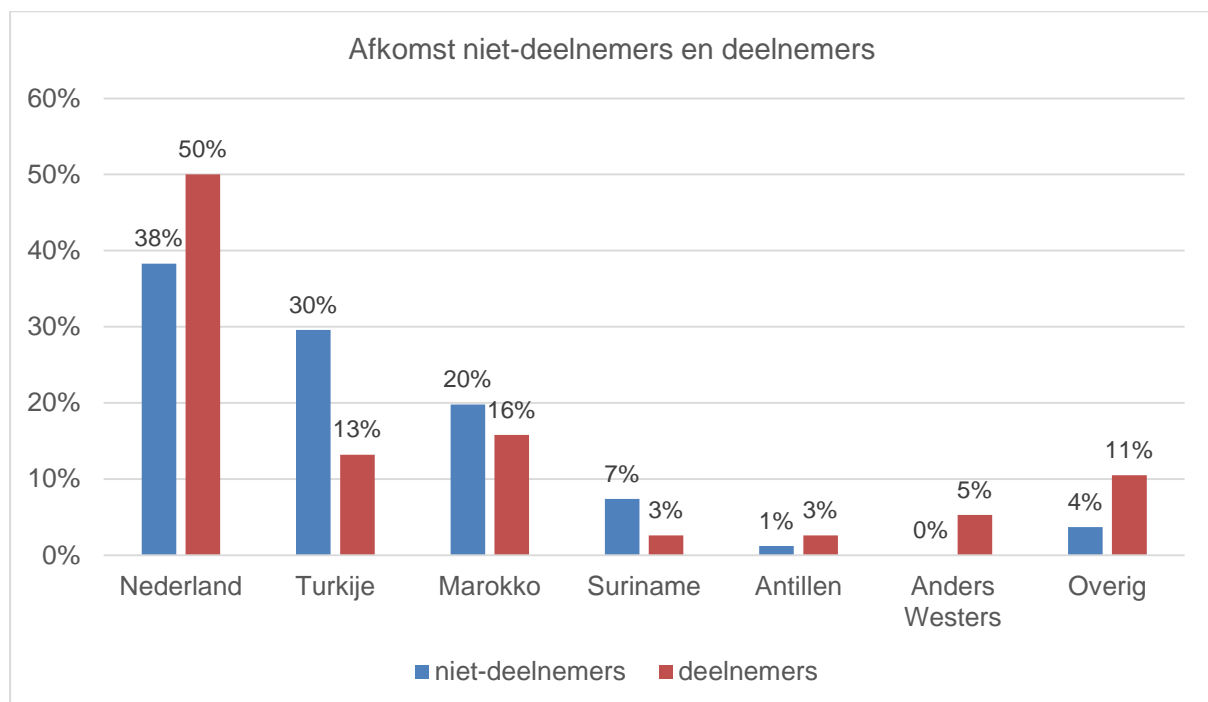
Figuur 13: geslacht deelnemers vergeleken met geslacht niet-deelnemers

Ook de verhouding op basis van leeftijd is bij niet-deelnemers anders dan bij deelnemers. Onder de niet-deelnemers zijn er meer jongeren tussen de 13 en 17 jaar, terwijl onder de deelnemers relatief meer jongeren tussen de 9 en 11 jaar en de 18 en 23 jaar zijn.

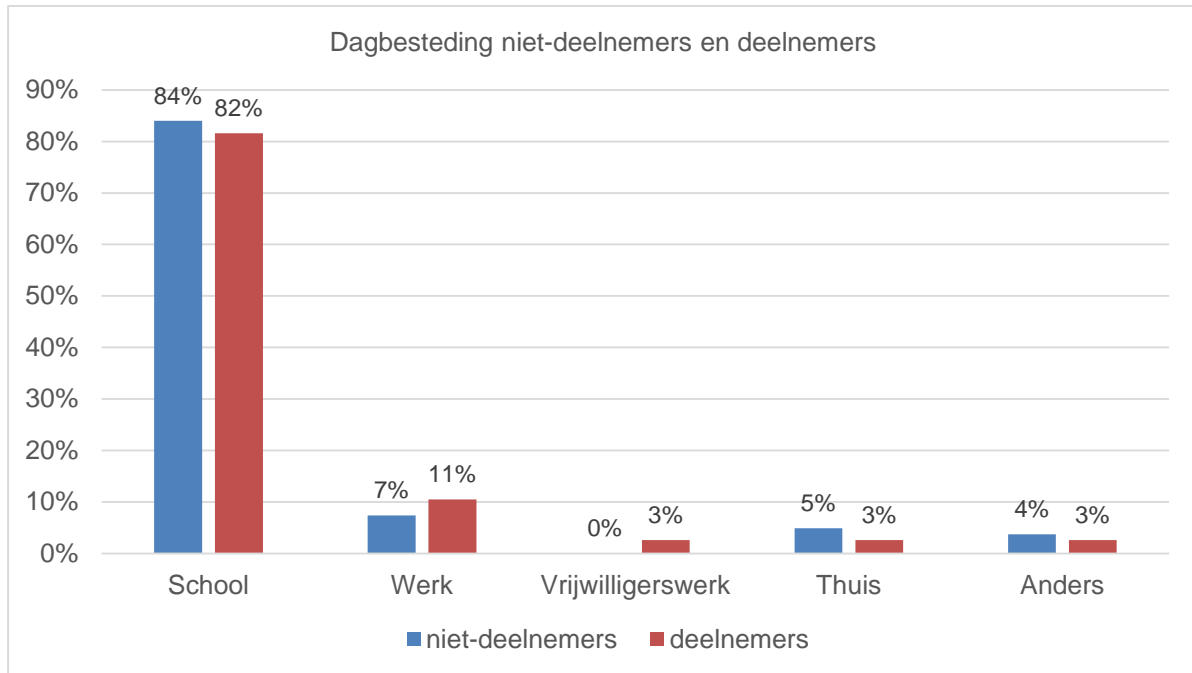
Figuur 14: leeftijd niet-deelnemers vergeleken met leeftijd deelnemers

De culturele achtergrond van jongeren die wel deelnemen en jongeren die niet deelnemen aan YO-projecten is grotendeels vergelijkbaar. Wel is onder de niet-deelnemers het percentage jongeren met een Turkse achtergrond beduidend hoger (30%). Het percentage jongeren met een Nederlandse achtergrond is in de groep niet-deelnemers kleiner (38%).

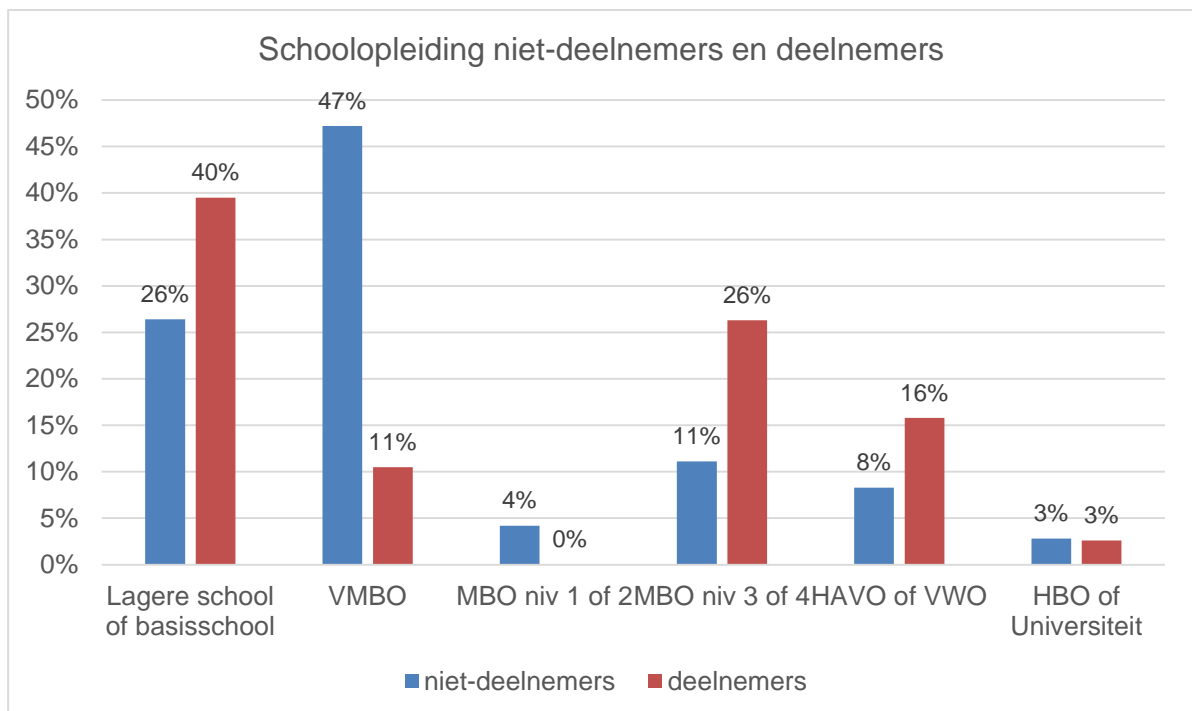

Figuur 15: afkomst niet-deelnemers vergeleken met afkomst deelnemers

Ook de dagbesteding van jongeren die wel deelnemen en jongeren die niet deelnemen aan YO-projecten is op hoofdlijnen hetzelfde. Net als voor jongeren die gebruik maken van Youth Organizing gaat ruim het merendeel van de niet deelnemende jongeren naar school. Als we kijken naar de opleidingen van de jongeren die naar school gaan dan is de verhouding echter anders. Het valt op dat de niet-deelnemers veel vaker het vmbo volgen en de deelnemers aan YO-projecten vaker een mbo niveau 3 of 4 opleiding volgen. Tevens volgen meer deelnemende jongeren het basisonderwijs of havo/vwo in het voortgezet onderwijs.

Figuur 16: dagbesteding niet-deelnemers vergeleken met dagbesteding deelnemers

Figuur 17: schoolopleiding niet-deelnemers vergeleken met schoolopleiding deelnemers

Aan de niet-deelnemers is gevraagd waarom zij niet deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk (zie tabel 16). Van de groep niet-deelnemers hebben drie jongeren deze vraag niet beantwoord (N=78). Reden waarom deze jongeren niet deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk kan zijn omdat zij al actief zijn. De meeste niet-deelnemende jongeren zijn echter niet actief, omdat ze geen tijd hebben (30%) of omdat ze daar geen interesse voor hebben (26%). Tevens is er een aantal niet actief omdat hun vrienden ook niet actief zijn (21%). Slechts een enkeling is niet bekend met de activiteiten of durft niet (respectievelijk 3% en 1%).

Waarom niet actief bij organisatie of in de buurt?	%
geen tijd/te druk	30%
geen interesse	26%
mijn vrienden zijn ook niet actief	21%
ik ben niet bekend met activiteiten/organisaties	3%
ik durf niet/niet veilig	1%
ander	4%

Tabel 16: actief in vrije tijd bij een organisatie of in de buurt

Een kleine groep van 17 niet-deelnemende jongeren geeft aan actief te zijn bij een organisatie/vereniging of in de buurt (21%). Aan de groep 'actieve' niet-deelnemers is gevraagd of er een organisatie betrokken is bij hun actieve groep jongeren. Uit tabel 17 blijkt dat bij de meeste 'actieve' niet-deelnemers hun werkzaamheden niet uitvoeren in samenwerking met of in opdracht van een organisatie (60%). Bij 18% van de 'actieve' niet deelnemers geeft aan dat de gemeente betrokken is. Een enkele 'actieve' niet deelnemers geeft aan dat een school, religieuze organisatie of culturele (zelf)organisatie betrokken is.

Organisatie betrokken bij jouw groep	Aantal
Nee	60%
Ja, school	6%
Ja, gemeente	18%
Ja, religieuze organisatie	6%
Ja, culturele (zelf)organisatie	6%
Ja, culturele broedplaats	-
Ja, sportvereniging	6%
Ja, buurthuis	-
Ja, politieke organisatie	-
Ja, belangenorganisatie	-
Anders, namelijk	-

Tabel 17: organisaties die betrokken zijn bij de groep van niet-deelnemers

Bijna een kwart van de niet-deelnemers heeft wel behoefte om deel te nemen aan een YO-project in het jongerenwerk (23%). Deze jongeren willen dit vooral omdat ze de onderwerpen leuk vinden (42%) en vrienden willen ontmoeten (26%). Deelnemen om hun C.V. te versterken of om iets te leren (respectievelijk 11% en 5%) blijken voor niet-deelnemers veel minder belangrijk te zijn. Jongeren konden voor het beantwoorden van deze vraag meerdere antwoorden geven. Drie jongeren hebben deze vraag niet beantwoord.

Wens om deel te nemen	Aantal
Ja	18 (23%)
Nee	60 (77%)
Totaal	78 (100%)

Tabel 18: aantal niet-deelnemers dat wel/niet wenst deel te nemen aan YO-projecten

Redenen waarom wel	Aantal
Vrienden ontmoeten	5 (26%)
Om te leren	1 (5%)
Onderwerp is leuk	8 (42%)
Voor vrijwilligerswerk	-
Inzetten voor mensen	1 (5%)
Voor contact met jongerenwerk	-
Uit verveling	2 (11%)
Om overlast te voorkomen	-
Versterken van CV	2 (11%)

Tabel 18: redenen waarom niet-deelnemers wel wensen deel te nemen aan YO-projecten

Ruim driekwart van de niet-deelnemers geeft aan geen behoefte te hebben om deel te nemen aan YO-projecten (77%). Bijna een kwart van deze groep geeft als reden aan dat ze te druk is (22%). Ook geven een aantal (N=14, 18%) als reden aan dat zij geen interesse hebben (zie ook tabel 19). Slechts 9 niet-deelnemers (12 %) geven aan dat zij geen behoefte hebben, omdat hun vrienden niet gaan. Jongeren konden bij het beantwoorden van deze vraag meerdere antwoorden geven. Van de 81 niet-deelnemers hebben er 78 deze vraag beantwoord.

Redenen waarom niet	Aantal
Te druk	17 (22%)
Geen interesse	14 (18%)
Vrienden gaan niet	9 (12%)
Durf niet	1 (1%)
Anders	-

Tabel 19: redenen waarom niet-deelnemers niet wensen deel te nemen aan YO-projecten

We hebben niet-deelnemers ook gevraagd of zij weleens zijn benaderd om deel te nemen aan het jongerenwerk. Ruim de helft van de niet-deelnemende jongeren geeft aan niet gevraagd te zijn om deel te nemen aan activiteiten in het jongerenwerk (55%). Dat betekent dat de rest van de niet-deelnemende jongeren (45%) wel is benaderd om deel te nemen, maar niet is ingegaan op de uitnodiging. Ruim 15% is door een jongerenwerker benaderd. Daarnaast zijn jongeren vooral benaderd door een vriend of een wijkagent (respectievelijk 13% en 8%).

Gevraagd om deel te nemen	Aantal
Nee	43 (55%)
Ja, door een vriend	10 (13%)
Ja, door familie	1 (1%)
Ja, door een jongerenwerker	13 (17%)
Ja, door school	3 (4%)
Ja, door een wijkagent	6 (8%)
Ja, anders	2 (3%)
Totaal	78 (100%)

Tabel 20: gevraagd om deel te nemen aan het jongerenwerk

5.4 Beoogde doelgroepen en deelnemers aan YO-projecten met elkaar vergeleken

Wie de doelgroep van Youth Organizing in het jongerenwerk is hebben wij in beeld gebracht door de beoogde doelgroepen te vergelijken met de deelnemers en de redenen waarom zij gebruik maken van Youth Organizing. Met de beoogde doelgroepen bedoelen wij de groepen jongeren waar de onderzochte praktijken voor Youth Organizing zich op richten. Onder deelnemers worden die jongeren verstaan die daadwerkelijk participeren in Youth Organizing.

Dit onderzoek maakt zichtbaar dat de beoogde doelgroep van Youth Organizing is: jongens en meisjes in de leeftijd van 9-19 jaar, die een vmbo-opleiding volgen en opgroeien in een kansarme omgeving of onder kwetsbare omstandigheden. De YO-praktijken maken standaard onderscheid tussen leeftijdscategorieën 9 tot 14 jaar en 15+) en een enkele maal tussen jongens en meisjes. Opvallend is dat praktijken weinig tot geen uitspraken doen over de beoogde culturele achtergrond van jongeren.

Het vragenlijstonderzoek wijst uit dat jongeren die actief deelnemen aan Youth Organizing meisjes en jongens zijn met diverse culturele achtergronden in de leeftijd tussen 9 en 23 jaar. Opvallend aan de deelnemers (N= 38) is dat daarvan driekwart meisje is en dat jongeren van 16 en 17 jaar nauwelijks participeren. De meeste jongeren zijn tussen de 10 en 15 jaar en tussen de 18 en 20 jaar. De jongeren wonen in buurten met een lage sociaal economische status (SES). 80% van de jongeren is schoolgaand. Het merendeel van de schoolgaande jongeren volgt het basisonderwijs of een mbo opleiding op niveau 3 of 4, en een enkeling doet de havo of het hbo. Geen van de jongeren die participeert, volgt een opleiding op (v)mbo niveau 1 of 2. Over de participatie van jongeren met beperkingen in YO-groepen zijn geen gegevens bekend. Dit onderzoek maakt dus zichtbaar dat jongeren die een mbo niveau 1 of 2 opleiding volgen niet participeren, evenals jongeren van 16 en 17 jaar. Het is onduidelijk of dit te maken heeft met de toegankelijkheid van het jongerenwerk of dat Youth Organizing voor jongeren met een laag opleidingsniveau en/of de levensfase van de late pubertijd te hoog gegrepen dan wel te veel gevraagd is.

Ten slotte valt op dat de groepsgrootte in Youth Organizing projecten relatief klein is: per praktijk participeren 6-8 jongeren.

Naast jongeren die deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk hebben we voor dit onderzoek jongeren bevroegd die niet deelnemen. In tegenstelling tot de deelnemers zijn er onder de groep niet-deelnemers (N=81) aanzienlijk meer jongens (53%). Ook de verhouding op basis van leeftijd is bij niet-deelnemers anders dan bij deelnemers. Onder de niet-deelnemers zijn er meer jongeren tussen de 13 en 17 jaar, terwijl onder de deelnemers relatief meer jongeren tussen de 9 en 11 jaar en de 18 en 23 jaar zijn. De culturele achtergrond en dagbesteding van de jongeren die wel deelnemen en jongeren die niet deelnemen aan YO-projecten zijn op hoofdlijnen hetzelfde. Een kleine groep van de niet-deelnemende jongeren geeft aan actief te zijn bij een organisatie of in de buurt (N=17).

Ten slotte leert het vragenlijstonderzoek dat bijna een kwart van de niet-deelnemers wel behoefte heeft om te participeren in (een YO-project in) het jongerenwerk (23%), maar dat niet doet. De meest voorkomende redenen van jongeren om te willen participeren is omdat ze de onderwerpen leuk vinden (42%) en vrienden willen ontmoeten (26%). Deelnemen om hun C.V. te versterken of om iets te leren blijken voor niet-deelnemers veel minder belangrijk te zijn. De groep jongeren die niet-deelneemt maar wel belangstelling heeft voor Youth Organizing, is zeer gemêleerd qua geslacht, culturele achtergrond, leeftijd, opleidingsniveau, en dagbesteding.

Wanneer we de beoogde doelgroep van Youth Organizing vergelijken met de jongeren die daadwerkelijk deelnemen aan Youth Organizing wordt zichtbaar dat relatief meer meisjes deelnemen (76%) dan jongens. Dit is opvallend aangezien uit andere onderzoeksrapporten blijkt dat jongens oververtegenwoordigd zijn in het jongerenwerk (Koops, Metz & Sonneveld, 2013; Koops e.a., 2014). Ook wordt zichtbaar dat het jongerenwerk met Youth Organizing jongeren in de leeftijd van 10-23 jaar bereikt, maar dat jongeren van 16 en 17 jaar nauwelijks participeren. Terwijl Youth Organizing praktijken zich expliciet richten op scholieren, zijn in de praktijk 80% van de deelnemers schoolgaand en volgen zij bovendien opleidingen op verschillende niveaus. Jongeren die een vmbo basis leerweg volgen participeren niet. Jongerenwerkorganisaties noemen culturele achtergrond van jongeren niet als kenmerk van de beoogde doelgroep van Youth Organizing. Uit het vragenlijstonderzoek blijkt dat deelnemers aan Youth Organizing verschillende culturele achtergronden hebben. Youth Organizing richt zich expliciet op jongeren die opgroeien in kansarme omgeving of onder kwetsbare omstandigheden. In het vragenlijst onderzoek is hier niet naar gevraagd. Wel wonen alle deelnemers in buurten met een lage sociaal economische status (SES).

Dit onderzoek wijst uit dat de primaire doelgroep van Youth Organizing in het jongerenwerk is, jongens en meisjes met verschillende culturele achtergronden in de leeftijd van 10 tot en met 15 jaar en van 18 tot en met 23 jaar die opgroeien in kansarme en/of kwetsbare posities. Het gaat om grotendeels schoolgaande jongens en meisjes in het basisonderwijs, vmbo kader, mbo niveau 3&4, havo/vwo en hbo. Youth Organizing lijkt niet of minder geschikt voor jongeren van 16 en 17 jaar en jongeren die een vmbo basis of mbo niveau 1 of 2 opleiding volgen.

6. Pedagogische opdracht

De pedagogische opdracht betreft de rol van Youth Organizing in het opvoeden van jongeren. Youth Organizing heeft een pedagogische opdracht omdat het zich bezighoudt met jongeren die zich ontwikkelen naar volwassenheid (Metz, 2011). Het volwassen worden impliceert wel dat variatie in de manieren van begeleiden gewenst is; naarmate jongeren ouder zijn, zijn zij meer volwassen en heeft opvoeding een ander karakter.

De pedagogische opdracht van Youth Organizing staat niet op zich. In de uitvoering is deze verweven met alle aspecten en onderdelen van Youth Organizing. Dit betekent dat voor het realiseren van de pedagogische opdracht jongerenwerkers gebruik maken van alles wat de methodiek Youth Organizing omvat, dus de doelen, de doelgroep, de methodische stappen en methodische principes, de eigen professionaliteit van jongerenwerkers, de omgeving waarbinnen Youth Organizing plaatsvindt en ten slotte de beschikbare middelen zoals ruimte en computers.

De pedagogische opdracht bestaat uit een visie op de rol van Youth Organizing in het opvoeden van jongeren (het pedagogische concept) die praktisch tot uiting in het pedagogische klimaat en de pedagogische relatie. Paragraaf 6.1 beschrijft het pedagogisch concept, paragraaf 6.2 het pedagogisch klimaat en paragraaf 6.3 de pedagogische relatie. De beschrijving is gebaseerd op 21 diepte-interviews, waarvan 19 met betaalde jongerenwerkers en 2 met vrijwilligers over wat zij doen in contact met jongere(n) binnen Youth Organizing. Deze interviews zijn volgens de *grounded theory* geanalyseerd. Voor meer informatie over de methodische verantwoording, zie hoofdstuk 3.

6.1 Pedagogische concept

Het pedagogisch concept beschrijft de visie op de rol van Youth Organizing in het opvoeden van jongeren. Waartoe voeden jongerenwerkers via Youth Organizing op? Youth Organizing vraagt om een andere benadering dan het jongerenwerk doorgaans gewend is. Hoewel inspelen op de behoeftes van jongeren en daarop een programma bieden een onderdeel van het jongerenwerk is, lag de verantwoordelijkheid en de leiding wel bij het jongerenwerk. Bij Youth Organizing ligt de verantwoordelijkheid en de leiding bij de jongeren. Dit vraagt om een andere visie op de benadering van jongeren (Delgado & Staples, 2008). Het pedagogisch concept van Youth Organizing bestaat uit drie uitgangspunten: zelforganisatie; democratische vorming; en ten slotte kritisch bewustzijn. Hoe deze visie vorm krijgt in contact met jongeren wordt beschreven in de paragrafen 6.2 Pedagogisch klimaat, 6.3 Pedagogische relatie en hoofdstuk 8 Methodisch handelen.

6.1.1 Zelforganisatie

Het eerste uitgangspunt van het pedagogische concept van Youth Organizing is zelforganisatie. Met zelforganisatie bedoelen wij dat jongeren het initiatief nemen, regie hebben over de activiteit en verantwoordelijk zijn voor de praktische realisatie ervan. Dit betekent dat het uitgangspunt voor Youth Organizing is dat jongeren zelf hun programma realiseren, binnen de context van het jongerenwerk. Immers, het jongerenwerk biedt de omstandigheden en faciliteiten waarbinnen jongeren zelf kunnen (leren) organiseren. Het belang van zelforganisatie als uitgangspunt is dat doordat jongeren van initiatief tot uitvoering gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de activiteit, hun zelforganiserend vermogen wordt versterkt.

*'De groep zodanig begeleiden dat je niet teveel stuurt maar eigenlijk alleen bijstuurt. Dus je heb niet de regie in handen maar op het moment dat hun een verkeerde beslissing maken dat je hun er dan op haan kan spreken, en aansturen. Je wilt hun een ervaring rijker maken waarin ze dingen leren. En op het moment dat je zelf teveel stuurt dan leren ze er niet zoveel van.'*⁸¹

*'Dus eigenlijk is het zo omdat zij zoveel zelf mogen doen leren ze er veel van. Ja, dat is zo. ze leren zelf de activiteiten organiseren. Wil je een debat hebben leren ze ervan. Het is heel breed. Ze doen veel. Dus leren ze veel. Ze hebben de mogelijkheden zoals computers. Dus wat ze op school leren doen we hier ook. Alleen is het meer vanuit hen zelf.'*⁸²

*'De jongeren meegeven dat het voortaan niet meer voor ze gedaan wordt. Dus die omslag te weeg brengen bij die jongeren. Dus niet zoals bijvoorbeeld bij Center Parcs, mededelen we gaan daar heen wie wil er mee, schrijf je naam op de lijst en het komt goed. Maar de jongeren vragen willen jullie iets leuks doen? Zo ja wat willen jullie doen en hoe gaan jullie dat aanpakken? Hier heb je de computer, fonds aanschrijven of sponsoren zoeken. Misschien als jullie iets doen voor de buurt dat de gemeente jullie willen sponsoren?'*⁸³

Ook volgens Amerikaanse literatuur vormt zelforganisatie de kern van Youth Organizing. Youth Organizing groepen worden (meestal) geleid door jongeren zelf en jongeren zijn dus ook diegenen die een (eventuele) verandering in gang zetten (Delgado en Staples, 2008; Ginwright & James, 2002).⁸⁴ Op kleine schaal betekent dit dat jongeren de regie nemen binnen het Youth Organizing project dat binnen het jongerenwerk wordt aangeboden. Daarnaast is Youth Organizing een proces waarbij jongeren zelf actief invloed uitoefenen en actie ondernemen en daarmee hun eigen programma creëren (in tegenstelling tot passieve ontvangers van een aanbod). Jongeren worden hierin als competente burgers gezien die capabel zijn dit programma te creëren. Deze zienswijze en benadering wijkt af van zoals (bepaalde groepen) jongeren traditioneel worden gezien of vaak in de media worden geportretteerd als onruststokers en slachtoffers van een lage sociaaleconomische status (Checkoway, 2011). Wanneer jongeren op deze negatieve manier door volwassenen worden gezien en zij dit overnemen, werkt dit eerder verzwakkend dan versterkend (Kirshner & Ginwright, 2012)

6.1.2 Democratische vorming

Het tweede uitgangspunt van het pedagogische concept van Youth Organizing is democratische vorming. Onder democratische vorming verstaan wij het verwerven van de normen, waarden, houdingen en vaardigheden die nodig zijn om zelf, op een gelijkwaardige en inclusieve manier, met anderen te kunnen samenwerken en samenleven. Democratische vorming maakt het mogelijk dat jongeren werkelijk gezamenlijk invulling geven aan zelforganisatie. Hiermee wordt bedoeld dat jongeren met verschillende achtergronden samenwerken en alle participerende jongeren zowel zeggenschap hebben in het project als

---

⁸¹ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

⁸² Boujemaoui, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

⁸³ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

een actieve bijdrage leveren aan de uitvoering van het project. Idealiter is de uitkomst van de zelforganisatie daarmee ook afgestemd op de wereld om hen heen.

*'Voordat jongeren zichzelf kunnen organiseren, moeten ze eerst leren hoe ze dat moeten doen. Op een functionele manier. Ik bedoel, kijk jongeren kunnen zichzelf best wel goed organiseren, maar de vraag is, is dat wenselijk.'*⁸⁵

*'Ik probeerde de jongeren te leren om zich als een man te gedragen. Op tijd op afspraken komen, aan de afspraken te houden etc. Verantwoordelijkheid nemen.'*⁸⁶

*'En wat is dan die boodschap? Dat je uh... dat je de jongeren eigenlijk leert organiseren. Zodat ze zelf ook de tools krijgen om dingen voor zichzelf te doen, niet alleen uh. als onderdeel van de groep. Maar ook: wat wil ik.'*⁸⁷

Het is de Amerikaanse filosoof, psycholoog en pedagoog Dewey geweest die het belang van democratische vorming heeft geagendeerd. Democratie is niet alleen een politiek systeem, maar ook een manier van leven. Dit houdt in dat het persoonlijk leven van mensen gekenmerkt wordt door een actieve betrokkenheid bij het vormgeven van democratische waarden zoals rechtvaardigheid, gelijkheid, solidariteit en zeggenschap. Volgens Dewey is het ontwikkelen van een democratische leefwijze geen vanzelfsprekendheid. Daarvoor is het nodig dat deze zorgvuldig wordt uit- en overgedragen: *de normen, de waarden, de houdingen en vaardigheden die voor het ontwikkelen van een democratie noodzakelijk zijn, komen niet spontaan tot stand. Ze moeten telkens weer zorgvuldig worden ingezaaid, gekoesterd en verzorgd* (Dewey 1923, vrij vertaald door De Winter 2000, p11).

6.1.3 Kritisch bewustzijn

Het derde uitgangspunt van het pedagogische concept van Youth Organizing is het ontwikkelen van een kritisch bewustzijn. Hieronder verstaan wij dat jongeren zich bewust worden van de context waarin zij leven en iets willen organiseren, doorzien wat nodig is om te kunnen organiseren en ten slotte over de vaardigheden beschikken om uitvoering te kunnen geven aan de zelforganisatie. Het verschil met democratische vorming is dat kritisch bewustzijn een specifieke vermogen van een individuele jongere betreft om zelfstandig te doorzien wat verhoudingen zijn, te reflecteren over (on)mogelijkheden, zich realiseert welke vaardigheden daarvoor nodig zijn en ten slotte de gelegenheid zoekt om de benodigde vaardigheden te verwerven.

*'Ja, ik stimuleer het in alle tijden. Ik vind het belangrijk dat kinderen en jongeren zelf zien, hoe iets tot stand komt zeg maar. [...] Ik had het georganiseerd. Waarom ik dat doe, ik laat die kinderen zien, dat eh dat alles wat denkbaar is toch wel mogelijk is. Want als jij denkt dat je Ali B in de studio kan krijgen, dan kun je hem in de studio krijgen, alleen hoe doe je dat. Alleen het bewustheid daarvan, dat stimuleer ik.'*⁸⁸

'Bij de jongere groep is het heel erg nog bij het handje pakken. Dus dan loop je eerst mee. Een concreet voorbeeld een jongentje van 12 die wilt leren geluidstechniek te doen. Ja, je kan daarvan niet zeggen nou zoek het maar uit, want er zitten allemaal

⁸⁵ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

⁸⁶ Malgoezar, F. & Ünal, Ü. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 6, 3 november 2013.

⁸⁷ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

⁸⁸ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

*technische aan die misschien ook. ja... waar je toch een beetje kennis van moet hebben qua elektriciteit of wat dan ook of geluidsgolven.*⁸⁹

Empowerment theorie onderschrijft het belang van het leren begrijpen van de context, het ontwikkelen van een bewustzijn van mogelijkheden om gestelde doelen te bereiken (Zimmerman, 1995), en het verwerven van benodigde kennis en vaardigheden die nodig zijn om doelen te bereiken (Delahaij 2004) voor het eigenaar worden van het eigen leven. Dit is ook bekend onder de noemer: het ontwikkelen van het kritisch bewustzijn (Zimmerman, 1995; Boumans, 2012). Het beschikken over een kritisch bewustzijn is nodig om een inschatting te kunnen maken van wat nodig is om beoogde doelen te realiseren (Boomkens & Metz, 2015).

6.2 Pedagogisch klimaat

Het pedagogische klimaat betreft de inrichting van de sociale omgeving binnen Youth Organizing. Net als bij een fysieke omgeving geldt dat ook een sociale omgeving bewust vormgegeven kan worden. De wijze waarop de sociale omgeving is ingericht, beïnvloedt zowel de persoonlijke ontwikkeling als de socialisatie van jongeren. In het pedagogisch klimaat van Youth Organizing zijn van belang veiligheid en het bieden van een leeromgeving.

6.2.1 Veiligheid

Veiligheid houdt in dat jongeren zich fijn voelen in Youth Organizing en zichzelf durven te zijn. Het zich veilig voelen is een voorwaarde voor het bereiken van jongeren en voor het samenwerken en leren. Als jongeren zich niet fijn voelen, dan komen zij niet en gebeurt er niets. Deelname aan het jongerenwerk is immers altijd vrijwillig. Als jongeren zich veilig voelen durven zij aan te geven wat zij belangrijk vinden, taken uit te voeren, zich kwetsbaar op te stellen en datgene wat zij (nog) niet kunnen zich eigen te maken.

*‘Om ervoor te zorgen dat jongeren dingen kunnen leren, moet er eerst een veilige sfeer ontstaan. Het jongerencentrum moet een plek zijn waar jongeren zich fijn voelen en graag willen zijn, een omgeving waar ze zichzelf kunnen zijn.’*⁹⁰

*‘Dat ik wel een bijdrage heb kunnen leveren in de kinderen een veilige... een veilige plek creëren waarin ze kunnen leren... Waar ze veilig vaardigheden in kunnen ontwikkelen. Zonder het gevoel te hebben dat ze het fout doen... Dat is mijn voornaamste doel. En alles wat daar dan extra bij komt, is super bonus met een kersje erop. Maar mijn belangrijkste doel is dat de kinderen zich veilig voelen.’*⁹¹

Veiligheid wordt gecreëerd door ervoor te zorgen dat alle jongeren welkom zijn en er pro sociale omgangsvormen gelden.

*‘Respect, tegenover de medewerkers en elkaar en dat er vertrouwen is en geen ‘zwarte schapen’. Iedereen hoort erbij en dit is een belangrijk gevoel.’*⁹²

⁸⁹ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

⁹⁰ Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

⁹¹ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

⁹² Skeete Mc Leed, E. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

*'... we hebben natuurlijk regels waar de jongeren zich aan moeten houden. Taalgebruik letten we ook op natuurlijk. De normale normen en waarden zeg maar. De jongeren komen hierbinnen met een straatmentaliteit, ze zijn losser dan op school en dan ze thuis zijn. Maar daar prik je wel doorheen. We proberen ze eigenlijk net als op school de normen en waarden mee te geven die ze nodig hebben in de maatschappij. Ook discipline hoort hierbij, als ze ergens aan beginnen moeten ze het ook afmaken.'*⁹³

Aandachtspunt bij veiligheid is de beheersbaarheid. Uitgangspunt voor Youth Organizing is dat jongeren zelf verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jongerenwerk. Tegelijkertijd zijn de meeste jongeren vaak niet in staat om zonder ondersteuning van de jongerenwerker de benodigde veiligheid voor alle jongeren te realiseren:

*'Als we het nu nog over de peer to peer methode hebben heb ik wel gezien dat bij de jongeren autoriteit hebben dat is moeilijk, want het zijn leeftijdsgenoten. Ze kunnen dan lastig zijn vooral jongens. Maar dit was toevallig een voorbeeld van jongens maar het probleem lag bij autoriteit. Ze waren niet in staat die groep rustig te krijgen dus er moet wel iemand ouder erbij zijn die de rust terug keert.'*⁹⁴

*'dat vind ik soms heel erg lastig, want op sommige momenten sta je heel erg naast de jongeren, dus dan ben je heel erg aan het communiceren op een gelijk niveau met misschien jongeren van twee/drieëntwintig umm... Maar sommige jongeren hebben heel veel sturing nodig... Wij hebben dus gemerkt als wij geen grenzen stellen geen kaders stellen dan zetten zij de boel op zijn kop. Want dan gaan zij steeds meer zoeken naar die grens die er niet is.'*⁹⁵

Als er geen of onvoldoende ondersteuning vanuit het jongerenwerk beschikbaar is om het gewenste pedagogisch klimaat te realiseren, kunnen er problemen ontstaan met de beheersbaarheid. Mogelijke gevolgen zijn dat jongeren ongewenst gedrag ontwikkelen of zelfs dat projecten moeten worden gestopt.

*'Helaas is het project XXX voor de jongens verkeerd uitgedakt, omdat er personeel te kort was. X werd ondertussen overspannen. HJW1 moest meer doen dan HJW1 aankon. Hierdoor waren de jongeren niet in de hand te houden waardoor het project stopte.'*⁹⁶

6.2.2 Leeromgeving

Het bieden van een leeromgeving houdt in dat Youth Organizing jongeren een context biedt waarin zij zich uitgenodigd voelen tot uitproberen en leren. Dit is van belang voor zowel het eigen maken van die vaardigheden die nodig zijn voor het organiseren van YO-projecten als voor het prikkelen van jongeren om zich verder te ontwikkelen

---

⁹³ Hematang, N. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

⁹⁴ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

⁹⁵ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

⁹⁶ Malgoezar, F. & Ünal, Ü. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 6, 3 november 2013.

'Hoe zorg jij ervoor dat jongeren dingen kunnen leren?'

*'Ja, als eerste zorgen wij voor een goede ruimte, lekker rustig, en uhh, waar zij activiteiten kunnen doen, materialen die ze nodig hebben, zet ik voor ze klaar.'*⁹⁷

Belangrijk bij het bieden van een leeromgeving is een goede afstemming tussen wat de omgeving van jongeren vraagt en de beleving, ervaring, leefritme en de leefwereld van jongeren. Als de omgeving waarbinnen jongeren participeren niet voldoende op hen is afgestemd, kunnen jongeren niet participeren.

'S: Ja, het is eigenlijk wel weer meer moment bepaald. Omdat je ook weer in moet schatten, waar zijn die kinderen op dat moment. Kijk, hebben ze een hele heftige dag op school gehad. Dan kan jij van te voren wel een heel mooi didactisch plan hebben bedacht. Maar als ze al vol zitten... Ja, dan moet je dat gewoon niet willen.'

*S: En... Je kan bijvoorbeeld het onderwerp hebben bedacht, van oké we gaan Sint Maarten doen. Maar stel dat er iets op school is gebeurd, waar de kinderen helemaal vol van zijn. Ja, dan moet je daar van af stappen. En het daar over hebben. En dat stukje begeleiden.'*⁹⁸

'Bijna de helft van de tieners zit op speciaal onderwijs. Sommigen zijn heel licht beperkt, sommigen wat zwaarder, sommigen autistisch. Dat worden dus later onze jongeren. Die zie ik dat echt niet doen. Ik heb een jongen van 12 die weet niet eens in welke groep hij zit, welke school hij zit of wat zijn geboortedatum is. Daar kan je niet van verwachten dat zo'n jongen later een heel project gaat opzetten.'

*We hebben een enquête gehouden over het opleidingsniveau. En wat ik eerder ook al zei, het is allemaal mbo niveau 1 en 2. De een wordt fietsenmaker, de ander automonteur. Hoeveel kan ik verwachten van iemand die leert voor schoonmaker? Het is heel lastig.'*⁹⁹

De selectiviteitshypothese over hoe participatie bijdraagt aan het verwerven van eigenaarschap over het eigen leven bevestigt het belang van goede afstemming tussen de omgeving en de capaciteiten en beleving van jongeren (Christens e.a., 2011). Volgens de selectiviteitshypothese krijgt deze invloed op drie manieren gestalte. De eerste vooronderstelling is dat mensen het vermijden om te participeren in situaties en omgevingen die te veel vragen van de eigen capaciteiten (Bandura, 2006). Ten tweede wordt verwacht dat mensen makkelijker participeren in omgevingen waarin zij goed zijn aangehaakt (omgevingen waarin zij zich prettig/thuis voelen). Ten derde is het vooronderstelling dat mensen geneigd zijn om (meer) eigenaarschap te verwerven wanneer zij geloven dat zij in die situatie of omgeving succesvol zullen zijn (Bandura, 2006). Praktisch betekent dit dat het belangrijk is om de geboden mogelijkheden voor participatie aan te laten sluiten bij de leefwereld en het niveau van functioneren (capaciteiten) van de individuele jongeren. Het vermoeden bestaat dat wanneer jongeren zich niet prettig voelen, overvraagd of onvoldoende uitgedaagd worden, zij zich passief opstellen, terugtrekken of zelfs afhaken.

Het bieden van een leeromgeving krijgt vorm in het mogen maken van fouten en het uitdagen van jongeren.

---

⁹⁷ Walton, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

⁹⁸ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

⁹⁹ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

Fouten

Fouten maken is onvermijdelijk als mensen taken uitvoeren die zij niet beheersen. Door een cultuur te creëren waarin fouten gemaakt mogen worden, krijgen jongeren de ruimte om zich nieuwe zaken of vaardigheden eigen te maken. Als jongeren die fouten vervolgens beschouwen als zinvolle/waardevolle leerervaring, worden zij gestimuleerd in hun ontwikkeling.

*'Dus dan is het echt van nou doe het maar zelf en dan trekken wij onze handen er vanaf en dan maken zij vaak heel veel fouten. Maar wat we dan altijd wel doen is dat we ervoor zorgen dat als zij fouten maken dan toch weer direct in gesprek te gaan. En dan niet zeggen van he dat deed je fout, maar zo van hee we merkte dat dit en dit gebeurde hoe zouden we dit volgende keer kunnen voorkomen.'*¹⁰⁰

*'En als het niet goed gaat dan zeggen we: Het is niet erg, doe maar. Als er iets mislukt dan zeggen we: laat maar het is niet erg, je leert er evengoed van. Het is niet zo dat je maar één ding mag doen bijvoorbeeld een schilderij maken en die mislukt dan of je vindt het niet mooi. Nou dan zetten we die aan de kant en pakken we een nieuwe of je wilt iets anders gaan doen. Het is niet erg.'*¹⁰¹

Uitdagen

Het uitdagen bestaat uit het prikkelen van jongeren om zich verder te ontwikkelen. Het uitdagen kan op verschillende manieren vorm krijgen: door het bieden van faciliteiten zoals een muziekstudio of een radiostation, het tonen van voorbeelden van anderen, het uitdagen om een volgende stap te zetten of door interactie met de jongerenwerkers of andere jongeren.

*'Overigens moeten er wel genoeg uitdagingen zijn voor deze jongeren, daarom proberen we altijd de lat iets hoger te leggen.'*¹⁰²

*'kern is denk ik signaleren wat ze denken en wat ze willen. Tweede, ik denk dat je heel goed moet luisteren naar wat ze zeggen. En derde is dat je dat kan vertalen, zien wat hun zien, en dat ook weer beetje tools meegeven van 'joh, he, he,' dat je ze nog verder laat denken, dat je sommige nog verder. weet je, die horizon he, het is niet alleen maar hier, je moet ook verder kunnen durven kijken.'*¹⁰³

Aandachtspunt bij het uitdagen van jongeren is dat er voldoende ruimte is voor de eigen inbreng en creativiteit van jongeren.

*'Nou ehh. ja ik sta gewoon voor alles open. Het is niet zo: wij maken een strak programma en dat is waar we ons aan houden. Nee, als de meiden bijvoorbeeld eh. we plannen wel activiteiten in en ik zorg ervoor dat we materiaal in huis hebben voor als we dat niet hebben.'*¹⁰⁴

'Ja, eerst hadden we een radioshow gebaseerd op vaste items binnenlandsnieuws buitenlandnieuws, een sport en eigen invulling en dan merkte je echt: het is

---

¹⁰⁰ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

¹⁰¹ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

¹⁰² Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

¹⁰³ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹⁰⁴ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

*moeilijker dan sowieso voor de kinderen, want je maakt hokjes, je beperkt wat dingen je beperkt ook hun creativiteit, maar eh nu is het vooral op de woensdaggroep lekker over alles en nog wat. Kan alle kanten op van eigen ervaringen naar dingen die op deze wel heel erg belangrijk zijn, weet je.*¹⁰⁵

Abdallah, Kooijmans & Sonneveld (2016, p111) onderstrepen het belang van een open scenario en ruimte voor onderzoek en ontdekking. Wanneer alles volledig is uitgedacht wordt het eigen initiatief en creativiteit van jongeren onvoldoende aangesproken.

6.3 Pedagogische relatie

De pedagogische relatie verwijst naar de rol van jongerenwerkers in het opvoeden van jongeren die YO-projecten organiseren. Youth Organizing vraagt om een andere benadering dan professionals in het jongerenwerk doorgaans gewend zijn. Hoewel het voor het jongerenwerk de leefwereld van jongeren is, lag de verantwoordelijkheid en de leiding wel bij de jongerenwerker. Bij Youth Organizing ligt de verantwoordelijkheid, de leiding en de uitvoering bij de jongeren en is de rol van de jongerenwerker assisterend en ondersteunend (Delgado & Staples, 2008). Dat jongeren bij Youth Organizing de leiding hebben, betekent echter niet dat jongerenwerkers niet meer belangrijk zijn in het proces. Succesvolle Youth Organizing heeft jongerenwerkers nodig die de jongeren vraaggericht ondersteunen, assisteren en adviseren (Delgado & Staples, 2008).

*'Ik laat de groep een activiteit organiseren en ik probeer dan alleen als adviseur te treden. Als de jongeren vragen hebben over een situatie of kwestie of ergens niet uitkomen dan kunnen de jongeren bij mij terecht.*¹⁰⁶

*'Wij coachen de jongeren, maar zij ondernemen acties.*¹⁰⁷

*'De kern van mijn handelen... Oh, dat vind ik lastig. Ja, als eerste associatief komt het woord coachen bij me op... Dat ik vooral coachend ben en niet invullend. Ik wil voornamelijk initiatief, het onderwerp en alles wat daarmee te maken heeft, bij het kind neerleggen. En dat ze mij mogen gebruiken bij vragen... Als een soort Wikipedia of Google.*¹⁰⁸

In de pedagogische relatie binnen Youth Organizing zijn de volgende aspecten van belang: (1) gezag, (2) positieve benadering, (3) aansluiten, (4) dialogiserend opvoeden en (5) structuur bieden.

6.3.1 Gezag

Met gezag wordt bedoeld de door jongeren *aanvaardde* macht van de jongerenwerker over de jongeren. Dit houdt in dat jongeren ervoor kiezen de inbreng van de jongerenwerker te accepteren en serieus te nemen. Gezag verschilt van macht of autoriteit met dat het geen formele, afgedwongen macht is. Het hebben van gezag is nodig om in de uitvoering van

¹⁰⁵ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

¹⁰⁶ Malgoezar, F. & Ünal, Ü. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 6, 3 november 2013.

¹⁰⁷ Walton, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

¹⁰⁸ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

Youth Organizing zowel het benodigde pedagogische klimaat te kunnen bieden als jongeren te kunnen begeleiden in hun ontwikkeling.

*'Zij accepteren veel van mij ik ben best streng, zou je niet zeggen. De jongeren moesten in het begin er heel erg aan wennen. Bijvoorbeeld de techniek jongeren hebben speciale aandacht nodig, zo noem ik het altijd. Die zijn heel goed in iets. In iets waar ik geen verstand van heb. Maar er zijn ook dingen waar zij minder goed in zijn. Communiceren bijvoorbeeld. Dus de eerste week had ik al een klein conflict met een van die jongens maar zij accepteren het wel van mij.'*¹⁰⁹

*'Ik denk ook dat mijn aanpak wel werkt omdat de jongeren veel respect voor me hebben.'*¹¹⁰

Een onderdeel van de werking van gezag is dat jongerenwerkers een voorbeeld-zijn voor jongeren, en jongeren het gedrag van de jongerenwerker nadoen of zich door de jongerenwerker laten inspireren:

*'Ik praat vooral met jongeren. Ik gebruik mezelf als voorbeeld. En leer ze een ander gedrag, hoe het wel hoort en moet. Zij kijken toch op naar een jongerenwerker en daarom praat ik met hen.'*¹¹¹

*'Meestal zien de tieners mij nadat ze me een paar keer hebben meegemaakt als een voorbeeld, dus gaan ze mijn gedrag kopiëren. Op het moment dat ik laat zien dat ze met me kunnen lachen, dat ik sociaal ben, dat ik veel met iedereen lach, dat ik mezelf voorstel aan iedereen en dan gaan ze meedoen.'*¹¹²

Jongerenwerkers verwerven gezag door authentiek, betrouwbaar en consequent te zijn. Jongepier (2011) voegt daaraan toe dat door de openheid en eerlijkheid jongeren het gevoel krijgen serieus genomen te worden, met als gevolg dat de jongerenwerker omgekeerd door jongeren serieus genomen wordt.

*'Ja vooral in het begin. Ik kwam hier en dan werd ik echt aangekeken van "wat doe jij hier en waar kom je vandaan?" Maar uiteindelijk je moet gewoon jezelf blijven nooit anders voordoen want daar prikken ze doorheen. Als je gewoon met ze gaat praten gaan ze ook relaxed tegen je doen.'*¹¹³

*'ik ben natuurlijk vrij jong dus sta al best wel dichtbij de doelgroep en ik probeer dus heel erg mijn eigen humor en mijn eigen karakter toe te passen in mijn werk. En dat doet eigenlijk iedere jongerenwerker hier.'*¹¹⁴

*'Ik merk dat als ik in het begin consequent ben in regels en mezelf ben, dat ze dan uiteindelijk wel naar me toe komen. In mijn geval is het gewoon neerzetten wie ik ben en dan komen ze vanzelf naar mij toe, dit kan bij de één een dag zijn bij de ander en week.'*¹¹⁵

---

¹⁰⁹ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

¹¹⁰ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

¹¹¹ Malgoezar, F. & Ünal, Ü. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 6, 3 november 2013.

¹¹² Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹¹³ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹¹⁴ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

¹¹⁵ Hematang, N. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

6.3.2 Positieve benadering

Een positieve benadering bestaat uit het erkennen, waarderen en respecteren van jongeren zoals zij zijn. Deze acceptatie van jongeren is onvoorwaardelijk. De aandacht en waardering niet verdiend hoeven worden, maar deel zijn van de dagelijkse benadering van jongeren.

*'Het is belangrijk de jongeren duidelijk te maken dat je om ze geeft en dat je er voor ze bent. Dat je het onvoorwaardelijk doet en niet iets terug voor hoeft. En dat je het eigenlijk alleen maar doet zodat zij verder kunnen. Dat je oprecht bent en eerlijk bent. En als jij dat uitstraalt dan waarderen jongeren dat. Onderlinge respect is groot, dat is een mooie fundering om goede dingen te bereiken.'*¹¹⁶

Een positieve benadering van jongeren is van belang omdat het jongeren het gevoel geeft dat zij gezien worden en erbij horen en bijdraagt bij aan het zelfvertrouwen van jongeren.

*'We hadden laatst een methodiek training bij XXX daar kwam het naar voren dat je bij elk kind de tijd neemt om gedag te zeggen. Een hand geeft en praatje maakt zodat erkend zijn, zodat zij het gevoel hebben van hey ze heeft me gezien.'*¹¹⁷

*'Ik laat ze merken dat zij ook onderdeel zijn van de maatschappij. Jongeren zijn vaak op zoek naar erkenning, dit geeft hun het gevoel ergens bij te horen in plaats van afgestoten te worden.'*¹¹⁸

'Wat is de kern van jouw handelen in de begeleiding van jongeren die zelf activiteiten organiseren?'

*'Aandacht! Kijk, als het kind activiteiten gaat organiseren dan is dat misschien nieuw. Hij kent niet alle trucjes die jij kent, hij heeft niet alle connecties die jij hebt, maar op het moment dat je het kind aandacht geeft, dan heeft hij al zoiets van: ik kan het wel. Dat is iets waarvan ik denk dat je nodig hebt als je een kind iets laat organiseren. Je moet hem toch de aandacht geven, dat is belangrijk.'*¹¹⁹

'Hoe draag jij bij aan het opvoeden van jongeren?'

*'Vertrouwen geven aan de jongeren, steunen van zelfvertrouwen.'*¹²⁰

De literatuur bevestigt het belang van een positieve benadering om jongeren het gevoel te geven dat zij gezien worden, erbij horen en bij te dragen bij aan het zelfvertrouwen van jongeren (Milburn, Forsyth, Stephen & Woodhoude, 2000; Baart, 2001). Deze positieve benadering is vooral van belang voor jongeren die te maken hebben met een vorm van uitsluiting, zoals jongeren die opgroeien in achterstandsituaties of ervaringen hebben met racisme (Barquioua e.a., 2010; Kelderman, 2002; Abdallah e.a., 2016).

Jongerenwerkers geven praktisch invulling aan een positieve benadering door jongeren onvoorwaardelijk te accepteren, individuele aandacht (zie ook methodisch principe 1-op-1) te geven, jongeren actief vertrouwen te geven (zie ook methodisch principe Leren door doen), jongeren te waarderen (zie ook methodisch principe Positieve emoties) en daarin te focussen op wat zij wel kunnen.

¹¹⁶ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

¹¹⁷ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

¹¹⁸ Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

¹¹⁹ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013

¹²⁰ Skeete Mc Leed, E. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

*'Ik ben erg complimenteaus. Ik ben voornamelijk heel enthousiast over alles wat ik merk aan de groep van XXX dat er zelfvertrouwen ontbreekt en aan complimenten en daar zie ik ze helemaal van opbloeien als je ze iets zegt wat ze goed doen daar speel ik ook erg op in.'*¹²¹

*'Als we dan kijken naar de wat ouderen, die stimuleer ik heel erg door hun aan te spreken op hun eigen kwaliteiten en om te kijken naar het toekomstperspectief, he wat kan jij eigenlijk als jij dit allemaal zo zelf al doet hier. Dus daarbij maak je gewoon heel erg aanspraak op hun eigen kunnen.'*¹²²

6.3.3 Aansluiten

Aansluiten verwijst naar het afstemmen van Youth Organizing op de beleving, ervaring, leefritme en de leefwereld van de jongeren. Aansluiten is noodzakelijk voor de deelname van jongeren aan Youth Organizing. Als de omgeving waarbinnen jongeren participeren niet op hen is afgestemd, kunnen jongeren niet participeren, zie ook de paragraaf 6.2.2 Leeromgeving.

*'ja, toch wel wat ik net zei, dat je eerst die comfortzone moet hebben en band creëren met de tiener of de doelgroep. En uh blijf steeds op hun eigen niveau praten en als ze komen, vragen hoe het met ze gaat en hoe het op werk gaat bijvoorbeeld. Dan stimuleer je ze ook.'*¹²³

*'...wat kan ik voor jullie doen? Dat is vaak boodschappen doen, dingen kopen of begeleiden bij het dingen kopen. De meeste meiden mogen niet alleen op stap, dus zo doen we dat.'*¹²⁴

Het aansluiten op de beleving, ervaring, leefritme en de leefwereld van de jongeren krijgt vorm in de communicatie van en het handelen door jongerenwerkers.

*'Wat ik ook zeg, de aanpak is niet voor iedereen hetzelfde. Tegen de een zeggen 'rot nou op anders kun je vertrekken', dat kun je niet tegen elke jongere zeggen want het kan zijn dat die daar van schrikt. Dan zeg je 'pas je gedrag even aan anders kun je vertrekken'. Je past het aan op je gevoel, wat voor gevoel heb je bij iemand maar dat is moeilijk hoor....Als ik zou zeggen 'ik vind het niet leuk wat je nu doet', dan krijg je te horen ben je een mietje ofzo.'*¹²⁵

*'tieners en jongeren ze testen je altijd uit en op een gegeven moment als je gewoon met ze praat op hun niveau, niet echt straat maar wel op een manier hoe ze je begrijpen. Niet dat ze denken van 'oh wat kom je hier de baas over ons spelen'.'*¹²⁶

Om te kunnen aansluiten bij jongeren, verdiepen jongerenwerkers zich in de belevingswereld van jongeren, maken zij gebruik van een vorm van nabijheid of passen zij hun taalgebruik aan.

¹²¹ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

¹²² Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

¹²³ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹²⁴ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

¹²⁵ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

¹²⁶ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

'Ik ben 24 ik ben al jong, maar de manier hoe. Ook buiten de workshop, ik vind het af en toe tof om ook het jeugdjournaal te bekijken.'

'Oh echt? (lacht)'

*'Ja het helpt echt, als ik gewoon een keer als ik. ik hoef maar één ding te zeggen dat in het jeugdjournaal is voorgekomen en ik sta voor een groep zes of voor een groep zeven of voor deze kids en ze kennen mij net en ik zeg iets wat zij hebben gezien en ik kan erover praten, hé dat vinden ze tof. Dan heb je meteen een klik.'*¹²⁷

*'Los daarvan woon ik zelf ook in de buurt, ik ken hun broers. Het is voor een jongere makkelijker om naar mij te komen dan bijvoorbeeld naar XXXX te gaan, omdat het veel zwaarder is. Als ik ze help dan zeggen ze ja mijn buurjongen helpt mij even, dus de drempel is daardoor erg laag.'*¹²⁸

*'Vaak heb ik met kinderen te maken die een Arabische achtergrond hebben. Ik zeg dan wat in het Arabisch dat vinden ze dan geweldig en zo schep ik ook een band met ze maar dat gebruik puur extra om hun op hun gemak te stellen.'*¹²⁹

*'Wat ik wilde zeggen over Amsterdam ik ben zelf ook een Amsterdammer en de manier zoals zij praten zo praat ik ook. We hebben maar een leeftijdsverschil van tien jaar ofzo en dat werkt wel heel erg goed en ik lijk heel erg op hun, de manier hoe ik praat de manier hoe ik denk weetje.'*¹³⁰

6.3.4 Dialogiserend opvoeden

Dialogiserend opvoeden gaat over de wijze waarop jongerenwerkers met jongeren het gesprek aangaan over hun dromen, wensen, gedrag en problemen. Jongeren zijn bezig met volwassen worden, maar zijn dit nog niet. Juist in het proces van volwassen worden hebben jongeren behoefte aan reflectie op hun dromen, wensen, gedrag en problemen. Om jongeren te ondersteunen in die reflectie gaan jongerenwerkers expliciet het gesprek aan. Omdat jongeren aan het leren zijn om zelfstandig te functioneren, heeft het gesprek de vorm van een dialoog wat inhoudt dat deelnemers op basis van gelijkwaardigheid hun standpunten delen in plaats van de vorm van toespreken of corrigeren (Metz, 2012).

*'Je wijst en spreekt ze aan op hun gedrag en wat ze doen wat niet kan en de norm is. Dit kan niet omdat en hoort niet want. Ze doen vaak of ze voor eerst horen alleen ik geloof het niet. Ze zullen het toch van huis uit hebben mee gekregen maar ja, toch moet je het pedagogische te corrigeren gebruiken en komt vaak voor.'*¹³¹

*'De opvoeding is verschillend. Wij hebben een soort waarschuwing uhh. niet echt een waarschuwing, meer vragen waarom de jongere iets heeft gedaan en zeggen dat het niet zo goed is en erover praten. Meestal doen ze het dan niet meer.'*¹³²

¹²⁷ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

¹²⁸ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

¹²⁹ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

¹³⁰ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

¹³¹ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

¹³² Walton, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

Dialogiserend opvoeden is belangrijk voor het volwassen worden van jongeren. Door met jongeren het gesprek aan te gaan over dromen, wensen, gedrag, omgeving en problemen kan geleidelijk zelfreflectie en daaruit weer zelfinzicht ontstaan (zie ook (Korevaar, Droes, & Wel, 2010; Swilders, Keijzerswaard, & Valenkamp, 2001) . Specifiek voor dialogiserend opvoeden in Youth Organizing is dat het bijdraagt aan de democratische vorming en het ontwikkelen van een kritisch bewustzijn (zie paragraaf 6.1).

‘Ja, goed luisteren, en ja je moet ze iets duidelijk maken. Als iets niet mag of zo niet alleen zeggen het mag niet, maar ook waarom mag het niet. Ik heb een zoon van tweeëntwintig en als ik begin te praten houd die op. Hij kan er niet om heen weet je, dus zegt die oké pa ik luister. Maar ja op een rustige manier en uitleggen als iemand iets verkeerd heeft gedaan. Als een autistische jongen bijvoorbeeld op de computer gaat want hij kan heel moeilijk schrijven of zo beginnen ze hem uit te lachen. Dit moet je ze leren, dit gedrag is niet leuk voor hem en ze uitleggen van je weet dat deze jongen niet helemaal. ja je weet wel, en het is niet leuk om iemand uit te lachen. Het is niet leuk als je dit op deze manier doet.’¹³³

Dialogiserend opvoeden is een continu proces waarin het belangrijk is dat: 1) het gesprek een gelijkwaardige insteek heeft en is afgestemd op de taal en de belevingswereld van de jongere (zie ook Aansluiten), 2) de eigen normen en waarden van de jongere(n) worden erkend en gerespecteerd en 3) de jongere als persoon expliciet wordt gewaardeerd (zie ook positieve benadering).

‘Het is een continu proces maar veel ook in gesprek en veel duidelijk maken. We hebben bijvoorbeeld een XXX die hier nou best wel ADHD heeft, heel druk jongetje is maar is een hele lieve jongen. En dan probeer je hem in stappen uit te leggen dat van “Jongen dat wat je doet is niet helemaal fout, maar het zal beter zijn” he, dus eigenlijk hem laten nadenken van wat die wel fout doet. En niet alles zo zeer voorkauwen, want ik weet niet of ik de boodschap daarmee uuh bij hem overbreng. Je kan hem beter eigenlijk zelf laten nadenken en dat die zelf tot de conclusie komt dat die fout is.’¹³⁴

‘als je gewoon met ze praat op hun niveau, niet echt straat maar wel op een manier hoe ze je begrijpen. Niet dat ze denken van “oh wat kom je hier de baas over ons spelen”. Ik denk dat als je zo met ze praat dan krijg je een band met ze en komen ze toch snel naar je toe. Zo stimuleer je ze ook weer als ze naar je toe komen. Als ze bijvoorbeeld geen zin hebben in werk dan zeg je toch tegen ze ga gewoon, het is toch voor je toekomst.’¹³⁵

‘Ik werk heel veel vanuit mijn eigen normen en waarden. Waarbij ik wel rekening houd met de normen en waarden die zij hebben mee gekregen.’¹³⁶

Dialogiserend opvoeden heeft altijd de vorm van een gesprek, individueel of in de groep dat bij voorkeur plaatsvindt naar aanleiding van een concrete gebeurtenis of situatie. Als het gedrag van de jongere(n) dat de jongerenwerker(s) willen bespreken hardnekkig of ernstig is, wordt gezocht naar een andere ingang voor het gesprek, bijvoorbeeld door een situatie na te

¹³³ Suter, K. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 2, 31 oktober 2013.

¹³⁴ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹³⁵ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹³⁶ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

bootsen of gebruik te maken van groepsdruk. Belangrijk bij dialogisch opvoeden is dat alle jongeren zich welkom en veilig blijven voelen, zie ook Paragraaf 2.2 Pedagogisch klimaat en Paragraaf 6.3.2 Positieve benadering.

‘En de jongeren die je hier hebt, hoe draag je bij aan de opvoeding van de jongeren?’

‘Ja, dat is gewoon hun aanspreken op hun gedrag, even apart met ze zitten en praten en zo weet je. Dat ze het anders moeten doen.’¹³⁷

Op het moment dat wij horen dat er een opmerking geplaatst wordt die niet in de haak is. Dan zetten we wel de workshop even stil. Wij... Ik heb dit nu gehoord en ik wil dit wel even bespreken... Wat vinden jullie hiervan? Uhm... Nou ja, daar gaan we daarover praten. Hoe... En waarom zeg je dat? En dan doen we dat ook met dat kind apart. Waarom heb je dat nou gezegd? Juist als ze dat grappig bedoelden. Nou, vind je dit dan ook echt grappig. Eh... als voorbeeld. Nou nee eigenlijk niet. Nee, ik vind dit ook niet echt grappig. Waarom zeg je het dan?’¹³⁸

‘Bij tieners wel, bij jongeren komen er andere dingen te spraken en die aan de orde zijn, Zij zoeken altijd de grens op en ja daar moet je een andere aanpak voor hebben.’

‘Hoe pak je dat aan?’

‘Je moet het op een manier brengen zodat zij het aan kunnen nemen bijv.: Materialen kunnen ze gebruiken en als ze dat stuk maken bijv. expres, dan spreek je de persoon aan en als dat werk niet en blijft maar door gaan, praat eerst in op de persoon als dat niet werkt dan zeg je het is de laatste keer. Het kost geld en dat mag je niet stuk maken, als dit nog eens gebeurt doen wij dit niet meer en dan heeft de hele groep hier last van. Dan wordt het namelijk een groepsprobleem en dan hopen wij dat de groep de jongeren het verwijt.’¹³⁹

Uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de jongerenwerker om het beoogde pedagogische klimaat te waarborgen. Wanneer of het positief pedagogisch klimaat of de veiligheid en ontwikkelingskansen van individuele jongeren in de groep op het spel komen te staan, dan gaan jongerenwerkers ingrijpen door de jongeren te corrigeren. Het corrigeren krijgt op verschillende manieren vorm en varieert in ernst. Meestal begint corrigeren verbaal door jongeren in de groep of individueel aan te spreken op hun gedrag. Om de ernst te onderstrepen, maken sommige jongerenwerkers gebruik van (gespeelde) boosheid. Wanneer ook dat niet werkt, krijgen jongeren een waarschuwing eventueel gekoppeld aan een sanctie zoals niet mee mogen doen met een activiteit.

‘Ja zeker ik ben niet streng op hun werk maar meer op hun gedrag als ze gedrag vertonen wat de groep ook belast dan spreek ik ze daarop aan en goed gedrag beloon ik ook.’¹⁴⁰

‘Ik laat ze ook wel merken dat ik boos kan worden maar dat is niet voor altijd. Ik probeer ook niet gelijk de dag de jongeren te benaderen, dat doe ik de volgende dag door een gesprek aan te vragen. Dat doen wij meestal hier met nog een collega erbij

¹³⁷ Suter, K. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 2, 31 oktober 2013.

¹³⁸ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

¹³⁹ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

¹⁴⁰ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

*of anders op de werkvloer waar andere mensen bij zijn. Ik spreek ze dan nog eventjes aan en daarna is het meestal wel goed.*¹⁴¹

*'Wat ik ook zeg, de aanpak is niet voor iedereen hetzelfde. Tegen de een zeggen 'rot nou op anders kun je vertrekken', dat kun je niet tegen elke jongere zeggen want het kan zijn dat die daar van schrikt. Dan zeg je 'pas je gedrag even aan anders kun je vertrekken'. Je past het aan op je gevoel, wat voor gevoel heb je bij iemand maar dat is moeilijk hoor. Het is gevoelsmatig. Bij de groep van Blauwe Zand heb je ouders die zeggen 'was ie lastig, geef hem dan maar en klap voor zijn kanis of nou oprotten anders draai ik de oren van je hoofd'. Ik heb er nog nooit eentje aangeraakt. Het is niet zo dat ze bang zijn dat ik echt de oren van hun hoofd af ga draaien maar het de manier van praten die ze gewend zijn en daar reageren ze goed op. Als ik zou zeggen 'ik vind het niet leuk wat je nu doet', dan krijg je te horen ben je een mietje ofzo.*¹⁴²

'Wij hebben een soort waarschuwing uhh. niet echt een waarschuwing, meer vragen waarom de jongere iets heeft gedaan en zeggen dat het niet zo goed is en erover praten. Meestal doen ze het dan niet meer maar anders krijgen zij wel een waarschuwing.

*Dan doet de jongere bijvoorbeeld bij de volgende activiteit niet mee en daar leert de jongere ook wat van.*¹⁴³

6.3.5 Structuur bieden

Structuur bieden verwijst naar dat jongerenwerkers het proces van zelforganiseren zodanig programmeren dat jongeren zelf het initiatief kunnen nemen, regie kunnen hebben over de organisatie en ten slotte kunnen zorgen voor de praktische realisatie van de activiteit. Inzet van Youth Organizing is immers dat jongeren *kunnen leren om zelf* te organiseren. Het structuur bieden krijgt op drie manieren vorm: (1) door het bieden van overzicht en (2) door te sturen. Door overzicht te bieden weten jongeren wat een volgende stap is en kunnen zij leidinggeven aan het initiatief. Sturen is nodig om het welslagen en de veiligheid te kunnen garanderen.

Overzicht

Overzicht bieden houdt in dat jongerenwerkers overzicht hebben over het proces dat de groep en individuen doormaken. Wanneer nodig geven jongerenwerkers jongeren overzicht waarbinnen zij vervolgens zelf invulling kunnen geven aan zelforganisatie op alle niveaus. Het overzicht bieden krijgt vorm door aan de jongeren te vertellen wat de mogelijkheden of vervolgstappen zijn, door jongeren gericht vragen te stellen en hen zo overzicht te geven wat er moet gebeuren of door het gebruik van formulieren waarin jongeren de thema's aangereikt zijn waar zij rekening mee moeten houden.

*'Ja uhm, mijn ondersteuning is meer tips geven, lijnen uitzetten van oké van hier moeten we dan naar toe, he meestal hebben ze wel beeld maar die stappen die ze moeten maken probeer ik ze daar wat duidelijkheid in te geven, ga het niet allemaal voor hun uuuh voor hun voorkauwen.*¹⁴⁴

¹⁴¹ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

¹⁴² Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

¹⁴³ Walton, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

¹⁴⁴ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

*'Door door te vragen en blijven vragen, interesse blijven aan wakkere, gedurende het zelf organiseren ga je ja kijken van wie heeft welke kwaliteiten en wie kan de leiding nemen.'*¹⁴⁵

Sturen

Door te sturen beogen jongerenwerkers de zelforganisatie van jongeren binnen de grenzen van wat gewenst is te houden. Hiermee is sturen een dubbelzinnige taak. Enerzijds is de inzet van Youth Organizing dat jongeren zelf het initiatief nemen, invulling geven en zorg dragen voor de organisatie ervan. Tegelijkertijd kan niet alles. Er zijn grenzen. De grenzen hebben te maken met wat jongeren aan kunnen, met financiële mogelijkheden, en met de opdracht aan het jongerenwerk.

*'En dat de jongeren soms overmoedig worden. Dat ze hebben van nou we hebben nu een keer een evenement georganiseerd nu kunnen we alles. Terwijl er nog duidelijk in een situatie kunnen voorkomen dat zij creatief moeten zijn en oplossingen moeten bedenken, maar dat snappen ze dan nog niet.'*¹⁴⁶

*'Kijk, bij het maken van de krant doen we het samen ik probeer ze hier in wel vrij te laten, maart soms moet die sturing ook. Of het komt als opdracht van de opdracht gever, die bijvoorbeeld zegt het zou wel leuk zijn als jullie een interview houden in de wijk.'*¹⁴⁷

Sturen vindt plaats door het aanreiken van suggesties, sturende vragen te stellen, en jongeren bewust te maken van hun eigen grenzen en van de verwachtingen van hun omgeving.

*'soms geef ik ook wel een eigen draai aan uuuh de activiteit waarvan ik denk oké jullie willen wel uitwisseling maar uuuh noem maar wat uuh met bepaalde groepen, nah ligt misschien toch wat lastig qua taal of wat anders dus is het niet beter om met een groep uit België die bijvoorbeeld wel de Vlaamse taal spreekt uhhh of dat je denkt van nou uuh ja soms heb je ook van wat is de meerwaarde van dat activiteit, dat probeer je ze dan uit hun te halen en dan zeg ik van joh Walibi is heel leuk maar dan kunnen wij echt niet op inspelen want wij mogen dat soort dingen niet. Je zou het kunnen organiseren maar buiten The Matrixx om bijvoorbeeld. Weetje je houdt een beetje uuuh in de gaten van oké wat is wel voor ons en wat niet. Dus meer in die zin zeg maar.'*¹⁴⁸

*'Bijvoorbeeld, als er de vraag staat voor wie is et, voor wie wil je het feest gaan organiseren; is voor mensen die alleen van house houden of van rock houden. Dan probeer je eigenlijk te stimuleren dat het zo breed mogelijk moet zijn.'*¹⁴⁹

---

¹⁴⁵ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

¹⁴⁶ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

¹⁴⁷ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

¹⁴⁸ Zararzis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

¹⁴⁹ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

*'Dan ga ik gewoon praten met alle partijen en dan ga ik kijken wat kan en wat niet en ga ik uitleggen wat de ene wil en wat de andere wil. Ik ga soort van onderhandelen en bemiddelen.'*¹⁵⁰

6.4 Conclusie

De pedagogische opdracht betreft de rol van Youth Organizing in het opvoeden van jongeren. De pedagogische opdracht bestaat uit een visie op de rol van Youth Organizing in het opvoeden van jongeren (het pedagogische concept) die praktisch tot uiting in het pedagogische klimaat en de pedagogische relatie.

Het pedagogisch concept, de visie op de rol van Youth Organizing in het opvoeden, bestaat uit drie uitgangspunten: zelforganisatie; democratische vorming; en ten slotte kritisch bewustzijn. Met zelforganisatie bedoelen wij dat jongeren het initiatief nemen, regie hebben over de activiteit en zorgen voor de praktische realisatie ervan. Doordat jongeren op alle niveaus gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de activiteit, wordt hun zelforganiserend vermogen versterkt. Onder democratische vorming verstaan wij het verwerven van de normen, waarden, houdingen en vaardigheden die nodig zijn om zelf, op een gelijkwaardige en inclusieve manier, met anderen te kunnen samenwerken en samenleven. Dit maakt mogelijk dat jongeren met verschillende achtergronden samenwerken en alle participerende jongeren zowel zeggenschap hebben in het project als een actieve bijdrage leveren aan de uitvoering van het project. Met een kritisch bewustzijn bedoelen wij dat jongeren zich bewust worden van de context waarin zij leven en iets willen organiseren, doorzien wat nodig is om te kunnen organiseren en ten slotte over de vaardigheden beschikken om uitvoering te kunnen geven aan de zelforganisatie. Het beschikken over een kritisch bewustzijn is nodig om een inschatting te kunnen maken van wat nodig is om beoogde doelen te realiseren (zie ook Boomkens & Metz, 2015).

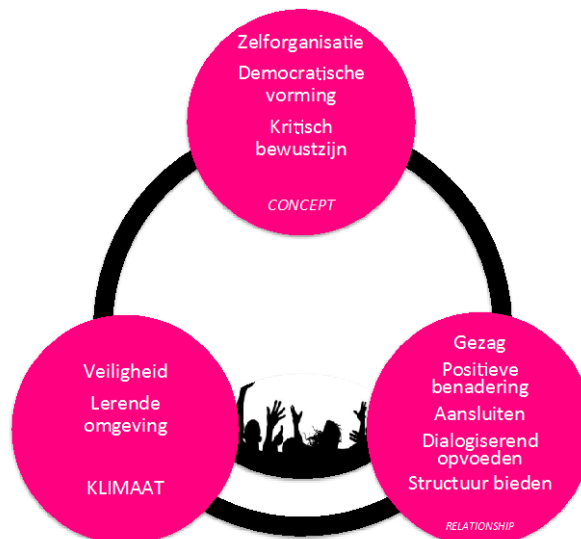
Het pedagogische klimaat betreft de inrichting van de sociale omgeving binnen Youth Organizing. De wijze waarop de sociale omgeving is ingericht, beïnvloedt zowel de persoonlijke ontwikkeling als de socialisatie van jongeren. In het pedagogisch klimaat van Youth Organizing zijn van belang veiligheid en het bieden van een leeromgeving. Veiligheid houdt in dat jongeren zich fijn voelen in het jongerenwerk en zichzelf durven te zijn. Het zich veilig voelen is een voorwaarde voor het bereiken van jongeren en voor het samenwerken en leren. Het bieden van een leeromgeving houdt in dat jongeren een context geboden wordt waarin zij zich uitgenodigd voelen tot uitproberen en leren. Dit is van belang voor zowel het eigen maken van die vaardigheden die nodig zijn voor het uitvoering geven aan Youth Organizing als voor het prikkelen van jongeren om zich verder te ontwikkelen als onderdeel van het proces van het gewone volwassen worden.

De pedagogische relatie verwijst naar de rol van jongerenwerkers in het opvoeden van jongeren in Youth Organizing. In de pedagogische relatie binnen Youth Organizing zijn de volgende aspecten van belang: gezag, positieve benadering, aansluiten, dialogiserend opvoeden en structuur bieden. Met gezag wordt bedoeld de door jongeren aanvaarde macht van de jongerenwerker over de jongeren. Het hebben van gezag is nodig om in de uitvoering van Youth Organizing zowel het benodigde pedagogische klimaat te kunnen bieden als jongeren te kunnen begeleiden in hun ontwikkeling. Een positieve benadering bestaat uit het erkennen, waarderen en respecteren van jongeren zoals zij zijn. Een positieve benadering van jongeren is van belang omdat het jongeren het gevoel geeft dat zij gezien worden en erbij horen en bijdraagt bij aan het zelfvertrouwen van jongeren. Aansluiten verwijst naar het

---

¹⁵⁰ Bijl, F. van der & Kleij, D. van der (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 6, 30 oktober 2013.

afstemmen van Youth Organizing op de beleving, ervaring, leefritme en de leefwereld van de jongeren. Als de omgeving waarbinnen jongeren participeren niet op hen is afgestemd, kunnen jongeren niet participeren. Dialogiserend opvoeden gaat over de wijze waarop jongerenwerkers met jongeren het gesprek aangaan over hun dromen, wensen, gedrag en problemen. Omdat jongeren bezig zijn met volwassen worden, maar dit nog niet zijn hebben zij behoefte aan feed back, vandaar de aandacht voor het opvoeden. Omdat jongeren juist aan het leren zijn om zelfstandig te functioneren heeft het gesprek de vorm van dialoog wat inhoudt dat deelnemers op basis van gelijkwaardigheid hun standpunten delen (Metz, 2012). Specifiek voor dialogiserend opvoeden in Youth Organizing is dat het bijdraagt aan de democratische vorming en het ontwikkelen van een kritisch bewustzijn. Structuur bieden verwijst naar dat jongerenwerkers het proces van zelforganiseren zodanig programmeren dat jongeren zelf het initiatief kunnen nemen, regie kunnen hebben over de organisatie en tenslotte kunnen zorgen voor de praktische realisatie van de activiteit. Onderstaande figuur vat het samen:

Figuur 18: model pedagogische opdracht

7. Youth Organizing live

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe Youth Organizing in de praktijk – in het handelen van de jongerenwerkers in interactie met jongeren en hun omgeving – vormgegeven wordt. We beantwoorden vragen als: Hoe ziet een werkdag van een jongerenwerker eruit? Hoe komen jongeren terecht bij YO-projecten? En met wie werken jongerenwerkers samen? De uitvoeringspraktijk geeft ons een beeld of en hoe de doelstellingen omtrent Youth Organizing in de praktijk tot uiting komen. De beschrijving van de uitvoeringspraktijk is gebaseerd op de portretten die studenten hebben gemaakt op basis van hun observaties in de zes YO-praktijken aangevuld met informatie uit beleidsplannen, werkplannen, handboeken, focusgroepen, gesprekken met teamleiders en jongerenwerkers.

We beschrijven de uitvoeringspraktijk van Youth Organizing thematisch. Aan de hand van elf verschillende aspecten belichten wij de dagelijkse gang van zaken van Youth Organizing. Hierbij houden wij rekening met overeenkomsten en verschillen tussen de zes onderzochte praktijken. Aan bod komen de duur, locatie, voorwaarden voor deelname, werving, voorbereiding, uitvoering, jongerenparticipatie, afsluiting en evaluatie, vrijwilligers, ouders, interne samenwerking en externe samenwerking. Voor meer informatie over de methodische verantwoording, zie hoofdstuk 3.

7.1 Systematisch portret van Youth Organizing

Duur

Over de duur van YO-projecten is weinig bekend. Aangezien Youth Organizing incidenteel plaatsvindt door vrijwillige en vaak spontane ideeën van jongeren, hebben de meeste YO-projecten een korte looptijd. Daarnaast weten we wel dat deelnemende jongeren in het kader van YO-projecten wekelijks samenkomen. Doorgaans ontmoeten jongeren elkaar in de middag of in de avond, omdat zij dan vrij zijn van school en/of werk. Op welke dagen de organisaties de projecten aanbieden, wisselt wel per praktijk en project. Van vier van de zes onderzochte YO-projecten is bekend dat deelnemende jongeren één keer per week samenkomen.¹⁵¹ Bij YO-praktijk 1 komen jongeren zelfs structureel twee keer per week samen.¹⁵²

Locatie

In dit onderzoek vormen jongerencentra de uitvalsbasis voor alle YO-projecten. Jongeren gaan naar de jongerencentra om gebruik te maken van de aanwezige middelen die nodig zijn om de initiatieven te organiseren zoals een podium, een keuken, een televisie, een opnamestudio, een computer, een lounge en knutselspullen. Afhankelijk van het soort project en de benodigdheden van de jongeren stellen de jongerencentra de aanwezige middelen beschikbaar. Tevens maken jongeren onder begeleiding van jongerenwerkers voor de uitvoering van Youth Organizing gebruik van openbare, lokale ontmoetingsplekken zoals een

---

¹⁵¹ Regelmeijer, W. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁵² Gambier, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 30 oktober 2013.

school, een ouderenzorgcentrum of een sporthal. Hiervoor wordt dan, indien dat nodig is, een budget voor vrijgesteld.¹⁵³

Voorwaarden voor deelname

Uit dit onderzoek blijkt dat alle jongerenwerkorganisaties voorwaarden voor deelname aan YO-projecten stellen. De volgende vijf voorwaarden worden gehanteerd: 1) passende leeftijd, 2) sekse (zie ook hoofdstuk 8, methodische stap Screenen), 3) samenwerkingsverband met school, 4) woonachtig in dezelfde omgeving en 5) een actieve houding. Het verschilt per praktijk aan welke voorwaarden de jongeren dienen te voldoen.

Ten eerste is het hebben van een passende leeftijd in bijna alle praktijken een voorwaarde. De leeftijdsgrenzen blijken wel te verschillen per praktijk. Er zijn twee YO-praktijken die zich enerzijds richten op de jongere doelgroep (ongeveer tussen 9 en 14 jaar), anderzijds richten drie YO-praktijken zich vooral op de oudere jongeren (ongeveer tussen 15 en 20 jaar, zie ook hoofdstuk 5 Doelgroepen).¹⁵⁴

Ten tweede vinden twee praktijken het van belang om een evenredige verdeling te creëren in de groep tussen jongens en meisjes.¹⁵⁵ YO-praktijk 2 is de enige onderzochte praktijk die met Youth Organizing uitsluitend groepen meiden bereikt.¹⁵⁶

Ten derde nemen in YO-praktijken 1 en 3 alleen jongeren deel die op scholen zitten waarmee de jongerenwerkorganisatie samenwerkt.¹⁵⁷

Ten vierde blijken dat twee onderzochte jongerenwerkpraktijken stellen dat uitsluitend jongeren die wonen in de buurt van het jongeren centrum kunnen deelnemen aan het betreffende YO-projecten.¹⁵⁸

Tot slot stellen drie YO-praktijken dat deelname aan Youth Organizing vraagt om jongeren met een actieve houding. De jongeren dienen in het kader van YO-projecten zelf in het jongeren centrum actief aan de slag te gaan met het opzetten, uitvoeren en onderhouden van initiatieven.¹⁵⁹

Werving

De jongerenwerkorganisaties hebben veel aandacht voor het werven van jongeren. Er zijn vijf manieren waarop jongerenwerkers jongeren werven voor deelname aan YO-projecten. De eerste manier is door contact te leggen met jongeren in hun leefwereld. Jongerenwerkers spreken jongeren aan op straat of op school. Ze vragen jongeren vervolgens of ze interesse hebben om een bijdrage te leveren aan het organiseren van activiteiten.¹⁶⁰

---

¹⁵³ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁵⁴ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁵⁵ Comvalius, V. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 1 november 2013.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁵⁶ YO-praktijk 2 (2013). Prestatieverslag subsidiebeschikking.

¹⁵⁷ Rodenhuis, L. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 9 oktober 2013.

Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁵⁸ YO-praktijk 1 (2013). Projectplan.

Laan, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

¹⁵⁹ Gambier, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 30 oktober 2013.

Sabajo, G. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

Nulft, M. van der. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁶⁰ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

Een tweede strategie om jongeren te werven is door jongeren te inspireren. Dit doen jongerenwerker door jongeren te laten zien en te vertellen over de mogelijkheden voor zelforganisatie. Ook Facebook en flyers werken goed als medium om jongeren te laten zien wat de mogelijkheden zijn.¹⁶¹

Een derde strategie is jongeren te werven via andere jongerenwerkactiviteiten.

Jongerenwerkers spreken jongeren bijvoorbeeld tijdens een inloopactiviteit aan en motiveren jongeren om zelf ideeën voor activiteiten in te brengen.¹⁶²

De vierde strategie is dat jongerenwerkers eigen initiatief van jongere omarmen.

Jongerenwerkers nodigen jongeren uit om zelf met ideeën te komen en als jongeren initiatief tonen, ontvangen jongerenwerkers deze enthousiast. Een ideeën-formulier is een voorbeeld van een instrument dat jongerenwerkers hiervoor inzetten. Jongeren kunnen op dit formulier hun interesses en wensen aangeven. Deze formulieren zijn te vinden op plekken in het jongerencentrum waar jongeren veel komen. Nadat deze is ingevuld wordt de jongere door een jongerenwerker benaderd om een gesprek te voeren over zijn of haar wensen, interesses en de mogelijkheden.¹⁶³

Tot slot blijkt uit de observaties van alle zes onderzochte praktijken dat er ook vooral mond-tot-mondreclame plaatsvindt onder de jongeren.¹⁶⁴ Werven via via is dan ook de vijfde strategie. Zie voor een verdere uitwerking van deze vijf strategieën hoofdstuk 8, methodische stap 1 Werven.

Voorbereiding

Voorbereiding kent twee onderdelen. Het inhoudelijk voorbereiden van een YO-project of activiteit en het praktisch organiseren ter voorbereiding op de uitvoering. Uit observaties blijkt dat het per onderzochte jongerenwerkpraktijk verschilt wat jongerenwerkers doen in de voorbereiding van de YO-projecten.

Voor de inhoudelijke voorbereiding komen jongerenwerkers, vrijwilligers en eventuele andere professionals (zoals vakkrachten) vooraf bijeen om te bespreken hoe het met de deelnemende groep jongeren gaat en welke aandachtspunten er zijn in de begeleiding.¹⁶⁵ De nadruk in de voorbereiding bij jongerenwerkers, vrijwilligers en andere professionals ligt op de ontwikkeling van jongeren.

Bij de meeste praktijken zijn jongeren betrokken bij de voorbereiding van YO-projecten. Als jongeren zich bezighouden met de inhoudelijke voorbereiding, richten zij zich vooral op de organisatie van het project of de activiteit. Dit wil zeggen dat zij in de projecten (mee)beslissen en coproduceren. Uit observaties blijkt dat jongeren binnen vier YO-projecten zeggenschap hebben over de invulling van de activiteiten.¹⁶⁶ Zo kiezen zij zelf het onderwerp of thema en kiezen zij zelf hoe het eindproduct eruit moet komen te zien.¹⁶⁷ Hierbij organiseren jongeren tevens zelf vergaderingen waarin zij: de taken proberen te verdelen, brainstormen over de ideeën, het budget bespreken en een planning maken alvorens zij het project gaan uitvoeren. Tijdens deze vergaderingen is er een jongerenwerker aanwezig die

---

¹⁶¹ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁶² Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁶³ Heeringa, D. N. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

Nulft, M. van der. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁶⁴ Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO- praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁶⁵ Rodenhuis, L. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 9 oktober 2013.

¹⁶⁶ Bloom, D. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 6 november 2013.

Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

Bouali, S. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

Skeete Mc Leed, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 5, 13 november 2013.

¹⁶⁷ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

vooral een ondersteunende rol heeft. Hij of zij geeft jongeren informatie, biedt structuur en bemiddelt bij conflicten indien dat nodig is (zie ook hoofdstuk 8 Methodisch handelen).¹⁶⁸ De praktische voorbereiding bestaat uit het klaarmaken en organiseren van alles wat nodig is voor een goede uitvoering van de YO-projecten, zoals de stoelen en tafels klaarzetten en eten en drinken kopen.¹⁶⁹ Van de YO-praktijken 2, 4 en 5 is bekend dat jongeren zich bezig houden met het voorbereiden van initiatieven.¹⁷⁰ Sterker nog, uit de observaties blijkt dat de verantwoordelijkheid van de voorbereiding voornamelijk bij de jongeren zelf ligt.¹⁷¹ Zo mogen de jongeren zelf de spullen verzamelen en regelen die zij nodig denken te hebben voor het opzetten van de activiteiten en flyers verspreiden op plekken waar hun leeftijdsgenoten graag komen.¹⁷² De jongerenwerkers ondersteunen de jongeren alleen wanneer dat nodig is, bijvoorbeeld bij het verkrijgen van toegang tot bepaalde middelen of locaties zoals een sporthal of een studio.¹⁷³

Uitvoering

Uit verschillende observatieverslagen komt naar voren dat jongeren actief zijn bij het uitvoeren van initiatieven, zoals een bingoavond voor ouderen¹⁷⁴, het maken van radio-uitzendingen¹⁷⁵ of een feest voor buurtgenoten.¹⁷⁶ Jongeren leren daarbij verantwoordelijkheid te dragen door verschillende taken zo zelfstandig mogelijk te vervullen. Taken die jongeren in het kader van een YO-project uitvoeren zijn onder andere koken,¹⁷⁷ muziek draaien en hapjes en drinken verkopen achter de bar.¹⁷⁸

In bijna alle onderzochte YO-praktijken ontvangen jongeren een beloning voor hun inzet. Het ontvangen van een beloning kan breed opgevat worden. Jongeren die betrokken zijn bij YO-project 1 krijgen bijvoorbeeld een kleine financiële vergoeding voor hun deelname en inzet.¹⁷⁹ Bij een ander YO-project wordt er gewerkt met een creditsysteem. Jongeren die zich vrijwillig inzetten binnen dit project kunnen zogeheten credits (punten) sparen en verdienen. Deze punten zijn inwisselbaar voor leuke activiteiten zoals paintballen of een dagje naar de pretpark.¹⁸⁰ Verder kunnen deelnemende jongeren privileges verdienen. Jongeren die presteren krijgen dan meer verantwoordelijkheid in de groep dan anderen. De jongere krijgt dan bijvoorbeeld de sleutel van de muziekstudio.¹⁸¹ Zie ook hoofdstuk 8, paragraaf 8.2.6 Belonen.

De begeleiding van jongerenwerkers is tijdens de uitvoering van YO-projecten hoofdzakelijk gericht op het motiveren en ondersteunen van jongeren. In de eerste plaats motiveren

---

¹⁶⁸ Bouali, S. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

¹⁶⁹ Sabajo, G. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁷⁰ Laan, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁷¹ Skeete Mc Leed, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 5, 28 november 2013.

¹⁷² Regelmeijer, W. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

Heeringa, D. N. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁷³ Heeringa, D. N. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁷⁴ Sabajo, G. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁷⁵ Ruppert, J. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

¹⁷⁶ Comvalius, V. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 1 november 2013.

¹⁷⁷ Lourens, S. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁷⁸ Onbekend. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 6, 7 november 2013.

¹⁷⁹ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁸⁰ Skeete Mc Leed, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 5, 13 november 2013.

¹⁸¹ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Boujemaaoui, M., Hematang, N., Skeete Mc Leed, E., & Walton, M. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁸¹ Bloom, D. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 6 november 2013.

jongerenwerkers jongeren om zoveel mogelijk zelfstandig initiatieven uit te voeren.¹⁸² Concreet doen zij dit door jongeren te stimuleren via complimenten te maken, grapjes te maken en hen op een positieve en speelse wijze uit te dagen.¹⁸³ Ook doen jongerenwerkers zelf leuk en actief mee aan de activiteiten door zich bijvoorbeeld te laten schminken.¹⁸⁴ Naast het motiveren om het zelf te doen ondersteunen jongerenwerkers jongeren bij de uitvoering van het project. Het soort ondersteuning is afhankelijk van het type groep (qua leeftijd, omvang en aanwezige capaciteiten). Over het algemeen is de ondersteuning erop gericht om voor jongeren een ruimte te creëren waarin zij kunnen leren en fouten kunnen maken. Zij zorgen ervoor dat alle jongeren zich op hun gemak voelen en dat iedereen een geschikte taak heeft.¹⁸⁵ Daarnaast leren jongerenwerkers jongeren hoe zij kunnen samenwerken plannen, presenteren, vergaderen, onderhandelen en beslissingen maken. Jongerenwerkers geven simpele instructies en tips, indien dat nodig is.¹⁸⁶ Jongeren kunnen ook een beroep doen op het netwerk van jongerenwerkers als ze iets willen regelen of reserveren voor een activiteit. Jongeren leggen via de jongerenwerkers contact met samenwerkingspartners om een buurtfeest te organiseren.¹⁸⁷ Verder fungeert de jongerenwerker als aanspreekpunt voor vragen en/of conflictsituaties. Zij zijn goed bereikbaar en bieden een luisterend oor aan jongeren, zodat zij zich gehoord en begrepen voelen.¹⁸⁸

Afsluiting en evaluatie

Afsluiting van YO-projecten vindt plaats nadat het eindproduct (feest of radioprogramma) is gerealiseerd. Het komt nauwelijks voor dat een activiteit om een andere reden (zoals weinig betrokkenheid van de jongeren) voortijdig wordt afgesloten.

Van vier van de zes onderzochte YO-praktijken is bekend dat er ruimte wordt gemaakt voor het evalueren.¹⁸⁹ Bij de evaluatie van het project zijn zowel jongerenwerkers als de actieve deelnemers betrokken. Onderwerpen van de evaluatie zijn: terugblik op het (groeps)proces en of de beoogde doelen zijn bereikt. Er wordt altijd na afloop gevraagd aan de deelnemende jongeren hoe zij het project en het (groeps)proces ervaren hebben. Samen met de jongerenwerkers bliken zij terug op hun ervaringen met het voorbereiden, organiseren en uitvoeren van activiteiten.

Jongerenwerkers geven de jongeren dan complimenten voor hun inzet en discipline.¹⁹⁰ Als de jongeren minder leuke ervaringen hebben gehad tijdens de uitvoering van het project gaat de jongerenwerker in op de reden hiervan en wat er de volgende keer anders zou kunnen gaan. Soms koppelen jongerenwerkers deze evaluaties terug aan de instantie die de jongere heeft aangemeld.¹⁹¹ Tot slot peilen jongerenwerkers bij jongeren de behoefte om te

---

¹⁸² Lourens, S. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁸³ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁸⁴ Bouali, S. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

¹⁸⁵ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁸⁶ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁸⁷ Numan, M. (2014). Focusgroepbijeenkomst YO-praktijk 1, 20 januari 2014.

¹⁸⁸ Suter, K. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

Heeringa, D. N. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁸⁹ Gambier, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 30 oktober 2013.

Laan, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

Zararsiz, F. (2013) Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

Heeringa, D. N. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁹⁰ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

¹⁹¹ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

participeren in andere of nieuwe projecten (zie voor meer informatie paragraaf 8.1.6 Stap 6 Evalueren).¹⁹²

Vrijwilligers

In nagenoeg alle YO-praktijken zijn vrijwilligers betrokken bij de uitvoering van Youth Organizing. Het verschilt per praktijk hoeveel vrijwilligers er zijn, welk type vrijwilligers zich inzetten, welke rol de vrijwilligers vervullen en hoe zij zich verhouden tot de jongerenwerker. Bij YO-praktijk 1 is er één vrijwilliger betrokken. Zijn taak is om de jongeren te assisteren en een workshop te geven.¹⁹³ Ook in YO-praktijken 2 en 3 zetten jonge vrijwilligers zich in om de deelnemende jongeren te ondersteunen gedurende het project. Zij vervullen in deze projecten een trekkersrol. Zij krijgen in de projecten specifieke taken of verantwoordelijkheden toebedeeld met het doel andere jongeren te motiveren of te helpen. Vaak hebben deze jongeren meer ervaring met het voorbereiden, organiseren en uitvoeren van initiatieven (zie ook paragraaf 8.2.3. Principe 3 – Peer-support). Zo zijn er binnen deze YO-praktijken jonge vrijwilligers betrokken die ervaring hebben met het maken van radio-uitzendingen en het koken van diverse gerechten.¹⁹⁴ De jonge vrijwilligers worden als maatjes gezien en hebben een voorbeeldfunctie naar de jongeren toe. Van deze vrijwilligers wordt verwacht dat zij tijdens alle dagen meedraaien en bereid zijn om relatief meer tijd te investeren in het project. Hun inzet is echter optioneel en niet verplicht.¹⁹⁵ Bij YO-praktijk 5 en 6 heeft de vrijwilliger een andere rol. In YO-praktijk 5 valt de enige betrokken vrijwilliger door haar relatief hoge leeftijd niet binnen de doelgroep. Deze vrijwilliger werkt zo zelfstandig mogelijk met de jongeren en krijgt minder begeleiding van de jongerenwerker.¹⁹⁶ Bij YO-praktijk 6 leidt de hoofdvrijwilliger het project. Een hoofdvrijwilliger is een vrijwilliger die meer ervaring heeft in het vrijwilligerswerk. Binnen deze praktijk is de hoofdvrijwilliger naast de jongerenwerker het aanspreekpunt voor alle vragen. Samen sturen zij de deelnemersgroep aan en activeren en ondersteunen zij de jongeren.¹⁹⁷ YO-praktijk 4 beschouwt de deelnemende jongeren als vrijwilligers. Anders gezegd vallen de vrijwilligers binnen de doelgroep. De vrijwilligers binnen deze praktijk zijn opgedeeld in een aantal gelijkwaardige teams zodat zij de initiatieven zo goed mogelijk zelfstandig kunnen organiseren en uitvoeren. Elk team heeft zijn eigen specialisatie en probeert zo volwaardig mogelijk deel te nemen aan het project.¹⁹⁸ In alle onderzochte praktijken begeleiden jongerenwerkers de vrijwilligers. De intensiteit van de begeleiding verschilt echter per praktijk en vrijwilliger.

Ouders

Of en hoe de ouders betrokken zijn bij Youth Organizing, verschilt per praktijk en hangt af van de leeftijd van de deelnemende jongeren en het soort initiatief. Uit observaties blijkt dat in vier YO-praktijken ouders nauwelijks betrokken worden.¹⁹⁹ Deze ouders ondertekenen alleen een aanmeldingsformulier voor hun kind en komen bijvoorbeeld kijken bij een eindpresentatie of zijn aanwezig bij het georganiseerde buurtfeest.²⁰⁰ Zij zijn zelf echter niet

---

¹⁹² Laan, E. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

¹⁹³ Gambier, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 30 oktober 2013.

¹⁹⁴ Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

¹⁹⁵ Ruppert, J. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

¹⁹⁶ Walton, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 5, 5 december 2013.

¹⁹⁷ Onbekend. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 6, 7 november 2013.

¹⁹⁸ Heeringa, D. N. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

¹⁹⁹ Gambier, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 30 oktober 2013.

Regelmeijer, W. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

Nulft, M. van der. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

Boujemaoui, M. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 5, 28 november 2013.

²⁰⁰ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

betrokken bij de voorbereiding en/of de uitvoering.²⁰¹ In andere YO-praktijken hebben de ouders een actievere rol in de projecten. Regelmatig komen zij een bezoekje brengen om te kijken naar de activiteiten waar hun kinderen mee bezig zijn. Ze maken dan ook een praatje met de jongerenwerker over hun kinderen. In sommige gevallen helpen zij zelfs bij de voorbereiding door boodschappen te doen of te koken.²⁰²

Interne samenwerking

Over de interne samenwerking van de onderzochte YO-praktijken is op basis van de observatieverslagen niet veel informatie beschikbaar. Wel blijkt dat organisaties veelal incidenteel samenwerken met collega's zoals jongerenwerkers, kinderwerkers, interne vakspecialisten en projectleiders.²⁰³ De samenwerking met collega's is gericht op het delen van informatie over deelnemers, voorbereiding van activiteiten of het bespreken van incidenten en zorgen. Verder is de samenwerking gericht op het doorverwijzen van jongeren. Bijvoorbeeld als blijkt dat een jongere uit het YO-project interesse heeft om deel te nemen aan het bredere jongerenwerkaanbod.

Externe samenwerking

Alle onderzochte YO-praktijken werken met verschillende instanties samen zoals scholen, politie (buurtregisseurs), woningbouwcorporaties, vakspecialisten (zoals een danslerares), jeugdprofessionals uit sociale wijkteams, de gemeente, een ouderenzorgcentrum en winkeliers. Jongerenwerkers werken met scholen samen om jongeren te werven voor YO-projecten of om informatie te delen over de ontwikkeling van jongeren.²⁰⁴ Jongerenwerkers werken met buurtregisseurs en de gemeente samen voor het borgen van veiligheid bij bijvoorbeeld grote evenementen.²⁰⁵ Zij werken samen met woningbouwcorporaties als jongeren bijvoorbeeld een ruimte nodig hebben voor hun initiatief. Daarnaast komt het regelmatig voor dat vakspecialisten langskomen om workshops of trainingen te geven aan jongeren. Zo begeleiden mediacoaches jongeren bij het maken van radio-uitzendingen.²⁰⁶ Binnen één praktijk is een ouderenzorgcentrum een samenwerkingspartner omdat jongeren daar een bingomiddag voor ouderen organiseren.²⁰⁷ Tot slot benaderen voornamelijk jongeren de winkeliers om promotiemateriaal voor buurtevenementen te verspreiden.²⁰⁸ Het contact met samenwerkingspartners verloopt in de meeste gevallen face-to-face, via de email, via sociale media of per telefoon.

---

²⁰¹ Nulft, M. van der. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 4, 17 oktober 2013.

²⁰² Zararsiz, F. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 3, 16 oktober 2013.

²⁰³ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

²⁰⁴ Rodenhuis, L. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 1, 9 oktober 2013.

²⁰⁵ Suter, K. (2013). Observatieverslag YO-praktijk.

²⁰⁶ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

²⁰⁷ Ruppert, J. (2013). Observatieverslag YO-praktijk 2.

²⁰⁸ Numan, M. (2014). Focusgroepbijeenkomst YO-praktijk 1, 20 januari 2014.

8. Methodisch handelen

Methodisch handelen houdt in dat professionals doelgericht (weloverwogen en welbewust), systematisch en tegelijk ethisch en maatschappelijk verantwoord handelen (Alert en ondernemend 2.0). Voor Youth Organizing betekent dit dat jongerenwerkers doelgericht en systematisch handelen om jongeren uit te nodigen, te activeren, te motiveren en te ondersteunen om zelfstandig initiatieven te nemen, vorm te geven, uit te voeren en te onderhouden. Hierbij gaat het erom dat jongeren het initiatief nemen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor de activiteit en ten slotte zorgen voor de praktische realisatie ervan met als doel het versterken van het zelforganiserend vermogen van jongeren. Jongerenwerkers ondersteunen jongeren hierbij. De ondersteuningsrol van jongerenwerkers tijdens Youth Organizing is intensief. Uit het vragenlijstonderzoek onder deelnemers aan Youth Organizing blijkt dat 92% (N=38) van de jongeren die participeren in YO-projecten aangeeft aan 1 of meerdere keren per week contact te hebben met de jongerenwerker over het YO-project. 81,5 % geeft aan vaak of altijd begeleiding of ondersteuning van een jongerenwerker te krijgen.

In dit hoofdstuk beschrijven we het methodisch handelen van jongerenwerkers in de uitvoering van Youth Organizing. Het methodisch handelen omschrijven wij aan de hand van methodische uitgangspunten, dat zijn de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het methodisch handelen van de jongerenwerkers in contact met jongeren. Kenmerkend voor de uitgangspunten is dat zij *wel* richtinggevend zijn voor het handelen, maar per professional verschillend kunnen worden vormgegeven. De uiteindelijke uitvoering is afhankelijk van de persoonlijkheid van de professional, de jongere(n) en de context waarin wordt gehandeld. In het werken met jongeren zijn twee typen uitgangspunten te onderscheiden: methodische stappen en methodische principes. De methodische stappen verwijzen naar een vaste volgorde in het handelen, die altijd wordt doorlopen. De methodische principes verwijzen naar de uitgangspunten die inhoudelijk invulling geven aan het contact met jongeren (Sonneveld & Metz, 2015).

Het hoofdstuk begint met een uiteenzetting van de methodische stappen voor de uitvoering van Youth Organizing (paragraaf 8.1). Na de beschrijving van de methodische stappen worden de methodische principes uiteengezet in paragraaf 8.2. De beschreven methodische stappen en principes zijn gebaseerd op 21 diepte-interviews, waarvan 17 zijn gehouden met jongerenwerkers, 3 met vrijwilligers en 1 onbekend (voor de methodische verantwoording zie Hoofdstuk 3).

8.1 Methodische stappen

Uit de analyse van de diepte-interviews concluderen we dat er een zestal stappen zijn te onderscheiden in het handelen van jongerenwerkers. Deze stappen volgen elkaar in chronologische volgorde op (Sonneveld & Metz, 2015). Deze stappen zijn:

1. Werven
2. Screenen
3. Idee ontwikkelen
4. Plan maken
5. Plan uitvoeren
6. Evalueren

De eerste methodische stap in dit proces is het werven van jongeren voor Youth Organizing. Jongerenwerkers zetten verschillende strategieën in om jongeren uit te nodigen om zelfstandig initiatieven, bewegingen of activiteiten op te starten. Via de stap screenen werken jongerenwerkers aan het samenstellen van een groep die het YO-project kan dragen en die voldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt voor jongeren. Met deze groep gaan jongerenwerkers vervolgens aan de slag om te komen tot ideeën voor Youth Organizing, plannen te maken, plannen uit te voeren en na afloop te evalueren. De precieze rol van de jongerenwerker in iedere stap kan verschillen en is afhankelijk van het type groep, de doelen van het YO-project en de mate waarin jongeren zelf kunnen organiseren. In de onderstaande sub paragrafen werken wij de zes stappen uit en onderbouwen deze met citaten uit de diepte-interviews en waar mogelijk aangevuld met gegevens uit vragenlijstonderzoek en met literatuur.

8.2.1 Stap 1 – Werven

De eerste stap is werven, wat betekent dat jongerenwerkers jongeren uitnodigen om in groepsverband zelfstandig initiatieven te starten. Werven is om twee redenen nodig. In de eerste plaats om jongeren die zij nog niet kennen en nog niet bekend zijn met Youth Organizing te informeren over de mogelijkheden voor jongeren om zelf initiatieven te organiseren. In de tweede plaats is het nodig om jongeren te motiveren voor actieve deelname. Een deel van de jongeren is niet gewend om zelf verantwoordelijkheid te nemen om zelf een initiatief of project te organiseren en is in eerste instantie liever consument dan producent in het jongerenwerk. Via het werven van jongeren willen jongerenwerkers deze jongeren inspireren en motiveren voor Youth Organizing.

*'Het is dus binnen halen, dat is de eerst stap met ze puur al buiten XXXX contact maken met jongeren. En op een gegeven moment vertellen wie je bent en wat je nou doet en wat ze bij ons kunnen komen doen.'*²⁰⁹

Uit de interviews met jongerenwerkers blijkt dat zij vijf strategieën hanteren om jongeren te werven voor Youth Organizing. Dit zijn: 1) contact leggen in de leefwereld; 2) inspireren; 3) via andere jongerenwerkactiviteiten; 4) eigen initiatief omarmen en 5) via via.

Strategie 1 Contact leggen in de leefwereld

Jongerenwerkers leggen contact met jongeren op de plekken waar ze graag komen; zoals op pleintjes, sportvelden of op scholen. In de gesprekjes peilen jongerenwerkers wat er leeft onder jongeren, wat vinden ze leuk, wat houdt hen bezig?

*'Uhm, hoe werven we jongeren? Ja, wij gaan de straat op. We gaan dus ambulante een paar uur per week. Wat we dan doen is weg gaan gewoon over straat lopen en delen dan folders uit. We peilen dan ook een beetje wat er bij de jongeren leeft. . Sommige collega's gaan ook langs scholen.'*²¹⁰

Omgekeerd vertellen jongerenwerkers aan jongeren over de mogelijkheden die er zijn. Zij geven aan wat jongeren kunnen doen in het jongerencentrum, vertellen welke ondersteuning zij daarbij kunnen krijgen en wat deelname voor jongeren kan opleveren (b.v. geldbedrag voor organiseren activiteiten). Ze gebruiken flyers om mogelijkheden voor Youth Organizing

---

²⁰⁹ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²¹⁰ Hematang, N. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

visueel onder de aandacht te brengen. Ze peilen vervolgens of jongeren hier behoefte aan hebben.

*'Maar wat ik voorheen deed, is gewoon sowieso twee keer hier in de buurt lopen een halfuur of een uur van tevoren even naar dat pleintje daar en dan heb ik wat flyers mee met: 'Wil jij media maken of wil jij radio maken kom dan op maandag tussen die en die tijdstip', weet je.'*²¹¹

*'... Nou dan vertel ik dat bij de XXX werk, wat er allemaal daar gebeurt nu. Ik vertel ook altijd over XXX dat vinden jongeren wel interessant, omdat er een geldbedrag aan vast zit van 350 euro. En ik vraag ze als zij nog ideeën hebben dat zij naar mij toe kunnen, om het verder uit te werken.'*²¹²

Voor het contact leggen met jongeren in hun eigen leefwereld maken jongerenwerkers gebruik van de specifieke methodiek Ambulant Jongerenwerk. Met Ambulant Jongerenwerk zoeken jongerenwerkers individuele en groepen jongeren op in omgevingen waarin zij hun (vrije) tijd doorbrengen. Vanuit dit contact in de eigen leefwereld proberen jongerenwerkers verbindingen tot stand te brengen tussen jongeren en hun omgeving. Voor meer informatie over Ambulant Jongerenwerk, lees [Methodiekb beschrijving Ambulant Jongerenwerk](#) (Sonneveld, Metz & Koops, 2013) en voor de onderbouwing van de werkwijze, lees [Wij zijn de brug naar zelf aan de slag gaan](#) (Koops, Metz & Sonneveld, 2013).

Strategie 2: inspireren

Een tweede strategie om jongeren te werven voor Youth Organizing is door ze te inspireren. Dit doen jongerenwerkers door jongeren te laten zien en te vertellen over de mogelijkheden voor zelforganisatie. Ze nodigen jongeren bijvoorbeeld uit om in het jongerencentrum te komen kijken wat er gebeurt en op welke manier jongeren in het centrum actief zijn. Op deze manier krijgen jongeren een beeld van de mogelijkheden en kunnen zij enthousiast raken om ook actief te worden.

*'We hebben al dingen neergezet. We hebben een keer in de zoveel tijd een feest. Ik nodig de jongeren dan ook uit en vertel ze dan dat het geheel wordt gedraaid door de vrijwilligers, mensen die zelf het initiatief nemen om het op te zetten via een XXXX. Daar krijgen ze dan ook weer ideeën uit.'*²¹³

*'We hebben veel spullen staan in het gebouw en laten zien wat we hebben. Wat ik eerder zei, we laten zien wat anderen hier doen.'*²¹⁴

Ook gebruiken jongerenwerkers Facebook als medium om richting jongeren te communiceren wat mogelijkheden zijn als het gaat om zelf organiseren in het jongerenwerk en wat dit oplevert.

*'En ja dan heb je een medium bijvoorbeeld als Facebook. Daar kun je ook mensen mee trekken. Zo van hee in de XXXX kun je party's organiseren, dit en dat.'*²¹⁵

---

²¹¹ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

²¹² Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²¹³ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

²¹⁴ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

²¹⁵ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

Strategie 3: via andere jongerenwerkactiviteiten

Een aantal jongerenwerkers vertelt dat zij jongeren werven voor Youth Organizing terwijl jongeren deelnemen aan reguliere activiteiten van het jongerenwerk, zoals huiswerkbegeleiding of De Inloop. De Inloop beschouwen jongerenwerkers als een ingang om jongeren te motiveren voor Youth Organizing. Tijdens laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten waarin jongeren elkaar ontmoeten zijn jongerenwerkers bezig om behoeften van jongeren te peilen en jongeren te prikkelen om activiteiten of ideeën te bedenken en daarmee zelf aan de slag te gaan waaruit vervolgens een YO-project kan ontstaan.

*'Dus ik denk dat ik dat heel erg vanuit het ambulante doe maar ook huiswerkklas. R. draait de huiswerkklas twee keer in de week daar zitten ook veel jongeren in die vanuit daar vrijwilligers zijn geworden of nog geen vrijwilligers maar wel XXX hebben uitgewerkt.'*²¹⁶

*'Een prioriteit is echt een plekje waar ze kunnen chillen en waar ze hun ding doen. En vanuit daar kan je dingen met ze regelen, dus ontmoeting is echt een middel om verder te gaan met de jongens... Vanuit daar kan je ze bereiken en kijken wie kan het wel en wie kan het niet en ja.'*²¹⁷

Onderzoek van Youth Spot naar De Inloop (2012) bevestigt dat jongerenwerkers De Inloop onder andere inzetten om bij jongeren een ingang te krijgen om hen te stimuleren tot zelforganisatie. Zo leert onderzoek naar De Inloop dat jongerenwerkers via deze werkwijze op een laagdrempelige manier in contact komen met jongeren. Ze peilen behoeften van jongeren en motiveren jongeren om in het jongerenwerk zelf met ideeën te komen en activiteiten te organiseren (Metz & Sonneveld, 2012, p. 110-111).

Strategie 4: eigen initiatief omarmen

De vierde strategie is dat jongerenwerkers eigen initiatief van jongeren omarmen. Als jongeren zelf initiatief tonen, ontvangen jongerenwerkers deze enthousiast. Deze enthousiaste houding is op dit moment van het proces van belang om jongeren te prikkelen om vervolgstappen te gaan zetten.

*'Ja initiatieven, dat wordt eigenlijk altijd beloofd ... Ja en dat stimuleren we ook. Door inderdaad, als er een initiatief is, daar meteen op in te gaan en is dit haalbaar? Of goed idee, past ook in de show van vandaag.'*²¹⁸

Strategie 5: Via via

De laatste strategie voor het werven van jongeren is dat jongerenwerkers jongeren stimuleren om zelf andere jongeren voor hun initiatief te vinden. In sommige YO-praktijken is een minimum aantal deelnemers van 3 personen voorwaarde voor het starten van een YO-project of activiteit. Ook komt het voor dat jongerenwerkers de initiatiefnemers stimuleren om andere jongeren (vaak goede bekenden) erbij te betrekken.

'meestal zijn het dan twee personen die dan met zo'n idee komen. Nou wat ik dan meestal doe is 'hey maar jullie zijn toch vrienden met die? Vind je het niet leuk dat hij dan er ook bij gaat zitten?' ja is goed hoor, en die die heeft ervaring met die en dat.'

²¹⁶ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²¹⁷ Suter, K. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 2, 31 oktober 2013.

²¹⁸ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

En zo maak ik dan indirect dat groepje groter, want je moet ook na gaan dat bijvoorbeeld dan iemand een keer ziek is weetje want de bom moet natuurlijk wel doorgaan. En ja dus zo is dat meestal geregeld.²¹⁹

Resultaten van het vragenlijstonderzoek maken inzichtelijk dat de strategie via via volgens jongeren een effectieve benadering is: 42% van de deelnemers van Youth Organizing geeft aan dat zij actief is geraakt bij de YO-groep via vrienden. Daarnaast blijkt dat 26,3 % van de jongeren via een andere organisatie betrokken is geraakt en 10,5% via een familielid. De literatuur bevestigt dat werven via via een succesvolle wervingsstrategie is (Delgado & Staples, 2008). Een voorwaarde is wel dat jongeren die al deelnemen positief gestemd zijn over hun deelname. Wanneer deelnemende jongeren zich goed voelen over hun betrokkenheid bij de Youth Organizing groep (omdat het aan hun wensen en behoeftes voldoet), zijn zij eerder geneigd aan hun omgeving over de groep te vertellen, met het positieve gevolg dat de YO-groep meer leden krijgt. Jongeren kunnen andere jongeren het beste overtuigen van de voordelen van deelnemen aan de groep, omdat hun belevingswereld gelijk is en zij veelal dezelfde wensen en behoeftes hebben (zie ook het Methodisch principe Peer support). Daarom spelen jongeren naast de jongerenwerker een grote rol bij het werven van leden (Delgado & Staples, 2008).

Het motiveren van jongeren in kwetsbare situaties voor deelname aan Youth Organizing is niet eenvoudig. De ervaring leert dat jongeren in kwetsbare situaties in hun vrij tijd vrijwel geen initiatief nemen voor Youth Organizing. Deze groep jongeren heeft, meer dan hun leeftijdsgenoten, moeite om vanuit eigen kracht, middelen en netwerken zichzelf te ontwikkelen. Ook beschikken zij over minder of minder goed ontwikkelde vaardigheden die nodig zijn om maatschappelijk te functioneren en te participeren. Daarnaast speelt mee dat deze jongeren veel faalervaringen hebben en daardoor denken dat dit voor hen niet is weggelegd (Abdallah e.a., 2016, p. 74-75). De uitdaging is om te ontdekken waarom dit het geval is. Is het omdat de jongeren angstig zijn voor iets wat onbekend is? Zien ze het belang er niet van? Zijn de overbelast? Of hebben ze bijvoorbeeld weerstand tegen maatschappelijke organisaties? (Abdallah e.a., 2016, p. 96-97). Het vraag van jongerenwerkers om Youth Organizing af te stemmen op de beleving, ervaring, leefritme en de leefwereld van de jongeren, zodanig dat voor jongeren in kwetsbare situaties mogelijkheden bestaan om wel mee te doen (zie ook hoofdstuk Pedagogische relatie, Aansluiten).

8.1.2 Stap 2 – Screenen

Stap 2 is het screenen van de groepsleden. Screenen houdt in dat jongerenwerkers bewust zoeken naar geschikte kandidaten voor een specifieke Youth Organizing groep/ activiteit. Youth Organizing valt of staat met een goede, participerende groep die YO-initiatieven kunnen dragen qua niveau, taken en verantwoordelijkheden (Delgado & Staples, 2008). Uitgangspunt van Youth Organizing is immers dat jongeren zelfstandig initiatieven organiseren. Via de stap screening sturen jongerenwerkers op een evenwichtige verhouding van belangen, posities, rollen, leeftijden en/of capaciteiten in de groep (Delgado & Staples, 2008).

De diepte-interviews maken duidelijk dat jongerenwerkers tijdens deze stap gericht zijn op: 1) leeftijd en sekse; 2) gedeelde interesses van jongeren; 3) capaciteiten van jongeren en 4) garanderen pedagogisch klimaat.

---

²¹⁹ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

- 1) Leeftijd en sekse van deelnemers. Door te werken met een duidelijke doelgroep afbakening qua geslacht en leeftijd zorgen jongerenwerkers dat de Youth Organizing groep zich vult met jongeren die qua belevingswereld en niveau aansluiting met elkaar hebben. Zo nemen aan YO-praktijk 1 en 3 alleen basisschoolleerlingen deel²²⁰ en nemen aan de YO-projecten van praktijk 2 alleen meisjes deel.²²¹ De jongerenwerker van deze praktijk geeft tevens aan dat zij naast seksespecifieke groepen ook groepen samenstelt op basis van leeftijd.

'Nu hebben we wat oudere meiden van 11 en 12 jaar, die voelen zich nu echt de grote meiden van de groep en ze helpen ook heel goed. Ze helpen mij en de stagiaire, met het begeleiden en alles. Zij zijn wel echt degene die het meeste bedenken en organiseren.'

'Oké en betrekken ze daar dan ook die jongere meiden bij? Dat zij het met de jongere meiden doen?'

*'Jawel, maar zij hebben echt de leiding. En de anderen, ja die horen er een beetje bij. Die weten ook nog niet zo goed wat ze willen. Ze zijn nog heel speels. Ook merk ik dat als we bijvoorbeeld een film kijken. De oudere meiden zitten dan heel knus in een hoekje tegen elkaar aan en de andere meiden zijn na een half uurtje afgeleid en als er iets grappigs is blijven ze nog een half uurtje nalachen. Daarom gaan we ook de groep splitsen. Met grote activiteiten gaan we ze samen brengen maar met gewone activiteiten gaan we ze splitsen .. want we kunnen veel meer uit beide halen. Maar als het samen is dan gaat het niet.'*²²²

- 2) Screenen op gedeelde interesses. Om jongeren tot zelforganisatie te krijgen is een voorwaarde dat het thema of onderwerp van een YO-project aansluit bij interesses van jongeren, zie ook methodisch principe 1 inspelen op interesses. Wanneer jongeren in een groep interesses delen zijn zij als groep gemotiveerd en betrokken. De verwachting is dat zij dan meer vaardigheden leren dan wanneer zij zich moeten bezighouden met een onderwerp dat hen niet interesseert. Het onderstaande citaat illustreert hoe deze jongerenwerker bewust handelt om een groep samen te stellen waarin jongeren zitten die een interesse in iets met elkaar delen.

*'Vaak komen zij alleen en dat is gewoon heel lastig. Dus ik merk wel dat zij dat al wel een beetje uit zichzelf doen. En als dat nog niet gebeurt dan probeer ik dezelfde mensen te zoeken die dezelfde interesses hebben en die probeer ik aan elkaar te koppelen.'*²²³

- 3) Screenen op capaciteit. Een andere respondent vertelt dat zij bij het samenstellen van de groep overweegt of een jongere voldoende geschikt is om deel te nemen aan

---

²²⁰ Bloom, J., V. Comvalius, M. Gambier & L. Rodenhuis (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Lourens, S., G. Sabajo, L. van der Veer & F. Zararsiz (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

²²¹ Borgsteede, M, E. Laan, W. Regelmeijer, J, Ruppert & K. Suter (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

²²² Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²²³ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

een YO-activiteit. Kan hij/zij de verantwoordelijkheid dragen? Zij streeft ernaar dat iedereen mee kan doen, maar tegelijkertijd wil ze jongeren ook beschermen. Te veel verantwoordelijkheden of een te ingewikkelde taak kan ervoor zorgen dat jongeren onnodige faalervaringen opdoen. Met het risico dat hun zelfbeeld daalt en andere groepsleden de jongere als zondeboek gaan beschouwen.

*'...en het volgen van de kinderen...Zeker aan het einde van de workshop: oké, wat is de volgende workshop, ja radioshow. En dan welke kinderen passen hier ook, want niet ieder kind is geschikt om bijvoorbeeld radioshow te maken. ...want we vinden het vreselijk hoor. Zo van, hij of zij kan niet mee doen. Maar het is ook in het belang van het kind zelf, want je wil een kind die het echt niet kan ook niet overvragen. Want de kans dat het kind dan gepest wordt tijdens de workshop of gefrustreerd raakt is veel groter. Maar het blijft altijd een heikel punt... in principe hanteren wij wel, ja iedereen is welkom. Maar je moet inderdaad ook wel kijken naar het kind en wat het kind kan.'*²²⁴

- 4) Een laatste aspect waar jongerenwerkers oog voor hebben bij het screenen is het kunnen garanderen van een pedagogisch klimaat voor deelnemers. Zorgdragen voor een veilige leeromgeving is hier een concrete uitwerking van (zie ook paragraaf 6.2 Pedagogisch klimaat). Het onderstaande citaat illustreert dat de jongerenwerker bewust groepen indeelt om fysiek geweld in de groep te voorkomen.

'S: En waar we dan inderdaad ook naar kijken, bij de nieuwe workshops. Ehm... Bij de samenstelling van de groep, want we zien natuurlijk wel dat Pietje en Marietje totaal niet met elkaar kunnen werken.

L: Nee.

S: In de volgende workshop wordt dan heel veel samengewerkt. Is het dan wel handig als die twee meedoen met de workshop. En hoe verhoudt dat zich tot het groepsproces. Dus we zijn daar wel, uh... Toch heel vaak mee bezig, om vooral de veiligheid voor de kinderen te waarborgen.

L: Ja.

*S: Want... we willen niemand uitsluiten, maar als twee heel erg ruzie hebben met elkaar bij wijze van spreken. Dat uh... ze elk willekeurig tijdstip op de vuist met elkaar kunnen gaan. Dan schept dat wel een bepaalde sfeer in de groep. En dan kan je je afvragen, gaan ze dan dingen leren of zitten ze daar gespannen te zijn.'*²²⁵

De literatuur wijst erop dat het samenstellen van een Youth Organizing groep een arbeidsintensief proces is, wat niet onderschat moet worden. Er is tijd nodig om in deze fase te ontdekken wie jongeren zijn en hoe zij zich tot elkaar verhouden. Via de gesprekjes (kan formeel of informeel) die jongerenwerkers in het beginstadium met jongeren voeren, ontdekken zij of jongeren gemotiveerd zijn. In gesprekjes die volgen vragen jongerenwerkers jongeren naar wat zij graag willen, goed kunnen of willen leren en bereiden ze jongeren voor op hun deelname (Delgado & Staples, 2008; Najavits, in Wodarski & Feit, 2012).

---

²²⁴ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

²²⁵ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

8.1.3 Stap 3 – Idee ontwikkelen

Idee ontwikkelen is de derde stap. Met de stap Idee ontwikkelen activeren en ondersteunen jongerenwerkers jongeren om zelf een idee of onderwerp voor een Youth Organizing project / initiatief in te brengen. Het belang hiervan is tweeledig. Enerzijds zorgt dit ervoor dat jongeren zich vanaf het eerste begin eigenaar voelen van het initiatief. Anderzijds nodigt dit jongeren uit om na te denken over wat zij belangrijk vinden en biedt jongeren de ervaring dat zij invloed kunnen hebben op hun omgeving.

*'Ik probeer niet alles voor ze te maken, ik ga niet alles voorkauwen, begrijp je wat ik bedoel?...Ik geef je een aanleiding om wat op te schrijven of ik maak een begin en vervolgens maak je het af, maar ik ga niet met ideeën komen tenzij ze heel erg vastzitten.'*²²⁶

De ondersteuning van jongerenwerkers tijdens het ontwikkelen van een idee is 1) jongeren prikkelen om zelf met ideeën te komen en 2) jongeren begeleiden om eerste ideeën concreter te krijgen en door te ontwikkelen.

Ideeën aanwakkeren

In de eerste plaats richten jongerenwerkers zich op het stimuleren of prikkelen van jongeren om ideeën te bedenken als blijkt dat zij wel graag willen, maar nog niet goed weten wat ze willen organiseren.

*'..ze hebben de ideeën wel maar ze weten een of andere manier wel of niet te vertellen of te vertalen en het zit ergens verborgen, gescholen, en dat moet je eigenlijk een beetje eruit zien te trekken...'*²²⁷

Om ideeën aan te wakkeren nodigen jongerenwerkers jongeren bijvoorbeeld uit om mee te kijken en/of te doen in wat er gebeurt in het jongerencentrum. Visualisatie helpt volgens jongerenwerkers voor jongeren om op ideeën te komen.

*'Ik laat jongeren die nog geen idee hebben wat zij precies willen doen meekijken met wat er is. Zodat zij geprikkeld worden.'*²²⁸

*'Je moet ze prikkelen, blijven prikkelen. Wat wij ook doen is filmpjes laten zien, of ehh bepaalde werkjes laten zien die wij hier al hebben of die ik van thuis meeneem. Dan vraag ik: wat vinden jullie hiervan? Meestal komen ze daardoor op hele andere ideeën uit. Je moet gewoon blijven prikkelen.'*²²⁹

*'wat ik dan doe is gewoon, ik ga ze een vraag stellen, waar willen jullie het vandaag over hebben? Hebben jullie het jeugdjournaal gezien of hebben jullie .. dat is vooral iets waarmee je ze meteen kunt pakken, want ze kijken bijna allemaal wel. Dus je maakt iets op een gegeven moment visueel en dan denken ze aan het moment dat ze op de bank zaten en dat ze het jeugdjournaal hadden gezien. En dan stel je zo'n vraag: 'Wat is jouw het meeste opgevallen?' En beelden gaan dan spreken.'*²³⁰

---

²²⁶ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

²²⁷ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²²⁸ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²²⁹ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²³⁰ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

Ook komt het voor dat jongerenwerkers een laagdrempelige ontmoetingsactiviteit gebruiken om te brainstormen met jongeren. Naast dat De Inloop een plek is voor jongerenwerkers om jongeren te werven, is het dus ook een plek om met jongeren een start te maken met Youth Organizing (zie ook Stap 1 Werven).

*'ik heb een Chillz activiteit. Dat is een activiteit waar ze mogen niksen, hangen maar daar doen we niet aan dus we gaan vaak wel wat doen. Meestal gaan we pianospelen of we zetten een film op. In die tijd gaan we ook activiteiten bedenken.'*²³¹

Ideeën doorontwikkelen

Als jongeren een idee hebben en hier enthousiast over zijn begeleiden jongerenwerkers de jongeren om het idee door te ontwikkelen.

*'En als ik dat eenmaal duidelijk heb, probeer ik zelf dan een draai aan te geven omdat ze roepen wel dingen maar vaak weten ze ook niet wat ze precies willen. Dus dan probeer ik eigenlijk hun ding te vertalen en ik probeer het eigenlijk hun dat voor te spiegelen zodat zij ook visueel dat gaan zien wat ik zie he. Uiteindelijk blijft het wel hun idee he.'*²³²

Dit doen zij door jongeren suggesties aan te reiken, (sturende) vragen te stellen, en jongeren bewust te maken van hun eigen grenzen, praktische mogelijkheden en van de verwachtingen van hun omgeving.

'Nou als er bijvoorbeeld uh... vragen stellen als... of een onderwerp te groot maken. Bijvoorbeeld: we willen het over dieren hebben. Nou, je kan heel veel vertellen over dieren.

Maar wat wil je vertellen over dieren?

*Nou ja, dat hebben we ook wel eens gehad. Dan gaan zij zelf eigenlijk al een beetje trechteren. En wij... Tenminste ik of XXX, wij begeleiden dat trechterproces, noem ik het maar.'*²³³

Het achterliggende pedagogische doel van jongerenwerkers hierbij is om ervoor te zorgen dat het idee, naast dat het aansluit bij de belevingswereld van jongeren, ook 1) voldoende aansluit bij de doelen van Youth Organizing in de context van het jongerenwerk, 2) mogelijk is met beschikbare middelen (geld), en 3) dat de keuze voor een idee in een groep op democratische wijze verloopt (zie ook hoofdstuk Pedagogische opdracht, paragraaf 6.3.5. Structuur bieden – sturen). Het uitgangspunt is dat jongeren gezamenlijk en in overleg met het jongerenwerk een breed gedragen idee ontwikkelen dat aansluit bij de wensen en belevingswereld van jongeren en de doelen van het jongerenwerk.

Jongerenwerkers ervaren deze afstemming als een spanningsveld. Teveel sturen vanuit het beleid van overheid en/of de jongerenwerkorganisatie kan ertoe leiden dat het uiteindelijke idee uiteindelijk niet meer aansluit bij het oorspronkelijke idee van jongeren.

---

²³¹ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

²³² Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²³³ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

*'Wij zitten er altijd bij. Bijv. als wij vinden dat het niet binnen ons beleid past wordt dit wel gelijk duidelijk gemaakt. Als er een bepaald feest wordt voorgesteld wat niet binnen ons beleid past wordt hier gelijk op ingehaakt.'*²³⁴

*'Ja ik laat ze eerst even helemaal hun gang gaan, alle ideeën, en ik ben gewoon eerlijk tegen ze. Dingen die niet realistisch zien, niet haalbaar, dat zeg ik er meteen bij. Zet daar maar een vraagteken bij of tussen twee haakjes. Ik weet niet of dat gaat lukken, ook qua budget. We hebben niet zo'n heel groot budget.'*²³⁵

Het vragenlijstonderzoek onder deelnemers laat zien dat 68,4% (N=26) van de deelnemers aangeeft dat zij een rol hebben in het ontwikkelen van een idee. Zij beschouwen dit als een van hun taken in YO-projecten. Tevens geeft 76,3% van de deelnemers ook aan dat de jongerenwerker meedenkt over ideeën. Dit wijst erop dat in veel YO-praktijken jongeren en jongerenwerkers samen optrekken in het ontwikkelen van ideeën. Mogelijk wordt de rol van de jongerenwerker ook bepaald door de omvang van het project, de grootte van de groep en de ervaring die jongeren hebben met zelforganisatie.

Internationale literatuur over Youth Organizing leert dat een belangrijk aspect van Youth Organizing is dat jongeren zelf bepalen wat de onderwerpen of activiteiten zijn. Jongeren laten bepalen wat het onderwerp is waar zij aandacht aan willen besteden in groepsverband is de eerste stap van de regie in handen leggen van jongeren. Wanneer een organisatie zelf de onderwerpen kiest en jongeren hierbij aansluiten, is er dus geen echte sprake van Youth Organizing (Speer, 2008 in: Christens & Dolan, 2010).

8.1.4 Stap 4 – Plan maken

De stap plan maken houdt in dat jongerenwerkers jongeren begeleiden bij de uitwerking van het idee tot een concreet plan van aanpak. Het maken van een plan leert jongeren na te denken over wat zij willen bereiken, op welke manier, in hoeveel tijd en met wie. Door dit proces krijgen zij besef van wat de organisatie en uitvoering inhoudt; welke stapjes nodig zijn om tot het einddoel te komen.

Veel jongerenwerkers geven aan het belangrijk te vinden dat jongeren leren om hun ideeën over een disco, voetbaltoernooi of radioshow om te zetten in (concrete) plannen. In sommige YO-praktijken is het ontwikkelen van een plan zelfs een voorwaarde om vanuit de organisatie financiële bijdrage te ontvangen om het plan uit te voeren.

*'Een aantal jongeren gaf aan een disco te willen organiseren, oké is goed. Hoe denk je dat te doen wat heb je nodig alleen voor jongens of ook voor meisjes, je probeert de jongeren aan het denken te zetten.'*²³⁶

*'Ze moeten ons dan laten weten wat het gaat kosten, wat ze ervoor nodig hebben. Dit gaan we dan binnen het team bespreken. Wanneer het dan goed wordt gekeurd krijgen ze de middelen om een activiteit te gaan organiseren.'*²³⁷

Jongerenwerkers stimuleren jongeren ook in deze stap om zelf regie te nemen in het maken van plan en ondersteunen jongeren waar nodig. Een beschikbaar format helpt jongeren bij

---

²³⁴ Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

²³⁵ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²³⁶ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

²³⁷ Hematang, N. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

het uitwerken van hun plannen en biedt hen een checklist met punten waaraan zij moeten denken.

*'Als er een jongere is en ik merk dat hij iets wil doen of komt deze met ideeën dan laat ik hem uitleggen wat hij wil gaan doen. Op het moment dat hij het uitlegt dan maakt hij in principe al een plan. Dan vertel ik dat het een heel goed plan is en dat hij het alleen nog op papier moet zetten. Dan gaan ze het meestal op papier zetten en dan link ik het aan XXX of XXX, en dan krijg je heel snel een activiteit.'*²³⁸

*'Ik ga met de jongeren zitten, het eerste plan wordt altijd door de jongeren zelf gemaakt. Dan vraag ik ze altijd of zij het digitaal naar mij willen mailen. Dan lees ik het altijd na.'*²³⁹

Tijdens het maken van plannen bieden jongerenwerkers ondersteuning. Doel van de ondersteuning is enerzijds om de plannen van jongeren enigszins te sturen zodat ze passen binnen de grenzen van wat gewenst is (financieel / opdracht jongerenwerk). Zie ook hoofdstuk Pedagogische opdracht / Structuur bieden / Sturen).

*'Bij het inlezen van plannen kijken wij vaak of het realistisch is en of het wel binnen het budget past, met tips en adviezen wordt het werkelijke plan uitgewerkt.'*²⁴⁰

Anderzijds is het hun bedoeling om toe te werken naar plannen die realistisch en haalbaar zijn voor jongeren (qua niveau en capaciteiten) zodat jongeren bij de uitvoering van het YO-project succes kunnen ervaren (zie ook Methodisch principe Positieve emoties).

Jongerenwerkers bieden jongeren tijdens het maken van het plan praktische hulp (zie Methodisch principe 2: Praktische hulp).

In een paar YO-praktijken hebben peers (vaak oudere jongeren) via peer-support een rol om samen met (jongere) jongeren ideeën om te zetten in plannen. De jongerenwerkers checken in deze YO-praktijken vervolgens alleen of plannen realistisch zijn en voldoende passen aansluiten bij de doelen en mogelijkheden van het jongerenwerk.

*'Daar hebben wij XXX voor, die maken plannings samen met de jongeren en daar staan wij dan weer achter als coach. Wij kijken dus of ze het wel goed doen en op de goede manier zodat het goed loopt.'*²⁴¹

Onderdeel van de stap plan maken is dat de Youth Organizing groep bijeenkomt voor overleg. Belangrijkste doel van dit overleg is om als groep overeenstemming te creëren over de inhoud en commitment voor de uitvoering van het plan. Tijdens deze groepsbijeenkomsten wordt het plan gesmeed en afgestemd wie welke taak/rol op zich kan nemen. Het onderstaande citaat illustreert dat de groepsoverleggen een belangrijk onderdeel van het proces zijn. Deze momenten helpen om jongeren te laten committeren aan het project en hun eigen verantwoordelijkheid te stimuleren.

'We zorgen dat de groep iets zelf organiseert bij elkaar komt, en niet tijdens activiteiten. Zodat ze bij elkaar kunnen zitten, minste 2x bij elkaar zitten. Dat is belangrijk onderdeel van begeleiding dan aandacht voor groepsproces. Samen

---

²³⁸ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

²³⁹ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁴⁰ Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

²⁴¹ Skeete Mc Leed, E. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

*afspraken maken en de afspraak moeten na komen zo bind je ze en krijgen ze verantwoordelijkheid.*²⁴²

Een enkeling geeft aan terughoudend te zijn met het maken van plannen met jongeren, omdat dit jongeren kan verwarren. Jongeren zijn juist gesteld zijn op flexibiliteit. Als plannen niet makkelijk zijn aan te passen, zou dit jongeren volgens deze jongerenwerker kunnen ontmoedigen in het proces.

Uit het vragenlijstonderzoek onder deelnemers blijkt dat ruim driekwart (78% N= 38) van de deelnemers het schrijven van een plan niet beschouwt als hun rol. 58% geeft aan dat ze het schrijven van het plan ook niet beschouwen als een taak van de jongerenwerker. Deze uitkomsten wijzen erop dat in een aantal onderzochte YO-praktijken de stap plan maken weinig tot geen prioriteit heeft.

Amerikaanse literatuur bevestigt dat informele omgangsvormen tijdens vergaderingen nodig zijn om aansluiting te vinden bij de belevingswereld van jongeren. Christens & Kirshner (2011) noemen bijvoorbeeld het belang van interactieve overlegvormen en het achterwege laten van formele introducties.

8.1.5 Stap 5 – Plan uitvoeren

Stap 5 is Plan uitvoeren wat inhoudt dat jongerenwerkers jongeren ondersteunen bij het uitvoeren van hun idee. Het plan uitvoeren omvat zowel de voorbereidingen die nodig zijn voor de activiteit als de uiteindelijke activiteit zelf. Ook hierbij is het de bedoeling dat jongeren zelf verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de activiteit en de taken daadwerkelijk zelf uitvoeren. Voor veel jongeren en in het bijzonder de jongeren die onder de doelgroep van het jongerenwerk vallen, zijn de taken die zij in deze fase op zich hebben genomen nieuw. Ook zijn de meeste jongeren niet gewend om zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor het organiseren van projecten of activiteiten. De ondersteuning van jongeren bij de stap Plan uitvoeren houdt in dat jongerenwerkers; 1) op de achtergrond aanwezig zijn; 2) begeleiding in samenwerken en 3) bieden van praktische hulp

1. Op de achtergrond aanwezig zijn.

Een aantal jongerenwerkers vertelt dat jongeren vrij zelfstandig YO-initiatieven uitvoeren. Tijdens het uitvoeren van hun plan is het voor deze jongeren qua ondersteuning voldoende om mee te kijken vanaf de zijlijn (zie ook methodisch principe Leren door doen). Zij zijn een stille bondgenoot op de achtergrond, die kan bijspringen als het nodig is (zie ook paragraaf 8.2.4. Principe 4 Leren door doen).

*'Alles komt vanuit de jongeren zelf en wij zijn hun schaduw.'*²⁴³

*'ik laat ze voornamelijk hun eigen gang gaan en ik merk ook dat ze dat fijn vinden. Maar ik blijf wel aanwezig, dus dat is eigenlijk wat ik doe. Ik laat ze merken dat ik aanwezig ben en zij weten dat ze bij mij terecht kunnen voor hulp. De rest laat ik aan hen over en dat werkt gewoon heel goed.'*²⁴⁴

*'Ik probeer zoveel mogelijk op de achtergrond te staan, maar ze wel hun ding kunnen laten doen. Alles moet vanuit hen zelf komen.'*²⁴⁵

---

²⁴² Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

²⁴³ Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

²⁴⁴ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²⁴⁵ Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

Overigens is het ook afhankelijk van wat jongerenwerkers onder zelforganiseren van een activiteit verstaan. Welke taken vallen hier wel / niet onder? Zo maakt het onderstaande citaat duidelijk dat de groep niet alle taken zelf uitvoert. Op de achtergrond staan als jongerenwerker is wel de koffie en thee zetten die jongeren gaan serveren.

*'Nou gister heb ik het tijdens de activiteit zelf geheel aan de meiden overgelaten. Ik stond op de achtergrond. Ik heb wel koffie voor ze gezet enzo maar ze moesten wel zelf koffie en thee serveren. Zelf de bejaarden verwelkomen en bezig met ze zijn. Er zat wel één stagiaire bij en ik keek wel toe vanaf een afstandje en vond dat ze het heel goed deden.'*²⁴⁶

2. Begeleiding in samenwerken

Jongerenwerkers begeleiden jongeren het samenwerken. Concreet houdt dit in dat jongerenwerkers jongeren helpen bij het maken van een taakverdeling, het stimuleren tot samenwerken en het oplossen van conflicten in de groep.

*'ik let op de samenwerking, want ik zeg ook altijd samenwerken is belangrijker dan het uiteindelijke product.'*²⁴⁷

*'De jongeren hier willen deelnemen maar elkaar helpen gaat nog niet vanzelf. Ik koppel dan mensen aan elkaar waarvan ik denk die is goed in dingen organiseren, die is goed in knutselen en die is goed in tekenen dat soort dingen.'*²⁴⁸

*'Als er bijvoorbeeld ruzie tussen 2 jongens is, pak ik ze bij elkaar en praten wij erover.'*²⁴⁹

3. Het bieden van praktische ondersteuning

Dit houdt in dat zij jongeren bij de uitvoering van het plan tips en advies geven over hoe ze iets kunnen doen of hoe ze de planning kunnen volgen.

*'Maar ik ga wel uitleggen van joh je moet daar aan denken, je moet zus aan denken, heb je daar al aan gedacht uuh is het niet beter dat jullie dat samen met elkaar doen.'*²⁵⁰

*'Je bent met tieners en jongeren weet je. Ze zijn nogal, ja het zijn pubers, ze hebben nogal pubergedrag. Ze hebben schijt of wat dan ook. Maar je maakt een plan van aanpak en het is dan ook duidelijk voor hen. Maar dan moet je ze wel elke week of om de twee weken eraan herinneren van 'dit is de planning en hier moet je je aan houden anders kom je in tijdnood. En ja jongeren zijn heel snel afgeleid.'*²⁵¹

Uit het vragenlijstonderzoek blijkt ook dat jongerenwerkers begeleiden in het samenwerken. Zij helpen bij het oplossen van ruzies in de groep (52,6%), begeleiden bij het samenwerken (63,2%) en helpen met het maken van een taakverdeling (37%). Uit literatuur over

²⁴⁶ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²⁴⁷ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

²⁴⁸ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁴⁹ Walton, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

²⁵⁰ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁵¹ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

groepswork leren we dat het omgaan met conflicten een belangrijk aandachtspunt is voor jongerenwerkers tijdens een fase van uitvoeren. Indien een conflict onderdeel uitmaakt als één van de vijf fases van het groepsproces (Tuckman & Jensen, 1977) is het van belang dat de jongerenwerker deze conflicten niet als fout gedrag beschouwt, maar hiervoor begrip opbrengt richting de groep. Hij/zij dient jongeren te begeleiden in deze fase en hen inzicht te bieden in het proces (Van Engelen, 2014). Verder is het van belang om (waar mogelijk) aan te sluiten bij oplossingsrichtingen die vanuit de groep komen en die kans bieden op succes. Zo wordt draagvlak en begrip gecreëerd voor de oplossingen (Gualtherie van Weezel & Waalwijk, 2004, in Huber & Bouwes, 2011). Meer informatie over deze praktische ondersteuning is ook te vinden bij de uitwerking van het methodische principe Praktische hulp.

8.1.6 Stap 6 - Evalueren

De laatste methodische stap is evalueren. Deze stap houdt in dat jongerenwerkers samen met jongeren terugblikken op het proces en de resultaten, als groep en individueel. Jongerenwerkers zien evalueren als belangrijk leermoment, omdat jongeren zich door het evalueren bewust worden van wat is goed gegaan, wat ze kunnen en wat ze verder kunnen ontwikkelen. Ook draagt evalueren bij aan bewustwording van wat eigen verantwoordelijkheden zijn/waren en van hun eigen gedrag in de groep.

*'Achteraf wordt er geëvalueerd, kijken wat beter kon, wat ging er goed, waar moeten we op letten.'*²⁵²

*'De jongeren mogen fouten maken om te leren. Ik denk dat evalueren het belangrijkste is.'*²⁵³

Jongerenwerkers gebruiken verschillende vormen om te evalueren met jongeren. Dit gebeurt in groepsverband en individueel. Voorbeelden zijn om na afloop van een activiteit of evenement met de groep terug te blikken. Jongerenwerkers stellen jongeren dan vragen als: Wat ging goed? Wat had beter of anders gekund? Ook geven jongerenwerkers zelf feedback aan de jongeren. Ten slotte vindt evaluatie plaats via een individueel gesprek tussen jongerenwerker en jongere plaats (zie ook principe 1-op-1 contact).

'...en dat doen we bijvoorbeeld ook aan het eind van de workshops. Dan hebben we de tips en de tops. Waarin de kinderen dus aangeven wat ze goed vonden gaan vandaag en wat er beter kon.'

L: Ja.

S: Uhm... Ja en dan willen we ze ook vragen om ja... dat weer het stukje vaardigheden aanleren. Eigen verantwoordelijkheid, zelfreflectie vooral. Want dat vinden deze kinderen heel moeilijk.

...

L: En hoe begeleid je ze daar dan in, om dat wel te leren die zelfreflectie?

S: Door door te vragen.

L: Ja.

S: Heel simpel, maar wel effectief. Oké, jij vond dat er vandaag beter geluisterd kon worden. Kon jij vandaag beter luisteren?

---

²⁵² Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

²⁵³ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

L: Ja.

S: En dan eh... zeggen ze ja terwijl dat niet zo was. Ik noem maar even een voorbeeld. Vond je echt dat je goed hebt geluisterd? En waar kon ik dan aan merken dat je goed hebt geluisterd? Beetje dat soort vragen. Om ze meer te laten nadenken over hun eigen gedrag.²⁵⁴

*'dan zeggen de jongeren bijvoorbeeld het is niet gelukt om genoeg mensen voor een activiteit te vinden. Maar ik zie dan bijvoorbeeld dat een jongen die het heel moeilijk vindt om contact te maken met kinderen van zijn eigen leeftijd. Tijdens het project heeft hij meer contact gehad dan eerst. Ik pak dan nog meer puntjes die ze niet denken geleerd te hebben. Dit benoem ik dan. Dan denken de jongeren wel terug en bevestigen zij dit.'*²⁵⁵

Evaluëren van het YO-project hoeft niet te betekenen dat hiermee ook de YO-groep ophoudt te bestaan. Jongerenwerkers hebben juist tijdens deze stap ook een rol om de groep te ondersteunen bij het maken van toekomstplannen voor zowel de groep als op individueel niveau. Heeft de groep energie om met de ervaringen die zij nu hebben een nieuw YO-project starten? Als jongeren behoefte hebben om elkaar te blijven ontmoeten, kan de jongerenwerker met de ervaring die de groep nu heeft, een meer faciliterende rol aannemen door het regelen van de randvoorwaarden (Mullender & Ward, 1991). Het vragenlijstonderzoek maakt zichtbaar dat ruim een kwart van de deelnemers aangeeft een rol te hebben bij het evalueren van een YO-project. 40% van de jongeren geeft aan dat dit een taak is van de jongerenwerker. Van de groep jongeren die aangeeft een rol te hebben bij de evaluatie geeft 60% aan dat de jongerenwerker hierbij ook betrokken is. Er is dus ook een groep jongeren die aangeeft dat evalueren geen onderdeel uitmaakt van Youth Organizing.

8.2 Methodische principes

In deze paragraaf beschrijven wij zeven methodische principes van Youth Organizing. Deze principes geven inhoudelijk invulling aan het contact met jongeren en vormen de kern van het handelen. Ze functioneren naast elkaar en worden afhankelijk van de jongere(n), de situatie, de doelen, de persoon van de jongerenwerker en de beschikbare middelen door de jongerenwerker ingezet (Metz & Sonneveld, 2012). In tegenstelling tot de methodische stappen is er geen sprake van een voorgeschreven volgorde in het toepassen van de methodische principes. Een tweede verschil met de methodische stappen is dat niet alle methodische principes worden ingezet. Jongerenwerkers maken gebruik van datgene wat op dat moment nodig en passend is. De gereedschapskist van de timmerman is een metafoor voor de methodische principes. De gereedschapskist is goed gevuld, maar de concrete klus bepaalt welk type gereedschap nodig is. De zeven methodische principes van Youth Organizing zijn:

1. Inspelen op interesses
2. Praktische hulp
3. Peer-support

---

²⁵⁴ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

²⁵⁵ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

4. Leren door doen
5. Positieve emoties
6. Belonen
7. 1-op-1 contact

In de onderstaande paragrafen worden deze principes uitgewerkt en onderbouwd met citaten en waar nodig met literatuur.

8.2.1 Principe 1 - Inspelen op interesses

Het eerste methodische principe is Inspelen op interesses van jongeren. Om jongeren tot zelforganisatie te krijgen is een voorwaarde dat het thema of onderwerp van een YO-project aansluit bij interesses van jongeren. Het dient een onderwerp te zijn waar jongeren dermate belangstelling voor hebben of dat voor hen belangrijk is of hen aangaat dat zij zich ervoor willen inzetten (Delgado & Staples, 2007; Ginwright & James in: Kirshner & Ginwright, 2012; Checkoway, 2011; Speer, 2008 in: Christens & Dolan, 2010). De achterliggende gedachte is dat wanneer het onderwerp jongeren aan het hart ligt, zij gemotiveerder, meer betrokken zijn en mogelijk meer vaardigheden leren dan wanneer zij zich moeten bezighouden met een onderwerp dat hen niet interesseert en/of door anderen (volwassenen, jongerenwerkers, geen peers) bepaald is.

*'Dus ja je wilt natuurlijk ook wel de kinderen een onderwerp geven om uit te zoeken, die ze interessant vinden. Om dan vervolgens de aanvullende tools en vaardigheden te leren, van hoe zoek je op internet. Dan is het makkelijker om een onderwerp te hebben die je interesseert, dan vaardigheden moet leren en dat je dan ook nog eens hebt over de boomgroei in Zuidoost Azië.'*²⁵⁶

*'Maar wat ik er leuk aan vind is dat ze zelf nadenken wat ze leuk en nieuwswaardig vinden. Mijn ervaring hiermee is dat jongeren dan schrijven makkelijker vinden, jongeren vinden schrijven vaak moeilijk.'*²⁵⁷

Jongerenwerkers vertellen in de diepte-interviews dat zij in hun contact met jongeren bezig zijn om (toekomstige) YO-initiatieven zoveel als mogelijk af te stemmen op interesses van jongeren. Hierbij kan het gaan om culturele interesses, trends onder jongeren, hobby's of maatschappelijke vraagstukken die jongeren bezig houden.

*'ik kijk altijd eerst naar interesse en behoefte, als ik die kan koppelen en vertalen naar iets concreets, dan ga ik met de jongeren of tieners aan de slag.'*²⁵⁸

*'Ja, uuuh, waar ik mee begin is eigenlijk kijkend naar wat zij zelf leuk vinden dus daar probeer ik ze mee te triggeren.'*²⁵⁹

Het onderstaande citaat illustreert hoe de jongerenwerker de interesse van jongeren voor het maken van muziek aangrijpt om jongeren te activeren voor zelforganisatie.

²⁵⁶ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

²⁵⁷ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

²⁵⁸ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

²⁵⁹ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

‘Ja, als er iets is wat hen aanspreekt dan staan ze echt helemaal open. Die studio die we bijvoorbeeld hebben dan zie je die rappers, ja ze nemen allerlei liedjes op maar ze hebben nog nooit op een podium gestaan. Als je ze vraagt als er een festival is, maar ze hebben nooit gedaan dit en dat. En toen dacht ik van ja weet je we hebben hier alle materialen, geluidsapparatuur. Ik heb toen met collega’s gesproken en zo en we kunnen best een open mic organiseren. We hebben alles we hoeven niks aan te schaffen. Ja en dat vonden ze allemaal ze allemaal een goed idee, we hebben dit ook met de jongeren besproken en gevraagd: “wat vinden jullie er van?” Het is toch ja, een stapje verder. Je neemt op maar je kan verder gewoon lekker op het podium je ding doen een beetje veel ervaring op doen. Dit vonden ze een goed idee, en nu heb ik zes jongeren die mee willen helpen.’²⁶⁰

Uit het vragenlijstonderzoek onder jongeren die deelnemen aan YO-projecten blijkt dat de belangrijkste reden voor jongeren om deel te nemen de interesse voor het onderwerp is (68%). Saul Alinsky (1989), een van de grondleggers van het moderne community organizing, stelt dat jongeren interesse hebben voor een onderwerp en geboeid blijven als het actueel genoeg is, specifiek genoeg om te kunnen begrijpen en realistisch genoeg om de tijd te nemen om mee te doen. Delgado & Staples (2008) benadrukken dat het van belang is om hierop in te spelen bij het werven van jongeren voor Youth Organizing, maar ook tijdens de andere fases van Youth Organizing.

Vanuit onderzoek naar talentontwikkeling leren we dat interesses voor iets bij jongeren latent aanwezig kunnen zijn. Jongeren zijn zich niet altijd bewust van wat ze leuk of belangrijk vinden. De inzet van de jongerenwerker is dan om jongeren nieuwsgierig en enthousiast te maken door ze bloot te stellen aan activiteiten of onderwerpen die ze nog minder goed kennen (Abdallah, e.a., 2016). Om interesses bij jongeren aan te wakkeren kunnen jongerenwerkers op een ongedwongen manier jongeren kennis laten maken met verschillende onderwerpen of activiteiten of jongeren in contact brengen met voor hun inspirerende rolmodellen zoals een peer met organisatietalent of een jonge creator. Jongeren kunnen zich optrekken aan het verhaal van deze persoon. Van Hoorik (in: Abdallah e.a., 2016) noemt dit type rolmodellen eyeopeners. Het zijn mensen die de ogen van jongeren openen. Zij kunnen jongeren inspireren voor nieuwe ideeën.

8.2.2 Principe 2 - Praktische hulp

Het tweede principe is praktische hulp. Praktische hulp verwijst naar het bieden van praktische hulp voor bestaande, ervaren en zichtbare problemen of behoeften met betrekking tot het opzetten en uitvoeren van Youth Organizing. Hoewel in theorie jongeren het initiatief nemen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor de activiteit en ten slotte zorgen voor de praktische realisatie is het in praktijk niet per definitie zo dat jongeren dit ook allemaal doen.

‘Ik moet wel zeggen dat onze bijdrage van het project afhangt. Soms hebben we 90 procent hieraan bijgedragen zonder dat de jongeren het door hebben.’²⁶¹

Juist omdat jongeren nog jong zijn en relatief weinig ervaring hebben met zelforganisatie, weten ze nog niet (altijd) goed hoe zij taken zelf kunnen uitvoeren en hier regie in nemen.

---

²⁶⁰ Suter, K. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 2, 31 oktober 2013.

²⁶¹ Bouali, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 4, 25 oktober 2013.

Ook als jongeren nieuw zijn, erg jong zijn of nog niet vaardig genoeg zijn om taken zelfstandig uit te voeren, helpen jongerenwerkers jongeren op gang.

'En hoe doen kleine kinderen het dan? Doen zij het helemaal zelf?'

*'Bij de kleintjes ondersteun je iets meer dan bij de ouderen. Deze kan je niet helemaal vrij laten. Je probeert wel zoveel mogelijk bij hun neer te leggen. We vragen ook vaak de ouderen om ze te helpen.'*²⁶²

Jongerenwerkers bieden jongeren praktische hulp om twee redenen. Ten eerste helpen zij jongeren met het uitvoeren van taken, omdat zij dit nog niet zelf kunnen. In de tweede plaats willen jongerenwerkers via het bieden van praktische hulp jongeren de algemene kennis van organiseren en de bijbehorende vaardigheden overdragen, zodat zij het later zelf kunnen.

*'Uiteindelijk willen ze het zelf doen maar ze weten niet altijd hoe het werkt. Ze zijn wel gretig willen echt heel veel. Maar uiteindelijk moet je ze echt ondersteunen ze hebben je hulp echt nodig en dat merk je wel heel erg.'*²⁶³

*'In het begin help je ze erbij en daarna doen ze het meeste zelf. Dit gaat meestal wel goed. Tijd geleden hadden we elke week een open mic en daar hadden we zeg maar vier groepen die elke week één feestje organiseerden. In het begin laat je ze zien hoe het moet en daarna hebben ze alleen de middelen nodig en voor de rest het organiseren doen ze helemaal zelf.'*²⁶⁴

Concreet bestaat de praktische hulp uit het helpen uitwerken van een plan, het uitnodigen van mensen of het aanvragen van subsidie.

*'Ik zorg ervoor dat wanneer ze bijvoorbeeld tegen mij zeggen: 'Meester wij willen Monsif'. Dan ga ik Monsif uitnodigen. Maar dan laat ik zien dat het kan, snap je wat ik bedoel. En daarmee wil ik ze laten zien dat jullie het ook kunnen. Dan vertel ik ze precies wat ze moeten doen, hoe ze het moeten doen, waar ze moeten zoeken, hoe ze het moeten vragen.'*²⁶⁵

*'Ik vraag de subsidies aan omdat ik toen korte lijntjes had met degene die daar over gaat. Ik vraag aan de jongeren voordat ik subsidies aan ga vragen, waarvoor hebben we subsidie nodig, voor prijzen, willen we ook een pannakooi hebben? Etc. etc. De opvulling laat ik hen doen maar de aanvraag heb ik zelf gedaan omdat zij dat nog niet mooi op papier kunnen krijgen.'*²⁶⁶

Door de (tijdelijke) ondersteuning van jongerenwerkers raken jongeren niet ontmoedigd door de te grote uitdaging. Met hulp van de jongerenwerker ervaren jongeren hoe zij stap voor stap doelen kunnen realiseren, wat bijdraagt aan het versterken van intrinsieke motivatie. Het voorkomt faalervaringen die ertoe leiden dat jongeren onzeker worden en besluiten om vroegtijdig af te haken.

---

²⁶² Hematang, N. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

²⁶³ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁶⁴ Suter, K. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 2, 31 oktober 2013.

²⁶⁵ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

²⁶⁶ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

*'Het is heel erg belangrijk dat ik constant echt het proces daar bewaak, want als ik daar een beetje de touwtjes laat vieren dan kan er van alles fout gaan. Of de jongeren gaan zich heel erg onzeker voelen omdat zij bijvoorbeeld iets willen gaan organiseren dat dan niet lukt, komt dat ik dan bijvoorbeeld niet help. Nou dan kan je daar een ontzettend vervelend gevoel aan overhouden.'*²⁶⁷

Uit het vragenlijstonderzoek blijkt dat 68% van de deelnemers aangeeft dat de jongerenwerker jongeren uitlegt hoe zij iets kunnen aanpakken (coachen). En 50% van de deelnemers geeft aan dat de jongerenwerker jongeren helpt bij het praktisch organiseren. Jongeren geven aan dat zij zelf vooral taken uitvoeren als: inkoop van spullen (16%), spullen klaarzetten in de ruimte (21%), begeleiden van deelnemers tijdens een activiteit (26%), techniek regelen (13%) en opruimen (40%). Dezelfde jongeren geven aan dat jongerenwerkers ook relatief veel taken uitvoeren of jongeren daarin helpen: Regelen beveiliging – 29 %, Uitzoekwerk – 26%, Contact leggen met samenwerkingspartners – 45%, Werving – 37%, Spullen klaarzetten in de ruimte - 45%, Inkoop spullen – 61%, Begeleiden van deelnemers tijdens activiteit 45%, Techniek – 40%, Opruimen – 47%, Inbrengen van specifieke kennis – 26%. Het vragenlijst onderzoek bevestigt dat jongerenwerkers jongeren begeleiden in het zelf organiseren (coachen), helpen bij het praktisch organiseren en dat jongerenwerkers ook zelf taken uitvoeren.

Onderzoek naar jongerenparticipatie leert dat de actieve aanwezigheid van volwassenen op drie manieren van invloed is op de wijze waarop jongeren participeren. Ten eerste is de betrokkenheid van volwassenen nodig om zo omstandigheden te creëren waarin jongeren zich kunnen ontwikkelen. In de tweede plaats zijn volwassenen belangrijk als rolmodel en bron van kennis en ervaring. En ten derde kunnen volwassenen helpen bij het wegnemen van belemmeringen die jongeren zelf niet kunnen oplossen (Wong, Zimmerman & Parker, 2010). Delgado & Staples (2008) benadrukken dat volwassenen bij Youth Organizing dienen aan te sluiten bij de wensen en behoeften van jongeren en niet andersom.

8.2.3 Principe 3 - Peer-support

Het derde methodisch principe is Peer-support. Peer-support vatten we op als de 'onderlinge steun van en door jongeren (peers)'. De nadruk ligt hierbij op wederzijdse beïnvloeding (Kinable, 2006). De kracht van peer-support zit in de ondersteuning door leeftijdsgenoten. De gedachte is dat jongeren meer aannemen van leeftijdsgenoten die in eenzelfde situatie zitten (of hebben gezeten) (Luigies, 2006). Peers zijn vaak geloofwaardiger voor jongeren omdat zij natuurlijke rolmodellen voor jongeren zijn en dicht bij hun belevingswereld staan, vooral als ze spreken uit eigen ervaring (Kinable, 2006; McDonald e.a., 2003).

In Youth Organizing krijgt het principe Peer-support op twee manieren vorm. In de eerste plaats werken jongerenwerkers aan een groepscohesie waarin jongeren met elkaar samenwerken en elkaar ondersteunen. De tweede manier houdt in dat jongerenwerkers ervaren jongeren specifieke taken en verantwoordelijkheden toe bedelen met het doel dat zij andere jongeren in de groep helpen of motiveren.

Bouwen aan groepsbinding

In Youth Organizing projecten trekken jongeren voor de duur van een project (intensief) met elkaar op met het doel om zo zelfstandig mogelijk YO-initiatieven uit te voeren. Om dit te realiseren streven jongerenwerkers naar een YO-groep met een groepscohesie, waarin jongeren bereid zijn om met elkaar samen te werken en elkaar te ondersteunen.

---

²⁶⁷ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

*'Wat we samen doen is even belangrijk, het maakt niet uit wat je doet, en dat je zeg maar ja de taken zo verdeelt, dat iedereen zich belangrijk voelt maar ook dat ze met elkaar samenwerken...'*²⁶⁸

Het onderstaande voorbeeld illustreert dat jongeren in de groep, zonder dat de jongerenwerker hier een rol in speelt, elkaar observeren. Door te kijken naar gedrag van anderen, kunnen zij gemotiveerd raken en zelf ook gaan produceren.

*'Als meiden echt in het begin komen dan gaan meer kat uit de boom kijken. En ze kijken ook naar de andere meiden, want er zijn meiden van verschillende scholen he, ze kennen elkaar niet allemaal. De meeste hebben elkaar hier leren kennen. Naarmate ze zien dat anderen meiden met eigen inbreng komen, dan komen ze vanzelf ook met een eigen idee.'*²⁶⁹

Zodra jongerenwerkers signaleren dat een groepslid hulp of ondersteuning nodig heeft bij een bepaalde taak bekijken zij vervolgens welk groepslid deze ondersteuning goed zou kunnen bieden. Jongerenwerkers stimuleren samenwerking tussen jongeren door hen te vragen om een ander te helpen of een ander te leren hoe iets moet.

*'Zo leren ze wel of van elkaar. Ze leren ook heel veel van elkaar, dan gaan ze elkaar helpen en leren ze van iemand anders. Dan vraag ik: wil jij haar hierbij helpen? Kun jij laten zien hoe het wel moet? Dat nemen ze dan ook aan als je het op zo'n manier doet.'*²⁷⁰

*'De jongeren hier willen deelnemen maar elkaar helpen gaat nog niet vanzelf. Ik koppel dan mensen aan elkaar waarvan ik denk die is goed in dingen organiseren, die is goed in knutselen en die is goed in tekenen dat soort dingen.'*²⁷¹

Aanwijzen van trekkers

Een tweede vorm van peer-support in Youth Organizing is door jongeren specifieke taken of verantwoordelijkheden toe te bedelen die dat aankunnen, met het doel anderen jongeren te helpen of te motiveren. Vaak geven jongerenwerkers deze taken aan jongeren die al langer meedraaien in het project, die ouder zijn of die over beter ontwikkelde vaardigheden, een bepaald talent of een groter verantwoordelijkheidsgevoel beschikken. Jongerenwerkers zien deze jongeren als voorbeelden voor anderen in de groep.

*'Anderen die probeer ik heel erg te stimuleren naar anderen te laten kijken. Dus je stelt een soort van rolmodel op. Ik zorg er altijd voor dat er wat oudere jongens zijn die bepaalde dingen goed kunnen. En als je daar dan een kleintje aan laat meelopen, die wilt dan snel ook net zoals die oudere jongens zijn, dus dat. Dat doe ik vooral eigenlijk. Op die manier.'*²⁷²

'Dus ik laat ze ook meteen notuleren en dat kan voor de eerste paar keer heel moeilijk zijn, maar ik hanteer altijd iemand die wat gevorderd is. Dus die dit al eerder

---

²⁶⁸ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁶⁹ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²⁷⁰ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²⁷¹ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁷² Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

*heeft gedaan of weet hoe dat moet en die probeer ik dan ook bij zo'n gesprek te krijgen en dat is eigenlijk al een beetje zo van rolmodel zeg maar he*²⁷³

Deze jongeren zijn in staat om leiding te nemen of andere jongeren (b.v. jongere groep) te begeleiden, aan te moedigen of beslissingen te nemen voor de groep. Belangrijk is wel dat deze jongeren worden geaccepteerd door de groep en gezag hebben verdiend om deze rol in de groep te vervullen.

*'Ik denk dat het belangrijk is om goede sleutelfiguren aan te wijzen die het project kunnen tillen. Op het moment dat die sleutelfiguren niet de juiste zijn dan valt het uit elkaar en komt er niets van terecht. Je moet jongeren hebben die andere kunnen motiveren.'*²⁷⁴

*'dan zeg ik van nou geen dagvoorzitter, dit is de hoofdredacteur. Dit is de hoofdredacteur. Gaan jullie maar bespreken wat er in de show komt. En de hoofdredacteur is dan natuurlijk iemand die al veel ervaring heeft die al veel langer meegaat.'*²⁷⁵

'Welke leeftijd heeft de XXXX?'

15 plus, deze zijn dus al wat volwassener in hun hoofd.

'Zijn zij diegene die organiseren en idee opbrengen?'

*'Ze doen alles in samenspraak met de jongeren, ze kijken naar wat de jongeren willen en daaruit komt een plan.'*²⁷⁶

*'Daarnaast hebben ze ook XXXX. De oudere jongeren, ze krijgen ook een paar uur betaald, om met ons mee te doen. Ze begeleiden hier dan het inloop en we gaan opzoek naar verbeterpunten die we van hen uit krijgen. De stagiaires en de XXXX houden het wat draaiende. Ze krijgen dan de verantwoording en hierdoor stimuleren we het ook.'*²⁷⁷

Een aandachtspunt in de begeleiding van deze peers (trekkers/voorbeelden) is erop toe te zien dat deze jongeren niet worden overladen met verantwoordelijkheden. Te veel verantwoordelijkheden kan trekkers onzeker maken of het kan voor hen een motief zijn om te stoppen. Het onderstaande citaat illustreert hoe een jongerenwerker een jongere met een verantwoordelijke rol in een project betrokken probeert te houden nadat blijkt dat zij in eerste instantie is overvraagd.

En ja, vervolgens probeer dus die het meest happen om hen in ieder geval als soort van trekkers van het, en het kan in het proces kan het toch weer veranderen he, dat je denkt van ja het is me toch wel een beetje te veel...ik zal die gene niet meer laten vallen, ik zou hem niet buitensluiten ik zou hem altijd belangrijk laten zijn, ondanks dat die denkt van of dat zij denkt van 'Goh, het wordt me wel een beetje te veel', Oké dat mag, je mag een paar stappen achteruit doen, maar je bent wel belangrijk. Dat doe ik bewust dat de volgende keer dat die weer gaat zeggen van nou ja 'Nou goh, ik

---

²⁷³ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁷⁴ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

²⁷⁵ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

²⁷⁶ Skeete Mc Leed, E. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

²⁷⁷ Hematang, N. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

hoef het toch niet te doen, want die doet het wel'. Nee... Jij bent ook belangrijk, jij moet ook meedenken...Dus ik probeer altijd die persoon een beetje bij te houden, dat vinden ze ook altijd heel fijn. Dan zie je ook die kinderen opvrolijken van 'nou kijk' het denkt...²⁷⁸

De literatuur bevestigt dat jongerenwerkers een taak hebben om te monitoren of deze peers (trekkers) niet te veel verantwoordelijkheden op zich nemen en overbelast raken (Shiner, 2000). Vanuit de literatuur kunnen we aanvullen dat het ook belangrijk is om erop toe te zien dat deze jongeren zich gelijkwaardig naar andere jongeren blijven opstellen. Door jongeren te beladen met enige autoriteit kan de dynamiek in de groep veranderen. Hun positie wordt versterkt en hij/zij kan sociaal dominant worden in de groep (Abdallah e.a.2016). Als dat gebeurt, kunnen jongeren de neiging vertonen om op een belerende manier te communiceren. Het effect hiervan kan zijn dat de inbreng van andere groepsleden verzwakt (Abdallah e.a. 2016; Veenbaas e.a., 2011; Bolt & Van der Wekke, 2012) of dat zij besluiten om deze peer niet meer te volgen. Om dit te voorkomen kan de jongerenwerker bijvoorbeeld aansturen op houding en toon van leidende peers.

Vanuit de literatuur kunnen we een derde strategie om peer-support te stimuleren toevoegen. In het contact met jongeren bekrachtigen jongerenwerkers de hulp / ondersteuning die jongeren elkaar bieden in een project. Door uitspraken te doen als 'zo, jullie hebben samen hard gewerkt' of 'wat goed dat jullie elkaar hebben geholpen' spreekt de jongerenwerker zijn/haar waardering hiervoor uit. Ook kunnen jongerenwerkers de opbrengst van peer-support richting jongeren bekrachtigen: 'jij hebt nu van Karim geleerd hoe de geluidsinstallatie werkt' (Abdallah e.a., 2016). Deze bekrachtiging kan ertoe bijdragen dat de gevende peer zich gesteund en erkend voelt door de jongerenwerker.

Uit een meta-analyse die in de support blijkt dat peer support positief effect heeft op de ontwikkeling van jongeren die ondersteuning krijgen van een peer. Positief effect werd gevonden op houdingsaspecten, motivatie, sociale emotionele vaardigheden, gedrag en schoolprestaties (DuBois e.a., 2011). Uit diverse onderzoeken blijkt dat ook jongeren die als peer andere jongeren ondersteunen of helpen hierbij baat hebben. Voordelen voor jongeren in een ondersteunende rol zijn dat zij andere jongeren kunnen helpen en maatschappelijk betekenisvol kunnen zijn. Deze rol kan hen ten eerste een gevoel van tevredenheid over zichzelf bieden en hun identiteit versterken. Met name bij jongeren in kwetsbare situaties kan dit ervoor zorgen dat zij zich niet alleen voelen, maar het gevoel hebben ergens bij te horen (Colvin & Ashman, 2010; Good, Halpin & Halpin, 2000). In de tweede plaats zorgt deze rol ervoor dat zij zich persoonlijk kunnen ontwikkelen. Zij ontwikkelen sociale vaardigheden, leiderschapsvaardigheden, leren meer verantwoordelijkheden op zich te nemen en vergroten hun sociale netwerk (Colvin & Ashman, 2010; Good e.a., 2000).

8.2.4 Principe 4 - Leren door doen

Het principe Leren door doen houdt in dat jongerenwerkers jongeren in de uitvoering van Youth Organizing stimuleren om te oefenen met het uitvoeren van taken (zelforganisatie). De gedachte is dat jongeren door oefening en het zelf uitvoeren van taken (ervaringen) belangrijke vaardigheden ontwikkelen.

'Ik vind dat jongeren het meeste leren, door het ook te doen....Vallen en op staan is het eigenlijk.'²⁷⁹

---

²⁷⁸ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁷⁹ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

*'Eerst vinden ze dat wel eng, maar daarna... ze leren er heel veel van. En dat zeg ik ook tegen ze je "je leert er heel veel van door het zelf te doen". En ja eerst zijn ze wel verlegen maar op een gegeven moment komen ze wel op gang en raken ze in gesprek.'*²⁸⁰

Het principe Leren door doen sluit aan bij de theorie over ervaringsleren, een manier van leren waarbij ervaringen van deelnemers (individuen of groepen) een grote rol spelen. De gedachte dat we leren door het opdoen van ervaringen is afkomstig van de Amerikaanse filosoof John Dewey (1859-1952) en de Duitse sociaal pedagoog Kurt Hahn (1886-1974).

Jongeren ruimte geven

De kern van dit principe is dat jongerenwerkers voor jongeren ruimte/vrijheid creëren om taken zelf te doen.

*'En dan heb ik zo iets van nou organiseer het maar en op die manier probeer ik ze daarbij een beetje te stimuleren.'*²⁸¹

Door jongeren ruimte te geven (los te laten) voelen zij zich serieus genomen en geven jongerenwerkers jongeren vertrouwen. Jongeren kunnen op deze manier ervaren hoe het is om verantwoordelijkheid te hebben in de uitvoering van een taak.

*'Dan ga ik eerst de apparatuur zo goed klaar leggen dat het voor mezelf overzichtelijk is en daarna laat ik de tieners de microfoons checken of doe ik het zelf. Meestal laat ik de tieners dit doen dan krijgen ze echt het gevoel van 'ik ben radio aan het maken' en ik moet zelf het geluid ook checken.'*²⁸²

*'maar bij de meisjes is dat wel echt... het geeft ze ook het gevoel dat ze volwassen zijn of volwassen aan het worden zijn, je neemt ze serieus door ze wat meer los te laten.'*²⁸³

Leermomenten creëren

Jongerenwerkers creëren in YO-projecten concrete situaties waarin jongeren ervaringen kunnen opdoen zoals het contact leggen met mensen, het bedienen van de geluidsinstallatie of het organiseren van een vergadering. De hierna volgende citaten illustreren hoe jongerenwerkers een leerervaring voor jongeren creëren. Om jongeren voor te bereiden op de ervaring geven jongerenwerkers vooraf instructies, tips of oefenen zij een keer samen met jongeren.

*'Dan ga je die jongeren aan een geluidsknopje laten draaien, dat hij op een gegeven moment zegt, "nou nu doe ik het zelf wel". En dat moment trekken wij als onze handen eraf zeg maar. "Zet het maar op, ga jij maar eens een hele avond het geluid doen". Nou er gaat van alles mis, hij kan kabels niet vinden, dan knalt het geluid eruit, opeens is er een gitaarversterker die stuk gaat. En dan staat hij daar, en dat is juist zo mooi en dan leren zij het pas echt.'*²⁸⁴

---

²⁸⁰ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁸¹ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁸² Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁸³ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²⁸⁴ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

*'Ik laat ze ook wel eens bellen met een instantie die we dan nodig hebben. Bijvoorbeeld maak mijn idee waar zeg maar, laat ik ze zelf bellen. Maar ik doe ook wel eens gewoon eerst een soort van rollenspel van he 'ik ben die gene, ja, ik zie dat het echt uhm.. moeite is voor die gene, moet hem ook natuurlijk niet te moeilijk maken. We moeten ook uiteindelijk resultaat he. En je moet niet hebben dat dat het kind af gaat haken. Dus dan doe je eerst beetje een klein beetje rollenspel. En dan laat ik even zien van ik bel jou even: 'Hallo, goede middag u spreekt met XXX. Ja, nou ik bel eigenlijk omdat ik dit en dit en dit' Nou en dat, twee keer, drie keer.'*²⁸⁵

*'Ik geef vaak tips waar zij spullen kunnen halen of via welke weg waar je waar terecht komt dus daarin ondersteun ik wel.'*²⁸⁶

*'Maar ik ga wel uitleggen van joh je moet daaraan denken, je moet zus aan denken, heb je daar al aan gedacht is het niet beter dat jullie dat samen met elkaar doen.'*²⁸⁷

*'Ik kan je niet 1, 2, 3 een voorbeeld opnoemen, ja een voetbal toernooi. Ik vind dat eigenlijk heel kleinschalig. Wat je dan doet is je leert ze schema's maken, hoe maak je een voetbalpool, hoeveel teams wil je erin. Eigenlijk met steekvragen die ik door hen laat beantwoorden en ook helemaal naar hun eigen zin, hoe zij het willen hebben. Wel of geen prijzen, hoeveel spelers in hun team. Dat vraag ik ze allemaal en dan zeggen zij wel hoe zij er over denken en hoe zij het zien. Eigenlijk door steekvragen, en een vraag in de lucht te laten hangen en kijken wie het oppikt en wie het zelf invult.'*²⁸⁸

Fouten mogen maken

Fouten mogen maken is een belangrijke voorwaarde voor het leren door doen. Fouten maken is onvermijdelijk als mensen taken uitvoeren die zij niet beheersen. Door een cultuur te creëren waarin fouten mogen worden gemaakt, krijgen jongeren de ruimte om zich nieuwe zaken of vaardigheden eigen te maken (zie Hoofdstuk 6 Pedagogische opdracht – leeromgeving). Indien nodig geven jongerenwerkers handreikingen (zie ook methodische principe Praktische hulp).

*'ja, natuurlijk maken ze fouten. Als het gaat om bepaalde dingen van wij weten je kan de mist in gaan dan geven wij dat van te voren aan. Maar soms hebben wij ook laat ze zelf maar gaan en daar mogen ze gerust fouten in maken als het maar niet te veel gaat kosten.'*²⁸⁹

Door na afloop van een concrete leerervaring samen met jongeren op hun eigen handelen te reflecteren, worden jongeren zich bewust van hun eigen leerproces. Zie ook Methodische stap 6 evalueren.

'Dus dan is het echt van nou doe het maar zelf en dan trekken wij onze handen er vanaf en dan maken zij vaak heel veel fouten. Maar wat we dan altijd wel doen is dat we ervoor zorgen dat als zij fouten maken dan toch weer direct in gesprek te gaan.'

---

²⁸⁵ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁸⁶ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁸⁷ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁸⁸ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

²⁸⁹ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

*En dan niet zeggen van he dat deed je fout, maar zo van hee we merkte dat dit en dit gebeurde hoe zouden we dit volgende keer kunnen voorkomen.*²⁹⁰

Ingrijpen

Als jongerenwerkers inschatten dat uitvoering door jongeren problematisch misgaat en/of schadelijke gevolgen kan hebben voor de organisatie, de omgeving of voor jongeren zelf (frustratie/verveling) besluiten ze om in te grijpen.

*'ik ben een beetje supervisor op dat geheel dus ik probeer ook een beetje die vooruitgang te creëren. Weetje anders gaat dat gaan de vergaderingen heel lang duren, wordt het saai.*²⁹¹

*'ik haak in wanneer ik denk van ja nu gaat het vast lopen maar ik probeer ook wel te laten zien van joh als je samen doet dan wordt jouw plan alleen maar versterkt...*²⁹²

Het valt op dat een aantal jongerenwerkers aangeeft het lastig te vinden om jongeren 'leren door doen ervaringen' te laten meemaken. Het lijkt erop dat een zorgzaam karakter van de jongerenwerker en bang zijn/willen voorkomen dat dingen mis kunnen gaan belangrijke motieven zijn voor deze jongerenwerkers om taken zelf uit te voeren. Hiermee voorkomen zij wellicht dat jongeren faalervaringen meemaken, maar ontnemen zij tegelijkertijd belangrijke leerervaringen van jongeren.

*'Ik ben erg zorgzaam, dat is wel een beetje het ding wat ik hier te horen krijg. Dat ik soms dingen juist overneem van de jongeren. En dat zij daarom niet, gestimuleerd worden om zelf dingen te doen...Ik vind het wel nog moeilijk om los te laten.*²⁹³

*'en dan zeg ik: wat kan ik voor jullie doen? Dat is vaak boodschappen doen, dingen kopen of begeleiden bij het dingen kopen. De meeste meiden mogen niet alleen op stap, dus zo doen we dat. En ja natuurlijk de ruimte beschikbaar stellen, helpen met en flyertje maken.*²⁹⁴

*'Het is dat jongeren nog niet weten hoe of wat en welke stappen ze moeten nemen om een activiteit op te zetten. Jongeren weten ook helemaal niet waar de grens ligt wat ze wel of niet kunnen doen. En waar de drempel ligt dat bedrag is te hoog dat bedrag is te laag dan kom je niet uit. Dus het is erg lastig om het ze zelf te laten doen.*²⁹⁵

Literatuur over ervaringsleren leert dat ieder mens over positieve mogelijkheden beschikt om sturing en inhoud te geven aan zijn/haar eigen leven. Jongerenwerkers kunnen deze positieve mogelijkheden van jongeren activeren en jongeren stimuleren om eigen verantwoordelijkheid te nemen. Zij geven jongeren hierbij aanwijzingen, feedback en het vertrouwen in het eigen kunnen. Ervaringsleren veronderstelt dat jongeren voor zichzelf verantwoorde keuzes kunnen maken die passen binnen hun levensvisie en mogelijkheden. Hierdoor kunnen jongeren werken aan de verbetering van hun zelfbeeld, hun autonomie en

---

²⁹⁰ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁹¹ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁹² Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

²⁹³ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

²⁹⁴ Laan, E. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 2, 30 oktober 2013.

²⁹⁵ Borgsteede, M. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 3 van YO-praktijk 2, 1 november 2013.

het ontwikkelen van vaardigheden (Ruikes, 2016). Ruikes benadrukt dat het voor de leerervaring van belang is dat jongeren juist ervaringen opdoen in situaties die voor hun niet alledaags zijn. Het kan soms nuttig en nodig zijn om jongeren uit hun eigen omgeving te halen vanwege de vele prikkels die hun leerproces en hun ontwikkeling negatief kunnen beïnvloeden. Daarnaast is het volgens Ruikes (2016) van belang dat ervaringen concreet zijn. Hiermee doelt hij op ervaringen die zowel emotioneel als mentaal doorwerken op jongeren, zoals een geslaagde samenwerking, de ervaring dat je grenzen kunt overschrijden of dat je andere personen kunt vertrouwen. Deze ervaringen confronteren jongeren met zichzelf en maken leren mogelijk. Ook de literatuur over ervaringsleren leert dat reflectie na afloop nodig is om een ervaring te kunnen overdenken en om te kunnen beoordelen wat deze ervaring betekent voor het handelen in nieuwe situaties (De Waal, 2008). Door feedback en ondersteuning vanuit de omgeving (van peers, jongerenwerkers, andere betrokkenen) krijgen jongeren inzicht in hun gedrag en mogelijkheden. Elkaar complimenteren en het bespreken van activiteiten en doelen, stimuleren de voortgang.

8.2.5 Principe 5 – Positieve emoties

Het vijfde methodisch principe is positieve emoties. Dit principe verwijst naar het inzetten op het beleven van positieve emoties door jongeren. Jongeren beleven onder andere positieve emoties als zij zich goed voelen doordat ze ergens plezier in hebben, iets hebben gepresteerd, erbij horen, een ander kunnen helpen, zichzelf kunnen zijn of trots zijn (Abdallah e.a., 2016). Het hebben/ervaren van positieve emoties heeft twee functies. In de eerste plaats geeft het jongeren zelfvertrouwen. Om daadwerkelijk zelf YO-initiatieven te organiseren hebben jongeren vertrouwen nodig in hun eigen kunnen. De ervaring van veel jongerenwerkers is dat de doelgroep van Youth Organizing in het jongerenwerk weinig zelfvertrouwen hebben.

‘Ja, zelfvertrouwen van de jongeren, dat is belangrijk. En de meeste kinderen die hebben niet zoveel zelfvertrouwen en het is moeilijk om ze dit bij te brengen maar als het lukt en je ziet het ook, dan doet het toch iets met je. Dan heb je iemand anders geholpen en dat is succes. En niet alleen succes voor jezelf maar ook voor diegene. Als het kind geen zelfvertrouwen heeft dan kan hij ook geen radio maken, dan kan hij de studio ook niet in en ook geen activiteiten verzorgen. Zelforganisatie gaat moeilijk zonder zelfvertrouwen. Als de jongere van tevoren denkt; dit gaat me niet lukken, dan is de kans groot dat hij of zij het snel gaat opgeven.’²⁹⁶

In de tweede plaats dragen positieve emoties eraan bij dat jongeren gemotiveerd / enthousiast raken om zich te blijven verbinden aan het Youth Organizing project. De aandacht, zich prettig voelen en plezier hebben werken voor jongeren als een stimulans en kan opgevat worden als een immateriële beloning (zie ook Methodisch principe 6 Belonen).

‘Dat het niet blijft bij eenmaligheid, maar dat er een vervolg is. Als je ze de eerste keer enthousiast hebt gekregen moet je dat proberen vast te houden. Dat kost veel energie voor de jongerenwerker en veel vaardigheden.’²⁹⁷

---

²⁹⁶ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013

²⁹⁷ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

Belangrijke strategieën die jongerenwerkers inzetten om jongeren positieve emoties in Youth Organizing te laten ervaren zijn: 1) plezier bieden; 2) waarderen; 3) faciliteren van (tussentijdse) succesmomenten.

Plezier bieden

Ten eerste zorgen jongerenwerkers ervoor dat deelname aan Youth Organizing vooral leuk is voor jongeren. Jongeren nemen deel aan Youth Organizing in hun vrije tijd. Om die reden is het belangrijk dat het YO-project voor jongeren een aangename plek is met plezierige mensen, waar jongeren graag hun vrije tijd doorbrengen. Concreet betekent dit dat jongerenwerkers werken aan een gezellige sfeer waarin ruimte is voor humor.

*'Het belangrijkste is dat het leuk en gezellig en naar je zin hebben en geen conflicten ontstaan, problemen en dat er een redelijk goede opkomst is. Dat is het belangrijkste.'*²⁹⁸

*'Ze doen veel sneller een activiteit met iemand met wie ze kunnen lachen of hen begrijpt dan met iemand die heel autoritair is en uuh die alleen maar streng is en geen grapjes maakt en constant serieus is.'*²⁹⁹

'Enthousiasme bij het zelf organiseren en daarmee probeer ik te zeggen dat ze het vooral leuk moeten vinden om het proces aan te gaan en niet dat ze het moeten doen, omdat ze datgene willen wat ze uiteindelijk kunnen bereiken. Dus je moet het vooral leuk vinden om in het hele proces te zitten dat ik jou hier probeer uit te nodigen, dan dat je het maar heel stom vindt en dat ik jou moet bellen en moet volgen op twitter of wat dan ook, maar dat ik wel van jou verwacht dat je 'ja' zegt, weetje. Dus er moet een stijgende lijn in zitten, je vindt het steeds leuker, wordt enthousiast. Nou ze komt, enthousiast, bam bam climax je bent er.'

'Dus het moet vooral vanuit de persoon zelf komen?'

*R: Ja....Ja ja en dan merk je dat ze op een gegeven moment ook andere dingen zelf gaan organiseren en dat ze op een gegeven moment ook zelf met leuke ideeën komen en dat ze niet continu worden gevoerd weetje.'*³⁰⁰

Amerikaanse literatuur over Youth Organizing benoemen het kunnen hebben van plezier tijdens deelname aan Youth Organizing als een belangrijk principe van Youth Organizing. Het hebben van plezier, maakt dat jongeren meer tevreden zijn. Ook is door de plezierbeleving de kans groter dat jongeren zich ontwikkelen tot levenslange organisatoren (Delgado & Staples, 2008).

Waarderen

Veel jongerenwerkers vertellen dat zij jongeren positieve emoties laten ervaren door jongeren waardering te geven voor wie zij zijn of wat zij kunnen. Concreet doen jongerenwerkers dit door het geven van complimenten of een schouderklopje.

'En dan laat ik dat kleintje af en toe aan een geluidsknopje draaien en dan geef ik hem heel veel complimenten van oh wat doe je dat goed. En oh je hoort dat daar die gitaar te hard stond dus wat fijn dan je daar het volume terug draaide. En als ik dan

²⁹⁸ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

²⁹⁹ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013

³⁰⁰ Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

*zie dat een jongere daar heel enthousiast van wordt, dan ga ik hem stukje bij beetje steeds meer zelf laten doen.*³⁰¹

De waarderende ondersteuning is in het bijzonder van belang voor jongeren die kampen met een laag zelfbeeld. Door op bewuste momenten deze jongeren positief te waarderen worden zij zich bewust dat ze belangrijk en van waarde zijn. Zowel in het YO-project als daarbuiten (zie ook hoofdstuk Pedagogische Opdracht – Positieve benadering).

*'Ik heb ook jongere hier gehad die een handje had van manipuleren en liegen. Raar gedrag, de wereld was tegen hem en als iemand tegen hem zei je moet afwassen werd ie boos wat hij was altijd de pineut. Op een gegeven moment kwam ik hier werken en heb ik het opgepakt, de rest had het al geprobeerd en hij bleef in het negatieve zitten. Toen ik hem ging begeleiden begon hij erg te groeien, hij werd positiever. Voorbeeld; dan zei ik tegen hem 'jij hoeft vandaag niet af te wassen' dan zag je hem kijken en denken hé hij zet me niet altijd aan afwas. Op een gegeven moment zei hij mag ik een keer koken. Ik zei weet je wat, ga jij maar eten halen, hier heb je geld en we brachten hem naar Dirk van den Broek en hij maakte een hele maaltijd. Dan zeg ik tegen hem 'goed gedaan, wij hebben gekookt dus wij hoeven niet af te wassen hé'. Je zag aan die jongen dat het gewaardeerd werd.*³⁰²

Vooraf kwetsbare jongeren hebben te weinig ervaringen opgedaan waarbij ze het gevoel kregen dat ze competent zijn, ergens goed in zijn en daar erkenning voor kregen. Ze ontwikkelen daardoor minder inzicht in hun kwaliteiten en verbeterpunten en herkennen de momenten waarop ze trots kunnen zijn niet. Als deelnemers herhaaldelijk worden blootgesteld aan complimenten en opbouwende feedback, dan kan bij hen op een gegeven moment het besef ontstaan dat ze de moeite waard zijn en dat ze voor zichzelf en anderen iets kunnen betekenen. Ze worden zich bewust dat ze van waarde zijn voor de samenleving (Abdallah e.a, 2016).

Faciliteren van (tussentijdse) succesmomenten

Ten derde faciliteren/organiseren jongerenwerkers bewust (tussentijdse) momenten in het proces waarin jongeren zichtbare resultaten / successen kunnen boeken. Positieve emoties komen onder andere voort uit het ervaren van (kleine) successen tijdens het organisatieproces. Deze successen dragen volgens jongerenwerkers eraan bij dat het zelfvertrouwen van jongeren groeit en dat ze mogelijkheden gaan zien om weer een stapje verder te zetten of meer verantwoordelijkheid te dragen.

*'Maar je kan... de kinderen leren wel het meest door het zelf te doen en door successen te behalen ...Zoals bij die fotografie. Waarin ze echt successen behalen, waarbij hun zelfvertrouwen groeit. Waardoor ze misschien uh... misschien niet de volgende worden, maar die daarop. Zodat ze wel een artikel durven te schrijven.*³⁰³

Vooraf als projecten wat langer duren zijn deze mijlpalen belangrijk om jongeren enthousiast te houden. Als jongeren ervaren dat hun inzet en betrokkenheid iets oplevert maakt dat zij zich willen (blijven) binden aan een project. Jongerenwerkers bedenken bijvoorbeeld samen met jongeren na over welke producten of doelen zij tussentijds willen realiseren.

---

³⁰¹ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³⁰² Heeringa, D. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 4, 24 oktober 2013.

³⁰³ Rodenhuis, L. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 1, 2 december 2013.

Ze komen met een idee en dan ga je kijken of het haalbaar is. En dan zo snel mogelijk voor ze, dat het heel snel georganiseerd is weet je. Als ze dan zien hé het kan ja dan de volgende keer doen ze weer mee.³⁰⁴

Via een tastbaar product, zoals een radioprogramma of een buurt diner, ervaren jongeren daadwerkelijk met hun zintuigen wat hun inzet heeft opgeleverd.

*‘Wat is nog meer belangrijk om het zelf organiserend vermogen van jongeren?’
‘Ik denk wat in ieder geval goed is en vooral bij media dat ze een product maken. Dus die krant of radioprogramma is het resultaat. Het is goed voor hun als ze kunnen zien wat ze gemaakt hebben een concreet eindproduct.’³⁰⁵*

Volgens de literatuur kunnen deze succesmomenten als een *turning point* fungeren: een belangrijk moment waarop jongeren een boost krijgen en in beweging komen. Het bezig zijn met het project of de activiteit smaakt naar meer (Abdallah e.a., 2016, p. 111).

8.2.6 Principe 6 - Belonen

Het principe belonen is dat jongeren door hun deelname aan de groep, het tonen van hun doorzettingsvermogen of het behalen van een (groeps) prestatie iets krijgen (Sonneveld & Metz, 2015). Een beloning kan materieel, symbolisch of immaterieel zijn. Door een beloning ervaren jongeren dat zij door deelname, het tonen van inzet of het behalen van een prestatie iets terugkrijgen. Het gegeven dat jongeren iets krijgen voor hun inzet werkt aanmoedigend en kan ertoe bijdragen dat jongeren zich actief blijven inzetten voor Youth Organizing. Jongerenwerkers vertellen dat zij het principe belonen inzetten in de uitvoering van Youth Organizing. Dit doen zij met verschillende motieven. Ten eerste biedt een beloning voor jongeren een trigger om te besluiten mee te doen of om jongeren aan een Youth Organizing project te binden.

‘en op een bepaalde manier wil ik het altijd, pak ik het probeer ik het aantrekkelijk in te pakken zodat de jongeren denkt van ooh als ik het zo doe dan krijg ik status of wat dan ook.’³⁰⁶

‘En met het belonen, behouden wij ze ook gelijk.’³⁰⁷

Jongerenwerkers lokken jongeren bijvoorbeeld met eten of de mogelijkheid tot het verwerven van een subsidiebedrag waarmee zij of een radio- of televisiedebuut. In de gesprekjes die jongerenwerkers met jongeren hebben vertellen zij over wat deelname kan opleveren.

‘We hebben nu dan zo’n fonds dat het ikbengeweldig.nl en dat is voor jongeren tieners tot 24 jaar. Dus als ze dat al zien en ze weten als je een plan indient krijg je 1000 euro van hen. Dan kan je jouw ding doen wat jij wilt. Ik denk dat dat ze wel ja... Op die manier krijg je ze ook aan de slag om een voorbeeld te noemen.’³⁰⁸

---

³⁰⁴ Suter, K. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 2, 31 oktober 2013.

³⁰⁵ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

³⁰⁶ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³⁰⁷ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³⁰⁸ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

*'Kom maar gewoon om zes uur dan is er eten dat werkt dan ook en komen ze wel.'*³⁰⁹

*'... ik denk ze toch prikkelen met iets. Je weet toch bijvoorbeeld je komt op tv of op de radio of wat dan ook. En op een gegeven moment gaat dat verder, mond op mond reclame. En dan staat er een hele groep voor de deur. Dat is meestal wel zo.'*³¹⁰

Opvalt is dat Nederlandse jongerenwerkers in tegenstelling tot werkers in VS jongeren niet verleiden met een visie (mentaal plaatje) over wat er voor hen kan veranderen als zij zich actief in gaan zetten. Wat kan hun inzet bijvoorbeeld opleveren voor de buurt of voor hun eigen toekomstperspectief? Murphy & Cunningham (2008 in: Delgado & Staples, 2008) benoemen dat het ontwikkelen en presenteren van een visie van wat er voor de jongeren kan veranderen in de Verenigde Staten wel belangrijk is. Omdat de aanleiding voor uitvoering van Youth Organizing in de Verenigde Staten en in Nederland van elkaar verschilt, verklaart mogelijk deze discrepantie. In Nederland is de methodiek Youth Organizing een reactie op de ontwikkeling naar de participatiesamenleving en de economische crisis. In de VS is ontevredenheid van gemeenschappen van etnische minderheden over de kwaliteit van leven op verschillende gebieden (zoals veiligheid, educatie en gezondheid) een belangrijke aanleiding voor Youth Organizing (James & McGillicuddy, 2001). Verbeterde leefomstandigheden zijn dan een beloning voor de inzet van jongeren. In de tweede plaats zetten jongerenwerkers het principe belonen in als bekrachtiger of stimulator van goed / actief / verantwoordelijk gedrag. Als jongeren (hebben) laten zien dat ze zich inzetten of regie nemen, belonen jongerenwerkers hen met bepaalde privileges (zoals status in de groep) of symbolische (een shirt) of materiele beloningen (geld/cadeau).

*'je kan ze dus belonen met wie goed gedrag vertoont mag eindredacteur worden. Wat ze ook uitnodigt om de regie nemen en hard werken.'*³¹¹

*'...als ik zie dat je eigenlijk al bepaalde dingen best wel snel begrijpt, dan kan ik jou nog een beetje een pluspuntje geven om juist jouw video's nog beter te maken of in ieder geval datgene neer te zetten, zodat ik jou een podium geef op de website, zodat je jezelf nog beter kan laten zien. Snap je, daar let ik wel op...Dat betekent niet dat ik de kinderen die iets minder potentie hebben of die iets minder snel leren dat ik ze helemaal geen aandacht meer geef...'*³¹²

*'in ieder geval belonen is dat wij ze credits geven voor als zij hier een avond meedraaien, of als zij ons bijvoorbeeld ergens mee helpen. Dan krijgen zij 1 credit per uur, die zij vervolgens kunnen inzetten om iets leuk te kunnen doen met hun groep jongeren die hier in XXX zijn.'*³¹³

*'en uiteindelijk belonen voor hun inzet. Voor de inzet maken wij een uitstapje bijvoorbeeld bowlen.'*³¹⁴

'Wij hebben laatst bij het Halloweenfeest die door tienermeiden georganiseerd werd, ze een eigen shirt laten maken en dat stond voor dat zij voor de organisatie van de

³⁰⁹ Ruppert, J. (2013) Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

³¹⁰ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

³¹¹ Comvalius, V. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 2, 18 november 2013.

³¹² Bloom, D. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 2 van YO-praktijk 1, 18 november 2013.

³¹³ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³¹⁴ Ruppert, J. (2013). Diepte-interview met coördinator jongerenwerk van YO-praktijk 2, oktober 2013.

*dag staan en verantwoordelijk zijn. Jullie regelen alles. Zoals de keuken en de versiering.*³¹⁵

Vanuit de literatuur leren we dat het belangrijk is dat jongerenwerkers een passende beloning inzetten. Daarvoor moeten jongerenwerkers zich afvragen wat zij met de beloning willen bereiken, of de beloning in verhouding staat met wat jongeren ervoor hebben gedaan en of deelnemers allemaal evenveel kans maken op het krijgen van de beloning (Abdallah e.a. 2016, p 122).

Een aandachtspunt is om in het contact met jongeren heldere afspraken te maken over de voorwaarden om de beloning te krijgen om te voorkomen dat jongeren misbruik maken van de situatie.

*'Een ander dilemma dat speelt bij mij is dat jongeren mee doen met iets, hiervoor een vergoeding krijgen en aangeven dat alles goed gaat. Terwijl uiteindelijk blijkt dat het helemaal niet goed gaat en de boel bij elkaar liegen en bedriegen om het geld te houden of het geld te blijven ontvangen.'*³¹⁶

In het vragenlijstonderzoek heeft geen enkele deelnemer aangegeven de vergoeding voor hem/haar een reden is actief om deel te nemen. Mogelijke verklaring hiervoor is dat deelnemers bij het invullen van de vragenlijst de vergoeding hebben opgevat als een financiële vergoeding. Onderzoek van Kooijmans naar talentontwikkeling in het jongerenwerk (2016) bevestigt dat deelnemers niet altijd veel belang hechten aan materiele beloningen. Vaak vinden ze in het begin een materiele beloning wel belangrijk, maar als ze eenmaal ervaren dat ze uit immateriële beloningen veel meer voldoening halen, bijvoorbeeld het plezier dat ze ervaren, dan verzwakt hun hang naar materiele beloningen (In: Abdallah e.a. 2016, p122). Internationale literatuur over Youth Organizing maakt inzichtelijk dat in de Verenigde Staten een vergoeding voor deelname wel een belangrijk onderdeel is (Wheeler in Delgado & Staples, 2008). Jongeren zouden hun rol door een beloning professioneler opvatten en het zou bijdragen een groter verantwoordelijkheidsgevoel. Ook hier geldt dat het verschil in aanleiding voor de inzet van Youth Organizing in beide landen een mogelijke verklaring is voor deze discrepantie. Met de focus op het verbeteren van leefomstandigheden is een vergoeding voor deze jongeren (meer) noodzakelijk om überhaupt tijd aan Youth Organizing te kunnen besteden. De vergoeding hoeft niet per se geld te zijn, maar moet wel waardevol zijn voor de jongere.

8.2.7 Principe 7 - 1-op-1 contact

Het laatste methodische principe is 1-op-1 contact. 1-op-1 contact verwijst naar de momenten waarop jongerenwerkers jongeren individueel aanspreken buiten de groep om. Uit de diepte-interviews met jongerenwerkers blijkt dat jongerenwerkers persoonlijke aandacht geven aan deelnemers van Youth Organizing.

*'Kijk, als het kind activiteiten gaat organiseren dan is dat misschien nieuw. Hij kent niet alle trucjes die jij kent, hij heeft niet alle connecties die jij hebt, maar op het moment dat je het kind aandacht geeft, dan heeft hij al zoiets van: ik kan het wel. Dat is iets waarvan ik denk dat je nodig hebt als je een kind iets laat organiseren. Je moet hem toch de aandacht geven, dat is belangrijk.'*³¹⁷

³¹⁵ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

³¹⁶ Malgoezar, F. & Ünal, Ü. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 6, 3 november 2013.

³¹⁷ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

Alle jongerenwerkers geven aan het principe 1-op-1 contact in te zetten in het contact met jongeren. Dit doen zij om drie redenen: 1) bieden van aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, 2) jongeren aanspreken op gedrag en 3) jongeren te ondersteunen bij persoonlijke problemen.

Aandacht voor persoonlijke ontwikkeling

Jongerenwerkers begeleiden deelnemers via het 1-op-1 contact op hun persoonlijke ontwikkeling, zoals het versterken van het zelfbeeld of het ontwikkelen van vaardigheden. De begeleiding krijgt vorm door het voeren van gesprekken en/of het opstellen van een klein persoonlijk ontwikkelingsplan.

*'En dan ga je kijken van nou hoe ga ik dat doen, dan stel je een persoonlijk plannetje met die gene op. Ga je kijken van wat heb ik nodig om goed in dat team te kunnen functioneren of eigenlijk nog een stap daarvoor wat heeft het team nog nodig? En kijken wat die jongere daarin nog kan betekenen.'*³¹⁸

*'Wij merken bij elke evenement wel dat er iets met een jongere aan de hand is. Dan nemen wij deze even apart. Soms barst een jongeren helemaal in tranen, omdat het voor zijn gevoel niet is gelukt.'*³¹⁹

'Mijn werkzaamheden qua radio is coachen.'

'Van wie?'

*'Coachen van de tieners of jongeren die meedoen aan radio. Hulp bieden bij zelfpresenteren dus zeg maar, als een tiener die veel in zich zelf zit en die is niet zo open dus weinig sociaal, dan zie ik het als een taak voor mij om die jonge sociale kennis of vaardigheden bij te brengen.'*³²⁰

Aanspreken op gedrag

In de tweede plaats gebruiken jongerenwerker het 1-op-1 contact met jongeren in YO-projecten om jongeren aan te spreken op hun gedrag. Zodra jongerenwerkers signaleren dat een jongere het proces belemmert, maken zij jongeren via 1-op-1 contact bewust van hun negatieve gedrag en het effect hiervan op de groep en de projectdoelen. De onderstaande twee citaten illustreren hoe jongerenwerkers jongeren confronteren met hun gedrag. Jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4 doet dit door jongeren een spiegel voor te houden, zodat hij zich bewust wordt van zijn gedrag.

*'Dan zijn er verschillende methodes die wij wel eens doen. Die wij hier veel vaak doen is spiegelen. En niet dat we dan die jongere ook echt gaan pesten. Maar dan gaan we wel zijn gedrag een beetje nabootsen naar hem doen, en dan uiteindelijk aan het einde van de dag roepen wij hem bij ons en dan vragen we van he.. Heb je gemerkt wat wij vanavond deden? En dan zegt hij van ja jullie waren een beetje irritant vanavond hoor. En dan vragen wij wat was dat dan precies? En dan laten wij hem benoemen wat wij deden zodat hij eigenlijk zijn eigen gedrag gaat benoemen. Dat is iets wat wij wel veel toepassen.'*³²¹

---

³¹⁸ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³¹⁹ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³²⁰ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

³²¹ Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

Jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5 vertelt hoe hij het gedrag probeert te beïnvloeden via een positieve benadering. Door jongeren aandacht te geven, te accepteren, te complimenteren en te focussen op wie de jongeren ook is (vrolijk). Zie ook hoofdstuk 6.3 Pedagogische relatie.

*'Als een jongere boos is, erbij gaan zitten, vragen waarom hij boos is en proberen te stimuleren om mee te doen. Soms komt een jongere ook boos binnen en proberen wij degene vrolijk te maken door bijvoorbeeld te zeggen je komt altijd zo vrolijk binnen en nu kijk je zo boos, wat is er aan de hand? Gewoon op een leuke manier contact zoeken om erover te praten en het gezellig te houden.'*³²²

Ondersteunen bij persoonlijke problemen

Tot slot richten jongerenwerkers zich met het principe 1-op-1 contact op problemen in de levens van jongeren zoals problemen thuis of op school. Jongerenwerkers signaleren persoonlijke problemen van jongeren, zijn een luisterend oor en een gesprekspartner. Ze tonen begrip en respect en bieden jongeren een veilige haven om hun verhaal te doen.

'Hoe ga je om met persoonlijke vragen en problemen van jongeren?'

*'Ik vind dit wel lastig. Ik heb wel uren om de jongeren persoonlijk te begeleiden. Ik ben geen hulpverlener dus soms is het wel lastig. Ik help ze waar ik kan en waar ik uren voor heb. Soms maak ik wel een omwegje neem ik toch wel een uurtje. Het gaat dan over schulden en seksualiteit. Dit is echt 1-op-1.'*³²³

*'Er loopt een jongen hier die meerdere familieleden heeft verloren aan kanker. En er was een ander jongen die hem uitschold met het woord kanker. Hierdoor werd hij ontzettend boos, begon te huilen en wou gaan vechten. Toen nam ik die jongen apart en ging ik met hem praten. Toen heeft hij mij verteld wat er aan de hand was. Dat valt ook onder ondersteuning want je moet ook een luisterende oor voor ze hebben. Ze moeten hier hun problemen kwijt kunnen, want stel dat ze dit thuis of buiten niet kunnen. Ze moeten ergens hun zegje kwijt kunnen anders kan het zo zijn dat de problemen uitlopen.'*³²⁴

*'Ik denk altijd wel praten. Met praten kom je heel ver. Ze toch aandacht geven weet je. Of ze worden verwaarloosd, of er is iets met hun vrienden. Dan hebben ze toch die aandacht van je.'*³²⁵

Indien mogelijk helpt de jongerenwerker in het zoeken naar oplossingen. Onderdeel hiervan kan zijn dat jongerenwerkers jongeren doorverwijzen naar andere instanties.

*'...soms gebruik ik ook andere voorbeelden die ik al in de praktijk heb, he, die beetje gerelateerd is aan dat gene waar, waar, waar die gene mee zit en dan geef ik ook gelijk dan, na een tijdje nadat ik alles goed weet, dat ik ook oplossingen aanreik, he, van 'Goh, ik weet van die toen dat die dat..' weet je wel, en zo probeer ik dus dat uhmm, het probleem aan te horen en eventueel oplossingen bij te gaan zoeken...'*³²⁶

³²² Walton, M. (2014). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 5, 8 januari 2014.

³²³ Chikhoer, J. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³²⁴ Lourens, S. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

³²⁵ Sabajo, G. (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 3, november 2013.

³²⁶ Zararzis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

Toegankelijkheid en flexibiliteit zijn belangrijke houdingsaspecten die jongerenwerkers inzetten in het 1-op1 contact. Toegankelijk en flexibel zijn, betekent enerzijds dat voor jongeren de drempel laag is om individuele vragen, ontwikkelbehoeften of problemen te delen.

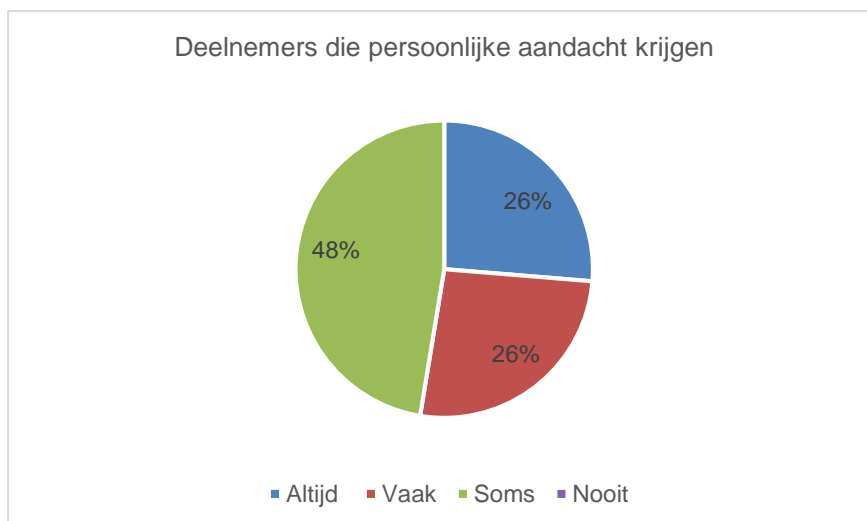
*'Zij kunnen met alles 24 uur per dag bij mij aankomen met problemen dan ga ik met ze praten en probeer ik te helpen als er wat is.'*³²⁷

*'ik denk dat we, dat kracht is vooral dat met name dat informele, want wij kennen de jongeren tijdens het jongerenwerk maar ook daarna, ook 's nachts of 's middags of 's morgens, mensen kunnen bijna altijd bij je terecht, vooral nu helemaal met social media, WhatsApp en noem maar alles op, je moet bent altijd bereikbaar eigenlijk, en de jongens weten je wel te vinden.'*³²⁸

Anderzijds betekent het dat jongeren zich uitgenodigd voelen met jongerenwerker persoonlijke zaken te bespreken. Jongeren voelen zich uitgenodigd als ze merken dat de jongerenwerker aandacht voor hen heeft, serieus neemt en oprechte interesse toont.

*'wat ik merk is wel dat iedereen zich met de ervaring die ik heb en ook met de ervaring van de kinderen, dat ze het fijn vinden in ieder geval hoe de manier hoe ik het met ze bespreek, want ik hoor het vaak terug he, bij XXX kun je alles zeggen, hij heeft altijd oor naar je en dat heb ik ook.'*³²⁹

Alle respondenten uit het vragenlijstonderzoek die deelnemen aan Youth Organizing in het jongerenwerk geven aan persoonlijke aandacht van de jongerenwerker te krijgen, variërend van soms, vaak tot altijd.

Figuur 19: mate van persoonlijke aandacht aan deelnemers

Uit onderzoek naar Groepswork (2016) kunnen we aanvullen dat de timing van het inzetten van aandacht aan individuen die deel uit maken van een groep belangrijk is. Jongerenwerkers wachten het juiste moment af om met jongeren een 1-op-1 contact te hebben, omdat dit contact gevolgen kan hebben voor de positie van de jongere in de groep.

³²⁷ Bijl, F. van der & Kleij, D. van der (2013). Diepte-interview met vrijwilliger 1 van YO-praktijk 6, 30 oktober 2013.

³²⁸ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

³²⁹ Zarazis, F. (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 2 van YO-praktijk 3, november 2013.

Om de veiligheid van het individu, de groep en de jongerenwerker te borgen kiezen jongeren voor gepaste momenten om jongeren individueel aan te spreken.

9. Randvoorwaarden

In dit hoofdstuk beschrijven wij de randvoorwaarden van Youth Organizing. Hiermee bedoelen we de voorwaarden in de organisatie, aansturing en samenwerking die bijdragen aan het uitvoeren van YO-projecten in het jongerenwerk. Inzicht in de randvoorwaarden is verkregen door in de voorgaande analyses te zoeken naar omstandigheden die hebben bijgedragen aan het welslagen dan wel mislukken van Youth Organizing. Hiervoor is gebruik gemaakt van de volgende bronnen: formele documenten van organisaties, interviews met jongerenwerkers en teamleiders, observaties van de uitvoeringspraktijk door studenten en praktijkbeschrijvingen van studenten. De uitkomsten van dit onderzoek worden gekoppeld aan de (vak)literatuur. Dit onderzoek wijst op drie randvoorwaarden van Youth Organizing in het jongerenwerk:

1. Kwaliteit
2. Veiligheid
3. Middelen (locatie, faciliteiten, samenwerking en budget)

9.1 Kwaliteit

Kwaliteit is een belangrijke randvoorwaarde voor YO-projecten. Vanzelfsprekend is hoge kwaliteit van het jongerenwerk van belang. Bijzonder aan Youth Organizing projecten is dat jongeren in principe zelf regie hebben over de uitvoering en daarmee dus verantwoordelijk zijn voor de initiatieven, inclusief de kwaliteit. Bij de kwaliteit van het jongerenwerk gaat het niet om de kwaliteit van de projecten en activiteiten, maar om de kwaliteit van de pedagogische omgeving, de pedagogische relatie en de begeleiding gericht op het mogelijk maken van zelforganisatie. Om de kwaliteit van de ondersteuning in YO-projecten te waarborgen zetten praktijkorganisaties in op: aansturing, werken in teamverband, inzet van bekwame jongerenwerkers, monitoren en deskundigheidsbevordering.

Aansturing

Bijna alle jongerenwerkers die jongeren ondersteunen in YO-projecten worden aangestuurd door een projectleider,³³⁰ locatiecoördinator³³¹ of door een voorman.³³² Deze medewerkers geven sturing aan teamleden, zijn eindverantwoordelijk over de locatie en onderhouden contacten met de netwerkpartners. De inhoud en de intensiteit van het contact tussen de projectleiding en de uitvoerende jongerenwerkers varieert per praktijk. Zo hebben YO-paktijken 1, 4 en 6 bijna wekelijks contactmomenten waarbij teamleden informatie uitwisselen, werkzaamheden afstemmen, de voortgang monitoren en evalueren.³³³ In de literatuur wordt benadrukt dat het in de uitvoering van het jongerenwerk van belang is om een balans te vinden tussen structuur en vrijheid. Bij de uitvoering van de methodiek Youth Organizing geldt dit in grotere mate omdat jongerenwerkers de ruimte nodig hebben om in

---

³³⁰ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). *Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2*. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³³¹ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). *Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1*. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³³² Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). *Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4*. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³³³ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). *Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1*. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). *Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4*. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Únal, Ü. (2014). *Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6*. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

samenspraak met de deelnemende jongeren vorm te geven aan Youth Organizing (Milburn e.a., 2000; Verhagen, 2008).

Werken in teamverband

Binnen alle onderzochte praktijken wordt de methodiek Youth Organizing uitgevoerd door een team bestaande uit jongerenwerkers, vakspecialisten, vrijwilligers en een projectleider waarbij sprake is van diversiteit op basis van sekse en culturele achtergrond. De rol van de jongerenwerker is voornamelijk om de kwaliteit van de pedagogische omgeving te bewaken en de ontwikkeling van jongeren te begeleiden. De teams zijn afgestemd op sekse en de culturele achtergronden van de doelgroep in de buurt die de praktijkorganisaties beogen te bereiken.³³⁴ Een cultureel divers team is noodzakelijk om goed te kunnen werken met jongeren van verschillende afkomsten (Koops e.a., 2013; Koops e.a., 2014; Otten & Jongerenwerkteam Iriszorg Nijmegen, 2007).

Het werken in teamverband kan de kwaliteit van Youth Organizing waarborgen, doordat de betrokkenen samenwerken en elkaar kunnen aanvullen op verschillende gebieden zoals coaching, netwerken, vakdeskundigheid en het handhaven van de huisregels. Het is nodig zodat de jongerenwerkers elkaar kunnen ondersteunen en een leerklimaat kunnen stimuleren (Bakker, 2011). Gezamenlijk zijn ze verantwoordelijk om de jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen bij voorbereiding en uitvoering van YO-projecten.

Hoe de gezamenlijke contactmomenten binnen het team eruit zien en welke doeleinden het kent, verschilt per onderzochte praktijk. Zo vinden er in de meeste praktijken wekelijks teamvergaderingen plaats waarin teamleden de ontwikkelingen en de dynamiek in een groep bespreken.

*'Ik bespreek de groepsdynamica in de groep ook met de collega's.'*³³⁵

*'Je kijkt altijd in het jongerenwerk naar de groepsdynamiek en de samenstelling, hoe werken die samen, waarom is die jongen of meisje stil.'*³³⁶

Daarbij is het van belang dat het team duidelijk met elkaar communiceert en heldere afspraken maakt.

*'Het is de aanpak van het hele team, dat gewoon goed werkt. We stemmen als collega's dingen op elkaar maar ook met elkaar af, zodat ze ons niet tegen elkaar uit kunnen spelen. Als ze bij mij iets niet mogen doen, en ze vragen dat aan een andere collega, dat zij dan hierop hetzelfde zegt.'*³³⁷

Tevens maken teamleden tijdens de vergaderingen plannen voor de activiteiten om het overzicht te houden. Verlopen activiteiten worden eveneens gezamenlijk geëvalueerd tijdens deze bijeenkomsten.

'Wij vergaderen en komen bij elkaar, bespreken en kijken wat haalbaar is. Ook het budget bekijken. Coördinator is er dan ook bij. Belangrijk is ook dat wij elke week overleg hebben over de stand van zaken. Kijken wat er verbeterd kan worden en gaan wij ook tijdens vergaderingen zeg maar een planning maken.(...) Wat wij ook bij de vorige activiteit hebben gedaan, werd ook gebracht in vergadering dan gaan we evalueren, hoe kunnen wij die activiteit beter doen de volgende keer en steeds

³³⁴ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³³⁵ Chikhoer, J. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 25 oktober 2013

³³⁶ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2013). Verslag van interview met locatiecoördinator

³³⁷ Bouali, S. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 25 oktober 2013

*evalueren enz.*³³⁸

Daarnaast worden contactmomenten ook gebruikt om expertise en vakkennis met elkaar uit te wisselen.

*'En ik moet ook wel zeggen dat het ook wel gebeurt dat onderling vragen aan collega's heb jij verstand van games maken dan wisselen wij een beetje.'*³³⁹

Er is van drie onderzochte YO-praktijken bekend dat jongerenwerkers intervisie inzetten om dilemma's bespreken, feedback aan elkaar te geven en te reflecteren op hun handelen.³⁴⁰ Behalve voor de kwaliteit van de begeleiding is intervisie ook belangrijk voor de verdere professionalisering van de betrokken jongerenwerkers (Bakker, 2011). Intervisie zorgt er immers voor dat de jongerenwerkers van elkaars ervaringen kunnen leren.

*'Dit neem ik dan ook mee in de vergadering en bespreek ik dit met collega's. Hoe kunnen wij dat bijvoorbeeld aanpakken? Dat vinden wij altijd belangrijk om te bespreken. Het zijn namelijk lastige onderwerpen.'*³⁴¹

*'Ja, dat weet ik het is ook leuk je gaat erg reflecteren op je eigen handelen. En het zet je aan het denken hoe ik bepaalde dingen doe. Dat moet je natuurlijk constant doen, maar dat sluipt er een beetje in dat je dat minder gaat doen. Dat is ook heel belangrijk dat wij tijdens teamvergaderingen kritisch naar elkaar blijven kijken, maar ook naar jezelf, wat heel lastig is.'*³⁴²

Voor praktijken die met vrijwilligers, vakkrachten en stagiaires werken, geldt dat zij meestal naast de teamvergaderingen ook individuele begeleiding krijgen van jongerenwerkers.³⁴³

Vereisten jongerenwerkers

Het inzetten van opgeleide, ervaren en gekwalificeerde jongerenwerkers is eveneens een manier waarop praktijkorganisaties de kwaliteit van Youth Organizing willen borgen. Uitvoering geven aan Youth Organizing vraagt om jongerenwerkers die jongeren kunnen motiveren en coachen om zo zelfstandig mogelijk YO-initiatieven uit te voeren. Tevens wordt verwacht dat zij een brugfunctie kunnen vervullen tussen jongeren en de gemeenschap (informele netwerken, ouders, peers) en tussen jongeren en andere instanties (formele sociale infrastructuur).³⁴⁴ Alle praktijken spreken zich op papier dan ook uit over de opleidingseisen van betaalde krachten die betrokken zijn bij YO-projecten. Zo geven diverse praktijken aan dat zij streven naar een goede mix en balans van jongerenwerkers met een

---

³³⁸ Walton, M. (2014). Verslag van interview met jongerenwerker, 8 januari 2014

³³⁹ Chikhoer, J. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 25 oktober 2013

³⁴⁰ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D. N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁴¹ Nulft, M. van der. (2014). Notulen focusgroepbijeenkomst YO-praktijk 4, 23 januari 2014

³⁴² Nulft, M. van der (2013). Diepte-interview met jongerenwerker 4 van YO-praktijk 4, 23 oktober 2013.

³⁴³ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁴⁴ Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

mbo of hbo achtergrond.³⁴⁵ Voor deze praktijkorganisaties is het van belang dat het uitvoerend team bestaat uit jongerenwerkers die zowel *streetwise* en praktijkgericht zijn als hun methodisch handelen goed kunnen onderbouwen. Andere praktijken leggen meer de nadruk op een hbo werk- en denkniveau van jongerenwerkers. Deze praktijken stellen dat jongerenwerkers naast een afgerond hbo diploma, ook werkervaring met groepen jongeren moeten hebben. Binnen de meeste praktijkorganisaties die onderzocht zijn, komen jongerenwerkers met een hbo-opleiding het vaakst voor. De meest genoten hbo-opleiding is Culturele Maatschappelijke Vorming.³⁴⁶ Daarna is het mbo (sociaal cultureel werk) de meeste voorkomende opleidingsniveau van de jongerenwerkers. Ook zijn er jongerenwerkers die universitair geschoold zijn.³⁴⁷ Een enkeling heeft een opleiding gevolgd in een andere sector en heeft geen pedagogische achtergrond.³⁴⁸ Zie voor meer informatie paragraaf 3.2.3.

Vanuit de literatuur kan worden aangevuld dat dit type werk vraagt om een groot improviserend vermogen, veel toewijding en geduld. Voor zowel de jongerenwerker als de jongeren kan Youth Organizing een proces van vallen en opstaan zijn. Het vraagt van jongerenwerkers om per deelnemer en per situatie een inschatting te maken wat nodig is aan ondersteuning en welke bejegening daarbij past. Het vaardig worden in het maken van deze afwegingen, vereist van jongerenwerkers onderdompeling, oefening en beoordelingsvermogen (Flyvberg, 2001; Ord, 2012). Spierts (2014) noemt dit het ontwikkelen van ambachtelijkheid en vakmanschap. Jongerenwerkers weten op den duur wanneer je een jongere ruimte kunt geven of juist moet sturen. Ze zien wat en wie de jongere nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen. Op den duur ontwikkelt de werker een onderscheidend vermogen om inschattingen en beoordelingen te maken die goed zijn voor jongeren en hun ontwikkeling (Abdallah e.a., 2016, p.92).

Monitoren

Om jongeren gericht te kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling is een voorwaarde dat organisaties beschikken over een goed werkend monitoringsysteem. Dit onderzoek maakt inzichtelijk dat meerdere praktijkorganisaties gebruik maken van een monitoringssysteem. Wat organisaties monitoren verschilt. Zo maakt praktijk 1 bijvoorbeeld gebruik van een systeem om het leerproces van deelnemende jongeren te volgen.³⁴⁹ Praktijk 2 gebruikt het systeem om vooral feitelijke gegevens (zoals datum, tijdstip, duur, beschikbare jongerenwerkers, aantal aanwezige jongeren, eventuele incidenten en de gemaakte kosten) te registreren en gebruikt deze informatie ter verantwoording naar de opdrachtgever.³⁵⁰

---

³⁴⁵ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁴⁶ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁴⁷ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁴⁸ Bouali, S. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 25 oktober 2013

³⁴⁹ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵⁰ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Praktijk 6 maakt gebruik van monitoringssystemen om onder andere rapportages met bevoegde netwerkpartners in hetzelfde werkgebied te delen.³⁵¹

Uit de literatuur blijkt dat jongerenwerkers en de organisaties waarin zij werken een verantwoordelijkheid hebben om de resultaten inzichtelijk te maken voor opdrachtgevers, deelnemers en de samenleving. Zorgvuldige monitoring van het proces en bespreking van de voortgang binnen de organisatie zijn daartoe van belang. Ook draagt monitoring bij aan kwaliteitsverbetering. Reflectie op het handelen, helpt om te kunnen anticiperen op de dynamiek in de groep of om bijvoorbeeld de structuur van het project aan te passen. Daarbij is het belangrijk om regelmatig tussentijds te evalueren of de inschatting nog klopt (Abdallah e.a., 2016, p. 93). Recent ontwikkelde systemen voor monitoring zijn:

- Jongeren in Kaart www.saassolutions.nl/jongeren-in-kaart
- Jongeren in Beeld
- Jongerenwijzer <https://www.jongerenwijzer.com/>

Deskundigheidsbevordering

Het bevorderen van de deskundigheid van jongerenwerkers is eveneens een manier om de kwaliteit Youth Organizing te waarborgen. De behoefte voor deskundigheidsbevordering wordt door verschillende professionals uitgedragen.³⁵²

Het type deskundigheidsbevordering loopt uiteen. Onder jongerenwerkers is er behoefte aan deskundigheidsbevordering gericht op het aanleren van specifieke competenties die nodig zijn om jongeren op de juiste manier te ondersteunen in Youth Organizing. Youth Organizing is een relatief nieuwe werkwijze in het jongerenwerk. De regie geven aan jongeren in deze projecten vraagt van jongerenwerkers om in de begeleiding een meer ondersteunende of coachende rol aan te nemen.³⁵³

Het huidige aanbod aan deskundigheidsbevordering bestaat uit cursussen en trainingen over verschillende thema's. Voorbeelden zijn: omgaan met autisme, werken met jongeren met licht verstandelijke beperkingen, huiselijk geweld en kindermishandeling,³⁵⁴ herkennen en omgaan met agressie³⁵⁵ en het werken met software-instrumenten.³⁵⁶ Verder bieden de organisaties de mogelijkheid om externe studiedagen en conferenties bij te wonen.³⁵⁷

9.2 Veiligheid

De tweede randvoorwaarde is het waarborgen van de veiligheid binnen YO-projecten. Dit is nodig zodat alle jongeren zich uitgenodigd en thuis voelen om deel te blijven nemen aan YO-projecten. Zo kunnen er in het jongerenwerk agressieve (verbaal en fysiek) en onveilige

---

³⁵¹ Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵² Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Heeringa, D. N. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 23 oktober 2013.

³⁵³ Zarazis, F. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, november 2013.

Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D. N. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵⁴ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵⁵ Boujemaaoui, M., Hematang, N., Skeete Mc Leed, E., & Walton, M. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵⁶ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵⁷ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving Youth Organizing praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

situaties ontstaan waar jongerenwerkers op moeten kunnen anticiperen (Krueger, 2000; Noorda e.a., 2011). De meeste praktijkorganisaties hebben expliciet beleid ontwikkeld op het gebied van veiligheid. Zie ook paragraaf 6.2. Pedagogisch klimaat.

Om de veiligheid te waarborgen hebben jongerenwerkorganisaties duidelijke veiligheids- en huisregels opgesteld waaraan alle betrokkenen (jongerenwerkers, jongeren, vakspecialisten en vrijwilligers) zich dienen te houden. Deze veiligheids- en huisregels zijn meestal openbaar en voor iedereen zichtbaar.³⁵⁸ Een huisregel is onder andere dat alle betrokkenen respect voor elkaar dienen te hebben en dat ze elkaar te allen tijde zowel fysiek als verbaal niet mogen aanvallen. Indien iemand zich hier wel schuldig aan maakt, dan kan diegene een waarschuwing of maatregel verwachten. Indien nodig kunnen ouders en/of de politie betrokken worden.³⁵⁹ Naast deze maatregel zijn er ook standaard veiligheidsmaatregelen die praktijkorganisaties hebben opgenomen in hun beleid. Voorbeelden hiervan zijn het volgen van een BHV-cursus of een training over brandveiligheid. Daarin krijgen ze instructies over hoe om te gaan met calamiteiten.³⁶⁰ Ook kunnen jongerenwerkers een EHBO certificaat behalen en dienen er als voorzorgsmaatregel altijd twee jongerenwerkers aanwezig te zijn.³⁶¹ Bij evenementen zijn beveiligers aanwezig voor de veiligheid van bezoekers.³⁶²

9.3 Middelen

In deze paragraaf werken we uit welke middelen nodig zijn om Youth Organizing in het jongerenwerk mogelijk te maken. Achtereenvolgens werken we uit: locatie, faciliteiten, samenwerking en budget.

Locatie

Het beschikbaar stellen van locaties is belangrijk om jongeren een plek te bieden waar zij hun initiatieven kunnen voorbereiden, organiseren en onderhouden. Bijna alle onderzochte YO-praktijken gebruiken jongerencentra voor de uitvoering van Youth Organizing.³⁶³ Wat betreft de inrichting is het belangrijk dat jongeren zich er thuis voelen.³⁶⁴ Dit wil zeggen dat jongeren zich er prettig en veilig moeten voelen tijdens hun deelname aan activiteiten (Metz & Sonneveld, 2012; Van Veen, 1991). Indien het jongerencentrum niet geschikt is voor een YO-activiteit, maken jongeren incidenteel gebruik van andere locaties zoals een sporthal, een school, ouderenzorgcentrum, bibliotheek of een park.³⁶⁵ Daarbij is het wel van belang

---

³⁵⁸ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁵⁹ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶⁰ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶¹ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶² Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶³ Borgsteeds, M., (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 1 november 2013

Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Heeringa, D. N. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 23 oktober 2013

³⁶⁴ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶⁵ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

dat deze locaties zich bevinden in de woonwijk van jongeren, zodat ze goed bereikbaar zijn voor de deelnemende jongeren (zie ook paragraaf 7.1). Voor een enkele praktijk is het tevens noodzakelijk dat er (tijdelijk in bruikleen) een woonruimte beschikbaar is. In samenwerking met een woningcorporatie wordt aan deze randvoorwaarde voldaan.³⁶⁶

Faciliteiten

Naast een geschikte locatie zijn er verschillende faciliteiten nodig om Youth Organizing mogelijk te maken. Het hangt per YO-project af welke faciliteiten door jongerenwerkers beschikbaar worden gesteld voor jongeren. Voor vrijwel alle YO-projecten zijn computers, internet, telefoons, tafels en stoelen de belangrijkste faciliteiten.³⁶⁷ In specifieke YO-projecten is het belangrijk dat jongeren gebruik kunnen maken van een radioset, een dansruimte, een draaitafel, een beamer, een studio, een lounge, een podium, make-up, muziekinstrumenten en knutselspullen.³⁶⁸ Mede door deze faciliteiten kunnen jongeren initiatieven voorbereiden, organiseren en uitvoeren.

Samenwerking

Samenwerking met de omgeving een middel voor het succesvol uitvoeren van YO-projecten. Goed contact met samenwerkingspartners is vooral van belang om jongeren in het kader van het YO-project in contact te kunnen brengen met relevante instanties. Jongerenwerkers zijn daarin een belangrijke schakel. Andere redenen waarom het jongerenwerk voor Youth Organizing samenwerkt met andere instanties zijn: delen van informatie over jongeren,³⁶⁹ het doorverwijzen van jongeren met een hulp- of ontwikkelvraag,³⁷⁰ het zichtbaar maken van de YO-projecten³⁷¹ en het delen van voorzieningen.³⁷² Jongerenwerkers werken in het kader van YO-projecten samen met zowel formele partners zoals scholen, de politie, zorginstellingen en de gemeente als informele partners zoals buurtbewoners, peers, ouders en winkeliers.

Vanuit literatuur wordt bevestigd dat het hebben van de juiste contacten essentieel is. Omdat jongerenwerkers deze contacten in de buurt vaak al hebben, zijn zij de aangewezen persoon om de verbinding te maken tussen deelnemers van Youth Organizing en partners in de buurt. Het leggen van zulk contact heeft verschillende doelen, zoals uitwisseling en leren van peers, samenwerking en afstemmen van acties en agenda's, promoten van bondgenootschappen tussen YO-groepen en/of meer gevestigde relevante groepen (Yee, 2008).

Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶⁶ Bloom, D., Rodenhuis, L., Gambier, M., & Comvalius, V. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 1. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶⁷ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶⁸ Suter, K., Ruppert, J., Borgsteede, M., Regelmeijer, W., & Laan, E. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 2. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁶⁹ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁷⁰ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁷¹ Gambier, M., (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 11 december 2013

³⁷² Bijl, F. van der., Kleij, D. van der., Malgoezar, F., & Ünal, Ü. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 6. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Budget

Voor de uitvoering van Youth Organizing is een klein budget nodig voor bepaalde kosten zoals levensmiddelen, reiskosten, beveiliging, communicatiemiddelen of entertainment (b.v. artiesten).³⁷³ Het budget kan de kwaliteit van Youth Organizing ten goede komen (Yee, 2008). De meeste organisaties stellen het budget beschikbaar op basis van de verwachte uitgaven. Hoe groot dit budget is verschilt per praktijk. Doorgaans zijn dit geen grote bedragen. Zo stelt één praktijk 350 euro beschikbaar per YO-initiatief,³⁷⁴ terwijl jongeren bij een andere praktijk 60 euro te besteden hebben per periode.³⁷⁵ Als faciliteiten binnen het jongeren centrum niet toereikend zijn, wordt in drie van de onderzochte praktijken geld ter beschikking gesteld om faciliteiten aan te schaffen die nodig zijn voor de uitvoering van YO-projecten.³⁷⁶

*'Het is pas een probleem op het moment dat ze meer geld nodig hebben. Als ze bijvoorbeeld een festival of iets willen organiseren met bekende rappers dat kost allemaal geld.'*³⁷⁷

Als er een groter budget nodig is, bijvoorbeeld voor het organiseren van een festival, dan proberen jongeren geld te werven bij externe stichtingen en fondsen, zoals het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) en het Oranjefonds.³⁷⁸ Indien nodig krijgen zij hierbij dan ondersteuning van de betrokken jongerenwerkers.

---

³⁷³ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁷⁴ Bouali, S., Nulft, M. van der., Chikhoer, J., & Heeringa, D.N. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 4. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁷⁵ Zararsiz, F., Lourens, S., Sabajo, G., & Veer, L. van der. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 3. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

³⁷⁶ Gambier, M., (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 11 december 2013

Zararsiz, F. (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, november 2013

Walton, M. (2014). Verslag van interview met jongerenwerker, 8 januari 2014

³⁷⁷ Borgsteeds, M., (2013). Verslag van interview met jongerenwerker, 1 november 2013

³⁷⁸ Boujemaoui, M., Hematang, N., Skeete Mc Leed, E., & Walton, M. (2014). Praktijkbeschrijving YO-praktijk 5. Amsterdam: Youth Spot, Hogeschool van Amsterdam.

Literatuurlijst

- Abdallah, S. E., Kooijmans, M., & Sonneveld, J. (2016). *Talentgericht werken met kwetsbare jongeren. Ontwikkelwerk, erkenningswerk, verbindingswerk*. Bussum: Coutinho.
- Alinsky, & Saul, D. (1989). *Reveille for radicals*. New York: Vintage books edition Random House.
- Allen, T. & Williams, L. (2012). An approach to life skills group work with youth in transition to independent living: theoretical, practice, and operational considerations. *Residential Treatment for Children & Youth*, 29(4), 324-342.
- Baart, A. (2001). *Een theorie van de presentie*. Utrecht: Lemma.
- Bakker, P. P. (2011). *Individuele begeleiding van jongeren. Uitgangspunten en handvatten voor de praktijk*. Nijmegen: Tandem Welzijnsorganisatie.
- Bandura, A. (2006). Toward a Psychology of Human Agency. *Perspectives on Psychological Science*, 1(2), p. 164-180.
- Barquioua, N., Mossel, B. V., & Paulides, H. (2010). *Adviseurs van de straat. Werkwijze ambulante jongerenwerk*. Rotterdam: Stichting Welzijn Feijenoord / Jongerenwerk IJsselmonde (JIJ).
- Bersselaar, V. V. D. (2004). *De casus als basis. Theorie en methode bij het leren van casuïstiek*. Soest: Nelissen.
- Bolt, A. & Wekke, I. van der. (2012). *Dit is mijn leven, vriend. Begeleiden van jongeren in de straatcultuur. Handboek voor professionals*. . Amsterdam: SWP.
- Boomkens, C., & Metz, J. W. (2015). *Meidenwerk, hoe en waarom werkt het? Een theoretisch verklaringsmodel*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.
- Boumans, J. (2012). Tussen regie en repressie. Een verkenning van het concept empowerment. *Tijdschrift Voor Rehabilitatie*, 1, 28-42.
- Bryman, A. (2008). *Social research methods* (3rd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Carr-Saunders, A., & Wilson, P. M. (1933). *The professions*. London: Oxford University Press.
- Checkoway, B. (2011). What is your participation? *Children and Youth Services Review*, 33(2), 340-345.
- Christens, B. & Dolan, T. (2010). Interweaving Youth Development, Community Development, and Social Change Through Youth Organizing. *Youth & Society*, 43(2), 528-548. doi: 10.1177/0044118X10383647
- Christens, B. & Kirshner, B. (2011). Taking stock of youth organizing: An interdisciplinary perspective. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2011 (134), 27-41. doi: 10.1002/cd.309

- Christens, B. D., Peterson, N. A., & Speer, P. W. (2011). Community Participation and Psychological Empowerment: Testing Reciprocal Causality Using a Cross-Lagged Panel Design and Latent Constructs. *Health Education & Behavior*, 38(4), 339-347.
- Colvin, J., & Ashman, M. (2010). Roles, Risks, and benefits of Peer Mentoring Relationships in Higher Education. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 18, 121-134. doi:10.1080/13611261003678879
- Conner, J. (2011). Youth Organizers as Young Adults: Their Commitments and Contributions *Journal of Research on Adolescence*, 21(4), 923-942.
- Craeynest, P. (2001). *Levensloop van de mens. Inleiding in de ontwikkelingspsychologie*. Leuven: Acco.
- Dam, C. v., & Zwikker, N. (2008). *Jongerenwerker*. Utrecht: Movisie.
- Delahaij, R. (2004). *Dossier empowerment. Empowerment methoden bij allochtone jongeren*. Utrecht: FORUM, Instituut voor multiculturele ontwikkeling.
- Delgado, M., & Staples, L. (2008). *Youth Led Community Organizing*. New York: Oxford University Press.
- Dieleman, A. (2012). Een nieuwe blik op jongeren. In J. Hermes, P. Naber & A. Dieleman (red.), *Leefwerelden van jongeren. Thuis, school, media en populaire cultuur* (pp. 17-40). Bussum: Coutinho.
- Doorn, L. van., Etten, Y. van., & Gademan, M. (2013). *Outreached werken. Handboek voor werkers in de eerste lijn*. Bussum: Coutinho.
- Dronkers, J. (2008). Echte onderwijzeigenaren blijven buiten schot. *Aob Onderwijsblad*, (5)
- Du Bois - Reymond, M., Poel, Y. te., & Ravesloot, Y. (1998). *Jongeren en hun keuzes*. Bussum: Coutinho.
- Dubois, D. L., Portillo, N., Rhodes, J. E., Silverthorn, N., & Valentine, J. C. (2011). How effective are mentoring programs for youth? A systematic assessment of evidence. *Psychological Science in Public Interest*, 12(2), 57-91.
- Engelen, R. V. (2014). *Grip op de groep*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Fabri, W. (2009). De jongerenwerker moet voldoen aan steeds hogere eisen. Professionalisering van het jongerenwerk. *Jeugd en Co Kennis*, (1), 1 -26.
- Flyvbjerg, B. (2001). *Making social science matter. Why social inquiry fails and how it can succeed again*. Oxford, UK; New York: Cambridge University Press.
- Garfinkel, H. (1967). *Studies in ethnomethodology*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Garret, P. M. (2002). Encounters in the new welfare domeins of the third way: social work, the connexions agency and personal advisers. *Critical Social Policy*, 22, 596-618.
- Giddens, A. (1984). *The Constitution of Society. Outline of the Theory of Struturation..* Cambridge: Polity.

- Gilsing, R. (2005). *Bestuur aan banden. Lokaal jeugdbeleid in de greep van nationaal beleid*. Den Haag: SCP.
- Ginkel, F., Veenbaas, R., & Noorda, J. (2006). *Jongerenwerk. Stand van zaken en perspectief*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Ginwright, S. & James, T. (2002). From assents to agents of change. Social justice, organizing and youth development. *New Directions for Youth Development*, 96, 27-46.
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (1967). *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Chicago: Aldine Publishing Company.
- Good, J., Halpin, G., & Halpin, G. (2000). A Promising Prospect for Minority Retention: Students Becoming Peer Mentors. *The Journal of Negro Education*, 69(4), 375-383. doi:10.2307/2696252
- Haan, I., & Duyvendak, W. G. J. (2002). *In het hart van de verzorgingsstaat: het ministerie van maatschappelijk werk en zijn opvolgers (CRM, WVC en VWS), 1952-2002*. Zutphen: Walburg Pers.
- Harmesen, J. (1961). *Blauwe en rode jeugd. Ontstaan, ontwikkeling en teruggang van de Nederlandse jeugdbeweging tussen 1853 - 1940*. Assen: Van Gorcum.
- Hazekamp, J., & Zande, I. V. D. (1992). *Het jongerenwerk in hoofdlijnen*. Amsterdam: Uitgeverij Balans.
- Hortulanus, R. P., Liem, P. P. N., & Sprinkhuizen, A. M. M. (1997). *Welzijnsbeleving en welzijnsbeleid in de jaren '90*. Den Haag: VUGA.
- Huber, M., & Bouwes, T. (2011). *Samensturing in de maatschappelijke opvang. De tegenstelling voorbij*. Utrecht: Movisie.
- Ince, D., Yperen, T. A. V. & Valkestijn, M. (2013). Top tien positieve ontwikkeling jeugd. Beschermende factoren in opvoeden en opgroeien. Opgehaald van <http://www.nji.nl/nl/Top-tien-positieve-ontwikkeling-jeugd.pdf>.
- James, T., & McGillicuddy, K. (2001). Building Youth Movements for Community Change. *The Nonprofit Quarterly*, 8(4), 1-3.
- Jansen, P. P., Lunenberg, M., & Vossen, H. (1989). *Van beschermelingen tot actief deelnemende jongeren. Continue vernieuwing in jeugdzorg en vormingswerk Maastricht 1935 – 1955*. Letterenwinkel Utrecht & Geschiedeniswinkel Groningen.
- Jongepier, N., Struijk, M., Helm, P. van der., (2010). Zes pedagogische uitgangspunten voor een goed pedagogisch klimaat. *Jeugd en Co Kennis*, 1(4)
- Jongepier, N. (2011). Gesloten residentiële jeugdzorg als veilige haven. Groepsopvoeder moet balans vinden tussen flexibiliteit en controle. *Jeugd en Co Kennis*, 5(4)
- Jurrius, K. (2012). *Uit de spagaat. Naar een kwaliteitsraamwerk voor participatief jongeren onderzoek*. Amsterdam: Ipskamp.
- Kelderman, I. (2002). *Straathoekwerk*. Amsterdam: Stichting Streetcornerwork.

- Kinable, F. (2006). *Werken met peers*. Brussel: Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen.
- Kirshner, B. (2009). Power in numbers: Youth organizing as a context for exploring civic identity. *Journal of Research on Adolescence*, 19(3), 414-440. doi:10.1111/j.1532-7795.2009.00601.x.
- Kirshner, B. & Ginwright, S. (2012). Youth Organizing as a Developmental Context for African American and Latino Adolescents. *Child Development Perspectives*, 6(3), 288-294.
- Koops, K., Metz, J. W., & Sonneveld, J. J. J. (2013). *Wij zijn de brug naar zelf aan de slag gaan. Onderzoeksrapport over de werking en resultaten van Ambulant Jongerenwerk in de grote stad*. Amsterdam: Lectoraat Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Koops, K., Metz, J. W., & Sonneveld, J. J. J. (2014). *"Want zij gelooft in mij". Onderzoeksrapport Individuele Begeleiding in het jongerenwerk*. Amsterdam: Lectoraat Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Korevaar, L., Droes, J., & Wel, T. V. (2010). *Methodebeschrijving Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB)*. Utrecht: Movisie.
- Krueger, M. (2000). Presence, fear, curiosity, and other themes in community youth work. *Applied Developmental Science*, 4, 21-27
- Kwakman, K. (2003). Professional learning throughout the career. *International Journal of Human Resources Development and Management*, (3), 180-190.
- Landelijk Opleidingsprofiel Culturele en Maatschappelijke Vorming. (2009). *Alert en Ondernemend 2.0*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Laursen, E. (2005). Rather than fixing kids – build positive peer culture. *Reclaiming Children & Youth*, 14(3), 137-142.
- Luigies, E. (2006). *Peer support. Leerlingen ondersteunen elkaar binnen een nieuw didactisch concept*. Den Bosch: Cinop.
- Manders, W., Rumping, S., Awad, S., Nijland, E., Sonneveld, J., Metz, J., Todorovic, D., Schaap, R. (2016). *Groepswerk. Onderzoek naar de werking en resultaten van Groepswerk als generieke methodiek van het grootstedelijk jongerenwerk*. Amsterdam: Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam.
- Marsh, P. (2007). *Developing an enquiring social practice. Practitioners, researchers and users as scientific partners*. Houten: Bohn Stafleu & Loghum.
- Maso, I., & Smaling, A. (2004). *Kwalitatief onderzoek: praktijk en theorie*. Den Haag: Boom.
- McDonald, J., Roche, A., Durbridge, M., Skinner, N. (2003). *Peer education: from evidence to practice. An alcohol and other drugs primer*. Adelaide: National Centre for Education and Training on Addiction.
- Metz, J. (2011). *Kleine stappen, grote overwinningen. Jongerenwerk: historisch beroep met perspectief*. Amsterdam: SWP.

- Metz, J. W. (2006). *De tweeledige werking van intermediairen voor burgerparticipatie. Onderzoek naar de betekenis van de vrijwilligersondersteuning van de vereniging Humanitas voor burgerschap*. Amsterdam: SWP.
- Metz, J. W. (2009). Shopping in answer to feminist methodological dilemma's. The method practice description. 30 minutes presentation at the International conference on Feminist Research Methods, Stockholm 4-6 february 2009.
- Metz, J. W. (2011). *Welzijn in de 21ste eeuw. Van sociale vernieuwing naar welzijn nieuwe stijl*. Amsterdam: SWP.
- Metz, J. W., & Sonneveld, J. (2012). *De inloop als ingang. Onderzoeksrapport over de werking en de resultaten van De Inloop als werkwijze in het grootstedelijk jongerenwerk*. Amsterdam: Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Metz, J. W. (2011). *Vinden, binden en doorleiden. De actuele relevantie van de klassieker Ambulant Jongerenwerk*. Amsterdam: Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Metz, J. W. (2012). *'Het mooie is dat je er niet alleen voor staat'. Literatuuronderzoek naar Individuele Begeleiding in het jongerenwerk*. Amsterdam: Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Metz, J. W. (2013). *De waarde(n) van het jongerenwerk*. Amsterdam: Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Metz, J. W., Meijs, L., Roza, L., Baren, E., & Hoogervorst, N. (2012). Grenzen aan de civil society. In H. Jumulet, & J. Wenink (Eds.), *Zorg voor onszelf? Eigen kracht van jeugdigen, opvoeders en omgeving , grenzen en mogelijkheden voor beleid en praktijk*. Amsterdam: SWP.
- Metz, J. W., & Sonneveld, J. J. J. (2013). *Het mooie is dat je er niet alleen voor staat. Individuele begeleiding van jongeren*. Amsterdam: SWP.
- Milburn, T., Forsyth, B., Stephen, S., & Woodhouse, H. (2000). *Thinking on your feet. Outreach and detached youth work with vulnerable young people*. Edinburgh: Prince Trust.
- Molloy, D., White, C. & Hosfield, N. (2002). *Understanding youth participation in local government: a qualitative study*. London: DTLR.
- Mullender, A. & Ward, D. (1991). *Self-directed Groupwork: Users Take Action for Empowerment*. London: Whiting & Birch.
- Naber, P., & Plas, M. (2004). Jong en maatschappelijk actief. *Vernieuwing, Tijdschrift Voor Onderwijs En Opvoeding*, 63(8-9), 7-10.
- Nijenhuis, H. (z.j.) *Werken in de schaduw. Club- en buurthuiswerk in Nederland, 1892-1970*. Amsterdam: IISG.
- Noorda, J., Veenbaas, R., Vosskuhler, D., & Westerhoff, H. (1981). *Moet ik soms m'n bek houden. Jongerenopbouwwerk, een manier van werken met jongeren*. Amsterdam: VUGA.
- Oliveira, W. d. (2000). *Working with children on the streets of Brazil. Politics and practice*. England: Haworth Press.

- Ord, J. (2012). *Aristotle, phronesis & youth work. Measuring the process: a contradiction in terms ...?* (3-5, 8-9). Paper presented at the International Conference Positivity in youth work and youth studies. A celebration of youth work and young people. Glasgow: University of Strathclyde. Humanities & Social Sciences. Link: www.strath.ac.uk/media/faculties/hass/conferences/Jon_Ord_Presentation.pdf. Geraadpleegd: 28-11-15.
- Otten, J., & Nijmegen, J. I. (2007). *De liefde ligt op straat. Over jongeren en straathoekwerk*. Nijmegen: Quixot.
- Poel, Y. te. (1997). *De volwassenheid voorbij. Professionalisering van het jeugdwerk en de crisis in de pedagogische verhouding 1945 - 1975*. Leiden: DSWO Press.
- Polanyi, M. (1966). *The tacit dimension*. New York: Double day and company.
- Putnam, R. (2000). *Bowling alone, the collapse and revival of civic America*. New York: Simon & Schuster.
- Rensen, P., Kooij, A. v. d., Booijink, M., Zwet, R. V. D., & Verduin, M. (2009). *Passend bewijs voor effectiviteit in de sociale sector. Discussiestuk*. Utrecht: Movisie. Opgehaald van http://www.movisie.nl/onderwerpen/effectieve_interventies/Discussiestuk_Passend_bewijs_voor_effectiviteit_in_de_sociale_sector.pdf
- Ruikes, T. (2016). *Ervaringskracht. Praktische toepassingen en theorie van ervaringsleren*. Utrecht: Uitgeverij Stili Novi.
- Schatzki, T. S. (2001). Introduction. In T. S. Schatzki, K. Knorr Cetina & E. v. Savigny (Eds.), *The Practice Turn in Contemporary Theory* (pp. 1-14). London & New York: Routledge.
- Schön, D. A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. New York: Basic Books.
- Schuyt, C. J. M. (1995). *Kwetsbare jongeren en hun toekomst*. Amsterdam / Rijswijk: VWS.
- Shiner, M. (2000). *Doing it for themselves: an evaluation of peer approaches to drug prevention*. London: Public Policy Research Unit, Goldsmiths College, University of London.
- Shukra, K., Ball, M. & Brown, K. (2012). Participation and activism. Young people shaping their worlds. *Youth and Policy*, 108, 36-58.
- Smith, M. K. (2013). What is youth work? Exploring the history, theory and practice of youth work. *Encyclopedia of Informal Education*. Opgehaald van www.infed.org/mobi/what-is-youth-work-exploring-the-history-theory-and-practice-of-work-with-young-people/
- Smith, D. (1987). *The everyday world as problematic. A feminist sociology*. Boston: Northeastern University Press.
- Sonneveld, J., Metz, J. & Koops, K. (2013). *Methodiekb beschrijving Ambulant Jongerenwerk. Aflevering 2 Portfolio Jongerenwerk*. Amsterdam: Youth Spot / Hogeschool van Amsterdam
- Sonneveld, J., & Metz, J. (2015). *Groepswork met jongeren in de wijk*. Amsterdam: SWP.

- Spierts, M. (2005). Een 'derde' weg voor sociaal-culturele professies. *Journal of Social Intervention*, (1), 13-21.
- Spierts, M. (2014). *De stille krachten van de verzorgingsstaat. Geschiedenis en toekomst van sociaal-culturele professies*. Amsterdam: Van Genneep.
- Steketee, M., Mak, J., Graaf, P. V. D., & Huygen, A. (2005). *Jongerenparticipatiebeleid, wat levert het op?* Utrecht: Verwey-Jonker Instituut
- Steyaert, J., Biggelaar, T. V.D., & Peels, J. (2010). *De bijziendheid van evidence based practice. Beroepsinnovatie in de sociale sector*. Amsterdam: SWP.
- Swilders, W., Keijzerswaard, A. V., & Valenkamp, M. (2001). *Rehabilitatie. Hoe langer, hoe beter*. Amsterdam: SWP.
- Tonkens, E. (2008). *Mondige burgers, getemde professionals. Marktwerking, vraagsturing en professionaliteit in de publieke sector*. Amsterdam: Van Genneep.
- Tonkens, E., & Duyvendak, J. W. (2001). Themanummer Accountability. *Tijdschrift Voor De Sociale Sector*, (10)
- Tuckman, B. & Jensen, M. (1977). Stages in small group development revisited. *Group and Organisation Studies*, 2, 419-427.
- Veen, G. V. (1991). *De beginnende groepsleider. Inleiding op het praktijkgericht werken met groepen*. Baarn: Nelissen.
- Veenbaas, R., Noorda, J., & Ambaum, H. (2011). *Handboek modern jongerenwerk. Visie, methodiek en voorwaarden*. Amsterdam: VU Uitgeverij.
- Verhagen, R. (2008). *Ambulant jongerenwerk Maastricht en Gulpen-Wittem. Praktijkvoorbeeld*. Utrecht: Movisie.
- Waal, V. D. (2008). *Uitdagend leren. Culturele en maatschappelijke activiteiten als leeromgeving*. Bussum: Coutinho.
- Winter, M. de (1995). Kinderen als medeburgers. Kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief. Utrecht: Tijdstroom
- Wodarski, J. S., & Feit, M. D. (2012). Social Group Work Practice: An evidence Based Approach. *Journal of Evidence-Based Social Work*, 9(4), 414-420.
- Wohl, B. (2000). The power of group work with youth: creating activists of the future. *Social Work with Group*, 22(4), 3-13.
- Wong, N. T., Zimmerman, M. A., & Parker, E. A. (2010). A Typology of Youth Participation and Empowerment for Child and Adolescent Health Promotion. *American Journal of Community Psychology*, 46(1-2), 100-114.
- WRR. (2004). *Bewijzen van goede dienstverlening*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Yee, S. M. (2008). Developing the Field of Youth Organizing and Advocacy: What Foundations Can Do. *New Directions for Youth Development*, 117, 109-124.

Youniss, J., Bales, S., Christmas-Best, V., Diversi, M. McLaughlin, M., & Silbereisen, R. (2002). Youth Civic Engagement in the Twenty-First Century. *Journal of Research on Adolescence*, 12, 121-148. doi:10.1111/1532-7795.00027

Yperen, T. V., & Veerman, J. W. (2008). *Zicht op effectiviteit. Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Delft: Eburon.

Zimmerman, M. A. (1995). Psychological Empowerment: Issues and Illustrations. *American Journal of Community Psychology*, 23(5), 581-599.

Bijlagen

- I Projecthandleiding Portfolio Jongerenwerk
- II Topiclijst voor diepte-interview met jongerenwerker
- III Vragenlijst voor interview met beleidsmedewerker
- IV Vragenlijst voor deelnemers Youth Organizing
- V Vragenlijst voor niet-deelnemers Youth Organizing

Projecthandleiding

Portfolio jongerenwerk

Youth Organizing

Studiejaar
2013-2014

Lectoraat Youth Spot
Jongerenwerk in de grote stad

Dr. Judith Metz
Jolanda Sonneveld, Msc
Kamiel Koops, Msc

1. Inhoudsopgave

2.	Voorwoord	4	
3.	Inleiding	5	
4.	Aanleiding en doel Portfolio jongerenwerk	6	
5.	Onderzoeksopzet [structuur]	8	
6.	Rol student	11	
7.	Competenties	13	
8.	Programma	15	
9.	Personen en organisaties	28	
10.	Toetsing en beoordeling		30
11.	Startdatum	30	
12.	Literatuurlijst	31	
13.	Bijlagen:	32	
-	Bijlage 1 Verklaring van vertrouwelijkheid	33	
-	Bijlage 2 Format praktijkbeschrijving Portfolio jongerenwerk	34	
-	Bijlage 3 Richtlijnen bronvermelding	43	

2. Voorwoord

Dit jaar is alweer het vierde jaar van Portfolio jongerenwerk. Portfolio jongerenwerk is een uniek project waarin verschillende jongerenwerkaanbieders samenwerken met studenten van diverse sociaal-agogische opleidingen en onderzoekers. De afgelopen drie jaar zijn de eerste drie afleveringen van dit meerjaren project positief geëvalueerd door studenten, docenten, jongerenwerkers en het lectoraat Youth Spot. Het succesvolle project wordt voor de vierde keer in rij uitgevoerd.

Het lectoraat Youth Spot staat voor *praktijkontwikkeling*, *professionalisering* en *profilering* van het jongerenwerk via onderzoekswerkplaatsen waarin professionals, studenten, docenten en onderzoekers samenwerken.³⁷⁹ De samenwerking tussen de minor Jongerenwerk en het lectoraat is belangrijk voor de kwaliteitsverbetering en doorontwikkeling van de jongerenwerkpraktijk. De samenwerking betekent dat Youth Spot over voldoende menskracht beschikt om wetenschappelijk onderzoek te doen naar de methodiek van het jongerenwerk. Dit is erg belangrijk omdat er bij jongerenwerkers, opleidingen, aanbieders en overheid dringend behoefte is aan inzicht in de werkzame delen en de resultaten van het jongerenwerk. Tot op heden is daar, om verschillende redenen, weinig van terecht gekomen.

Ook om andere redenen is de samenwerking tussen de minor jongerenwerk en Youth Spot relevant. Aankomende sociale professionals komen uitgebreid in contact met de jongerenwerkpraktijk en kunnen leren wat het jongerenwerk inhoudt. Sommigen van hen zullen in de toekomst in het jongerenwerk aan de slag gaan. Anderen zullen in hun toekomstige werkkringen het jongerenwerk weten te vinden als samenwerkingspartner. Ook kan de jongerenwerkpraktijk veel leren van de kritische blik en creativiteit van de aanstormende generatie sociale professionals. Ten slotte zal de gezamenlijke inspanning resulteren in een methodiekbekrijving van het jongerenwerk die opleidingen gaan gebruiken voor het opleiden van weer volgende generaties jongerenwerkers.

Wij heten jullie welkom in de Amsterdamse jongerenwerkpraktijk,

Youth Spot
Combiwel
Dock
IJsterk
Welsaen
IJdockzz
Click F1

---

³⁷⁹ Het lectoraat Youth Spot is een samenwerking van Combiwel, Streetcornerwork, IJsterk, Dock, Click F1, Welsaen, Roc Top, Roc van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam.

3. Inleiding

Inzet van het onderzoeksproject Portfolio jongerenwerk is het inzichtelijk en overdraagbaar maken van de werkzame bestanddelen en de resultaten van het jongerenwerk. Met het project Portfolio jongerenwerk beschrijft Youth Spot jaarlijks van verschillende jongerenwerkaanbieders één activiteit of werkwijze aan de hand van een vaste systematiek. Door een vaste systematiek te hanteren wordt het mogelijk om op basis van de losse beschrijvingen, één methodiekbeschrijving te maken. Door dit project de komende jaren te herhalen voor diverse activiteiten of werkwijzen van het jongerenwerk, zal er een *body of knowledge* (wetenschappelijk kennisdomein) ontstaan die omvangrijk genoeg is om het samen te voegen in een handboek jongerenwerk.

Dit studiejaar, 2013-2014, staat Youth Organizing op het programma. Youth Organizing is een nieuwe werkwijze van het jongerenwerk dat jongeren uitnodigt, activeert, motiveert en ondersteunt om zelfstandig activiteiten op te zetten en te onderhouden. Hierbij gaat het erom dat jongeren het initiatief nemen, regie hebben over en verantwoordelijkheid dragen voor de activiteit en tenslotte zorgen voor de praktische realisatie ervan. *Youth Organizing* als werkwijze binnen het jongerenwerk stijgt onder invloed van Welzijn Nieuwe Stijl en bezuinigingen in populariteit. Immers, zowel financieel als vanuit het perspectief van activeren van jongeren is het interessant om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om jongeren in te zetten als producent. Hoewel hiermee in de praktijk steeds vaker wordt gewerkt, is er nog nauwelijks onderzoek gedaan naar de uitvoering daarvan.

In 2010 hebben 16 studenten van de minor onderzoek gedaan naar 'De Inloop', in 2011 hebben 23 studenten het 'Ambulant jongerenwerk' onderzocht en in 2012 hebben 28 studenten hun tanden gezet in 'Individuele Begeleiding.'

Het project is onderdeel van de programmalijn *Professionalisering* van Youth Spot. Een speerpunt van deze programmalijn is het opbouwen van een eigen wetenschappelijk kennisdomein, de '*body of knowledge*' voor het jongerenwerk. Onderzoek naar de *tacit knowledge*, de werkstijlen en de strategieën van jongerenwerkers staat hierin centraal. Het project Portfolio jongerenwerk wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de Databank Effectieve Sociale Interventies van Movisie (http://www.movisie.nl/120393/def/home/effectieve_interventies_in_de_sociale_sector) en de Databank Methodieken Pedagogische Kwaliteit van het Nederlands Jeugdinstituut. (<http://www.nji.nl/eCache/DEF/1/25/350.html>)

In deze studiehandleiding vind je informatie over de aanleiding, het doel en de onderzoeksopzet van het project Portfolio jongerenwerk, de rol van studenten, het programma dat wordt aangeboden als onderdeel van de minor en praktische informatie zoals het rooster, de contactgegevens van de meewerkende organisaties en de literatuurlijst.

4. Aanleiding en doel Portfolio jongerenwerk

De noodzaak van professionalisering van het jongerenwerk wordt breed gedragen (Fabri, 2009). Jongerenwerkers willen graag terugkoppeling over de impact van hun handelen. Aanbieders hebben behoefte aan inzicht in de (on)mogelijkheden van hun aanbod en handvatten om hun producten door te ontwikkelen. Opleidingen hebben kennis nodig over jongeren en methodieken om de toekomstige jongerenwerkers goed op te kunnen leiden. De stadsdelen en centrale stad willen de besteding van publieke middelen aan het jongerenwerk kunnen verantwoorden.

Tot nu toe heeft het jongerenwerk, net als de andere werkvormen uit het *social work* een smalle wetenschappelijke fundering. De oorzaak daarvan is drieledig en geldt voor het vakgebied *social work* als geheel:

- Ten eerste is *social work* in vergelijking met andere professies zoals de geneeskunde, de advocatuur en het onderwijs een jonge professie (Jacobs e.a. 2008).
- Ten tweede is de wijze waarop de Nederlandse overheid sturing geeft aan het *social work* permanent in beweging (Huetink, 1989; Hortulanus e.a. 1997; Haan & Duyvendak, 2002; WRR 2004, Metz, 2009).
- Ten derde zijn in het *social work* de ervaringen met het in beeld brengen en meten van resultaten van interventies en *accountability* niet eenduidig positief (Steyaert & Biggelaar, 2008; Tonkens & Duyvendak, 2001; Tonkens, 2008; Spierts, 2005).

Doel

De doelstelling van dit onderzoek luidt:

In bestaande jongerenwerkpraktijken werkzame bestanddelen inzichtelijk en overdraagbaar maken om zo de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk te verbeteren.

Vraagstelling

Inzet van het project Portfolio jongerenwerk is het inzichtelijk en overdraagbaar maken van de werkzame bestanddelen en de resultaten van het jongerenwerk. Omdat vooraf niet duidelijk is wat de werkzame bestanddelen en de resultaten van de verschillende jongerenwerkpraktijken zijn start het project met het maken van een praktijkbeschrijving. De beschrijving geeft in ieder geval antwoord op de volgende vier vragen:

5. Waaruit bestaat het aanbod van de jongerenwerkpraktijk? [doel, doelgroep, activiteit, beoogde begeleiding]
6. Hoe verloopt de uitvoering van het aanbod? [bereikte doelgroep; instroom, doorstroom, uitstroom; geboden ondersteuning (methodisch handelen); taken, verantwoordelijkheden en competenties professionals]
7. Wat is het resultaat van het aanbod? [ervaring gebruikers (jongeren), ervaring sociale netwerk jongeren (opvoeders, school, *peers*), ervaring professionals, ervaring stakeholders en maatschappelijke effecten]
8. Hoe is het aanbod georganiseerd? [institutionele inbedding; aansturing, financiering, samenwerkingsrelaties, lokaal beleid]

Resultaten

De resultaten van dit project zijn:

- Studenten, docenten en professionals doen ervaring op met onderzoek en met de praktijk van het jongerenwerk;
- Inzicht in de doelen, resultaten, krachten en kansen van Youth Organizing;
- Methodiekbeschrijving van Youth Organizing;
- Uitwisseling en deskundigheidbevordering van professionals en docenten over Youth Organizing binnen het jongerenwerk.

Literatuur

- Haan, I. de & J.W. Duyvendak (2002). *In het hart van de verzorgingsstaat: het Ministerie van het Maatschappelijk Werk en zijn opvolgers (CRM, WVC en VWS), 1952–2002*. Zutphen: Walburg Pers.
- Hortulanus, R.P., P.P.N. Liem & A.M.M. Springhuizen (1997). *Welzijnsbeleving en welzijnsbeleid in de jaren '90*. Den Haag: VUGA.
- Hueting, E. (1989). *De permanente herstructurering van het welzijnswerk* [The permanent restructuring of the welfare work]. Zutphen: Walburg Pers.
- Jacobs, G., R. Meij, H. Tenwolde, Y. Zomer (red.) (2008) *Goed werk; verkenningen van normatieve professionalisering*; Amsterdam, Uitgeverij SWP.
- Metz, J. (2009b). *Zoeken naar zicht. Functioneren Dordtse sociale infrastructuur. Verdiepingsonderzoek Sociale Staat*. Zwijndrecht: Onderzoekcentrum Drechtsteden.
- Spierts, M. (2005). 'Een 'derde weg' voor sociaal-culturele professies'. In: G. van den Brink e.a. eds. *Beroepszeer, waarom Nederland niet goed werkt*. Amsterdam: Boom.
- Steyaert, J. & T. van den Biggelaar (2008). *Eigentijds verantwoord in de sociale sector: van zakelijker naar beter*. Eindhoven: Fontys Hogescholen.
- Tonkens, E. (2008). *Mondige burgers, getemde professionals: marktwerking, vraagsturing en professionaliteit in de publieke sector*. Amsterdam: Van Gennep.
- Tonkens, E. & J.W. Duyvendak (2001). Themanummer: Accountability. Tijdschrift voor de Sociale Sector, december.
- WRR (2004). *Bewijzen van goede dienstverlening*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

5. Onderzoeksopzet [structuur]

Voordat we kunnen beginnen met het onderzoek naar de werkzame bestanddelen en resultaten van Youth Organizing moeten we eerst de vraag beantwoorden *welk type* kennis nodig is. Een klassieke fout in onderzoek is namelijk dat de gekozen onderzoeksopzet niet geschikt is om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Welke kennis nodig is, is weer afhankelijk van de *beschikbare* kennis over het jongerenwerk. In het vorige hoofdstuk hebben jullie kunnen lezen dat op dit moment de beschikbare wetenschappelijke kennis over het jongerenwerk beperkt is. Met andere woorden, we moeten beginnen met het begin: het beschrijven van de jongerenwerkpraktijk. Sinds enkele jaren worden binnen en buiten het jongerenwerk concrete stappen ondernomen om enerzijds methodieken te ontwikkelen en anderzijds de effectiviteit van sociale interventies te meten. Drie daarvan zijn van belang voor dit onderzoek: de *Partnership Approach*, de effectladder en de praktijkbeschrijving.

Partnership Approach

Ten eerste is daar de in Groot Brittannië ontwikkelde *Partnership Approach*. Het hedendaagse *social work* in Groot Brittannië heeft als uitgangspunt dat de cliënt een actieve rol speelt in de sociale dienstverlening, in plaats van dat de cliënt een passieve ontvanger is. De Britse hoogleraar *Social work* Peter Marsh heeft dit idee vertaald naar een benadering voor praktijkgericht onderzoek in de sociale sector. **In de *Partnership Approach* vormen onderzoekers en professionals uit de onderzoekspraktijk samen een team dat verantwoordelijk is voor de formulering van de vraagstelling, de materiaalverzameling, de analyse en de uiteindelijke resultaten.** De onderzoekers hebben dan direct toegang tot de in de praktijk aanwezige kennis, ervaringen en vragen. Omgekeerd profiteert de onderzoekspraktijk van de inzichten en de analytische vaardigheden van de onderzoekers, die kunnen helpen om enerzijds te achterhalen wat eigenlijk al bekend is en anderzijds onderscheid te maken ‘tussen inzicht en de waan van de dag’.

In het Portfolio jongerenwerk werken we daarom in teams waarin jongerenwerkers, jongeren, docenten, studenten en medewerkers van Youth Spot zitting hebben. Globaal ziet de taakverdeling er als volgt uit:

- Studenten verrichten alle onderzoekswerkzaamheden: onderzoek doen [inclusief vraaggesprekken met jongerenwerkers, jongeren en beleidsmedewerkers], maken van de beschrijving, organiseren focusgroepsbijeenkomst, en formuleren van conclusies en aanbevelingen.
- Docenten begeleiden de studenten in hun leerproces en hebben daarin aandacht voor het, conform het format en tijdsplan, organiseren en uitvoeren van de werkzaamheden, het contact leggen en onderhouden met de verschillende niveaus en personen van de jongerenwerkpraktijk en het reflecteren over de onderzochte praktijk.
- Youth Spot treedt op als opdrachtgever en zorgt voor de kwaliteit- en tijdbewaking. Omdat de uitkomsten van het onderzoek van belang zijn voor het werkveld, kan Youth Spot optreden als co-auteur in die situaties dat de studenten er ook met ondersteuning niet alleen uitkomen.
- De contactpersonen in de jongerenwerkpraktijk zorgen voor de toegang van de studenten tot de onderzoekspraktijk, het leveren van de benodigde gegevens [beleidstukken organisatie, projectplannen, registraties etc]. Samen met collega jongerenwerkers en managers beantwoorden zij vragen van studenten en verlenen zij medewerking aan de interviews en de focusgroepsbijeenkomst.
- Jongeren worden via gestructureerde vragenlijsten geïnterviewd over de betekenis die Youth Organizing voor hen heeft. Enkel nemen deel aan de focusgroepsbijeenkomst.

Effectladder

Ten tweede is er de effectladder Van Yperen en Veerman. Uitgaande van de huidige uitvoeringspraktijk van de jeugdzorg en van de stand van zaken van wetenschappelijk onderzoek hebben Van Yperen en Veerman een kader ontwikkeld om de effectiviteit van interventies te meten. Concreet hebben zij rekening gehouden met (1) de mate waarin methodieken zijn beschreven, (2) de mate waarin theoretisch onderbouwing mogelijk is en (3) de mate waarin de praktijk klaar en de omgeving geschikt is voor een bepaalde onderzoeksstrategie. Onderstaand model vat de effectladder samen:

Soort effect	Omschrijving	Soorten onderzoek
4. Werkzaam	Als 1 t/m 3, maar nu is er evidentie dat positieve uitkomsten veroorzaakt worden door de interventie en is er zicht op de werkzame ingrediënten.	<ul style="list-style-type: none"> • Experimenteel onderzoek • Herhaalde case studies (N=1 designs)
3. Doeltreffend	Als 1 en 2, maar nu kan empirisch worden aangetoond dat de gestelde doelen zijn bereikt, problemen afgenomen en competenties toegenomen, en cliënten tevreden zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Quasi-experimenteel onderzoek • Veranderingstheoretisch onderzoek • Normgerelateerd onderzoek
2. Veelbelovend	Als 1, maar nu is er tevens een acceptabele interventietheorie die duidelijk maakt hoe de problemen van de doelgroep zijn ontstaan waarom de interventie de beoogde uitkomsten zal bereiken.	<ul style="list-style-type: none"> • Meta-analyse • Literatuurstudie • Kennisontlokkend onderzoek
1. Potentieel	De kernelementen van een interventie (doelgroep, interventie, uitkomsten) en de personele, organisatorische en materiële randvoorwaarden zijn duidelijk en begrijpelijk beschreven	<ul style="list-style-type: none"> • Descriptief onderzoek • Observationeel onderzoek • Documentanalyse • Interviews

Tabel: Niveaus van onderzoek in praktijkgestuurd effectonderzoek voor zicht op effectiviteit (Van Yperen en Veerman, 2008)

De effectladder leert dat als er weinig bekend is over een methodiek, je begint met het beschrijven van de kernelementen van een interventie (doelgroep, methodiek, uitkomsten) en de personele, organisatorische en materiële randvoorwaarden.

Praktijkbeschrijving

Ten derde is er de onderzoeksmethode praktijkbeschrijving. Omdat wij het onderzoek naar het jongerenwerk volgens de effectladder moeten beginnen met het beschrijven van de werkzame bestanddelen en resultaten van Youth Organizing maken wij in dit project gebruik van de onderzoeksmethode praktijkbeschrijving. De praktijkbeschrijving is een instrument om diep in de huid van de praktijk te kruipen met als doel het tot op de bodem uitzoeken wat er in de desbetreffende praktijk gebeurt rond een zekere kwestie of vraag. Uitgangspunt van de methode is dat de complexiteit en dynamiek van het dagelijkse leven (praktijk) van invloed is op zowel de uiteindelijke vorm van de interventie als het resultaat van de interventie. De praktijkbeschrijving beoogt op handlingsniveau inzicht te geven in een interventie in een bestaande situatie in tijd en plaats vanuit het perspectief van in die situatie aanwezige actoren (Metz 2006; Metz 2009).

De praktijkbeschrijving wordt gemaakt volgens een *vaststaand* format, zie bijlage 2. Studenten werken samen in projectgroepen van minimaal vier personen. Iedere projectgroep maakt een praktijkbeschrijving over Youth Organizing binnen één jongerenwerkorganisatie in de regio Amsterdam.

Voor Youth Spot is het belangrijk dat het format gebruikt wordt. Doordat de verschillende groepen studenten eenzelfde structuur hanteren, worden de uitkomsten van de praktijkbeschrijvingen onderling vergelijkbaar. Het format is ontwikkeld in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut. Op basis van het onderzoek dat door de verschillende groepen wordt verricht, kan Youth Spot een methodiekbeschrijving maken over Youth Organizing die uiteindelijk zal worden opgenomen in de

Databank Methodieken Pedagogische Kwaliteit van het NJI.
(<http://www.nji.nl/eCache/DEF/1/25/350.html>)

Literatuur:

Marsh, P. & M. Fisher (2008). The development of problem-solving knowledge for social care practice. *British Journal of Social Work* 38 (5).

Marsh, P. (2007). *Developing an enquiring social practice. Practitioners, researchers and users as scientific partners*. Marie-Kamphuis-lezing 2007. Houten: Bohn, Stafleu & Van Loghum.

Marsh, P. & M. Fisher (2005). *Developing evidence for social work and social care practice*. London: Social Care Institute for Excellence.

Metz, J. (2006). *De tweeledige werking van intermediairen voor burgerparticipatie*. Amsterdam: Humanistic University Press.

Metz, J. (2009). 'Shopping in answer to feminist-methodological dilemma's: the method practice description. In: *Feminist research methods, conference proceedings*. Stockholm: Centre for Genderstudies, Stockholm University.

Yperen, T.A. van & J.W. Veerman (2008). *Zicht op effectiviteit. Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Delft: Eburon.

6. Rol student

Als student werk je mee aan het project Portfolio jongerenwerk vanuit jouw eigen perspectief: de beginnende sociale professional die inzicht wil krijgen in de werkzame bestanddelen en resultaten van het jongerenwerk en de ambitie heeft om bij te dragen aan de professionalisering en het eigentijds houden van het jongerenwerk.

Meewerken aan het project Portfolio jongerenwerk betekent dat je:

- samenwerkt in een groep van maximaal vier studenten
- bijeenkomsten die worden aangeboden door Youth Spot bijwoont (aanwezigheidsplicht)
- aanwezig bent bij begeleidingsgesprekken
- de jongerenwerkorganisatie bezoekt
- contact hebt met het management
- met de jongerenwerker meeloopt
- met jongeren spreekt
- bij het stadsdeel langsgaat
- in de buurt gaat kijken
- verslag legt

Door voor het onderzoek gegevens te verzamelen leer je je bewegen door alle niveaus van het jongerenwerk: de institutionele organisatie, de uitvoeringspraktijk, het methodisch handelen en de resultaten. De verslaglegging dwingt je om concreet te zijn in je constatering en onderscheid te maken tussen eigen mening en wat er in de praktijk speelt. Het trekken van conclusies en het formuleren van aanbevelingen bied je de mogelijkheid om te reflecteren op de jongerenwerkpraktijk om op basis daarvan bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van het vakgebied. Het werken volgens een vast format, bied je ten slotte handvatten om diep in de praktijk van het jongerenwerk door te dringen en je te concentreren op de hier bovengenoemde leermogelijkheden.

Voor het meewerken aan het project Portfolio Jongerenwerk zijn de volgende houdingsaspecten van belang:

Actief en zelfstandig

Gedurende het hele project wordt een actieve houding gevraagd. Het format fungeert als kader waarbinnen je het onderzoek uitvoert. **Van jou als student wordt gevraagd dat je aanwezig bent bij de bijeenkomsten, dat afspraken worden nagekomen en dat je in samenspraak met je groepsleden de werkzaamheden organiseert, tijdig uitvoert en daarvan verslag doet.** Daar staat tegenover dat het project zo is opgezet dat je klaar bent met het onderzoek en de verslaglegging als de minor Jongerenwerk is afgelopen.

Openheid, respect, doorvragen

Je vertegenwoordigt Youth Spot in de jongerenwerkpraktijk. Doel van je aanwezigheid is enerzijds zelf leren over die praktijk en anderzijds bijdragen aan het verbeteren van die beroepspraktijk. Het jongerenwerk als sociaal-agogisch beroep is sterk in ontwikkeling. Ook krijg je te maken met het verschil tussen theorie en praktijk. Een beroemde dichtregel van Elsschot luidt niet voor niets: *Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren*. Gedurende je theorie- en praktijkuren ga je dingen tegenkomen die voor verbetering vatbaar zijn. Van jou als student vragen wij om met respect om te gaan met de praktijk, open te staan voor wat je tegenkomt en je oordeel uit te stellen. Als je iets opvalt, positief of negatief, vraag dan door. Gebruik je intuïtie en mening om te achterhalen waarom iets is zoals het is. Daarmee help je Youth Spot om de dynamiek van het jongerenwerk te begrijpen, de jongerenwerkpraktijk om zich verder te ontwikkelen en verwerf jij als aankomende sociale professional inzicht in de eigen dynamiek van sociale interventiepraktijken.

Vertrouwelijkheid en anonimiteit

Meewerken aan het project Portfolio jongerenwerk betekent dat je als student in diverse rollen in aanraking komt met vertrouwelijke informatie. Door je aanwezigheid in de uitvoeringspraktijk, heb je informatie over de interne bedrijfsvoering. Ook krijg je te maken met de vertrouwelijkheid tussen professional en jongere(n). Doordat je informatie verzamelt voor Youth Spot geldt voor jou ten slotte de vertrouwelijkheid tussen respondenten en de onderzoeker. Wij vragen de studenten die meewerken aan het Portfolio jongerenwerk daarom om een verklaring te ondertekenen waarin je aangeeft vertrouwelijk met bovengenoemde informatie om te gaan.

De ervaring met het doen van onderzoek in concrete praktijken waarin bovendien kleine aantallen mensen werkzaam zijn is dat uitspraken en gebeurtenissen, ondanks dat zij geanonimiseerd zijn, herleidbaar zijn tot personen en situaties. Youth Spot gaat hier als volgt mee om:

1. In de praktijkbeschrijving zelf wordt gewerkt met pseudoniemen voor locaties, buurten en personen;
2. De praktijkbeschrijving is vertrouwelijk en wordt alleen ter beschikking gesteld aan de onderzochte organisatie en Youth Spot; de onderzochte organisatie kan zelf besluiten of zij de praktijkbeschrijving verder gaat verspreiden;
3. In gesprek met professionals vertellen wij wederom dat wij vertrouwelijk omgaan met de informatie en de daarop gebaseerde beschrijvingen maar dat onze ervaring is dat in onderzoek met kleine aantallen (<5) uitspraken en gebeurtenissen intern herleidbaar zijn. Dit herhalen is nodig omdat respondenten dan voor zichzelf kunnen beslissen wat zij wel en niet willen vertellen.

Transparantie en zorgvuldigheid

Transparantie is een belangrijke kwaliteitsnorm voor wetenschappelijk onderzoek. Transparantie betekent dat het helder moet zijn waarop constatering en uitspraken zijn gebaseerd. De lezer van het onderzoek kan dan zelf achterhalen hoe de resultaten geïnterpreteerd kunnen worden. Is het, *uitzonderlijk, mogelijk, waarschijnlijk of waar*. Geldt het voor *sommige* personen (en voor wie dan?) of is het voor *alle* Amsterdammers het geval?

Een manier om transparantie van onderzoek te realiseren is door zorgvuldig te zijn in bronvermelding. Daarom geldt als richtlijn voor de praktijkbeschrijving: **vermeld bij alle bevindingen, uitspraken en constatering waarop deze gebaseerd zijn**. Dit geldt voor literatuur, maar ook voor het aanhalen van informatie uit observaties, interviews of de dagboek aantekeningen van de onderzoeker/student. Richtlijnen voor bronvermelding zijn te vinden in bijlage 3, pagina 42.

7. Competenties

Voor dit onderdeel staan 14 studiepunten. Het project Portfolio jongerenwerk schept voor studenten de mogelijkheid om de onderstaande competenties te behalen. Deze competenties zijn een bewerking van het CMV-competentieprofiel en van de Dublin descriptoren.

Het competentieprofiel CMV

A. Agogisch handelen

1. Verkennen, onderzoeken en analyseren.

De student verkent, onderzoekt en analyseert maatschappelijke ontwikkelingen en situaties en zoekt daarbij het perspectief van mogelijkheden en kansen.

2. Contact leggen en begeleiden.

De student legt contact, bevraagt en werkt samen met groepen, individuen, organisaties en samenlevingsverbanden, zodat nieuwe mogelijkheden ontstaan tot leren, samenwerking en maatschappelijke participatie.

3. Ontwerpen en ontwikkelen.

De student ontwerpt in het kader van agogische dienstverlening (culturele, recreatieve, educatieve en sociale) programma's en activiteiten met en voor diverse groepen. Hij doet dat doelgericht en in dialoog met (potentiële) deelnemers. Hij verantwoordt het ontwerp inhoudelijk, instrumenteel-technisch en ethisch-normatief. In het ontwerpen zoekt hij een combinatie van persoonlijke ontwikkeling, beïnvloeding van bestaansvoorwaarden en vormgeving van het sociale en culturele leven.

4. Organiseren, netwerken en bemiddelen.

De student organiseert - veelal in samenwerking met de deelnemers – programma's en activiteiten. De jongerenwerker stemt tijd en ruimte, doelen en middelen op elkaar af en schept adequate voorwaarden, zodat programma's kunnen worden uitgevoerd en deelnemers in staat worden gesteld hun doelen te realiseren, die zij zich hebben gesteld. In het organiseren gebruikt de jongerenwerker relaties en netwerken om productieve verbindingen te leggen tussen verschillende actoren en deelnemersgroepen.

B. Ondernemend handelen

5. Bedrijfsmatig en organisatorisch handelen.

De student functioneert als ondernemende professional in en vanuit een organisatie en levert een bijdrage aan bedrijfsmatige aspecten van de organisatie.

6. Beleidsmatig en strategisch handelen.

De student levert een bijdrage aan het beleid van de organisatie, ontwikkelt als ondernemende professional nieuwe initiatieven en onderhoudt professionele netwerken.

C. Beroepsontwikkeling

7. Eigen professionaliteit ontwikkelen

De student ontwikkelt de eigen professionaliteit en stuurt de eigen loopbaan.

8. Het ontwikkelen van de beroepspraktijk en het beroepsmatig handelen.

De student levert een bijdrage aan de ontwikkeling en vernieuwing van het beroepsmatig handelen van het vak jongerenwerker.

9. Profileren, legitimeren en maatschappelijke steun verwerven.
De student levert een bijdrage aan de maatschappelijke profilering, en legitimering van het vak en weet daarvoor maatschappelijke steun te verwerven.

Niveau bachelor Dublin Descriptoren

A. Kennis en inzicht

Heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.

B. Toepassen van kennis en inzicht

Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.

C. Oordeelsvorming

Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.

D. Communicatie

Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.

E. Leervaardigheden

Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.

8. Programma

Opbouw programma

Voor het studiejaar 2013-2014 staat de werkwijze Youth Organizing op de agenda om te worden onderzocht binnen het project Portfolio jongerenwerk. Wij gaan dat doen door als van een ui, laag voor laag, de werkwijze Youth Organizing in beeld te brengen, totdat we op de kern stuiten: het methodisch handelen van de professional. Het programma bestaat uit zes fasen die logisch op elkaar voortbouwen. Per fase brengen we één laag van de jongerenwerkpraktijk in beeld, waaronder de resultaten volgens de jongeren en de opdrachtgevers, en te eindigen met het teruggeven van onze bevindingen aan de uitvoeringspraktijk.

Samenwerking is een belangrijk kenmerk van de jongerenwerkpraktijk. Samen weet je meer en kan je meer dan alleen, jongerenwerkers werken dan ook meestal in teams. Daar buiten werkt het jongerenwerk samen met andere jongerenwerkorganisaties, met organisaties uit de jeugdketen zoals onderwijs, politie, het jongerenloket en jeugdzorg en met sleutelfiguren in het leven van jongeren. Om die reden werken studenten samen in projectgroepen van maximaal vier personen. Iedere projectgroep maakt een praktijkbeschrijving over Youth Organizing binnen één organisatie.

Overzicht programma 2013-2014

Fase	Thema	Periode	Opdracht
	Introductie (3-9) Kick off (9-9)	Week 36 Week 37	Lezen projecthandleiding Inschrijving voor onderzoekspraktijk
1	Institutionele organisatie	Week 38-39	Documentenanalyse Schrijven hoofdstuk 1
2	Uitvoeringspraktijk	Week 40-46	Meelopen/meewerken in het jongerenwerk Schrijven hoofdstuk 2
3	Methodisch handelen	Week 42-46	Diepte-interviews professionals Schrijven hoofdstuk 3
4	Resultaten		
4.1	Resultaat volgens jongeren	Week 46-51	Vragenlijstonderzoek jongeren Schrijven hoofdstuk 4.2
4.2	Resultaat volgens organisatie	Week 46-51	Analyse registratiegegevens Schrijven hoofdstuk 4.1
4.3	Resultaat volgens financier	Week 46-51	Interview beleidsmedewerker Schrijven hoofdstuk 4.3
	Vorbereiden en uitvoeren focusgroep bijeenkomst	Week 48-51	Terugkoppeling uitkomsten praktijkbeschrijving naar praktijk [=beoordelingspresentatie]
5	Conclusies en aanbevelingen	Week 2-3	Schrijven hoofdstuk 5
6	Slotmanifestatie & definitieve praktijkbeschrijving	Week 2-5	Actieve bijdrage aan slotmanifestatie (28-1) Afronden en inleveren definitieve rapportage (31-1-2014)

Interactieve instructiebijeenkomsten en werkcolleges

De zes fasen kennen eenzelfde opbouw. Het begint met een interactieve instructiebijeenkomst op maandagochtend en afhankelijk van het onderwerp een college (ZIE ROOSTER). Deelname aan deze bijeenkomsten is verplicht en wij verwachten een actieve werkhouding van studenten. Een deel van de bijeenkomst is gereserveerd om in de eigen groep verder te werken aan het maken van de praktijkbeschrijving. Voor vragen is er begeleiding aanwezig. Vervolgens is er per fase twee tot vijf weken de tijd om de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten en daarvan verslag te doen.

Tussentijdse producten

Voor aanvang van de instructiebijeenkomst van een volgende fase wordt het hoofdstuk van de voorgaande fase (inclusief bijlagen) digitaal ingeleverd. Bij inlevering wordt direct een afspraak gemaakt voor een *feedback*moment. Vervolgens wordt de *feedback* verwerkt. Het programma is zo opgebouwd dat er bij de laatste fase een volledige praktijkbeschrijving ligt en het project kan worden afgesloten.

Gebruik van het format (bijlage 2)

De praktijkbeschrijving wordt gemaakt volgens een *vaststaand* format, zie bijlage 2. Doordat de verschillende groepen studenten een zelfde structuur hanteren en vergelijkbare bronnen op eenzelfde manier verzamelen, worden de uitkomsten van de praktijkbeschrijvingen onderling vergelijkbaar. Het format bestaat uit een vaste hoofdstuk- en paragraafindeling, met per paragraaf te beantwoorden vragen.

De vragen in het format dienen als leidraad voor het onderzoek. Het is niet de bedoeling dat de vragen letterlijk worden gesteld aan de jongerenwerkers of de manager, noch dat zij letterlijk in het verslag terugkomen. De vragen dienen als leidraad voor de materiaalverzameling en analyse.

Vervolgens schrijven studenten per hoofdstuk aan de hand van het verzamelde materiaal hun bevindingen. In de hoofdstukken zijn de antwoorden op de vragen in het format verwerkt.

Het kan zijn dat je bepaalde vragen niet kan beantwoorden, bijvoorbeeld omdat hetgeen waarnaar gevraagd wordt niet aanwezig is in de praktijk die je onderzoekt. In dat geval is het van belang dat je beschrijft dat in deze jongerenwerkpraktijk dat en dat niet aanwezig is. Ten slotte, de titels van de hoofdstukken liggen vast, wel mag je eigen paragraaftitels bedenken.

Bijhouden dagboek

Het is aan te raden om gedurende het hele project een dagboek bij te houden. Enerzijds dient het als ondersteuning van het eigen leerproces gedurende het project. Anderzijds fungeert het als belangrijke bron voor informatie over de jongerenwerkpraktijk. Het dagboek is van de student persoonlijk en hoeft niet ingeleverd of getoond te worden. Schaf hiervoor zelf een schrift of notitieboek aan.

Contact Youth Spot

Als je vragen hebt of behoefte aan overleg kan er altijd een afspraak gemaakt worden met medewerkers van Youth Spot (zie hoofdstuk 9 voor contactgegevens).

Wat ga je doen per fase?

Introductie en Kick off

Periode week 36 – 37.

Introductie

1. Tijdens de minor startbijeenkomst op dinsdag 3 september wordt het onderzoeksproject geïntroduceerd.

Kick off op maandag 9 september (inclusief LUNCH)

1. Lees ter voorbereiding de projecthandleiding Portfolio Jongerenwerk aandachtig door.
2. Noteer de punten die onduidelijk voor je zijn, zodat je deze kunt verhelderen tijdens de Kick off.
3. Zorg dat je aanwezig bent op maandag 9 september van 10.20 uur – 12.50 uur.
4. Maak persoonlijk kennis met jongerenwerkers en hun praktijk tijdens hun presentatie en de informele lunch.
5. Maak via het inschrijvingsformulier aan Youth Spot bekend welke onderzoekpraktijk jouw voorkeur heeft. Dinsdagmiddag 10 september hoor je voor 17.00 uur van Youth Spot in welke groep je zit en ontvang je de contactgegevens van je collega's.
6. Maak in de loop van week 37 kennis met je teamleden en maak goede werkafspraken om het proces van samenwerken goed te laten verlopen (vergadertijden, rolverdeling, etc.).
7. Maak op korte termijn een afspraak met de begeleider vanuit Youth Spot en de begeleidende docent vanuit de opleiding.
8. Maak op korte termijn een kennismakingsafpraak met de teamleider / manager van de betreffende organisatie. Bereid deze eerste afspraak met de jongerenwerkorganisatie goed voor door als groep een agenda op te stellen. Ga na over welke punten je het moet hebben om het project zowel inhoudelijk als praktisch goed uit te voeren.
Bespreekpunten zijn onder andere:
  - Planning tussentijdse overlegmomenten met de manager en/of jongerenwerker
  - Planning en bedoeling van het meelopen met de jongerenwerker en de jongeren
  - Interviews afnemen met jongerenwerkers (hoeveel, wanneer, met wie?)
  - Vragenlijsten afnemen met jongeren (wanneer, met wie, op welke manier?)
  - Focusgroep (wie moet er bij zijn, wanneer vindt deze plaats?)
  - Benodigde contactgegevens en informatie (handboeken, beleidsdocumenten, registratiegegevens)

Fase 1 – Institutionele organisatie

Periode week 38 – 39. Hoofdstuk 1 inleveren op maandag 30 september.

Alle jongerenwerkpraktijken bestaan uit een institutionele organisatie en een uitvoeringspraktijk. In deze fase staat het in beeld brengen van de institutionele organisatie centraal. Met institutionele organisatie wordt bedoeld: de formele structuur, regels en missie van de organisatie. Ofwel alles binnen de organisatie waarover afspraken zijn gemaakt. De institutionele organisatie vormt de structuur en de randvoorwaarden van Youth Organizing.

Over het algemeen worden formele afspraken en regels vastgelegd. Een goede manier om te onderzoeken hoe de institutionele organisatie eruit ziet, is door op zoek te gaan naar die afspraken. Formele afspraken vind je bijvoorbeeld in werkplannen, beleidsplannen, het organogram, jaarverslagen, handboeken, samenwerkingsconvenanten en veiligheidsprotocollen.

Aanpak fase 1

1. Volg de instructie op maandag 16 september.
2. Bestudeer de vragen voor H1 in het format en maak een plan voor de analyse en de aanvullende materiaalverzameling.
  - o Welke informatie heb je nodig? (werkplannen, beleidsplannen, jaarverslagen, folders, protocollen, handboeken, registratiegegevens, website)
  - o Waar kun je deze informatie vinden?
  - o Hoe ga je de informatie verzamelen?
  - o Wie gaat wat verzamelen?
2. Neem contact op met de teamleider / manager van de organisatie als je informatie niet kunt vinden of ontbreekt.
3. Bestudeer de verzamelde informatie en bedenk wat deze gegevens je leren over de wijze waarop Youth Organizing georganiseerd is.
4. Bestudeer de richtlijnen voor bronverwijzing in het format (p 42). Transparantie is een belangrijke kwaliteitsnorm voor wetenschappelijk onderzoek. Daarom geldt als richtlijn voor de praktijkbeschrijving: vermeld bij **alle** bevindingen, uitspraken en constatering op welke gebaseerd zijn. Dit geldt voor literatuur, maar ook voor het aanhalen van informatie uit observaties, interviews of dagboek aantekeningen van de onderzoeker/student.
5. Schrijf hoofdstuk 1 Institutionele organisatie van Youth Organizing volgens het format (bijlage 2). Vermeld bij alle bevindingen, op welke documenten zij zijn gebaseerd conform de richtlijnen voor bronvermelding. Het is de bedoeling dat je aan de hand van de data die je hebt verzameld de hoofdstukken voor de praktijkbeschrijving Youth Organizing schrijft. In de hoofdstukken verwerk je de antwoorden op de vragen in het format.
 NB: Houd er bij de materiaalverzameling en analyse rekening mee dat het jongerenwerk sterk in ontwikkeling is. Praktisch heeft dit tot gevolg dat sommige informatie (nog) niet aanwezig is en bepaalde vragen niet beantwoord kunnen worden. Vermeld dan in het hoofdstuk dat datgene ontbreekt of in ontwikkeling is.
 Lever het concept van hoofdstuk 1 in op 30 september voor feedback van Youth Spot.

Fase 2 - Uitvoeringspraktijk

Periode week 40-46. Inleveren hoofdstuk 2 op maandag 11 november.

Bedoeling van deze fase is om zicht te krijgen op wat er werkelijk gebeurt in de uitvoering van Youth Organizing. Het gaat hierom om *alle* werkzaamheden, in de voorbereiding, tijdens en na afloop van Youth Organizing. Dat kan alleen door een hele dag (totaal 8 uur) mee te lopen (en desgewenst te werken) met de jongerenwerkers en de doelgroep bij alles wat zij doen (PR, contact met jongeren, contact/overleg met netwerkpartners, overleg met collega's, voorbereiding etc.).

Het apart in beeld brengen van de institutionele organisatie en de uitvoeringspraktijk is belangrijk. De logica van de organisatie (institutie) kan namelijk botsen met die van de uitvoeringspraktijk van het jongerenwerk. Wat betekent dat nu, dat de logica van instituties kan botsen met de logica van het sociaal werk? In het boek *Mondige burgers, getemde professionals* (2008) legt Evelien Tonkens het spanningsveld als volgt uit: In de marktlogica is de vraag van de koopkrachtige klant het uitgangspunt. Centraal staat wat de klant wil en kan betalen. Het einde van de eigen portemonnee is de enige, logische grens. De markt wordt gereguleerd door concurrentie. In een bureaucratie zijn belangrijke waarden zorgvuldigheid, voorspelbaarheid en rechtsgelijkheid. Wetten en procedures geven houvast en maken de bureaucratie betrouwbaar. Het ingewikkelde voor sociale professionals is dat er binnen een bureaucratie geen ruimte is voor maatwerk en uitzonderingen. Als de een iets krijgt, dan hebben anderen er ook recht op. Ten slotte is een bureaucratie heel zorgvuldig en daarmee vanzelfsprekend traag. Hier tegenover staat de professionele logica. De socioloog Freidson heeft die onderscheiden (2001) met het concept *third logic*. De professional wil elke cliënt zo goed mogelijk helpen, bijna ongeacht hoeveel geld en tijd dat kost. De professional stelt zich in dienst van het welzijn van de cliënt. Deze dienstbaarheid is, anders dan op de markt, niet een echo van wat de klant wil, maar komt voort uit een eigen visie, gebaseerd op opleiding en specialisatie en dus op kennis en ervaring met vergelijkbare personen en situaties. Niet wat de klant wil en kan betalen staat centraal, maar wat de

persoon nodig heeft. Ook verschilt de dienstbaarheid van de bureaucratische waarde rechtsgelijkheid: professionals willen iedere cliënt bieden wat degene nodig heeft, niet wat standaard is op basis van een algemene deler.

Literatuur:

Tonkens, E. (2008). Hoofdstuk 1 Meer ruimte voor professionals?. In: *Mondige burgers, getemde professionals. Marktwerking en professionaliteit in de publieke sector*. Amsterdam: Van Gennep.

Freidson, E. (2001). *Professionalism. The third logic. On the practice of knowledge*. Chicago: University of Chicago Press.

Aanpak fase 2

1. Volg de instructiebijeenkomst op maandag 30 september. Bestudeer de vragen voor H2 in het format en maak een plan voor de informatieverzameling.
  - o Wat wil je gaan observeren?
  - o Welke rol ga je aannemen als onderzoeker?
  - o Hoe ga je observaties vastleggen?
  - o Wie kan wanneer observeren / meelopen?
  - o Wie gaat waar op letten?
2. Iedere student loopt alleen of in een koppel tenminste 1 hele werkdag (8 uur) mee met Youth Organizing in het jongerenwerk. Het totaal aantal uren mag worden verdeeld over twee halve werkdagen. Hierbij is het de bedoeling dat je aanwezig bent bij *alle* werkzaamheden van de jongerenwerkers en de doelgroep. Het kan dus handig zijn om af te spreken dat een deel van de studenten de jongerenwerkers volgt, en een ander deel de doelgroep. Naast het meelopen, gaat het om aanwezig zijn bij de voorbereiding, meegaan naar een netwerkbijeenkomst of meekijken bij het afhandelen van de administratie. Neem voor de planning tijdig contact op met de jongerenwerker (in september) en stem jullie plan van aanpak zorgvuldig af met de jongerenwerker. Denk hierbij b.v. aan het omgaan met vertrouwelijke informatie en wat een goede manier is om zowel de jongerenwerker als de doelgroep te volgen (vanwege de mogelijke impact die jullie aanwezigheid kan hebben).
3. Loop mee en observeer de uitvoeringspraktijk. NB maak hierbij aantekeningen. Enerzijds schrijf je op wie wat doet en wat er gebeurt. Anderzijds reflecteer je daarop vanuit de vragen van het onderzoek. Het onderscheid maken tussen gebeurtenissen en reflectie is belangrijk om twee redenen: ten eerste dwingt het je om onderscheid te maken tussen wat er in de uitvoeringspraktijk gebeurt en jouw persoonlijke ervaring en visie. Ten tweede helpt het je om een onderzoekende houding te ontwikkelen en te houden.
4. Werk jouw veldaantekeningen uit in een observatieverslag. Let erop dat je concrete voorbeelden geeft, de data vermeldt en onderscheid maakt tussen observaties, (informele) interviews en reflectie.
5. Schrijf hoofdstuk 2 De uitvoeringspraktijk van Youth Organizing.
6. Overleg met je teamgenoten welke informatie je hebt en wat nog ontbreekt. Kijk wie van jullie nog tijd heeft om mee te lopen en maak een afspraak om door middel van aanvullende observaties de resterende informatie te verzamelen..
7. Lever het concept van hoofdstuk 2 en de observatieverslagen op 11 november in voor feedback van Youth Spot.

Fase 3 - Methodisch handelen

Periode week 42-46. Inleveren Hoofdstuk 3 en verslagen diepte-interviews op maandag 11 november.

In deze fase breng je het methodisch handelen van de jongerenwerkers in beeld. Kenmerkend van het methodisch handelen van het jongerenwerk, is dat het meestal impliciet is. Dit is niet uniek voor het jongerenwerk. Volgens Schön (1983) geldt voor alle sociaal-agogische beroepen dat het methodisch handelen impliciet is. Dit heeft te maken met de aard van dat methodisch handelen, dat bestaat uit het zoeken naar passende oplossingen voor problemen in complexe en unieke praktijksituaties waarin

bovendien mogelijk conflicterende waardeoriëntaties aanwezig zijn. De kennis van sociale professionals is vooral impliciete kennis, geworteld in praktijkervaring in tegenstelling tot de academische inzichten uit de technisch-rationele professionaliteit.

Impliciete kennis ofwel *'tacit knowledge'* houdt in dat de kennis voor de professionals zelf, zo vanzelfsprekend is, dat zij zich niet meer bewust zijn dat zij over deze kennis beschikken. Het gevolg kan zijn dat als de professional gevraagd wordt naar het waarom van zijn of haar handelen, de professional antwoordt: *'ik doe gewoon mijn ding'*. Veel professionals zijn zich niet bewust dat datgene wat voor hen automatisch onderdeel is van hun professionele handelen, zij zich eigen hebben gemaakt via opleiding, ervaring en intuïtie.

Voor de ontwikkeling van het jongerenwerk als sociaalagogische professie is het nodig dat deze impliciete kennis, expliciet wordt gemaakt. Het vakgebied wordt daarmee transparanter en het methodisch werken wordt beter overdraagbaar. In deze fase is het aan jullie om deze impliciete kennis expliciet te maken.

Het expliciet maken van de *tacit knowledge* van de jongerenwerkers gebeurt door het interviewen van de betrokken professionals over hun handelen in contact met jongeren. Hiervoor maken jullie gebruik van het diepte-interview, met één beginvraag en enkele topics om door te vragen.

Literatuur:

Schön, D. (1983). *The reflective practitioner. How professionals think in action*. Aldershot: Ashgate.

Aanpak fase 3

1. Volg de instructiebijeenkomst over Methodisch handelen op maandag 14 oktober.
2. Zorg ervoor dat je de afspraken met de jongerenwerkers voor het afnemen van het interview ruim van te voren hebt gemaakt (begin oktober!!), zodat je zo snel mogelijk na de instructie het interview kunt gaan afnemen. Plan de afspraken eventueel in overleg met de teamleider. Houd met de keuze van de respondenten rekening met diversiteit in sekse, leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit. Reserveer 1,5 uur voor het interview.
3. Overleg in je team wie welke jongerenwerker gaat interviewen. Iedere student interviewt 1 professional.
4. Bereid je goed voor op het interview (hoe ga je jezelf introduceren?, vragen doornemen, opnameapparaat testen).
5. Neem het interview af en zorg dat het gesprek wordt opgenomen.
6. Werk het interview woordelijk uit en stuur indien afgesproken het verslag naar de respondent.
7. Analyseer samen met je teamleden de interviews. Geef in je analyse antwoord op de vraag: Hoe handelen jongerenwerkers tijdens Youth Organizing in contact met jongeren? En hoe is de uitwerking daarvan op de jongeren?
8. Schrijf hoofdstuk 3 Methodisch handelen conform format H3. Onderbouw je analyse van de interviews met letterlijke citaten uit de verschillende interviews.
9. Lever het concept van hoofdstuk 3 + de woordelijk uitgewerkte verslagen van interviews op 11 november in voor feedback van Youth Spot.

Fase 4 - Resultaat

De laatste jaren wordt de roep om inzicht in de resultaten van het jongerenwerk steeds luider. Jongerenwerkers en aanbieders zetten zich met hart en ziel in voor de jongeren. Ook dan is het de vraag of zij datgene wat zij willen bereiken, eigenlijk wel realiseren. Financiers van het jongerenwerk, zoals de stadsdelen, hebben inzicht in de resultaten nodig om de besteding van publieke middelen aan het jongerenwerk goed te kunnen verantwoorden. Kortom, helderheid over de resultaten van het jongerenwerk is nodig om te kunnen achterhalen wat de best mogelijke aanpak is.

Het is evenwel niet makkelijk om de resultaten van het jongerenwerk te achterhalen. Het resultaat voor een jongere kan verschillen van het resultaat voor het jongerenwerk of het resultaat voor de financier [denk aan de boodschap, *operatie geslaagd, patiënt overleden*]. Om die reden brengen wij in fase 4 op drie manieren de resultaten van het jongerenwerk in beeld.

Fase 4.1 Resultaat volgens de jongeren

Periode week 46-51. Inleveren hoofdstuk 4.1 (inclusief vragenlijsten) op maandag 16 december .

Met fase 4.1 breng je de resultaten volgens de jongeren in kaart. De resultaten volgens jongeren breng je in beeld door de doelgroep te interviewen aan de hand van een bestaande vragenlijst. Hiervoor benader je jongeren die deelnemen aan een Youth Organizing-project en als controlegroep jongeren die daar niet aan deelnemen. Jongeren voor de controlegroep zoek je in dezelfde buurt als het project. Hierdoor hebben jongeren globaal eenzelfde achtergrond wat maakt dat de ervaringen van de twee groepen jongeren vergeleken kunnen worden.

Aanpak fase 4.1

1. Volg de instructie Resultaat volgens jongeren (4.1) 11 november.
2. Maak een plan voor hoe je de twee groepen jongeren gaat benaderen. Overleg met de jongerenwerker hoe je de jongeren waar hij/zij contact mee heeft wilt gaan benaderen.
3. Zorg ervoor dat je over voldoende vragenlijsten beschikt voor de interviews met de jongeren. Ieder interview moet op een apart formulier worden ingevuld. NB er is een vragenlijst voor jongeren die wel deelnemen aan een Youth Organizing-project en er is een vragenlijst voor jongeren die niet deelnemen aan een Youth Organizing-project. De vragenlijsten zijn af te halen bij Youth Spot.
4. Neem per persoon 10 enquêtes af. Je benadert 5 jongeren die Youth Organizing ontvangen binnen het jongerenwerk. Als controlegroep neem je vrijwel dezelfde enquête af onder 5 willekeurige jongeren in de meest nabijgelegen supermarkt of school en niet deelnemen aan Youth Organizing projecten.
5. Als alle enquêtes zijn afgenomen, verwerk je de antwoorden van de jongeren in een overzichtstabel. Een voorbeeld van deze tabel is digitaal verkrijgbaar bij Youth Spot en kun je als bijlage opnemen in het eindrapport.
6. Analyseer de gegevens
7. Schrijf op basis van de tabel de analyse (hoofdstuk 4.1 Resultaten jongeren conform het format H 4.1).
8. Lever het concept van hoofdstuk 4.1 + de ingevulde vragenlijsten in op 16 december voor feedback van Youth Spot.
9. **NB: Gooi de ingevulde vragenlijsten niet weg.** Bewaar ze en lever ze aan het einde van het project in bij Youth Spot.

Fase 4.2 – Resultaat jongerenwerkorganisatie

Periode week 46-51. Inleveren hoofdstuk 4.2 op maandag 16 december.

Met fase 4.2 breng je de resultaten van Youth Organizing volgens de jongerenwerkorganisatie in beeld. Deze resultaten beschrijf je door middel van de (registratie)gegevens zoals die door de medewerkers worden bijgehouden. Deze gegevens vind je in het jaarverslag, verantwoordingsrapportages of op het kantoor van de jongerenwerkers.

Aanpak fase 4.2

1. Volg de instructie Resultaat volgens de jongerenwerkorganisatie op maandag 11 november.
2. Bestudeer de vragen van H4.2 in het format, bespreek met je team de strategie om de informatie te verzamelen en verdeel de taken.
3. Verzamel de registratiegegevens, verslagen en evaluaties van de organisatie m.b.t. Youth Organizing. Neem voor ontbrekende gegevens contact op met de teamleider/manager van de organisatie.

4. Analyseer de gegevens.
5. Schrijf hoofdstuk 4.2 Resultaten organisatie conform het format H 4.2.
6. Lever het concept van hoofdstuk 4.2 op 16 december in voor feedback van Youth Spot.

Fase 4.3 – Resultaat volgens de opdrachtgever

Periode week 46-51. Inleveren hoofdstuk 4.3 (inclusief verslag interview) op maandag 16 december.

Resultaat volgens de opdrachtgever

Voor fase 4.3 breng je tot slot de resultaten van Youth Organizing volgens de financier in beeld. Dit wordt gedaan door de belangrijkste financier van het Youth Organizing-project te interviewen over wat volgens diegene het resultaat van de werkwijze is [vaak is het de beleidsmedewerker van het stadsdeel].

Aanpak fase 4.3 (resultaat opdrachtgever)

1. Volg de instructie Resultaat volgens opdrachtgever op maandag 11 november Vraag ruim van te voren aan de teamleider/manager van de jongerenwerkorganisatie de contactgegevens van hun belangrijkste opdrachtgever voor Youth Organizing. (b.v. tijdens het kennismakingsgesprek in september).
2. Neem ruim van te voren (november) contact op met deze persoon en maak een afspraak voor een interview (duur ongeveer 45 minuten).
3. Bestudeer de vragen van H4.3 in het format en zorg dat je beschikt over de bestaande vragenlijst.
4. Bereid je voor op het gestructureerde interview (hoe ga je je introduceren?, vragen doornemen, opnameapparatuur regelen).
5. Neem het interview af en *vraag door* om erachter te komen waarop de opdrachtgever zijn of haar antwoorden baseert. Laat de opdrachtgever onderzoek uitvoeren? Heeft degene contact met jongeren? Vinden er werkbezoeken plaats?
6. Maak een helder verslag van het interview (hoeft niet woordelijk) en stuur het verslag (indien gewenst) naar de respondent.
7. Analyseer met je teamleden het interview. Wat zijn volgens de financier de resultaten?
8. Schrijf hoofdstuk 4.3 Resultaten volgens de opdrachtgever conform format H4.3. Onderbouw je analyse met letterlijke citaten uit het interview. **Het verslag van het interview dient als bijlage opgenomen te worden in de definitieve praktijkbeschrijving.**
9. Lever het concept van hoofdstuk 4.3 en de uitwerking van het interview inclusief accordering door de respondent in op 16 december voor feedback van Youth Spot.

Tussenstap: voorbereiden en uitvoeren focusgroepsbijeenkomst (wk 48 t/m 51)

Het is de vraag of datgene wat tot nu toe beschreven is ook daadwerkelijk klopt [interne validiteit].

Door middel van een focusgroepsbijeenkomst leg je daarom de belangrijkste bevindingen voor aan de teamleiders en de jongerenwerkers en vraag je hun te reageren. Centrale vraag aan de deelnemers is: zijn de voorlopige uitkomsten herkenbaar voor de respondenten? Wat, waarom wel/niet? En, als bevindingen niet kloppen, hoe zit het dan wel. Omdat een focusgroepsbijeenkomst agenda technisch lastig te organiseren is, begin je vroegtijdig met de voorbereiding.

Onderzoekstechnische reden voor de terugkoppeling van resultaten aan de uitvoeringspraktijk is de interne validiteit. Methodologische kwaliteitseisen zoals herhaalbaarheid of intersubjectiviteit zijn lastig in onderzoek naar unieke praktijken waarin het bovendien nodig is om de perspectieven van de verschillende actoren van elkaar te onderscheiden. Wel is het mogelijk om de uitkomsten aan de direct betrokkenen voor te leggen en te vragen of er feitelijke onjuistheden zijn en na te gaan in hoeverre de uitkomsten herkenbaar zijn voor betrokkenen (Maso & Smaling 2004; Migchelbrink 2006). De terugkoppeling naar de uitvoeringspraktijk is overigens ook van belang voor de uitvoeringspraktijk

zelf. Het biedt een spiegel van hun dagelijks functioneren en gelegenheid om daar gezamenlijk op te reflecteren. In de waan van de dag komt het daar niet altijd van.

Literatuur:

Maso, I. & A. Smaling (2004). *Kwalitatief onderzoek: praktijk en theorie*. Boom: Amsterdam.
Mighebrink, F. (2007). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP.

Aanpak voorbereiden en uitvoeren focusgroepsbijeenkomst.

1. Volg de bijeenkomst Organiseren Focusgroeps op maandag 25 november.
2. Plan ruim op tijd (november!!) de focusgroepsbijeenkomst (2 uur) in overleg met de genodigden voor de kerstvakantie (tijd, duur, locatie). Minimaal aanwezig moeten zijn: de teamleider/manager, twee jongerenwerkers, begeleider vanuit CMV, begeleider vanuit Youth Spot (opdrachtgever) en twee jongeren uit de doelgroep. De bijeenkomst vindt plaats op een locatie van de jongerenwerkorganisatie.
3. Schrijf als team de praktijkbeschrijving (conceptversie) minimaal H1 t/m H3.
4. Verstuur het concept rapport *minimaal drie werkdagen* vooraf per mail naar de genodigden voor de focusgroepsbijeenkomst.
5. Bereid de focusgroepsbijeenkomst voor met je teamleden.
  - o Wat is een aansprekende vorm / opbouw?
  - o Wie gaat het gesprek leiden?
  - o Wie gaat notuleren?
  - o Welke middelen heb je nodig?
  - o Welke inhoudelijke onderwerpen wil je tijdens de focusgroep uitdiepen?

NB De presentatie en uitwisseling met de uitvoeringspraktijk in de focusgroepsbijeenkomst moet voldoen aan de richtlijnen voor de eindpresentatie. De focusgroepsbijeenkomst wordt namelijk beoordeeld als eindpresentatie door zowel de docent als de opdrachtgever.

6. Voer de focusgroepsbijeenkomst uit voor de kerstvakantie. Maak van de bijeenkomst een audio-opname.
7. Maak een helder thematisch verslag van de bijeenkomst. **Het verslag dient als bijlage te worden toegevoegd in de definitieve praktijkbeschrijving.**
8. Gebruik de uitkomsten van de focusgroepsbijeenkomst om de praktijkbeschrijving aan te vullen en te corrigeren.
9. Lever de aangepaste versie van de praktijkbeschrijving (H1 t/m H 4) + het verslag van de focusgroepsbijeenkomst voor feedback van Youth Spot.

Fase 5 – Conclusies en aanbevelingen

Periode week 2 – 3. Inleveren Hoofdstuk 5 op 20 januari.

Conclusies

De afgelopen maanden heb je doorgebracht met het doen van onderzoek naar Youth Organizing binnen het jongerenwerk. Je hebt uitgezocht waarom Youth Organizing-projecten worden ingezet, hoe het werk wordt georganiseerd, wat er gebeurt en wat de resultaten zijn. In de conclusies verbind je doel en doelgroep, met de visie, de organisatie, de werkwijze en de resultaten. Ofwel, beschrijf wat de krachten en zwakten van de Youth Organizing zijn en wees daarin zo concreet mogelijk.

Aanpak fase 5.1 Conclusies

1. Volg de instructie Conclusies schrijven op maandag 6 januari
2. Bestudeer de vragen voor H5.1 in het format.
3. Lees nog eens heel goed H1 t/m H4 door.
4. Wissel met je teamleden uit wat volgens jullie de belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn. Formuleer deze conclusies in krachten en verbeterpunten van het Youth Organizing-project dat jullie onderzocht hebben en beargumenteer waarom dat zo is. Let bij de formulering op de onderbouwing van je constatering.

5. Schrijf hoofdstuk 5.1 Conclusies conform format H5.1.
6. Lever het concept van hoofdstuk 5.1 in op 20 januari voor feedback van Youth Spot.

Aanbevelingen

Met het schrijven van de conclusies is de praktijkbeschrijving zo goed als af. Je weet wat de krachten en zwakten van het Youth Organizing-project zijn. Formuleer tot slot aanbevelingen voor het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van deze werkwijze.

Aanpak fase 5.2 Aanbevelingen

1. Volg de instructie Aanbevelingen op maandag 6 januari
2. Beschrijf wat de organisatie, de jongerenwerkers of eventueel de opleidingen en/of de wetenschap kunnen of moeten doen om de kwaliteit en effectiviteit van Youth Organizing te verbeteren of te behouden. Leg daarbij kort uit waarom de voorgestelde aanbeveling(en) daadwerkelijk bijdraagt aan de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk.
3. Schrijf hoofdstuk 5.2 Aanbevelingen conform format H5.2
4. Lever het concept van hoofdstuk 5 in op 20 januari voor feedback van Youth Spot.

Fase 6 – Afronding en inleveren definitieve praktijkbeschrijving

Periode week 2-5. Slotmanifestatie is op dinsdag 28 januari van 10.30 – 14.00 uur (inclusief lunch).

Deadline inleveren definitieve praktijkbeschrijving Youth Organizing, vrijdag 31 januari.

De laatste fase van het Portfolio jongerenwerk bestaat uit de slotmanifestatie en het definitief maken van de praktijkbeschrijving. Als gezamenlijke afsluiting van het project Portfolio jongerenwerk, aflevering Youth Organizing vindt er een slotmanifestatie plaats in een jongerencentrum. Deze bijeenkomst heeft een drieledig doel:

- Het presenteren van de conclusies en aanbevelingen aan het werkveld als geheel.
- Het uitwisselen van kennis en ervaringen. Wat heb je als opleiding (docenten en studenten) geleerd van het werkveld? Wat heb je als werkveld geleerd van studenten en de opleiding?
- Het vervolg: wat betekenen de uitkomsten van het project Portfolio aflevering Youth Organizing voor de professionalisering van het jongerenwerk in Amsterdam.

Genodigden voor de slotmanifestatie zijn: docenten minor Jongerenwerk in de grote stad, docenten jongerenwerk Roc TOP en Roc van Amsterdam, studenten minor Jongerenwerk in de grote stad, jongeren, jongerenwerkers en managers van de onderzochte praktijkorganisaties en medewerkers van Youth Spot. Youth Spot organiseert de slotbijeenkomst. Studenten worden gevraagd om kort hun belangrijkste bevindingen te presenteren.

Aanpak Slotmanifestatie

1. Volg de instructie Slotmanifestatie op maandag 6 januari
2. Bereid met je team een korte presentatie voor (max. 5 min.)
3. Lever uiterlijk maandag 27 januari een kracht en verbeterpunt op een powerpointsheet in bij Youth Spot.
4. Zorg dat je aanwezig bent bij de slotbijeenkomst op dinsdag 28 januari.
5. Presenteer op een aansprekende wijze een kracht en een verbeterpunt van de Youth Organizing die jullie als team hebben onderzocht.

Aanpak opleveren definitieve praktijkbeschrijving

1. Maak van de praktijkbeschrijving een concept rapport die voldoet aan de gestelde richtlijnen en lever het 20 januari in bij Youth Spot en bij je docent (Check op spelling, leesbaarheid, layout, bijlagen (Let op: dit geldt niet voor de uitwerkingen van de interviews!!).
2. Je krijgt van Youth Spot en van de docent binnen drie tot vijf werkdagen feedback op het concept
3. Verwerk de laatste feedback en lever de definitieve beschrijving uiterlijk vrijdag 31 januari in. Nu is het rapport definitief.

4. Lever alle data (verslagen interviews en observaties, vragenlijsten jongeren) en geprinte versie praktijkbeschrijving (min, 3 exemplaren) in bij Youth Spot. Geef aan Youth Spot aan wanneer je de definitieve praktijkbeschrijving wilt printen en inbinden, dan kan Youth Spot dit betalen.
5. Zorg ervoor dat Youth Spot, de jongerenwerkorganisatie en de docent vanuit CMV een definitieve versie ontvangen van het eindrapport.

Rooster Portfolio jongerenwerk 2013-2014

Periode 1

W	W	Datum	Programma
			Tijd: 10.20-12.50
1	36	Di 3-09	Startbijeenkomst minor (JBH A1.15) <ul style="list-style-type: none"> • Kennismaking • Introductie project Portfolio jongerenwerk
2	37	Ma 9-09	Bijeenkomst 1: Kick off (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • Uitleg onderzoeksproject • Speeddate met jongerenwerkers • Aansluitend lunch • Onderzoeksgroepjes samenstellen • Inschrijven voor onderzoekspraktijk
3	38	Ma 16-09	Bijeenkomst 2: Start FASE 1 (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • Toelichting handleiding (format praktijk-beschrijving, bronvermelding, anonimiteit & bejegening.) • Start fase 1: Institutionele organisatie
4	39	Ma 23-9	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.
5	40	Ma 30-9	Bijeenkomst 3: Start FASE 2 (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • Start fase 2: Uitvoeringspraktijk <p><i>Inleveren H1!!</i></p>
6	41	Ma 7-10	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.
7	42	Ma 14-10	Bijeenkomst 4: College + start FASE 3 (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • College n.a.v. literatuurstudie Youth Organizing • Start fase 3: Methodisch handelen
8	43	Ma 21-10	Herfstvakantie
9	44	Ma 28-10	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.
10	45	Ma 4-11	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.

Periode 2

W	W	Datum	Programma.
			Tijd: 10.20-12.00

1	46 ma	11-11	Bijeenkomst 5: Start FASE 4 (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • Start fase 4.1: resultaat volgens jongeren • Start fase 4.2: resultaat volgens organisatie • Start fase 4.3: resultaat volgens opdrachtgever / financier <i>Inleveren H2 + H3!!</i>
2	47	Ma 18-11	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.
3	48	Ma 25-11	Bijeenkomst 6: Organiseren focusgroep (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren focusgroep [eindpresentatie; plannen tussen wk 48 t/m 51]
4	49	Ma 2-12	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.
5	50	Ma 9-12	Tijd voor begeleiding en overleg met begeleider YS. Geen plenaire bijeenkomst.
6	51	Ma 16-12	Bijeenkomst 7: Inhaalbijeenkomst (MLH 08A40) <i>Inleveren H4!!</i>
7	52	Ma 23-12	Kerstvakantie
8	1	Ma 30-12	Kerstvakantie
9	2	Ma 6-01	Bijeenkomst 8: Start FASE 5 en 6 (MLH 08A40) <ul style="list-style-type: none"> • Fase 5: conclusie en aanbevelingen • Fase 6: slotmanifestatie + afmaken praktijkbeschrijving
10	3	Ma 13-01	Tijd voor begeleiding en overleg met YS begeleider. Geen plenaire bijeenkomst.
11	4	Ma 20-01	<i>Inleveren conceptrapport praktijkbeschrijving conform format</i>
12	5	Di!!!! 28-01	10.30 – 14.00 uur <i>inclusief lunch</i> Bijeenkomst 10: Slotmanifestatie Locatie: jongerencentrum
12	5	Vrij 31-01	<i>Inleveren definitieve praktijkbeschrijving.</i>

10. Toetsing en beoordeling

De beoordeling van het onderdeel Onderzoek binnen de minor is als volgt:

1. Het onderzoeksplan (inclusief dataverzameling) is volgens plan uitgevoerd, eventuele afwijking daarvan is gemotiveerd. Op basis van de dataverzameling zijn interpretaties gemaakt en conclusies getrokken.
2. Er is voldoende relevante literatuur bestudeerd.
3. Er is een bruikbaar onderzoeksproduct gerealiseerd dat bijdraagt aan de methodiekontwikkeling en de kwaliteitsverbetering van het jongerenwerk. Het product is op voldoende hoog niveau verantwoord en onderbouwd.
4. De presentatie* heeft plaatsgevonden. In de presentatie wordt voor de opdrachtgever en de gebruikers zichtbaar wat de belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn. De presentatie is boeiend, overzichtelijk, begrijpelijk en overtuigend.
5. De studenten hebben actief deelgenomen aan de colleges, opfrustrainingen, instructies en de begeleidingsgesprekken.

* De presentatie van het onderzoek vindt in principe plaats binnen de organisatie waar het onderzoek is uitgevoerd. De presentatie heeft de vorm van een focusgroepsbijeenkomst waarin de studenten hun voorlopige bevindingen voorleggen aan de uitvoeringspraktijk (zie ook hoofdstuk 8, focusgroepsbijeenkomst). De begeleider van de opleiding en de opdrachtgever vanuit Youth Spot zijn bij de presentatie aanwezig.

De beoordeling vindt plaats na de definitieve oplevering van het product (31 januari 2014). De eindbeoordeling wordt na overleg tussen opdrachtgever, student en docentbegeleider vastgesteld door de docentbegeleider. De fases 1 tot en met 6 worden gemiddeld naar één cijfer. Als er in een groep is gewerkt is er een groepsbeoordeling. De begeleidende docent kan hierop een uitzondering maken als blijkt dat een student zijn aandeel niet heeft geleverd.

11. Startdatum

Op dinsdag 3 september is de presentatie van het project Portfolio jongerenwerk in de minor. Maandag 9 september is de Kick off van het project waarbij ook de organisaties uit het werkveld aanwezig zijn. Het eerste deel van de ochtend wordt besteed aan een kennismaking met Youth Spot, het tweede deel bestaat uit een kennismaking met de jongerenwerkpraktijk. De verschillende jongerenwerkorganisaties stellen zich voor en introduceren Youth Organizing-projecten die zij aanbieden aan jongeren en ter beschikking stellen voor onderzoek. Onder het genot van een broodje kan er informeel worden doorgepraat. Vervolgens kunt je via een formulier aan Youth Spot laten weten naar welke praktijk jouw voorkeur uitgaat.

12. Literatuurlijst

Aanbevolen literatuur:

Theorie van Youth Organizing binnen het jongerenwerk

- Koops, K. & Metz, J.W. (2013, te verschijnen) [Literatuuronderzoek naar Youth Organizing binnen het professionele jongerenwerk](#). Uitgave: Hogeschool van Amsterdam, Youth Spot, Onderzoek- en praktijkcentrum voor jongeren en jongerenwerk in Amsterdam.

Theorie over wetenschappelijk onderzoek in sociale interventiepraktijken

- Rensen, P., S. van Aarum & A. van der Kooij (2008). Passend bewijs. Nut en noodzaak van evidence based practice in de sociale sector. In: *Maatwerk, Vakblad voor maatschappelijk werk*, nummer 6. december 2008.
- Steyaert, J., T. van den Biggelaar & Johan Peels (2010). De bijziendheid van evidence based practice. Beroepsinnovatie in de sociale sector. Amsterdam: SWP.
- Yperen, T.A. van & J.W. Veerman (2008). Hoofdstuk 1: Wat is praktijkgestuurd effectonderzoek. In Yperen, T.A. van & J.W. Veerman eds. *Zicht op effectiviteit. Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Delft: Eburon.

Theorie over onderzoeksmethoden: observeren en afnemen van diepte-interviews

- Baarda, D., M. de Goede, J. Teunissen (2005) *Basisboek Kwalitatief Onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff bv
- Migchelbrink, F. (1996) Hoofdstuk 20: Participerende observatie. In Migchelbrink, F. *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP.

13. Bijlagen

- Bijlage 1 Verklaring van vertrouwelijkheid
- Bijlage 2 Format praktijkbeschrijving Portfolio jongerenwerk
- Bijlage 3 Richtlijnen bronvermelding

VERKLARING VAN VERTROUWELIJKHEID

Meewerken aan het project Portfolio jongerenwerk betekent dat studenten vanuit diverse rollen in aanraking komen met vertrouwelijke informatie. Daarnaast krijgen studenten te maken met de vertrouwelijkheid tussen professional en jongere(n). Doordat studenten informatie verzamelen voor Youth Spot hebben zij tenslotte te maken met de vertrouwelijkheid tussen respondenten en de onderzoeker.

Met het ondertekenen van deze verklaring verplicht de student zich zowel tijdens als na de projectperiode tot strikte geheimhouding van alle informatie waarvan het vertrouwelijke karakter geacht kan worden hem/haar bekend te zijn. Rapportage over het project vindt plaats volgens de afgesproken richtlijnen voor vertrouwelijkheid en anonimiteit. Er wordt gewerkt met pseudoniemen voor locaties, buurten en personen. De rapportage zelf is vertrouwelijk en wordt alleen ter beschikking gesteld aan de onderzochte organisatie en Youth Spot; De onderzochte organisatie kan zelf besluiten de praktijkbeschrijving verder te verspreiden op voorwaarde van vermelding van de auteurs.

.....
(naam)

.....
(handtekening)

.....
(datum + plaats)

Bijlage 2:

Format praktijkbeschrijving

Portfolio jongerenwerk Youth Organizing

Studiejaar 2013-2014

Youth Spot, onderzoek- en praktijkcentrum jongerenwerk

Inleiding

Dit document is het *format* voor het maken van de praktijkbeschrijving Youth Organizing. Voor Youth Spot is het belangrijk dat dit format gebruikt wordt. Doordat alle groepen studenten eenzelfde structuur hanteren, worden de uitkomsten van de praktijkbeschrijvingen onderling vergelijkbaar. Het format is ontwikkeld in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut. Op basis van het onderzoek dat door de verschillende groepen is verricht, kan Youth Spot een methodiekbeschrijving maken van Youth Organizing binnen het professionele jongerenwerk.

Hoe te gebruiken?

Het format bestaat uit een vast hoofdstuk en paragraafindeling, met per paragraaf te beantwoorden vragen. **De vragen in het format dienen als leidraad voor het onderzoek. Het is niet de bedoeling dat de vragen letterlijk worden gesteld aan de jongerenwerkers of de manager, noch dat zij letterlijk in het verslag terugkomen.** De vragen dienen als leidraad voor de materiaalverzameling en analyse. Vervolgens schrijf je per hoofdstuk aan de hand van het verzamelde materiaal, je bevindingen. In de hoofdstukken zijn de antwoorden op de vragen in het format verwerkt. Het kan zijn dat je bepaalde vragen niet kan beantwoorden, bijvoorbeeld omdat hetgeen waarnaar gevraagd wordt niet aanwezig is in de praktijk die je onderzoekt. **In dat geval is het van belang dat je beschrijft dat in deze praktijk dat niet aanwezig is..**

Aandachtspunten:

- Youth Organizing is een proces of werkwijze waarbij een grote rol is weggelegd voor jongeren zelf. Daarom is het bij dit onderzoek van belang op alle punten zowel het aandeel van de doelgroep als dat van de jongerenwerker te belichten in het rapport.
- De praktijkbeschrijving is vertrouwelijk;
- Gebruik pseudoniemen;
- Zorg er in de beschrijving voor dat de verschillende rollen goed zichtbaar zijn (beleidsmaker, manager, jongerenwerker, doelgroep, profijtgroep);
- Wees zorgvuldig met bronvermelding (zie richtlijnen bronvermelding p42);
- Maximaal 30 pagina's (excl. bijlagen).

1. Institutionele organisatie Youth Organizing

Toelichting. Alle sociale interventiepraktijken bestaan uit een institutionele organisatie en een uitvoeringspraktijk. De institutionele organisatie verwijst naar hoe de praktijk formeel ingebed is

terwijl de uitvoeringspraktijk gaat over wat er dagelijks gebeurt. In dit hoofdstuk staat de institutionele organisatie centraal, die bepaalt binnen welke visie en welke formele lijnen er gewerkt wordt. Hier beschrijf je de structuur, het beleid, en de randvoorwaarden van Youth Organizing. Dat doe je op basis van documentanalyse.

1.1 Organogram	<p>Maak een organogram van het Youth Organizing-project. Geef hierin minimaal aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe het project Youth Organizing is gepositioneerd in de jongerenwerkorganisatie? • Hoe de projecten die door de doelgroep worden uitgevoerd onderdeel zijn van Youth Organizing? • Waar in het organogram de verschillende betrokkenen (teamleider, jongerenwerker, doelgroep, profijtgroep) zijn gepositioneerd?
-----------------------	---

1.2 Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is het beleid van de gemeente (centrale stad en/of stadsdeel) op het gebied van jongerenwerk? • Wat zijn de kenmerken (demografisch/sociaaleconomisch/cultureel/politiek bestuurlijk) van de omgeving waarin Youth Organizing plaatsvindt?
---------------------	---

1.3 De Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Door welke organisatie wordt Youth Organizing mogelijk gemaakt? (algemene info over de organisatie) • Hoe verhoudt Youth Organizing zich ten opzichte van andere projecten binnen de jongerenwerkorganisatie? • Wat is het beleid van deze organisatie ten aanzien van Youth Organizing? • Is er in het beleid aandacht voor diversiteit [inclusief seksuele diversiteit, jongeren met beperkingen en LVB]? • Is er in het beleid aandacht voor bejegening [manier waarop met elkaar om wordt gegaan]? • Welke veiligheidsmaatregelen zijn er?
---------------------------	---

1.4 Youth Organizing	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is de aanleiding voor de inzet van Youth Organizing? • Hoe lang bestaat Youth Organizing al en wat is de verwachting voor haar toekomst? • Wat zijn de doelen van Youth Organizing? • Wie zijn de doelgroep van Youth Organizing³⁸⁰? • Wie zijn de profijtgroep van Youth Organizing? • Wat is het pedagogische concept van Youth Organizing? • Wordt er met vaste methodiek(en) gewerkt? Zo ja, met welke en op welke manier? • Op welke momenten in de week wordt Youth Organizing uitgevoerd? • Zijn er voorwaarden waaraan een jongerenactiviteit of project moet voldoen? Zo ja, welke? • Wanneer) wordt een jongerenactiviteit/project beëindigd? [vaste periode; doel bereikt] • Zijn er formele samenwerkingsafspraken rondom Youth Organizing en hoe zien die afspraken eruit? [onderwijs, politie, bedrijven, hulpverlening, gemeentelijke diensten, collega-welzijnsorganisaties, bewonersorganisaties, scholen, sportverenigingen, culturele instellingen] • Wat zijn de randvoorwaarden voor Youth Organizing [bv omvang budget, locatie, tijd, type initiatieven]? • Hoe wordt Youth Organizing gefinancierd? • Hoe en aan wie wordt er verantwoording afgelegd over de Youth Organizing? • Is er een registratiesysteem? Zo ja, hoe ziet het eruit? En wat wordt er geregistreerd?
-----------------------------	--

1.5 Jongerenwerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Hoeveel jongerenwerkers zijn er betrokken bij Youth Organizing? Welke achtergrond hebben zij? [Hbo-Mbo professionals, opleiding, sekse, etniciteit, leeftijd]. • Welke rol, taak en verantwoordelijkheid hebben zij? • Welke begeleiding bieden jongerenwerkers binnen Youth Organizing? Maak hierbij onderscheid tussen doelgroep, profijtgroep, vrijwilligers, en collega-professionals? • Over welke middelen beschikken jongerenwerkers voor de uitvoering van Youth Organizing? [locatie, faciliteiten, budget, wat ontbreekt?] • Door wie en op welke manier worden de jongerenwerkers aangestuurd? • Hoe is de deskundigheidsbevordering van jongerenwerkers georganiseerd?
----------------------------	---

1.6 De doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Wie zijn de doelgroep van Youth Organizing [hiermee bedoelen wij de jongeren die begeleid worden om zelf activiteiten te gaan organiseren] en wat zijn hun kenmerken? [sekse, leeftijd, etnisch-cultureel, opleidingsniveau, werk, inkomen]? • Zijn er voorwaarden voor deelname? Zo ja, welke zijn dat? • Wat is hun rol en taak en verantwoordelijkheid? • Welke ondersteuning voor de doelgroep is beschikbaar? • Is er specifieke deskundigheidsbevordering aanwezig? Zo ja, hoe ziet die er uit? • Over welke middelen beschikt de doelgroep voor de uitvoering van projecten binnen Youth Organizing? [lokatie, faciliteiten, financiële middelen, wat ontbreekt?]
-------------------------	---

³⁸⁰ Ook aandacht voor sekse, etniciteit, leeftijd, opleidingsniveau, werk, inkomen.

1.7 De profijtgroep

- Is er sprake van een profijtgroep? Zo ja, wat zijn hun kenmerken? [seks, leeftijd, etnisch-cultureel, opleidingsniveau, werk, inkomen]?
- Zijn er voorwaarden voor deelname? Zo ja, welke zijn dat?
- Wat wordt er van de profijtgroep verwacht [vorm van participatie]?

2. Uitvoeringspraktijk

Toelichting. In dit hoofdstuk probeer je te achterhalen wat er nu eigenlijk gebeurt binnen Youth Organizing. Om hier goed zicht op te krijgen loopt/werkt iedere student minimaal twee dagdelen (totaal 8 uur) mee. Hierbij verdeel je de aandacht tussen het meelopen met de professionals (begeleidende jongerenwerker of coördinator) en het meelopen met de doelgroep (jongeren). Let op dat je niet alleen aanwezig bent tijdens de feitelijke groepsmomenten, maar ook een beeld krijgt van de achterliggende organisatie en interacties zoals de voorbereiding en evaluatie van bijeenkomsten, netwerkgesprekken of contact via social media. Dit hoofdstuk beschrijf je op basis van observaties.

2.1 Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Welke activiteiten/projecten worden er door jongeren momenteel georganiseerd? • Wat was de aanleiding voor deze activiteiten/projecten? • Wordt er met vaste methodiek(en) gewerkt? Zo ja, met welke en op welke manier? • Hoe wordt een activiteit/project afgesloten?
---------------------	---

2.2 Jongerenwerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe wordt de doelgroep geworven voor Youth Organizing? • Hoe wordt Youth Organizing voorbereid door de jongerenwerker? • Op welke manier begeleiden jongerenwerkers de doelgroep bij de organisatie van activiteiten/projecten? [noem concrete voorbeelden] • Wat doen jongerenwerkers nog meer in contact met de doelgroep? [bv contact maken, signaleren, doelen stellen, motiveren, adviseren, voortgang monitoren] • Is er in de begeleiding expliciet aandacht voor bejegening? Zo ja, op welke manier? • Hoe is er in de begeleiding aandacht voor uitsluitingprocessen? • Hoe is er in de begeleiding aandacht voor diversiteit [inclusief seksuele diversiteit]? • Hoe wordt de begeleiding tijdens Youth Organizing geëvalueerd? En wat wordt er met de constatering gedaan? • Met welke organisaties en personen heeft de jongerenwerker werkelijk contact? [gemeente, buurtorganisaties, onderwijs, politie, bedrijven, hulpverlening, collega-welzijnsorganisaties, bewonersorganisaties, scholen, sportverenigingen, culturele instellingen] • Hoe wordt deze samenwerking concreet vormgegeven? [samen iets doen, overleggen, doorverwijzen, delen van faciliteiten] • Hoe zit het met de toeleiding en doorverwijzing [naar activiteiten binnen het jongerenwerk, naar andere vormen van vrijetijdsbesteding, naar vrijwilligerswerk, naar hulpverlening, naar school en/of betaald werk]?
----------------------------	---

2.3 Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Wie zijn de doelgroep van Youth Organizing en wat zijn hun kenmerken? [sekse, leeftijd, etnisch-cultureel, opleidingsniveau, werk, inkomen]? • Aan welke voorwaarden moet jongeren voldoen om te kunnen participeren? • Wat doet de doelgroep concreet? Wat is hun rol en taak en verantwoordelijkheid? • Hoe bereidt de doelgroep hun activiteiten/projecten voor? • Hoe worden taken verdeeld? • Hoe worden besluiten genomen? • Hoe en voor wat benadert de doelgroep de begeleidende jongerenwerker? • Met welke organisaties en personen hebben heeft de doelgroep zelf contact? [gemeente, buurtorganisaties, onderwijs, politie, bedrijven, hulpverlening, collega-welzijnsorganisaties, bewonersorganisaties, scholen, sportverenigingen, culturele instellingen] • Hoe wordt deze samenwerking concreet vormgegeven? [samen iets doen, overleggen, doorverwijzen, gebruiken faciliteiten, hulp krijgen]
----------------------	--

2.4 Profijtgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van een profijtgroep? • Zo ja, hoe groot is de profijtgroep en wat zijn hun kenmerken? [sekse, leeftijd, etnisch-cultureel, opleidingsniveau, werk, inkomen]? • Aan welke voorwaarden moet de profijtgroep kunnen voldoen om te participeren? • Wat doet de profijtgroep concreet? Wat is hun rol en taak en verantwoordelijkheid? • Hoe en door wie wordt de profijtgroep begeleid?
-------------------------	---

2.5 Ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van ouderbetrokkenheid? Hoe krijgt dit vorm? [houd hierbij rekening met het onderscheid tussen ouders van doelgroep en ouders van profijtgroep] • Welke groep(en) ouders zijn betrokken en wat zijn hun kenmerken [sekse, leeftijd, etnisch-cultureel, opleidingsniveau, werk, inkomen] • Wat doen de ouders concreet? Wat is hun rol en taak en verantwoordelijkheid? • Hoe en door wie worden ouders begeleid?
-------------------	--

2.6 Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Zijn er nog andere vrijwilligers betrokken, dan de doelgroep van Youth Organizing? • Zo ja, welke vrijwilligers zijn er betrokken, hoeveel en wat zijn hun kenmerken? [opleidingsniveau, sekse, etniciteit, leeftijd, werk, inkomen] • Wat doen de vrijwilligers concreet? Wat is hun rol en taak en verantwoordelijkheid? • Hoe en door wie worden vrijwilligers begeleid?
--------------------------	--

3. Methodisch handelen

Toelichting: Het professionele handelen in de sociaalagogische beroepen bestaat uit het zoeken naar mogelijkheden en passende oplossingen in complexe en unieke praktijksituaties. Hiervoor maken jongerenwerkers gebruik van hetgeen zij tijdens hun opleiding hebben geleerd, bestaande methodieken, levenservaring, onderzoeken, praktijkervaring en uitwisseling met collega's. Om te achterhalen waarom jongerenwerkers handelen zoals zij handelen, is het nodig om de eigen kennis en ervaring van jongerenwerkers expliciet te maken. In dit hoofdstuk is het aan jullie om deze impliciete kennis expliciet te maken. Beschrijf het methodisch handelen van de betrokken professionals aan de hand van de diepte-interviews. Iedere student interviewt minimaal 1 jongerenwerker die jongeren begeleidt binnen Youth Organizing en maakt daarvoor gebruik van de half gestructureerde vragenlijst.

3.1	<p>Omschrijf in de woorden van de jongerenwerker, hoe degene vertelt over wat hij/zij doet om het zelforganiserend vermogen van jongeren te stimuleren. Besteed in de weergave van het verhaal van de jongerenwerker, aandacht aan de volgende kwesties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgorde van handelen bij Youth Organizing [bv dromen – plannen – doen; tussentijds evalueren en bijstellen; • Methodische principes of centrale noties in contact met jongeren bij Youth Organizing; • Dilemma's of spanningsvelden in het werken met jongeren bij Youth Organizing.
-----	--

4. Resultaten

Toelichting: Dit hoofdstuk beschrijft wat de resultaten zijn van Youth Organizing. De laatste jaren wordt de roep om inzicht in de resultaten van sociale interventies zoals het jongerenwerk steeds luider. Als jongerenwerker en aanbieder zet je je vanzelfsprekend met hart en ziel in voor de jongeren. Ook dan is het de vraag of je datgene wat je wilt bereiken, eigenlijk wel realiseert. Inzicht in de resultaten van een interventie is nodig om te kunnen achterhalen wat de best mogelijke aanpak is. Het is evenwel niet makkelijk om de resultaten van het jongerenwerk te achterhalen. Het resultaat voor een jongere kan verschillen van het resultaat voor de jongerenwerker of het resultaat voor de financier [denk aan de boodschap, *operatie geslaagd, patiënt overleden*]. Om die reden brengen wij de resultaten op verschillende manieren in beeld. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van enquêtes met jongeren, registratiegegevens, indien aanwezig informatie uit de jongerenwijzer en interviews met beleidsmedewerkers.

4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de resultaten van Youth Organizing volgens de doelgroep? • Waarop baseren zij dat?
-----	---

4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de resultaten van Youth Organizing volgens de aanbieder? • Waarop baseren zij dat?
-----	---

4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de resultaten van Youth Organizing volgens de financier en de beleidsmaker [stadsdeel]? • Waarop baseren zij dat?
-----	--

5. Conclusies en aanbevelingen

Toelichting conclusies: De afgelopen maanden heb je doorgebracht met het doen van onderzoek naar Youth Organizing. Je hebt uitgezocht waarom deze werkvorm wordt ingezet, hoe het is georganiseerd, wat er gebeurt en wat de resultaten zijn. Wat kan je nu zeggen over het functioneren van Youth Organizing? In de conclusies verbind je doel en doelgroep, met de visie, de organisatie, de werkwijze en de resultaten. Op basis daarvan beargumenteer je wat de krachten en zwakten van Youth Organizing binnen de betreffende organisatie zijn, welke factoren bijdragen aan de kracht en welke factoren bedreigend zijn voor het succes van Youth Organizing.

5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe functioneert Youth Organizing met betrekking tot het bereiken van de doelgroep, het realiseren van de doelen, het pedagogisch concept, de werkwijze (methodiek) en de achterliggende organisatie? • Wat zijn de krachten van Youth Organizing? En waarom? • Wat zijn de zwakten van Youth Organizing? En waarom?
-----	--

Toelichting aanbevelingen: Het doel van het maken van de praktijkbeschrijving is het inzichtelijk en overdraagbaar maken van de werkzame bestanddelen van het jongerenwerk om zo de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk te verbeteren. De praktijkbeschrijving is af. Je weet wat de krachten en zwakten voor Youth Organizing zijn. Formuleer in dit laatste hoofdstuk aanbevelingen voor het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van Youth Organizing.

5.2	<ul style="list-style-type: none"> • Welke aanbevelingen kun je doen ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit en effectiviteit van Youth Organizing. (Je kunt hierin onderscheid maken tussen aanbevelingen voor de organisatie, voor jongerenwerkers, voor opleidingen of voor de wetenschap.)
-----	--

Bijlage 3:

Richtlijnen bronvermelding

Transparantie is een belangrijke kwaliteitsnorm voor wetenschappelijk onderzoek. Transparantie betekent dat het helder moet zijn waarop constatering en uitspraken zijn gebaseerd. De lezer van het onderzoek kan dan zelf achterhalen hoe de resultaten geïnterpreteerd kunnen worden. Is het, *uitzonderlijk, mogelijk, waarschijnlijk* of *waar*. Geldt het voor *sommige* personen (en voor wie dan?) of is het voor *alle* Amsterdammers het geval?

Een manier om transparantie van onderzoek te realiseren is door zorgvuldig te zijn in bronvermelding. Daarom geldt als richtlijn voor de praktijkbeschrijving: **vermeld bij alle bevindingen, uitspraken en constatering waarop deze gebaseerd zijn**. Dit geldt voor literatuur, maar ook voor het aanhalen van informatie uit observaties, interviews of de dagboekantekeningen van de onderzoeker/student.

Voorbeelden van verwijzingen naar literatuur

- Literatuurverwijzingen in de tekst: (auteur, jaartal, paginanummer).
- Voorbeeld: (Tonkens, 1994, p. 5)
- Bij een verwijzing naar een artikel van twee auteurs: & ertussen.
- Dus niet Brouns en Tonkens, maar Brouns & Tonkens.
- Het is niet van Oost, maar Van Oost als de naam los staat.
- Volledige literatuurverwijzingen opnemen in een bibliografie (onder de kop: Literatuur) aan het eind van het artikel. Doe dit in alfabetische volgorde en op de volgende wijze:
  - Boek: Tucker, J.E. (1985). *Women in nineteenth-century Egypt*. Cambridge: Cambridge University Press.
  - Artikel in tijdschrift: Bóné, E. von & Combrink-Kuiters, L. (1995). Het juridisch gezag van vrouwen over hun minderjarige kinderen in historisch perspectief. *Tijdschrift voor Vrouwenstudies*, 16, 413-427.
  - Artikel in bundel: Vasterling, V. (1996). Van Alice Nahon naar Janis Joplin. Over de onvermoede actualiteit van Nahons werk. In R. van den Brandt (Ed.), *Alice Nahon 1896-1933. Kan ons lied geen hooglied wezen* (p. 105-114). Antwerpen: Houtekiet.

Verwijzingen naar andere bronnen:

- Bronvermeldingen in voetnoten.
- De basisvorm voor verwijzingen naar interviews, observaties, krantenartikelen, webpagina's en cd-roms is: Auteur/redacteur/spreker/respondent/observator. (jaar, dag, maand). Titel (eventueel: titel van magazine of krant) (editie), [soort medium, interview, observatie, dagboek]. Maker (eventueel). URL: Protocol: Site/pad/file [datum].
Bijvoorbeeld:
  - Mac 1, (2002, 20 juni). Informeel gesprek.
  - Metz, J.W., (26 maart 2002). Observatieverslag kennismakingsgesprek tussen mac 2 en best A4.
  - Jansen, G.G. (1998, 8 maart). Internetbronnen. NewMedia nr 54. [WWWdocument].
  - URL: <http://www.piet.nl/newmedia/9-3-98/nm9-3-98o.html> [1998, 10 maart].
  - Gebruik 'geen datum' wanneer die niet duidelijk is of alleen het jaar wanneer het om gegevens van een site gaat die niet als een elektronisch magazine of internetkrant is te herkennen.
  - Naar krantenartikelen zonder auteur kan als volgt verwezen worden: VVD: extra inspectie tegen besnijdenis (2004). De Volkskrant, 22 januari.
  - Naar krantenartikelen met auteur wordt op dezelfde manier verwezen als naar artikelen in tijdschriften.

Topiclijst voor diepte-interview met jongerenwerkers

Oktober 2013

Lectoraat Youth Spot, Jongerenwerk in de Grote Stad

Hogeschool van Amsterdam

Instructies voor de interviewer

Als interviewer stel je de onderstaande vragen en je wacht vervolgens af wat de respondent antwoordt. Op basis van zijn/haar antwoord vraag je door. Via een belangstellende houding, het tonen van interesse, het doorvragen en te vragen om verduidelijking stimuleer je als interviewer de voortgang voor het gesprek. Alle vragen dienen zo open mogelijk te zijn, zo min mogelijk sturend. Probeer een vraag te beginnen met wie, wat, wanneer, waarom, hoe, in hoeverre, etc.

Mogelijkheden om door te vragen:

- Kun je daar wat meer over vertellen?
- Kun je dat verduidelijken?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Waarom wel, waarom niet?
- Hoe doe je dat dan precies?
- Kun je dat concreet maken?
- Welke punten zijn nog meer belangrijk?

Introductie

Als student van de HvA doe ik in het kader van de minor *Jongerenwerk in de grote stad* een onderzoek naar het stimuleren van het zelforganiserend vermogen van jongeren in het jongerenwerk. Na een korte kennismaking wil ik in dit gesprek vooral ingaan op hoe jij het zelforganiserend vermogen van jongeren stimuleert. Ik wil het vak leren kennen en ben benieuwd naar wat jij doet in en rond het contact met jongeren. Daarover gaan de vragen. Ik wil je bedanken voor jouw bereidheid om aan dit onderzoek mee te werken.

Ik neem dit gesprek op, maar gebruik dit alleen om het interview woordelijk uit te kunnen werken. Wij zullen vertrouwelijk omgaan met de informatie. In de beschrijving die uiteindelijk wordt gemaakt kunnen uitspraken van jou staan, maar jouw naam zal hierbij niet worden vermeld. Onze ervaring is wel dat in onderzoek met kleine aantallen respondenten uitspraken en gebeurtenissen intern herleidbaar zijn.

Het interview zal ongeveer 1,5 uur duren.

Heb je tot zover nog vragen?

Topic 1: Kennismaken

1. Wat is jouw functie?
2. Wat zijn jouw werkzaamheden binnen deze functie?
3. Hoe lang ben je werkzaam in deze functie?
4. Wat is jouw vooropleiding of werkachtergrond?

Topic 2: Zelforganiserend vermogen stimuleren volgens de jongerenwerker

5. Hoe stimuleer jij het zelforganiserend vermogen van jongeren? (**goed doorvragen!!!**)

Topic 3: Verdieping op basis van bevindingen in de literatuur

6. Wat doe jij met betrekking tot het:
  - a. werven van jongeren om zelf aan de slag te gaan?
  - b. Het maken van plannen binnen het project?
  - c. Uitvoeren van plannen/ideeën binnen het project?
7. Waar bestaat jouw ondersteuning van jongeren uit?
8. Hoe draag jij bij aan het opvoeden van jongeren?
9. Hoe zorg jij ervoor dat jongeren dingen kunnen leren? (b.v. jongeren mogen fouten maken, kunnen oefenen, plezier / goede sfeer creëren)
10. Hoe stimuleer jij jongeren om de regie te nemen? (bij bijvoorbeeld ideeontwikkeling, verkrijgen van middelen, uitvoeren van plannen)
11. Op welke manier heb jij aandacht voor de groep? (groepsamenstelling, groepsdynamiek). Kun je voorbeelden noemen?
12. Hoe ga je om met persoonlijke vragen en problemen van jongeren?
13. Wat is nog meer belangrijk om het zelforganiserend vermogen van jongeren te stimuleren?

Topic 4: Dilemma's

14. Welke dilemma's ervaar jij bij het stimuleren van het zelforganiserend vermogen van jongeren. (Waar loop jij tegenaan?)

Topic 5: Reflectie op de werking van de werkwijze

15. In hoeverre werkt jouw aanpak? Waarop baseer je dat?

Slotvraag

16. Wat is de kern van jouw handelen in de begeleiding van jongeren die zelf activiteiten organiseren?

Afsluiting interview

Ik ben nu aan het einde gekomen van het interview. Heb je zelf nog opmerkingen of aanvullingen? Van het interview wordt een woordelijk verslag gemaakt. Als je wilt, kan ik het verslag naar je toesturen. Hartelijk dank voor jouw deelname aan dit gesprek.

Vragenlijst voor gestructureerd interview met beleidsmedewerker

Lectoraat Youth Spot, november 2013

Instructies voor de interviewer

Als interviewer stel je de onderstaande vragen en je wacht vervolgens af wat de respondent antwoordt. Op basis van zijn/haar antwoord vraag je door. Via een belangstellende houding, het tonen van interesse, het doorvragen en te vragen om verduidelijking stimuleer je als interviewer de voortgang voor het gesprek. Alle vragen dienen zo open mogelijk te zijn, zo min mogelijk sturend. Probeer een vraag te beginnen met wie, wat, wanneer, waarom, hoe, in hoeverre, etc.

Mogelijkheden om door te vragen:

- Kun je daar wat meer over vertellen?
- Kun je dat verduidelijken?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Waarom wel, waarom niet?
- Hoe doe je dat dan precies?
- Kun je dat concreet maken?
- Welke punten zijn nog meer belangrijk?

NB: De checklisten zijn ervoor bedoeld om de respondent enige sturing te geven indien hij/zij moeite heeft om de vraag in open vorm te beantwoorden.

Voorbeeld:

Bij vraag 4: "In hoeverre is (naam project) er volgens u voor bedoeld om jongeren sociale en praktische vaardigheden aan te leren?"

Of

Bij vraag 6: "Draagt (naam project) er volgens u daadwerkelijk aan bij dat jongeren na afloop verantwoordelijkheid kunnen dragen voor hun eigen leven? Waarom wel, waarom niet?"

Introductie

Als student van de HvA doe ik in het kader van de minor *Jongerenwerk in de grote stad* een onderzoek naar het zelforganiserend vermogen van jongeren binnen (naam project). Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het lectoraat Youth Spot. Hiervoor nemen wij interviews af met beleidsmedewerkers over de doelen en het resultaat van (naam project). Ik wil inzoomen op waar en voor wie (naam project) volgens u bedoeld is en wat het project oplevert voor zowel de jongeren die bereikt worden als voor de maatschappij. Ik wil u bedanken voor uw bereidheid om aan dit onderzoek mee te werken.

Wij zullen vertrouwelijk omgaan met de informatie en daarop gebaseerde beschrijving over (naam project). In de beschrijving die uiteindelijk wordt gemaakt kunnen uitspraken van u staan, maar uw naam zal hierbij niet worden vermeld. Onze ervaring is wel dat in onderzoek met kleine aantallen respondenten uitspraken en gebeurtenissen herleidbaar zijn.

Het interview zal maximaal een uur duren. Tijdens het gesprek maak ik aantekeningen. Heeft u tot zover nog vragen?

Topic 1: Kennismaken

Om te beginnen wil ik eerst een aantal vragen stellen over uw functie, werkzaamheden en achtergrond?

17. Wat is uw functie?
18. Wat zijn uw werkzaamheden binnen deze functie?
19. Hoe lang bent u werkzaam in deze functie?

Topic 2: Doelen en doelgroep

20. Waar is (naam project) volgens u voor bedoeld?

Checklist:

- Jongeren leren dat zij invloed kunnen hebben op de wereld om hen heen;
- Jongeren leren diverse vaardigheden: organiseren, initiatief te nemen, verantwoordelijkheid dragen, leiderschapsvaardigheden.
- Jongeren de kans geven verantwoordelijkheid te dragen (zowel in het eigen leven als in het project)
- Vergroten maatschappelijke participatie
- Binding aan de samenleving (werken aan een stabiele situatie van jongeren m.b.t. school, werk, sociale netwerken, instanties, buurt)

21. Voor welke jongeren is (naam project) bedoeld?

Topic 3: Resultaten

22. Wat zijn volgens u de resultaten van (naam project)?

Checklist:

- Wordt de doelgroep bereikt?
- Hoeveel jongeren worden bereikt? Welke jongeren doen mee? Uitvallers?
- Jongeren nemen initiatief;
- Jongeren zijn actief in de organisatie;
- Jongeren helpen mee in de uitvoering van het project
- Toename van mogelijkheden/faciliteiten voor jongeren in de buurt.
- Gedragsverandering jongeren (sociale vaardigheden, competenties, agressie, criminaliteit)?
- Toeleiding naar school, werk, wonen, hulpverlening, activiteiten?
- Daling van de overlast in buurten; afname vandalisme / criminaliteit

Zie volgende bladzijde

23. Hoe krijgt u inzicht in de resultaten? Of: Op welke manier worden de resultaten gemeten?

Checklist:

- Op basis van registratiegegevens van de uitvoerende organisatie
- Rapporten van de uitvoerende organisatie (jaarverslag, evaluatie)
- Onderzoek onder jongeren die meedoen / hebben mee gedaan
- Gesprekken met de jongerenwerkers
- Informatie van de netwerkpartners (onderwijs, politie, etc)
- Eigen inzicht (door bezoek of informele gesprekken met organisatie)

Topic 4: Reflectie

24. Wat is volgens u de kracht van (naam project)?
25. Op welke punten dient (naam project) verbeterd te worden?

Afsluiting interview

Ik ben nu aan het einde gekomen van het interview. Heeft u zelf nog opmerkingen of aanvullingen? Van het interview wordt een uitgebreid verslag gemaakt. Zodra dit af is stuur ik het via de mail naar u op. Ik wil u vragen om binnen 10 dagen eventuele onjuistheden of aanvullingen aan mij door te geven. Indien u niet reageert wordt het verslag na die termijn goedgekeurd. Hartelijk dank voor uw deelname aan dit gesprek.

Vragenlijst deelnemers (naam project)

November 2013

Lectoraat Youth Spot

We willen jou graag interviewen omdat we willen weten wat jongeren van **(naam project)** vinden. Daardoor wordt duidelijk wat goed gaat en wat beter kan. We interviewen zoveel mogelijk jongeren die meewerken binnen (naam project) en jongeren die niet meewerken. Het interview is anoniem en zal ongeveer 20 minuten duren.

Heb je zelf nog vragen?

A. Kennismaken

1. Sekse

- Jongen
- Meisje

2. Hoe oud ben je?

3. Waar kom je vandaan? (Wat is je verdere achtergrond?)

- Nederland
- Turkije
- Marokko
- Suriname
- Antillen
- Pakistan
- Anders niet-westers (Ghana, Iran etc.)
- Anders westers (Duitsland, Engeland etc.)
- Anders namelijk....

4. Wat doe je vooral overdag? (1 antwoord mogelijk)

- Naar school
- Naar werk
- Vrijwilligerswerk / actief in de buurt
- Thuis
- Anders, namelijk...

5. Indien school, welk schoolniveau volg je?

- Lagere school of basisonderwijs
- VMBO
- MBO, niveau 1 of 2
- MBO, niveau 3 of 4
- HAVO of VWO
- HBO of universiteit

6. Wat is je hoogst behaalde opleidingsniveau?

- Lagere school of basisonderwijs
- VMBO
- MBO, niveau 1 of 2
- MBO, niveau 3 of 4
- HAVO of VWO
- HBO of universiteit

Geen

7. Wat doe je in je vrije tijd?

B. Participatie binnen (naam project)

8. Ben je actief bij (naam project)?

- Ja
 Nee, andere vragenlijst afnemen

9. Sinds wanneer ben je actief bij (naam project)?

- Kortere dan 3 maanden
 Tussen de 3 en 6 maanden
 Tussen 6 maanden en 1 jaar
 Tussen de 1 en 2 jaar
 Langer dan 2 jaar

10. Hoe ben je actief geraakt bij (naam project)?

- Het is mijn eigen initiatief geweest om dit project te starten
 Via internet of social media (website/ facebook/twitter)
 Via vrienden
 Via de jongerenwerker
 Via een andere instelling (school, stadsdeel)
 Via familie (ouders, broer, zus, neef, nicht)
 Via flyer
 Anders namelijk ....

11. Hoe vaak ben je actief met (naam project)?

- Minder dan 1 keer per maand
 1 keer per maand
 1 keer per week
 Meerdere keren per week

12.	Kun je vertellen waarom je actief bent bij (naam project)? (meerdere antwoordmogelijkheden)
☐	Omdat het moet (voorwaarde om deel te nemen aan activiteiten in het jongeren centrum)
☐	Om vrienden te ontmoeten
☐	Het is een veilige / relaxte plek waar ik me thuis voel
☐	Om te leren / vaardigheden op te doen
☐	Omdat ik het onderwerp leuk/ interessant vind
☐	Om het activiteiten aanbod voor de jongeren in de buurt beter te maken
☐	Om vrijwilligerswerk te doen
☐	Omdat ik me in wil zetten voor (mensen in) de buurt
☐	Voor het contact met de jongerenwerker
☐	Uit verveling
☐	Om overlast op straat te voorkomen
☐	Voor de (vrijwilligers)vergoeding

☐	Voor het opbouwen van mijn C.V.
☐	Omdat het mij is geadviseerd door de jongerenwerker of door een andere instantie
☐	Anders namelijk...

**13. Wat doe jij binnen (naam project)?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Ideeën / activiteiten bedenken
- Plan schrijven
- Vergaderen
- Uitzoekwerk
- Contact leggen met samenwerkingspartners
- Geld aanvragen / fondsenwerving / sponsors zoeken
- Geld beheren
- Beveiliging regelen
- Werving van deelnemers / leden
- Communicatie en pr regelen
- Inkoop van spullen
- Spullen klaarzetten en ruimte inrichten
- Begeleiden van deelnemers tijdens activiteit
- Techniek regelen
- Barwerkzaamheden
- Opruimen
- Iemand anders (groepsgenoot of jongerenwerker) ondersteunen
- Specifieke kennis of vaardigheden inbrengen (b.v. muziek maken, dansen, koken)
- Evalueren
- Verantwoording schrijven
- Anders namelijk...

**14. Neem je ook deel aan andere activiteiten die door het jongeren centrum/
jongerenorganisatie worden georganiseerd? (zoals inloop, workshops of individuele
begeleiding)**

- Nee
- Ja, welke?

**15. Ben je eerder actief geweest als vrijwilliger op bijvoorbeeld school, de sportvereniging
of in de buurt?**

- Nee

Indien ja, hoe lang?

- 1 dag
- 1 week
- 1 maand
- 2 – 4 maanden
- Langer dan 4 maanden

C. Rol van het jongerenwerk bij (naam project)

**16. Wat heb jij nodig van het jongerenwerk om (naam project) uit te kunnen voeren?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Niks

- Geld
- Materialen (b.v. studioapparatuur, draaitafel, camera's, spelen)
- 17. **Hoe vaak heb je voor (naam project) contact met het jongerenwerk?**
  - Ruimte (studioruimte, dansvloer, ontmoetingsruimte)
  - Professionele ondersteuning / begeleiding / vertrouwen
- 18. **Welke van de volgende begeleiding of ondersteuning van een jongerenwerker?**
  - Netwerk van b.v. organisaties, artiesten, deskundigen
  - 1 keer per maand
  - Training of scholing
  - 1 keer per week
  - Inspiratie
  - Meerdere keren per week
  - De naamsbekendheid
  - Soms
  - Anders, namelijk
  - Nooit (ga verder met vraag 22)

19. **Op welke manier begeleidt/ ondersteunt de jongerenwerker? (meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Hij / zij motiveert ons om (weer) aan de slag te gaan
- Hij / zij denkt met ons mee over ideeën
- Hij / zij biedt ons de faciliteiten die nodig zijn
- Hij / zij vertelt ons hoe wij iets kunnen doen (coachen)
- Hij / zij begeleidt ons bij het samenwerken
- Hij / zij helpt ons bij het organiseren
- Hij / zij helpt ruzies/conflicten op te lossen
- Hij / zij helpt ons met de taakverdeling
- Hij / zij voert taken binnen (naam project) uit
- Hij / zij brengt ons in contact met samenwerkingspartners voor (naam project)

20. **Welke van de onderstaande taken voert de jongerenwerker uit voor (naam project)? (vraag open stellen + doorvragen, meerdere antwoorden zijn mogelijk)**

- Ideeën / activiteiten bedenken
- Plan schrijven
- Vergaderingen organiseren
- Uitzoekwerk
- Contact leggen met samenwerkingspartners
- Geld aanvragen / fondswerving / sponsors zoeken
- Geld beheren
- Beveiliging regelen
- Communicatie en Pr regelen
- Werving van deelnemers / leden
- Inkoop van spullen
- Inrichten ruimte / spullen klaarzetten
- Begeleiden van deelnemers tijdens activiteit
- Techniek regelen
- Barwerkzaamheden
- Opruimen
- Ons ondersteunen
- Specifieke kennis of vaardigheden inbrengen (muziek maken, dansen, koken)
- Evalueren
- Verantwoording schrijven
- Anders namelijk...

21. Wat betekent de jongerenwerker voor jou? (1 antwoord mogelijk)

- Vriend / een van ons
- Opvoeder (iemand die zegt wat wel en niet kan)
- Beheerder
- Coach / ondersteuner
- Vraagbaak
- Hulpverlener
- Anders, namelijk...

22. Met welke andere organisaties of mensen hebben jullie contact voor (naam project)? (vraag open stellen + doorvragen)

- Geen
- Artiesten
- Deskundigen op een bepaald terrein / vakdocenten
- Scholen
- Gemeente / stadsdeel
- Politieke partijen
- Vrijtijdsbesteding zoals sportverenigingen, muziekclubs en uitgaansgelegenheden
- Andere jongerenwerkorganisaties
- Ondernemers in de buurt
- Hulpverlening
- Religieuze instellingen
- Anders, namelijk...

23. Via wie komen jullie in contact met andere organisaties of mensen die nodig zijn om (naam project) uit te voeren?

- De jongerenwerker
- Onszelf
- Vrienden
- Andere volwassenen
- Niet van toepassing

24. Heb je een training of workshop gevolgd om (naam project) te kunnen uitvoeren? (bijvoorbeeld een EHBO-cursus)

- Nee
- Ja, wat voor training of workshop?

25. Wat mis jij vanuit het jongerenwerk (binnen dit project)?

D. Persoonlijke aandacht

26. Krijg jij persoonlijke aandacht van de jongerenwerker?

- Altijd
- Vaak
- Soms
- Nooit (ga verder met vraag 28)

27. Op welke manier krijg jij persoonlijke aandacht?
(vraag open stellen + doorvragen, meerdere antwoorden mogelijk)

- Hij/zij luistert naar me en stelt me vragen
- Hij/zij geeft informatie en advies
- Hij/zij gaat met mij ergens mee naartoe
- Hij/zij regelt dingen voor mij
- Hij/zij zorgt ervoor dat ik ergens terecht kan met mijn problemen / behoeften
- Hij/zij motiveert mij om zelf dingen aan te pakken / te regelen

28. Heeft de begeleider contact met jouw ouder(s) / verzorger(s)?

- Nee

Ja, waarom?

- In het kader (eind) presentaties / optredens / wedstrijden waaraan ik deelneem
- Voor toestemming voor mijn deelname
- Voor persoonlijke problemen
- Anders, namelijk....

29. Zorgt de jongerenwerker ervoor dat jij in contact komt met instellingen die jou bijvoorbeeld helpen met oplossen van persoonlijke problemen of het doen van dingen die je leuk vindt?

- Nee

Ja, met welke instelling(en)?

- Randon school
- Randon werk / inkomen (b.v. DWI)
- Randon schulden
- Randon huisvesting
- Vrijtijdsbesteding zoals sportverenigingen of muziekclubs
- Hulpverlening
- Stadsdeel of gemeente
- Anders, namelijk..

E. Resultaat

30. Wat leer je van het meewerken binnen (naam project)? (meerdere antwoordmogelijkheden)

- Niks
- Sociaal communicatieve vaardigheden zoals luisteren en samenwerken
- Organiseren
- Initiatief nemen
- Beslissingen nemen
- Ontwikkelen van zelfvertrouwen
- Kennis over ... (techniek, programmeren, media, radio maken..)
- Mijn eigen krachten, talenten en kansen ontdekken
- Netwerk op te bouwen
- Vrienden te maken
- Mijn vrije tijd zinvol te besteden (doen wat ik leuk vind)
- Sociaal wenselijk gedrag te vertonen
- Het ontwikkelen van toekomstperspectief (school / werk / wonen / vrije tijd)
- Hoe ik iets kan betekenen voor mijn buurt / omgeving
- Anders namelijk....

31. Vind je dat je door mee te werken in (naam project) bent veranderd?

- Nee
- Ja, licht toe (op wat voor manier)

32. Wat levert (naam project) volgens jou op voor het jongerenwerk?

33. Wat levert (naam project) volgens jou op voor de samenleving (de buurt)?

34. Wat zou er gebeuren als jullie geen ondersteuning of begeleiding vanuit het jongerenwerk zouden krijgen?

35. Kun je twee redenen noemen waarom je het jongerenwerk goed vindt?

36. Kun je twee redenen noemen waarom je het jongerenwerk *niet* goed vindt?

37. Welk rapportcijfer geef je aan het jongerenwerk?

(1 = zeer slecht, 10 = zeer goed)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

38. Heb je nog andere opmerkingen?

Hartstikke bedankt voor het beantwoorden van de vragen!

Vragenlijst voor jongeren die niet deelnemen aan YO in jongerenwerk

November 2013

Lectoraat Youth Spot

We willen jou graag interviewen omdat we willen weten of jij deelneemt aan het jongerenwerk. Ook willen we graag weten of jij en (zo ja, hoe jij) betrokken bent bij een (jongeren) groep of vereniging die regelmatig samenkomt en/of activiteiten organiseert. Het interview is anoniem en zal ongeveer 20 minuten duren.

Heb je zelf nog vragen?

A. Kennismaken

1. Sekse

- Jongen
- Meisje

2. Hoe oud ben je?

3. Waar kom je vandaan? (Wat is je verdere achtergrond?)

- Nederland
- Turkije
- Marokko
- Suriname
- Antillen
- Pakistan
- Anders niet-westers (Ghana, Iran etc.)
- Anders westers (Duitsland, Engeland etc.)
- Anders namelijk....

4. Wat doe je vooral overdag? (1 antwoord mogelijk)

- Naar school
- Naar werk
- Vrijwilligerswerk / actief in de buurt
- Thuis
- Anders, namelijk...

5. Indien school, welke schoolopleiding volg je?

- Lagere school of basisonderwijs
- VMBO
- MBO, niveau 1 of 2
- MBO, niveau 3 of 4
- HAVO of VWO
- HBO of universiteit

6. Wat is je hoogst behaalde opleidingsniveau?

- Lagere school of basisonderwijs
- VMBO
- MBO, niveau 1 of 2
- MBO, niveau 3 of 4
- HAVO of VWO
- HBO of universiteit

Geen

7. Wat doe je in je vrije tijd?

B. Bekend met jongerenwerk?

8. Ben je actief betrokken bij (naam project) binnen het jongerenwerk?

- Ja, andere vragenlijst afnemen
 Nee

9. Neem je deel aan activiteiten die het jongeren centrum organiseert? (inloop, workshops, individuele begeleiding)

- Nee, waarom niet? (1 antwoord mogelijk)
- Geen tijd / te druk
 Geen interesse
 Mijn vrienden gaan niet
 Ik ben niet bekend met de activiteiten
 Ik durf niet / niet veilig
 Anders namelijk....

Ja, welke? En waarom?

10. Zou je willen deelnemen aan activiteiten binnen het jongerenwerk? (meerdere antwoordmogelijkheden)

Ik ken het niet

- Ja, waarom wel?
- Om vrienden te ontmoeten
 Om te leren / vaardigheden op te doen
 Omdat ik het onderwerp leuk/ interessant vind
 Om vrijwilligerswerk te doen
 Omdat ik me in wil zetten voor (mensen) in de buurt
 Voor het contact met de jongerenwerker
 Uit verveling
 Om overlast op straat te voorkomen
 Voor het versterken van mijn C.V.
 Anders namelijk....

- Nee, waarom niet?
- Geen tijd / te druk
 Geen interesse
 Mijn vrienden gaan niet

- Ik durf niet / niet veilig
- Anders namelijk.....

11. Ben je wel eens gevraagd om naar activiteiten van het jongerenwerk te komen?

- Nee

Ja, door wie?

- Vriend(en)
- Familie (ouder(s), broer, zus, neef, nicht)
- Jongerenwerker
- School
- Wijkagent
- Anders namelijk....

12. Hoe zou je geïnformeerd willen worden over activiteiten van het jongerenwerk? (1 antwoord mogelijk)

- Via internet / social media (website/facebook/twitter)
- Via vrienden
- Via de jongerenwerker
- Via een andere instelling (hulpverlening, school)
- Via flyer
- Anders namelijk ....

C. Betrokkenheid bij (jongeren)groep

We willen graag van je weten of jij in je vrije tijd actief bent binnen een groep, buurt of organisatie. De volgende vragen gaan over wat jij in je vrije tijd doet.

13. Ben jij in jouw vrije tijd actief bij een organisatie of in de buurt? (Sportclub, moskee, school, huiswerkbegeleiding, burenhulp)

- Ja, ga verder met vraag 15

Nee, waarom niet? (1 antwoord mogelijk)

- Geen tijd / te druk
- Geen interesse
- Mijn vrienden zijn ook niet actief
- Ik ben niet bekend met activiteiten/organisaties
- Ik durf niet / niet veilig
- Anders namelijk....

14. Ben je wel eens gevraagd om actief te worden binnen een organisatie of buurt?

- Nee (einde vragenlijst)

Ja, door wie? (einde vragenlijst)

- Vriend(en)
- Familie (ouders, broer, zus, neef, nicht)
- Buurtbewoners/organisatie

- Jongerenwerk
- School
- Sportvereniging
- Religieuze instelling
- Anders namelijk....

15. Sinds wanneer ben je actief bij deze groep?

- Kortere dan 3 maanden
- Tussen de 3 en 6 maanden
- Tussen 6 maanden en 1 jaar
- Tussen de 1 en 2 jaar
- Langer dan 2 jaar

16. Hoe ben je actief geraakt bij deze groep?

- Het is mijn eigen initiatief geweest om deze groep te starten
- Via internet of social media (website/ facebook/twitter)
- Via vrienden
- Via een organisatie (school, gemeente, kerk/moskee, sportvereniging, buurthuis)
- Via flyer
- Via familie (ouders, broer, zus, neef, nicht)
- Anders namelijk ....

17. Hoe vaak ben je actief in deze groep?

- Minder dan 1 keer per maand
- 1 keer per maand
- 1 keer per week
- Meerdere keren per week

**18. Kun je vertellen waarom je actief bent bij deze groep?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Omdat het moet (voorwaarde voor deelname/lidmaatschap aan een organisatie)
- Om vrienden te ontmoeten
- Het is een veilige / relaxte plek waar ik me thuis voel
- Om te leren / vaardigheden op te doen
- Omdat ik het onderwerp leuk/ interessant vind
- Om het activiteitenaanbod voor de jongeren in de buurt beter te maken
- Om vrijwilligerswerk te doen
- Omdat ik me in wil zetten voor een groepering / de buurt
- Voor het contact met de begeleider(s)
- Uit verveling
- Om overlast op straat te voorkomen
- Voor de (vrijwilligers)vergoeding
- Voor het opbouwen van mijn C.V.
- Omdat het mij is geadviseerd door een persoon of een instantie

Anders namelijk...

**19. Wat doe jij binnen de groep?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Ideeën / activiteiten bedenken
- Plan schrijven
- Vergaderen
- Uitzoekwerk
- Contact leggen met samenwerkingspartners
- Geld aanvragen / fondswerving / sponsors zoeken
- Geld beheren
- Beveiliging regelen
- Communicatie en pr regelen
- Werving van deelnemers / leden
- Inkoop van spullen
- Spullen klaarzetten en ruimte inrichten
- Begeleiden van deelnemers tijdens activiteit
- Techniek regelen
- Barwerkzaamheden
- Opruimen
- Iemand anders (groepsgenoot of jongerenwerker) ondersteunen
- Specifieke kennis of vaardigheden inbrengen (b.v. muziek maken, dansen, koken)
- Evalueren
- Verantwoording schrijven
- Anders namelijk...

D. Rol van organisatie (indien van toepassing)

20. Is er een organisatie betrokken bij jouw groep?

- Nee, ga verder naar vraag 33

Ja, geef aan welke

- School
- Gemeente
- Religieuze organisatie
- Culturele (zelf)organisatie
- Culturele broedplaats
- Sportvereniging
- Buurthuis
- Politieke organisatie
- Belangenorganisatie
- Anders, namelijk...

**21. Wat heeft jouw groep nodig van deze organisatie om activiteiten te organiseren?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Niks
- Geld

22. Hoe vaak heeft jouw groep contact met de organisatie?

- Materialen (b.v. studioapparatuur, draaitaai, camera's, spullen)

23. Kan jouw groep vanuit de organisatie begeleiding of ondersteuning krijgen van een professional?

24. Hoe vaak krijgt jouw groep begeleiding of ondersteuning van deze persoon?

- Professionele ondersteuning / begeleiding / vertrouwen
- 1 keer per maand
- Netwerk (van b.v. organisaties, artiesten, deskundigen)
- 1 keer per week met vraag 33
- Training of scholing
- Meerdere keren per week
- Inspiratie
- Samen met?
- De naamsbekendheid
- Netwerk (van b.v. kunstenaar, welzijnswerkers, ambtenaar, docent etc.)
- Anders, namelijk
- Vrijwillige begeleider (buurtbewoner, verenigingslid, familielid, lid van gemeenschap)

**25. Op welke manier begeleidt/ ondersteunt deze persoon jouw groep?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Hij / zij motiveert ons om (weer) aan de slag te gaan
- Hij / zij denkt met ons mee over ideeën
- Hij / zij biedt ons de faciliteiten die nodig zijn
- Hij / zij vertelt ons hoe wij iets kunnen doen (coachen)
- Hij / zij begeleidt ons bij het samenwerken
- Hij / zij helpt ons bij het organiseren
- Hij / zij helpt ruzies/conflicten op te lossen
- Hij / zij helpt ons met de taakverdeling
- Hij / zij voert taken uit binnen de groep
- Hij / zij brengt ons in contact met samenwerkingspartners

**26. Welke van de onderstaande taken voert deze persoon uit voor jouw groep?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Ideeën / activiteiten bedenken
- Plan schrijven
- Vergaderingen organiseren
- Uitzoekwerk
- Contact leggen met samenwerkingspartners
- Geld aanvragen / fondswerving / sponsors zoeken
- Geld beheren
- Beveiliging regelen
- Communicatie en Pr regelen
- Werving van deelnemers / leden
- Inkoop van spullen
- Spullen klaarzetten en ruimte inrichten
- Begeleiden van deelnemers tijdens activiteit
- Techniek regelen
- Barwerkzaamheden
- Opruimen
- Ons ondersteunen
- Specifieke kennis of vaardigheden inbrengen (b.v. muziek maken, dansen, koken)
- Evalueren
- Verantwoording schrijven
- Anders namelijk...

27. Wat betekent deze persoon voor jouw groep? (1 antwoord mogelijk)

- Vriend / een van ons
- Opvoeder (iemand die zegt wat wel en niet kan)
- Beheerder
- Coach / ondersteuner
- Vraagbaak
- Hulpverlener
- Anders, namelijk...

28. Wat mis jij vanuit de organisatie?

E. Persoonlijke aandacht

29. Krijg jij persoonlijke aandacht vanuit de persoon?

- Altijd
- Vaak
- Soms
- Nooit (ga verder met vraag 31)

**30. Op welke manier krijg jij persoonlijke aandacht?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Hij/zij luistert naar me en stelt me vragen
- Hij/zij geeft informatie en advies
- Hij/zij gaat met mij ergens mee naartoe
- Hij/zij regelt dingen voor mij
- Hij/zij zorgt ervoor dat ik ergens terecht kan met mijn problemen / behoeften
- Hij/zij motiveert mij om zelf dingen aan te pakken / te regelen

31. Heeft de persoon contact met jouw ouder(s) / verzorger(s)?

- Nee

Ja, waarom?

- In het kader (eind) presentaties / optredens / wedstrijden waaraan ik deelneem
- Voor toestemming voor mijn deelname
- Voor persoonlijke problemen
- Anders, namelijk....

32. Zorgt de persoon ervoor dat jij in contact komt met instellingen die jou bijvoorbeeld helpen met oplossen van persoonlijke problemen of het doen van dingen die je leuk vindt?

Nee

Ja, met welke instelling(en)?

- Rndom school
- Rndom werk / inkomen (b.v. DWI)
- Rndom schulden
- Rndom huisvesting
- Vrijetijdsbesteding zoals sportverenigingen of muziekclubs
- Hulpverlening
- Stadsdeel of gemeente
- Anders, namelijk..

F. Samenwerking

33. Met welke andere organisaties of mensen hebben jullie contact voor (naam project)? (meerdere antwoordmogelijkheden)

- Geen
- Artiesten
- Deskundigen op een bepaald terrein / vakdocenten
- Scholen
- Gemeente / stadsdeel
- Politieke partijen
- Vrijetijdsbesteding zoals sportverenigingen, muziekclubs en uitgaansgelegenheden
- Jongerenwerkorganisaties
- Ondernemers in de buurt
- Hulpverlening
- Religieuze instellingen
- Anders, namelijk...

34. Via wie komen jullie in contact met andere organisaties of mensen die nodig zijn om (naam project) uit te voeren?

- De organisatie
- Onszelf
- Vrienden
- Andere volwassene(n), namelijk...
- N.v.t.

35. Heb je vanuit de organisatie een training of workshop gevolgd voor het kunnen uitvoeren van jouw groepsactiviteiten? (bijvoorbeeld een cursus EHBO)

- Nee
- Ja, wat voor training of workshop?

G. Resultaat

**36. Wat leer je van jouw activiteiten binnen de groep?
(meerdere antwoordmogelijkheden)**

- Niks
- Sociaal communicatieve vaardigheden zoals luisteren en samenwerken
- Organiseren
- Initiatief nemen
- Beslissingen nemen
- Ontwikkelen van zelfvertrouwen
- Kennis over ... (techniek, programmeren, media, radio maken)
- Mijn eigen krachten, talenten en kansen ontdekken
- Netwerk op te bouwen
- Vrienden te maken
- Mijn vrije tijd zinvol te besteden (doen wat ik leuk vind)
- Sociaal wenselijk gedrag te vertonen
- Het ontwikkelen van toekomstperspectief (school / werk / wonen / vrije tijd)
- Hoe ik iets kan betekenen voor mijn buurt / omgeving
- Anders namelijk....

37. Vind je dat je door jouw activiteiten binnen de groep bent veranderd?

- Nee
- Ja, licht toe (op wat voor manier)

38. Wat levert jouw groep op voor de organisatie? (indien van toepassing)

39. Wat levert jouw groep op voor de samenleving?

40. Wat zou er gebeuren als jullie geen ondersteuning of begeleiding vanuit de organisatie zouden krijgen? (indien van toepassing)

41. Kun je twee redenen noemen waarom je de begeleiding goed vindt? (indien van toepassing)

42. Kun je twee redenen noemen waarom je de begeleiding *niet* goed vindt? (indien van toepassing)

43. Welk rapportcijfer geef je aan de begeleiding? (indien van toepassing)
(1 = zeer slecht, 10 = zeer goed)

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

44. Heb je nog andere opmerkingen?

Hartstikke bedankt voor het beantwoorden van de vragen!

© Hogeschool van Amsterdam
Mei 2017

AMSTERDAMS KENNISCENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJKE INNOVATIE

Lectoraat Youth Spot

Postbus 1025

1000 BA Amsterdam

hva.nl/youth-spot

